

Mariana Cheroiu
Antonia Dimieru
Șt. M. Ilinca

Limba și literatura română

EVALUARE CURENTĂ
Pentru clasa a VII-a

Prezenta lucrare este elaborată în conformitate cu programele școlare actuale.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHEROIU, MARIANA

Limba și literatura română pentru clasa a VII-a: evaluare curentă /

Mariana Cheroiu, Antonia Dimieru, Șt. M. Ilinca. – București:

Grupul Editorial Art, 2009

ISBN 978-973-124-440-2

I. Dimieru, Antonia

II. Ilinca, Ștefan M.

811.135.1(075.3)

MARIANA CHEROIU
ANTONIA DIMIERU
ȘT. M. ILINCA

Limba și Literatura Română

pentru clasa a VII-a

INSTRUIRE ȘI EVALUARE

Evaluare curentă

Copyright © 2009

ART
Grup Editorial

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin editurii.
Reproducerea integrală sau parțială a conținutului lucrării
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.

Referenți:

Maria CALUDA
Mihaela JIANU

Tehnoredactare:

Andrea NICULAE

Coperta:

Ionuț BROȘTIANU

Pentru comenzi vă puteți adresa:

Departamentului Difuzare

C.P. 78, O.P. 32, sector 1, București

telefon

021.224.17.65, 0721.213.576, 0744.300.870

Se acordă importante reduceri.

Copyright © 2009

ART
Grup Editorial

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin editurii.
Reproducerea integrală sau parțială a conținutului lucrării
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.

Referenți:

Maria CALUDA
Mihaela JIANU

Tehnoredactare:

Andrea NICULAE

Coperta:

Ionuț BROȘTIANU

Pentru comenzi vă puteți adresa:

Departamentului Difuzare
C.P. 78, O.P. 32, sector 1, București

telefon

021.224.17.65, 0721.213.576, 0744.300.870

Se acordă importante reduceri.

Colecția de exerciții propuse prin această lucrare are ca fundament dorința autorilor de a veni în ajutorul elevilor, pentru pregătirea în vederea examenelor, la toate nivelurile. La baza acestor exerciții stau unele dintre textele manualelor, elaborate după programa în vigoare. Suplimentar se aduc noi provocări întru cunoașterea și aprofundarea materiei prin selecția de fragmente inedite, care răspund competențelor prevăzute prin curriculum-ul școlar.

De asemenea, se propun sugestii de autoevaluare, soluții, răspunsuri/ rezolvări detaliate, precum și un material informativ cu un bogat conținut teoretic, util în simplificarea și eficientizarea procesului de instruire.

Această lucrare se dorește un instrument de lucru valoros, care se adresează deopotrivă elevilor, profesorilor și părinților – tuturor celor care participă la bunul mers al procesului didactic de formare, dezvoltare continuă și de testare a abilităților și competențelor dobândite la disciplina „Limba și literatura română”.

Lucrarea este structurată în trei părți.

Prima parte conține un număr de 40 de „unități de pregătire”, dintre care 28 sunt unități de pregătire propriu-zisă, 12 sunt unități de evaluare, acestea fiind astfel concepute încât să corespundă, pe cât posibil, structurii anului școlar, perioadelor de acumulare și de evaluare.

Fiecare unitate de pregătire propune trei teme de studiu: una de literatură, una de limbă română și alta de comunicare. Fiecare unitate conține astfel un număr important de exerciții axate pe tematica propusă.

De asemenea, temele propuse urmăresc, în special, curriculum-ul școlar în vigoare – acoperit integral – și nu vreunul dintre manualele alternative existente, fără a face însă o notă discordantă față de acestea.

O idee originală este autoevaluarea, pentru care se propune o selecție dintre chiar itemii prezentați în fiecare unitate de pregătire, notarea fiind facilă în condițiile utilizării rezolvărilor și informațiilor din partea a treia a lucrării – se ușurează astfel și evaluarea elevilor de către părinți sau alte persoane nespecializate.

Cea de a doua parte cuprinde o serie de teste propuse pentru performanță școlară și olimpiade, tratându-se la un nivel mai ridicat problematica prezentată în prima parte.

În cea de a treia parte sunt prezentate informații, sugestii și rezolvări pentru exercițiile propuse în primele două părți. Această parte oferă mai mult decât simpla rezolvare a unora dintre exercițiile propuse. Aici se oferă, de asemenea, un important plus de informație teoretică și practică, utilă în abordarea unor alte exerciții ce s-ar încadra în aceeași problematică.

Obiectivul pe care îl dorim atins prin această lucrare este cunoașterea temeinică, vehicularea și prelucrarea performantă a informației la acest obiect de studiu.

Realizarea acestuia asigură **succesul** la toate formele de examinare și evaluare prevăzute pe parcursul sau la finalul ciclului de învățare, la **examene**.

EDIȚIA 2009-2010 a acestei lucrări este una din care s-au eliminat, în totalitate, micile scăpări; de asemenea, lucrarea a câștigat mult în omogenitate, rarefiindu-se acele unități prea dense pentru ritmul de lucru și nivelul de pregătire al elevilor din ciclul gimnazial și aducându-se **noi exerciții, noi teste de evaluare și noi subiecte pentru performanță școlară și olimpiade** acolo unde a fost necesar; în plus, realizarea grafică și calitatea tipografică ale lucrării sunt deosebite.

Autorii

[PARTEA ÎNTÂI]

UNITĂȚI DE PREGĂTIRE

unitatea de pregătire

1

- Universul cărții. Conținutul cărții. Importanța acesteia în viața omului
- Noțiuni de sintaxă. Tipuri de propoziții
- Fișa de bibliotecă. Fișa de lectură

I

Test de autocunoaștere: „Cât de mult prețuiești cărțile?”.

Alege o singură variantă, la fiecare dintre întrebările de mai jos:

- 1 Dacă am bani, în primul rând îmi cumpăr:
 - a. cosmetice și accesorii vestimentare (deodorant, oă, cercei, curea);
 - b. casete și CD-uri (cu muzică, filme, jocuri);
 - c. o carte.
- 2 Dacă primesc în dar o carte, primul meu gând este:
 - a. mai am una, la fel, în bibliotecă;
 - b. nu cred c-am s-o citesc vreodată;
 - c. îmi trebuia, abia aștept s-o citesc.
- 3 Am citit ultima carte, din proprie inițiativă:
 - a. demult, nu mai știu când;
 - b. relativ recent, acum o lună-două;
 - c. de curând, acum câteva zile.
- 4 Să-mi întocmesc o bibliotecă personală înseamnă:
 - a. bani aruncați aiurea;
 - b. un semn de snobism;
 - c. o necesitate.
- 5 Trebuind să citesc o anumită carte, mă interesez dacă:
 - a. s-a făcut film (să împrumut caseta);
 - b. a citit-o vreun cunoscut (să mi-o povestească);
 - c. o pot procura cât mai curând.

- 6 Să am multe cărți în camera mea reprezintă:
- a. mai puțin spațiu pentru casete, postere și colecția de păpuși/ de mașini;
 - b. o modalitate de a crește în ochii musafirilor;
 - c. o provocare de a citi cât mai mult.

Interpretarea testului: notează cu câte un punct fiecare răspuns a și b, iar cu două puncte fiecare răspuns c. Calculează totalul punctelor.

Între 6-9 puncte: nu prețuiești cartea și nu-i acorzi importanță în pregătirea ta; rezultatele școlare vor reflecta în curând acest dezinteres.

Între 10-12 puncte: știi să prețuiești o carte, te pasionează lectura și vrei să devii un intelectual rafinat. Ești pe drumul cel bun! Succes!

II

Se dă textul:

În 1912 tata a fost mutat cu garnizoana la Cernavodă. Am rămas acolo doi ani. În amintirile mele, timpul acela se desfășoară, în plin soare, între Dunăre și dealurile cărămizii calcinate, pe care creșteau măceși și flori mărunte, cu petale palide, uscate. [...]

Dar odată am dat peste cartea de citire a fratelui meu și, după prima pagină, n-am mai putut s-o las din mână. Eram fermecat, parcă aș fi descoperit un joc nou. Căci, din fiecare rând citit, aflam lucruri necunoscute și nebănuite. Am învățat numele județelor, ale râurilor și ale orașelor și am aflat despre Daniil Sihastru și Mănăstirea Neamțului și câte alte lucruri care mă uluiau, mă copleșeau prin vastitatea și misterele lor. [...]

Tata avea vreo sută-două de volume frumos legate în piele, dar erau încuiate într-o bibliotecă cu geamuri. Nu puteam citi decât titlurile și nici pe ele nu le înțelegeam întotdeauna. Erau volume care se intitulau „Roman” și a fost o lungă discuție între părinți dacă trebuie sau nu să-mi explice acest cuvânt. Pentru încă mulți ani, tata mi-a interzis să citesc „romane”. Nici măcar nuvele nu-mi îngăduia să citesc. Singurele cărți admise de el erau cele care purtau titlul sau subtitlul de „Povestiri”.

(Mircea Eliade – *Cele două lecturi*)

Cerințe:

A. Literatură

- 7 Transcrie două enunțuri în care apar repere temporale și spațiale.

.....

- 8 Numește cartea din care copilul află lucruri noi și interesante.

.....

- 9 Transcrie un epitet din textul dat.

.....

- 10 Precizează numele fratelui a cărui carte o găsește copilul.

.....

11. Numește cărțile pe care tatăl i le interzicea copilului.

.....

12. În textul dat, dorința elevului era:

- a. de a înțelege tainele cărților;
- b. de a desena;
- c. de a scrie o carte.

13. Scrie un sinonim contextual al verbului *a copleși*, utilizat în textul dat.

.....

14. Explică, în maximum cinci rânduri, semnificația titlului fragmentului dat.

.....

B. Limbă română

15. Selectează, din text, o propoziție enunțiativă propriu-zisă.

16. Construiește două propoziții enunțiativ optative, dezvoltate, afirmative.

.....

17. Propoziția *Ai mânca un măr?* este:

- a. enunțiativă optativă, simplă, afirmativă;
- b. interogativă propriu-zisă, dezvoltată, negativă;
- c. interogativă optativă, dezvoltată, afirmativă.

18. Propoziția enunțiativă exclamativă, din enunțurile de mai jos, este:

- a. La munte, frigul începe mai repede.
- b. Când vei termina facultatea?
- c. Ce interesantă piesă!

19. Transcrie propoziția enunțiativă imperativă, din următoarele enunțuri, apoi modific-o, astfel încât să obții o propoziție enunțiativă propriu-zisă:

- a. *Aș pleca mâine mai devreme.*
- b. *Ce-a spus?!*
- c. *Când te vei întoarce?*
- d. *Mi-aș petrece concediul într-o zonă de munte.*
- e. *Vino repede aici!*

.....

20. Formulează o propoziție interogativă propriu-zisă, dezvoltată, afirmativă.

.....

21 Se dă textul:

— *Cine nu a adus cartea? întrebă profesorul, când intră în clasă.*

Delimitează fraza în propoziții, arătând felul fiecăreia, după: (a) scopul comunicării; (b) aspectul predicatului și (c) alcătuire.

.....

.....

.....

C. Comunicare

22 Ordonează datele de mai jos, astfel încât să obții o fișă de bibliotecă:
București, Nuvele, 350 pag., 1971, Slavici Ioan, Editura Minerva, AIV4501.

23 Alcătuieste fișa de bibliotecă pentru un volum de literatură română, astfel încât numele autorului selectat să înceapă cu aceeași literă ca a numelui tău de familie.

24 Realizează o fișă de lectură cu cel puțin cinci citate din opera poetului Vasile Alecsandri, evidențiind structuri care conțin epitețe.

25 Alcătuieste o compunere de maximum o pagină în care să evidențiezi importanța cărții, pornind de la versurile de mai jos:
Câmpul alb, oile negre;/ Cin' le vede, nu le crede;/ Cin' le paște, le cunoaște. (Folclor)

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 3, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 18, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

2

- Literatura cultă. Literatura populară. Caracteristici. Asemănări. Deosebiri
- Raporturile de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază
- Situația de comunicare dialogată și monologată. Organizarea formală a mesajului. Înlănțuirea elementelor verbale și nonverbale în textul oral

I

Citește cu atenție următorul text:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat mare și puternic, și el avea trei feciori. Făcându-se mari, împăratul se gândi fel și chipuri cum să facă să-și însoare copiii ca să fie fericiți. Într-o noapte, nu știu ce visă împăratul, că a doua zi, își chemă copiii și se urcă cu dâșii în pălimarul unui turn ce avea în grădină. Porunci să-și ia fiecare arcul și câte o săgeată.

— Trageți, copii, cu arcul, le zise împăratul, și unde va cădea săgeata fiecăruia, acolo îi va fi norocul.

Copiii se supuseră fără a cârti câtuși de puțin, căci ei erau încredințați că tatăl lor știa ce spune. Traseră, deci, și săgeata celui mai mare din fii se înfipse în casa unui împărat vecin; a celui de-al doilea se înfipse în casa unui boier mare d-ai împăratului; iară săgeata celui mai mic se urcă în înaltul cerului. Li se strâmbaseră gâturile uitându-se după dânsa, și p-aci, p-aci era să o piarză din ochi.

(Petre Ispirescu – Zâna Zânelor)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Identifică, în text, două argumente prin care să demonstrezi că fragmentul dat aparține unei opere literare.
.....
.....
- 2 Extrage, din text, două expresii/ locuțiuni verbale, prin care să evidențiezi oralitatea stilului.
.....
.....
- 3 Explică, în maximum două rânduri, înțelesul construcției din text *se supuseră fără a cârti*.
.....
.....
- 4 Transcrie, din text, construcția care evidențiază cuvintele împăratului.
.....

5. Identifică motivul pentru care împăratul și-a chemat copiii la el.

.....

6. Unește prin săgeți cuvintele din prima coloană cu sinonimele lor, din coloana a doua:

a se păragini	•	urmași
stăpânul	•	cumplit
crâncen	•	solitar
copii	•	a se ruina
singuratic	•	conducătorul

7. Redactează o compunere, de cel mult 15 rânduri, în care să evidențiezi caracterul popular al fragmentului dat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Subliniază, în exemplele de mai jos, varianta corectă:

singuratece/ singuratece;
 puricele/ purecele;
 călcâiul/ câlcâiul;
 căsnicie/ căznicie;
 optisprezece/ optsprezece.

B. *Limbă română*

9. Transcrie, din text, două propoziții legate prin conjuncția *și*, apoi menționează felul raportului sintactic stabilit.

.....

.....

10. Construiește trei enunțuri în care conjuncția copulativă *și* să lege:

- a. nume predicative;
- b. complemente directe;
- c. propoziții subordonate;

- d. attribute adjectivale;
e. propoziții principale.

11 Delimitează fraza *Și-i ardea să-și vadă de copii, să-și mărite pe Smanda, să-și îngrijească d-ale împărăției*, arătând felul propozițiilor.

12 Transcrie propoziția principală, din enunțul *De când ne-am luat, n-ai stat liniștit preț d-o lună*.

13 Numește tipul de relație întâlnit în fraza dată în exercițiul 12.

14 Construiește o frază în care să apară două propoziții principale, aflate în raport de coordonare conclusivă.

C. Comunicare

15 Dramatizează, în fața clasei, fragmentul de vorbire directă, preluând rolul împăratului, astfel încât în cel mult două minute să monologhezi pe tema din fragment, intercalând elemente nonverbale în textul oral. (Atenție la mimică, gesturi, poziția mâinilor, a capului etc.!)

II

Se dă textul:

În vremea veche, pe când oamenii, cum sunt ei azi, nu erau decât în germenii viitorului, pe când Dumnezeu călca încă cu picioarele sale sfinte pietroasele pustii ale pământului, – în vremea veche trăia un împărat întunecat și gânditor ca meazănoaptea și avea o împărăteasă tânără și zâmbitoare ca miezul luminos al zilei.

Cincizeci de ani de când împăratul purta război c-un vecin al lui. Murise vecinul și lăsase de moștenire fiilor și nepoșilor ura și vrajba de sânge. Cincizeci de ani, și numai împăratul trăia singur, ca un leu îmbătrânit, slăbit de lupte și suferințe, – împărat, ce-n viața lui nu răsese niciodată, care nu zâmbea nici la cântecul nevinovat al copilului, nici la surâsul plin de amor al soției lui tinere, nici la poveștile bătrâne și glumețe ale ostarșilor înălbiți în bătălie și nevoi. Se simțea slab, se simțea murind și n-avea cui să lase moștenirea urii lui. Trist se scula din patul împărătesc, de lângă împărăteasa tânără – pat aurit, însă pustiu și nebinecuvântat – trist mergea în război cu inima neîmblânzită, – și împărăteasa, rămasă singură, plângea cu lacrimi de văduvie singurătatea ei.

(Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*)

Cerințe:*A. Literatură*

- 16 Notează două argumente prin care să justifici că fragmentul dat aparține genului epic.
.....
.....
- 17 Numește momentul subiectului prezentat în fragmentul dat.
.....
- 18 Transcrie doi termeni antitetici, din primul alineat.
.....
- 19 Menționează două trăsături de caracter ale împăratului, pe baza fragmentului dat.
.....
- 20 Explică, în cel mult cinci rânduri, înțelesul asemănării împăratului cu *un leu îmbătrânit*.
.....
.....
.....
.....
- 21 În fragmentul dat, se repetă anumite construcții:
cincizeci de ani ... cincizeci de ani
trist ... trist
Scrie, în cel mult trei enunțuri, sentimentele transmise prin aceste repetiții.
.....
.....
.....
- 22 Extrage, din text, două neologisme, indicând pentru fiecare câte un sinonim.
.....
.....
- 23 Transcrie, din text, o inversiune și comentează, în trei rânduri, efectul stilistic produs.
.....
.....
.....
- 24 Explică, în cel mult trei rânduri, înțelesul construcțiilor din text: *poveștile bătrâne, ostași înălbiți de bătălie*.
.....
.....
.....

- 25 Redactează o compunere, de cel mult zece rânduri, în care să evidențiezi, pe baza textului dat, cel puțin două caracteristici ale literaturii culte.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Limbă română

- 26 Transcrie, din text, o frază în care toate propozițiile sunt principale.

.....

- 27 Primul și din text, leagă:
- a. două propoziții principale;
 - b. două nume predicative;
 - c. două atribute adjectivale.

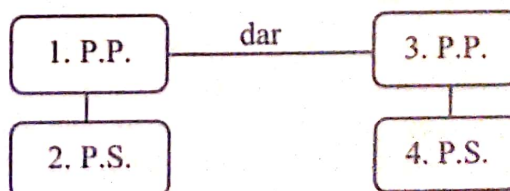
- 28 Construcția din text *murise vecinul*:
- a. este o propoziție eliptică de predicat;
 - b. este o propoziție simplă;
 - c. nu este propoziție.

- 29 În prima frază a textului, sunt:
- a. numai propoziții principale;
 - b. două propoziții principale și restul secundare;
 - c. trei propoziții principale și restul secundare.

- 30 Construiește o frază după schema:

1. P.P.*
 2. P.S. (1)
 3. P.P.
 4. P.S. (3)

dar

.....

.....

- 31 Stabilește, printr-o schemă cu săgeți, raporturile de subordonare care se stabilesc în propoziția *Am cerut ieri prietenului de acolo o carte de aventuri.*

*P.P. – propoziție principală; P.S. – propoziție subordonată/ secundară

- 32 Dezvoltă propoziția *Electronistul va lucra*, adăugând subiectului doi determinanți/ două elemente subordonate, iar predicatului trei determinanți/ trei elemente subordonate.
-
-

C. Comunicare

- 33 Lucrează în echipă următoarea situație de comunicare dialogată: sunteți împăratul și împărăteasa din fragmentul dat. Folosind dialogul formal (ton protocolar, formule de inițiere și de încheiere a dialogului, limbajul oficial, reverențios) și având la dispoziție cel mult patru replici pentru fiecare personaj, organizați o discuție pe tema necesității păcii și a bunei vecinătăți.
- 34 Imaginează-ți următoarea situație de comunicare: ești împăratul și te afli singur, în palat. Organizează un monolog, de cel mult două minute, pe tema bătrâneții și a lipsei unui moștenitor, folosind și elemente nonverbale (mișcări ale capului, ale corpului, mimică adecvată, gesturi sugestive etc.)

III

Citește cu atenție versurile de mai jos:

Manea mi-o videa,
 Inima-i plângea,
 Și iar se-nchina,
 Și iar se ruga:
 — Suflă, Doamne, -un vânt,
 Suflă-l pe pământ,
 Brazii să-i despoaie,
 Munții să răstoarne,
 Mândra să-mi întoarne,
 Să mi-o-ntoarne-n cale,
 S-o ducă devale!
 Domnul se-ndura,
 Ruga-i asculta

Și sufla un vânt,
 Un vânt pre pământ,
 Paltini că-ndoia,
 Brazi că despoia,
 Munții răsturna,
 Iară pe Ana
 Nici c-o înturna!
 Ea mereu venea,
 Pe drum șovăia
 Și s-apropia,
 Și amar de ea,
 Iată c-agiungea!

(Monastirea Argeșului)

Cerințe:

A. Literatură

- 35 Indică forma literară a cuvintelor din text: *videa*, *iară*, *pre*, *despoia*, *agiungea*.
-
-
- 36 Scrie câte două sinonime pentru cuvintele din text: *să îndoaie*, *mândra*, *rugă*, *șovăia*, *drum*.
-
-

37 Comentează, în cel mult trei rânduri, efectul stilistic al construcției *amar de ea*.

.....

.....

.....

38 Caracterul popular al textului dat este pus în evidență prin faptul că:

- a. se referă la viața țărănească;
- b. are autor anonim;
- c. dialoghează mai multe personaje.

39 Interjecția *iată*, din text, marchează:

- a. oralitatea;
- b. comicul de limbaj;
- c. dinamismul acțiunii.

40 Folosirea, în text, a verbelor la modul conjunctiv, sugerează:

- a. o visare; b. o rugămintă; c. o amenințare.

41 Precizează măsura și rima versurilor 8-11, din textul dat.

.....

42 Citește afirmațiile următoare și completează casetele cu litera A (adevărat) sau F (fals), după cum este cazul:

- a. ☐ literatura populară are caracter anonim;
- b. ☐ literatura cultă este o sursă de inspirație pentru literatura populară;
- c. ☐ literatura cultă are caracter colectiv;
- d. ☐ literatura populară are un caracter oral;
- e. ☐ limba operelor populare este clară, concisă, folosind numai termeni concreți;
- f. ☐ mai mult decât lirica populară, cea cultă folosește ambiguitatea termenilor, sugestivitatea, imprecizia exprimării;
- g. ☐ operele populare nu cunosc variante;
- h. ☐ Mihai Eminescu a fost un mare admirator al folclorului nostru;
- i. ☐ versurile populare au, de obicei, ritm trohaic;
- j. ☐ operele populare nu au caracter sincretic;
- k. ☐ mulți scriitori s-au inspirat din literatura populară;
- l. ☐ în lirica populară, figurile de stil sunt mai numeroase decât în cea cultă;
- m. ☐ versurile populare au, de obicei, măsură scurtă;
- n. ☐ în versurile populare, nu predomină monorima și rima împerecheată;
- o. ☐ în literatura populară legătura om – natură nu este foarte puternică;
- p. ☐ cel mai des, versurile populare încep cu construcția *foaie/ frunză verde*.

43 Justifică, în cel mult trei rânduri, utilizarea lui *și* ca element specific literaturii populare, făcând referire la textul dat.

.....

.....

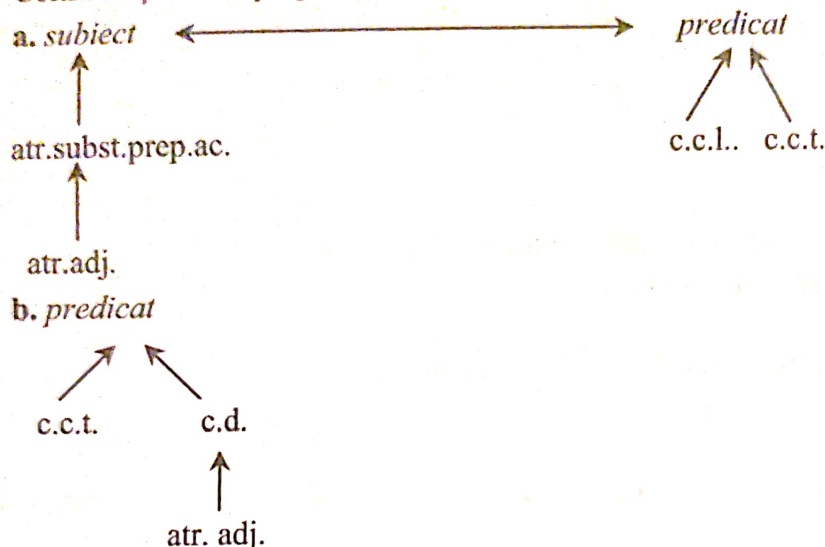
.....

B. Limbă română

- 44 Transcrie, din textul dat, versul format numai dintr-un predicat.

- 45** Alcătuieste două fraze, astfel încât verbele *a se ruga* și *a ploua* să se afle în raport de coordonare conclusivă, respectiv în raport de subordonare.

- 46** Construieste două propoziții care să respecte schemele **a** și **b** de subordonare:

- 47** Analizează sintactic prima, a doua și a treia propoziție din textul dat, arătând raporturile stabilite între ele.

C. Comunicare

- 48** Ordonează, prin numere de la 1 la 5, enunțurile de mai jos, astfel încât să obții un monolog pe tema *Timpul liber al elevului*:

Astfel, un parc bine îngrijit, o sală de sport echipată modern, un bazin de înot, un cinematograful sau o pistă pentru bicicliști și roleri sunt locuri în care copilul se poate detașa de problemele apărute la școală sau în familie.

Toată lumea este de acord că un copil (un elev, mai ales!) are absolută nevoie de timp de odihnă, pentru relaxare sau pentru activități ușoare, hobby-uri.

Aici, el leagă prietenii, formează echipe și stabilește altfel de relații cu cei din jur decât la școală sau în familie.

Felul în care copilul folosește acest timp liber trebuie să stea în atenția familiei și a școlii, dar și a altor factori și instituții din comunitate.

De aceea, timpul liber al copilului trebuie avut în vedere de către adulți.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 2, 8, 16, 24, 31, 42, 47, 48, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

3

- Scrierile S.F. Raportul realitate-ficțiune. Tematica S.F. Lexicul literaturii S.F.
- Vocabularul. Mijloacele de îmbogățire a vocabularului
- Memoriul de activitate

I

Citește cu atenție textul dat:

— Când dispui de computere atât de avansate, nu e prea greu să prevezi o serie de evenimente sociale sau fenomene naturale de mare amplitudine... în ceea ce privește faptele mărunte... Vi se pare imposibil să fie... „ajutate” să se petreacă, în conformitate cu așa-zisa „premoniție transtemporală”?...

Bruno nu a mai spus nimic. Argumentele susținătorului erau perfect logice; tot ce crezuse despre transtemporalitate se năruia de la sine. Era pe punctul să accepte, când...

(Mihnea Columbeanu – *Eternul purgatoriu*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Justifică, prin două argumente, că fragmentul dat aparține unei opere S.F.
.....
.....
- 2 Extrage, din text, doi termeni specifici literaturii de anticipație.
.....
- 3 Exprimă-ți părerea legată de faptul că unii termeni, din textul dat, nu apar în dicționarele explicative.
.....
.....
.....
.....
- 4 Scrie un element, din text, care aparține realului și unul care aparține ficțiunii.
.....
- 5 Scrie trei asemănări între operele S.F. și basm.
.....
.....
.....

B. Limbă română

6 Încercuiește, în enunțul următor, cinci cuvinte care fac parte din vocabularul fundamental al limbii române: Când dispui de computere atât de avansate, nu e prea greu să prevezi o serie de evenimente sociale sau fenomene naturale de mare amplitudine...

7 Scrie cum s-au format cuvintele din text: a prevedea, astfel, susținător, numai, a prilejui.

a prevedea - derivare astfel - compunere susținător - compunere
numai - compunere, a prilejui - derivare

8 Formează câmpul lexical al substantivului piatră (3 termeni).

pământ, apă, floare

9 Explică modul de formare a cuvintelor din text: astroport, rezezeală, decât, a relua, subsonică.

astroport - derivare cu prefixoid, rezezeală - compunere
deci - compunere; a relua - derivare subsonică - derivare cu prefixoid

10 Formează cuvinte, folosind următoarele elemente de compunere savantă (prefixoide și sufixoide):

bio-	<	energetic		>	-fil
	<			>	
mono-	<	seismat		>	-cid
	<			>	
poli-	<	maritim		>	
	<			>	

11 Construieste derivate parasintetice de la cuvintele: pachet, vâl, boboc, pădure, povară.

impachetat, învelit, învelorit, împădurit, împovărat

12 Din seria de cuvinte de mai jos, subliniază-le numai pe cele obținute prin derivare cu prefix: oprire, a reteza, vremelnic, unic, a prepara, a pregeta, a prelucra, a retrage, a refuza, a preciza, a regreta, auriu, hagi, a reda, relief, a repezi, a retopi, revedere.

13 Scrie etapele succesive de derivare, prin care s-au obținut următoarele cuvinte: olteancă, orașenesc, florăreasă, fugarnic, neprietenos (lucrează după modelul dat):

Model: pădureancă < pădurean < pădure (sau)

pădure > pădurean > pădureancă

olteancă < oltean < olte

florăreasă < florar < floare

fugarnic < fugă < a fugi

neprietenos < prietenos < prieten

14 Formează substantive colective, folosind sufixele: -iş, -ime, -et, -işte.
grumăiş, pădurime, frumet, lăcădet, pădureşte

15 Încercuieşte numai termenii care fac parte din familia lexicală a substantivului piatră:
 (vf.) Piatră-Aksa, petrecanie, Pietraru, pietroi, Pietroiu, pietate, petrografie (vf.) Pietri-
cica, petiţie.

16 Explică schimbarea valorii gramaticale a cuvintelor subliniate în exemplele de mai jos:
Ceilalti oameni treceau pe aleile desfrunzite ale parcului, fără să-l observe pe micut. Era
 greu pentru el să găsească nişte doamne bine, care să-l ia şi să-l îngrijească. Înapoia
 tufişului de liliac, vrăbiutele îl compătimeau.

Ceilalti - adj. pronominal demonstrativ;
desfrunzite
micut
greu

17 Obţine, prin derivare cu prefix, antonime de la următoarele cuvinte: corect, satisfăcător,
a împacheta, moral, egal, a face, folosit, cert, gratitudine, milos.

incorect, nesatisfăcător, a neîmpacheta, imoral,
inegal, a neface, nefolosit, incert, ingrădităciune,
neniţos

18 Obţine, prin derivare:

a. verbe, de la interjecţiile: hâ!; tic!

b. adjective de la substantivele: aur; vişină

c. adverbe de la substantivele: părinte; piept

hătarie, ticăit
aurie, visiniu
parentes, peptos

19 Scrie cinci exemple de plante a căror denumire e formată prin compunere.

floră-soarelui, măceş

20 Evidenţiază, prin subliniere, forma corectă din următoarele perechi de cuvinte compuse:

a bine-cuvânta/ a binecuvânta

prea-sfânt/ preasfânt

floarea-soarelui/ floarea soarelui

câte-odată/ câteodată

Buna-Vestire/ Buna Vestire

prim-ministru/ primministru

ne-mai-văzut/ nemaivăzut

câine-lup/ câine lup

cardio-vasular/ cardiovascular

gura-leului/ gura leului

21 Alcătuieste cinci enunţuri în care să foloseşti (corect!) cuvintele: fortuit, lucrativ, aleatoriu,
vindicativ, inoportun.

22. Grupează, prin săgeți, perechile de arhaisme și neologisme din coloanele de mai jos:

a. vistiernic •	• supliciu
b. hatman •	• reclamație
c. jalbă •	• garanție
d. caznă •	• bancher
e. zălog •	• general

23. Încercuiește varianta corectă, din următoarea serie de cuvinte derivate:

dezlânat/ deslânat,

dezmembrat/ desmembrat

dezvelit/ desvelit

dezgheț/ desgheț

înnoire/ înoire

răzbătut/ răsbătut

înorat/ înorat

încarcera/ incarcera

a înălbi/ a înălbi

înnamorat/ înamorat

24. Evidențiază, în enunțuri, câte două valori morfologice diferite pentru fiecare dintre cuvintele: *lui, un, a, i, de*.

*Porta lui e mică. (pronume) I-am dat lui trandafiri.
Măninc un măr. (articol) Fel care un măr se zădărește.
Este a mamei câte odată când se lasă.
Porta e mică.*

25. Transcrie următoarea adresă, operând toate abrevierile posibile:

Destinatar: Domnului doctor inginer Adrian Ionescu, județul Suceava, comuna Moldovița, strada Unirii, numărul 16, blocul P.3, scara A, etajul 2, apartamentul 6, codul 5973.

26. Subliniază forma literară corespunzătoare pentru fiecare dintre arhaismele și regionalismele de mai jos:

a hârjoni: a răni, a tachina, a răzui.

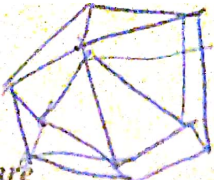
pală: adiere, ofilire, oboșeală.

herb: cerb, iarbă, blazon.

maramă: saramură, eșarfă, marmură.

a deșela: a se încovoia, a înșela, a îndesi.

27. Transcrie, din dicționar, sensul următoarelor neologisme și alcătuește enunțuri cu ele: *a exonera, a insera, salutar, mercantil, infantil*.

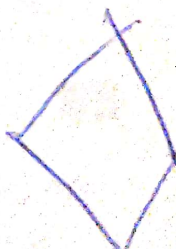
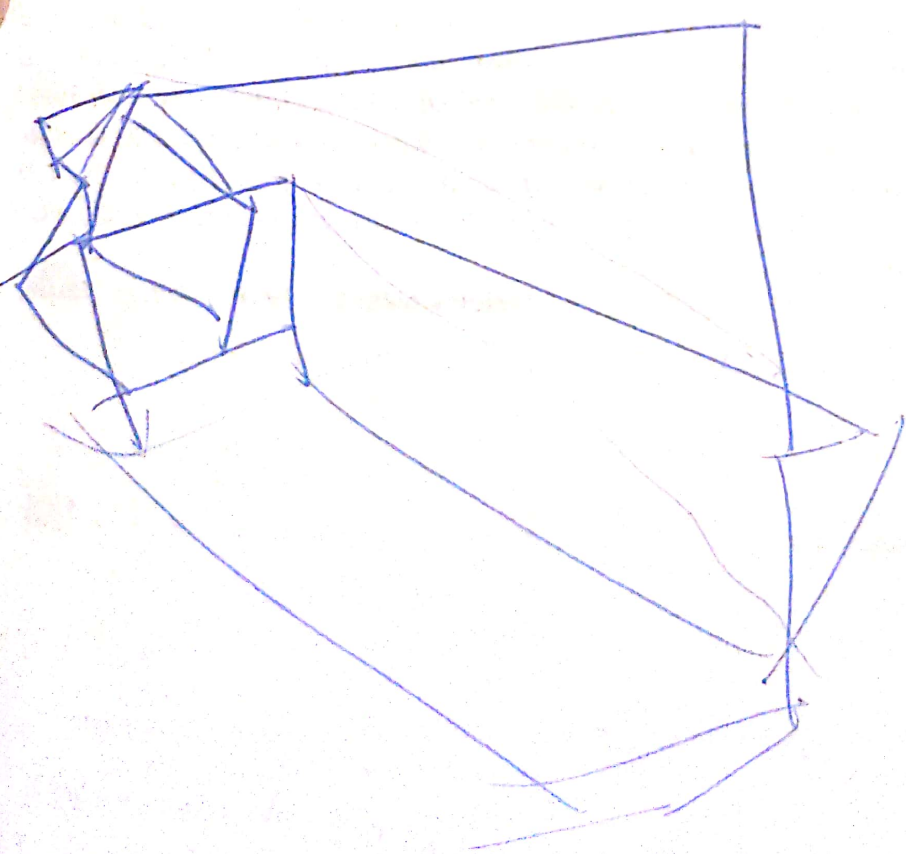

C. Comunicare

28 Ești redactorul-șef al revistei școlii. În această calitate, ți s-a cerut să întocmești un memoriu de activitate pentru semestrul al doilea al anului școlar încheiat. Redactează materialul solicitat, în cel mult 25 de rânduri, având grijă să enumeri tot ce a însemnat reușită în activitatea redacției. (De exemplu: rubricile cele mai citite; ce sondaje de opinie ați organizat în școală, ce premii a obținut revista la concursurile de profil; la ce cazuri sociale ați ajutat, în ce situații ați intervenit pe lângă biserică, primărie etc. pentru soluționarea unor cazuri de abandon școlar, de încălcare a drepturilor copilului etc.)

29 Ești conducătorul echipei de dansuri a școlii. În această calitate, trebuie să redactezi un memoriu de activitate pentru anul școlar încheiat. Memoriul trebuie să cuprindă, în cel mult 20 de rânduri: cele mai importante spectacole; premii obținute la diferite întreceri; în ce localitate (școli) ați fost invitați pentru a da reprezentații, reacția comunității, tot ce ați făcut valoros în anul școlar încheiat etc.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 7, 8, 10, 17, 26, 27, 28, 29, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

4

- **Narațiunea.** Conceptul de narațiune. Componentele unei narațiuni. Acțiune. Personaje. Plasarea acțiunii în timp și în spațiu. Ipotezele naratorului în text. Acțiunea și redarea ei prin grupul verbal
- **Categorii semantice.** Sinonime. Antonime. Paronime. Pleonasmul
- **Organizarea dialogului formal și a dialogului informal**

I

Citește cu atenție textul următor:

Stau câteodată și-mi aduc aminte ce vremi și ce oameni mai erau în părțile noastre, pe când începusem și eu, drăgălișă-Doamne, a mă ridica băiețuș la casa părinților mei, în satul Humulești, din târg drept peste apa Neamțului; sat mare și vesel, împărțit în trei părți, care se țin tot de una: Vatra Satului, Delenii și Bejenii. [...]

În altă zi ne trezim că iar vine părintele la școală cu moș Fotea, cojocarul satului, care ne aduce dar de școală nouă un draguț de biciușor de curele, împletit frumos; și părintele îi pune numele Sfântul Nicolai, după cum este și hramul bisericii din Humulești... Apoi pofteste pe moș Fotea, că dacă i-or mai pica ceva curele bune, să mai facă așa din când în când câte unul și ceva mai grasuș, dacă se poate... Bădița Vasile a zâmbit atunci iară noi școlarii am rămas cu ochii holbați unii la alții. Și a pus părintele pravilă și a zis că în toată săptămâna să se procitească băieții și fetele, adică să asculte dascălul pe fiecare de tot ce a învățat peste săptămână; și câte greșeli va face să i le însemne cu cărbune pe ceva, iar la urma urmelor, de fiecare greșeală să-i ardă școlarului câte un Sfânt Nicolai.

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

A. Literatură

1 Verbul *a nara* este sinonim cu:

- a. a descrie;
- ☒ b. a povesti;
- c. a scrie.

2 Argumentează, în cel mult patru rânduri, că fragmentul dat aparține unei opere epice.

Fragmentul aparține romanului, deoarece este un
narațiune subiectivă care folosește pas. I. și are ca scop
să prezinte și să descrie personajele care apar în
acțiune.

3. Rezumă, în cel mult zece rânduri, fragmentul dat.

Într-o zi, moș Fotea a adus un leu de curșet, înghetă frișcă, iar iară năvălă el - a numit călăușul Micuș, cum a fost în domeniul lui. Căci știa că...

Băiețelul a zădărnicit, și a spus că adăpostul să se găsească înăuntru și că el să nu iasă dinăuntru. Iar după ce și-a dat seama că nu se poate, se aruncă în apă pentru a scăpa de leu.

4. Naratorul relatează acțiunea la persoana:

- a. I;
- b. a II-a;
- c. a III-a.

5. Identifică două elemente prin care primul alineat poate constitui o expozițiune.

În primul alineat sunt prezentați timpul, locul acțiunii și introducerea personajelor principale.

6. Rescrie, din text, secvențele care permit localizarea acțiunii în spațiu.

"În satul Șimleu", "din țara, drept vestea cea deosebită".

7. În fragmentul dat, modul de expunere predominant este:

- a. dialogul;
- b. descrierea;
- c. narațiunea.

8. Extrage, din text, o construcție din care să reiasă motivul pentru care moș Fotea aduce la școală un bici.

"Că în țara, drept vestea cea deosebită".

B. Limbă română

9. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele:

răbdător

închisură

gemând

plângându-se

bătătură

înțepătură

conflict

intervație

se furișase

se pătura

10. Scrie câte un antonim pentru cuvintele:

începutul

sfârșitul

copii

adulti

plecaseră veniseră
 devreme devreme
 să deshame sa deshame

11. Unește, prin săgeți, expresia/ locuțiunea verbală din prima coloană de sinonimul ei din cea de-a doua coloană:

a da din colț în colț	•	a lenevi
a-și da arama pe față	•	a se strădui
a tăia frunză la câini	•	a se eschiva
a o mierli	•	a se demasca
a se face luntre și punte	•	a muri

12. Indică un sinonim adjectival pentru fiecare dintre următoarele sintagme: care se sparge ușor, care a suferit o pierdere de apă, care se trezește devreme, care nu are cetățenia niciunui stat, care se închide perfect.

fragil seversere național

13. Scrie câte un antonim neologic și câte un antonim din fondul principal lexical, pentru fiecare dintre cuvintele date, după modelul:

amic	=	vrajmaș	↔	prieten
.....	=	corect	↔	
.....	=	a se naște	↔	
.....	=	sărăcie	↔	
.....	=	înțelegere	↔	
.....	=	prietenie	↔	

14. Subliniază varianta corectă, dintre perechile de paronime de mai jos:

În acești munți am explorat multe caverne/ taverne.

La intrarea Sandrei în clasă, s-a așternut o tăcere glaciară/ glacială.

Tata vrea să cumpere o jantă/ o geantă nouă pentru autoturismul său.

Gabi a inserat/ a înserat, în ultima clipă, încă un aliniat/ alineat în articolul acesta.

15. Transcrie enunțurile următoare, eliminând pleonasmul întâlnite:

Mai repetați, vă rog, încă o dată, adresa! Am ieșit afară din atelier. Aversele de ploie dăunează mediului înconjurător. Pomii fructiferi trebuie replantați din nou. Frigul hibern al iernii persistă mult.

C. Comunicare

16. Ți se cere să-ți imaginezi că ești primarul unei comune. Vii la săteni pentru a le cere să plătească dările către stat. Organizează un dialog formal, de cel mult zece replici, între tine și săteni (ai grijă să folosești un ton politic, impus de statutul social; să folosești formule de adresare adecvate situației; să elimini din dialog elementele nonverbale).

Citește cu atenție următorul text:

Vorbind așa, au ajuns aproape de Tecuci, unde poposiră lângă o dumbravă.

— Doamne, zise un aprod apropiindu-se, niște boieri sosind acum cer voie să se înfățișeze la Măria Ta.

— Vie, răspunse Alexandru.

Curând intrară, sub cortul unde el ședea încongiurat de boierii și căpitanii săi, patru boieri, din care doi mai bătrâni, iar doi juni. Aceștii erau vornicul Moțoc, postelnicul Veveriță, spătarul Spancioc și Stroici.

Apropiindu-se de Alexandru-Vodă, se închinară până la pământ, fără a-i săruta poala, după obicei.

— Bine-ați venit, boieri! zise acesta silindu-se a zâmbi.

— Să fii Măria Ta sănătos, răspunseră boierii.

— Am auzit, urmă Alexandru, de bântuirile țării și am venit s-o mântui; știu că țara m-așteaptă cu bucurie.

— Să nu bănuiești, Măria Ta, zise Moțoc, țara este liniștită, și poate că Măria Ta a auzit lucrurile precum nu sunt; căci așa este obiceiul norodului nostru, să facă din tânțar armăsar. Pentru aceea obștea ne-au trimis pre noi să-ți spunem că norodul nu te vrea, nici nu te iubește, și Măria Ta să te întorci înapoi ca...

— Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau, răspunse Lăpușneanul, a căruia ochi scântieră ca un fulger, și dacă voi nu mă iubiți, eu vă iubesc pre voi, și voi merge ori cu voia, ori fără voia voastră.

(Costache Negruzzi – Alexandru Lăpușneanul)

Cerințe:

A. Literatură

- 17 Demonstrează, în patru rânduri, că fragmentul dat aparține unei opere epice.
În acest text există un narator al cărui rol este să prezinte acțiunea.
- 18 Transcrie, din text, o secvență de cel mult cinci cuvinte, care indică locul acțiunii.
au ajuns aproape de Tecuci
- 19 Explică, în cel mult două rânduri, valoarea stilistică a verbelor la gerunziu, din fragmentul dat.
Exprimă o acțiune continuă, în progres, oprită la un moment dat.
- 20 Scrie două elemente, din text, care ajută la plasarea acțiunii în timp.
Răspunse Lăpușneanul de bântuirile țării și am venit s-o mântui.

21. În fragmentul dat, modurile de expunere folosite sunt:

- a. narațiunea și descrierea;
- b. descrierea și dialogul;
- c. dialogul și narațiunea.

22. Propoziția *zise acesta silindu-se a zâmbi*, aparține:

- a. autorului;
- b. naratorului;
- c. personajului.

23. Verbul *a mântui*, din construcția *am venit s-o mântui*, este sinonim cu:

- a. s-o termin;
- b. s-o salvez;
- c. s-o binecuvântează.

24. Construcția *fără a-i săruta poala, după obicei*, arată că boierii:

- a. nu-l agreau pe vodă;
- b. voiau să schimbe obiceiurile de la acea vreme;
- c. erau prea bătrâni și nu se puteau apleca.

25. Verbul *vie*, din text, este la modul:

- a. imperativ;
- b. conjunctiv;
- c. indicativ.

26. Indică formele literare ale cuvintelor, din text: *încongiurat*, *aceștii*, *vreu*, *a căruia*, *scântieră*.

încongiurat
vreu
a căruia
scântieră

27. Subliniază numai arhaismele, dintre cuvintele de mai jos: *țară*, *militar*, *vornic*, *postelnic*, *spătar*, *popas*, *hatman*, *căminar*, *îmbrăcămintă*.

28. Justifică, în două rânduri, rolul stilistic al arhaismelor, din textul dat.

*rolul arhaismelor în text este de a da o senzație
 de istoricitate, de legendă.*

29. Exprimă-ți părerea, în cel mult cinci rânduri, în legătură cu trăsăturile de personalitate ale domnitorului, sugerate în ultima replică a textului.

*Din ultimele cinci rânduri deducem că domnitorul
 este un om puternic, care nu se lasă înfrânt, care
 este tot ce e mai bun pentru țară.*

B. Limbă română

30. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele din text: *doamne, poposiră, juni, se închinară, silindu-se.*

a călători, a se odihni, Maria - ta, se ruga,

31. Expresia *a face din tânțar armăsar* este antonimă cu:

- a. a exagera, a mări;
 b. a micșora, a diminua;
 c. a egaliza, a uniformiza.

32. Extrage, din fragmentul dat, un pleonasm.

33. Explică greșelile din următoarele construcții și reformulează corect enunțurile:

Producția a scăzut, față de anul trecut, în procent de 12%.

Americanii au aselenizat pe lună.

Andra e bolnavă de otită la urechi.

Andra e bolnavă de otită la urechi.

Dragoș are o ortografie corectă.

Simona prevedea dinainte grindina și inundațiile.

Simona prevedea dinainte grindina și inundațiile.

34. Construiește enunțuri, pentru fiecare dintre paronimele de mai jos: *test/ text; numeral/ numerar, a tasa/ a taxa, cazual/ causal; complement/ compliment.*

Am dat test la mate.

Am scris un text.

Am scris un numeral.

Am plătit cu moneda.

Am plătit cu moneda.

Tata a dat amantului.

M-am îmbolnăvit cu ea causal. causal.

M-am îmbolnăvit cu ea causal.

35. Notează cu C (corect) sau cu E (eronat), după caz, fiecare enunț dat (atenție la folosirea corectă a paronimelor).

- a. ☒ Valea Jiului este o zonă carbonieră.
 b. ☒ Andrei este original din Ardeal.
 c. ☒ Un zăcământ carbonifer a fost dat în exploatare.
 d. ☒ În Biblie se vorbește despre păcatul original.
 e. ☒ Victor lucrează în industria minieră.

36 Scrie sinonimul potrivit pentru verbul *a porni*, din enunțurile de mai jos:

- a. Mașina *a pornit* în viteză.
- b. Ana și Ioana *vor porni* în excursia visată.
- c. Vlad și Bogdan *sunt porniți* împotriva fumatului.
- d. Eu *am pornit* o afacere îndrăzneță.
- e. Ploaia *s-a pornit* din senin.

37 Transcrie enunțurile următoare, evitând pleonasmul:

Prințul protagonist al narațiunii povestite este un țaran. El vrea să schițeze sumară o întâmplare din trecutul său. Ajutându-se de muzica unui lăutar popular, țaranul vrea să devină o vedetă celebră, datorită poveștii sale.

C. Comunicare

38 Subliniază varianta corectă:

În fragmentul dat, dialogul este *formal/ informal*.

39 Argumentează, în șase-opt rânduri, alegerea făcută la exercițiul 38.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile nr. 3, 5, 16, 17, 19, 26, 31, 35, 36, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

5

- Autor. Narator. Personaj. Relațiile autor–narator; narator–cititor; narator–personaj. Ipotezele naratorului în text
- Sensurile cuvintelor în context. Cuvinte polisemantice. Polisemia în raport cu omonimia
- Organizarea monologului expozitiv. Organizarea monologului demonstrativ

I

Citește textul de mai jos:

Așa eram eu la vârsta cea fericită, și așa cred că au fost toți copiii, de când îi lumea asta și pământul, măcar să zică cine ce-a zice.

Când mama nu mai putea de obosită și se lăsa câteodată ziua să se hodinească, noi, băieții, tocmai atunci ridicam casa în slavă. Când venea tata noaptea de la pădure din Dumesnicu, înghețat de frig și plin de promoroacă, noi îl spăriam sărindu-i în spate pe întuneric. Și el, cât era de ostenit, ne prindea câte pe unul, ca la „baba-oarba” ne ridica în grindă zicând: „tata mare!” și ne săruta mereu pe fiecare. Iar după ce se aprindea opaițul, și tata se punea să mănânce, noi scoteam mâțele de prin ocnite și cotruță și le flocăiam și le șmotream dinaintea lui, de le mergea colbul; și nu puteau scăpa bițele mâțe din mâinile noastre, până ce nu ne zgâriau și ne stupeau ca pe noi.

— Încă te uiți la ei, bărbate, zicea mama, și le dai paiele! Așa-i?... Ha, ha, bine v-au mai făcut, pughibale spurcate ce sunteți! Că nicio lighioaie nu se poate aciua pe lângă casă de răul vostru. Iaca, dacă nu v-am săcelat astăzi, faceți otrocol prin cele mâțe și dați la om ca câinii prin băț. Țăra! d-apoi aveți știință că vă prea întreceți cu dediochiul! Acuși ieu varga din coardă și vă croiesc de vă merg peticile!

— Ia lasă-i și tu, măi nevastă, lasă-i că se bucură și ei de venirea mea, zicea tata, dându-ne huța. Ce le pasă?

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Completează spațiile punctate din enunțurile următoare:

Autorul acestui text este Ion Creangă

Naratorul relatează la persoana 1 întâmplările dintr-un sat moldovenesc.

Luând parte la acțiunile relatate, naratorul devine personaj

Dialogul din text, se poartă între parentii copilului.

- 2 Subliniază varianta corectă:

Prima frază a fragmentului dat aparține unui narator copil/ narator adult.

Celelalte fraze aparțin unui narator copil/ narator adult.

3. În al doilea alineat, naratorul exprimă părerea:

- a. personală;
- b. a copiilor din sat;
- c. a tuturor copiilor din familie.

4. În fragmentul dat, apare personajul colectiv copii.

Transcrie, din text, două secvențe care să redea acțiuni ale acestui personaj.

„atunci ridicam casa în slăvi”
„scotom mătă de prin perite”;

5. Numeste două trăsături ale personajului colectiv, așa cum reies din fragmentul dat.

Personajul colectiv, obrajnici și meșteșugari

6. Numeste anotimpul la care se face referire, în fragmentul dat.

anotimpul la care se face referire este iarna.

7. Selectează, din text, cel puțin două elemente din gospodăria rurală care ajută la crearea atmosferei.

8. Explică, în trei rânduri, rolul regionalismelor din text.

Rolul regionalismelor este de a crea atmosfera, de a aduce la cunoștință cu privire la perioada desfurării acțiunii și de

9. Explică formarea cuvântului, din text, (de) răul (vostru).

format prin conversiune c. adverb-substantiv

10. Exprimă-ți părerea, în trei-patru enunțuri, despre reacția diferită a părinților față de năzbâțiile copiilor.

După povara mea, mama copiilor, care plătește toată ziua cu ei, suportându-le năzbâțiile, ea mi se pare mai dragă decât tatăl care nu are nevoie mult timp cu ei, și i se pare că nu are

B. Limbă română

11. Numeste valoarea morfologică a cuvintelor, din text:

ziua

adverb

noaptea

substantiv

12. Construieste două enunțuri în care aceste cuvinte să aibă o altă valoare morfologică; numește-o!

derivații

13 Explică fiecare *i*, din cuvântul *copiii*.

copii / *desinență de plural*

14 Justifică rolul ghilimelelor (") pentru expresia *tâta mare!*

Sublinierea faptului că este un rău citat.

15 Sensul verbului *a croi*, din text, este:

- a. a dimensiona un material;
- b. a bate pe cineva;
- c. a face un tipar pentru îmbrăcăminte.

16 Alcătuieste două contexte potrivite pentru evidențierea sensurilor cuvântului *slavă*.

17 Construieste trei enunțuri în care cuvântul *pavilion* să aibă sensul de:

- a. clădire mică, într-un parc;
- b. drapel arborat la catargul unei nave;
- c. porțiune cartilaginoasă a urechii.

18 Indică sensul verbului *a petrece*, în următoarele contexte:

- a. Andrei își *petrece* timpul citind romane polițiste.
- b. Am *petrecut* două săptămâni de vis la bunicii tăi.
- c. La sărbătoarea onomasticii Mariei, vom *petrece* până dimineața.
- d. În urma accidentului de ieri, unchiul nostru *s-a petrecut* din viață.
- e. Aceste lucruri *se petrec* numai în imaginația Carinei!

am stat
a se distruge
a merge
se întâmplă

19 Construieste câte două enunțuri pentru a arăta polisemia și omonimia substantivului *cap*.

20 Evidențiază, în câte două enunțuri, omonimia cuvintelor: *post*, *elan*, *scai*, *mână*, *gol*.

21 Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *ticăloși*, *vicleana*, (alte) *isprăvi*, *a se dovedi*, *adevărat*.

22 Explică ortografia cuvântului *frânghiile*.

des. plural
artical hotărât
** frânghie*

23 Evidențiază, în câte două enunțuri, omonimia cuvintelor: *ton, vază, fol, păr, abate*.

Ionu place să mănânce ton.

24 Construiește două contexte adecvate, în care cuvântul *picioar* să aibă înțelesuri diferite.

25 Alcătuieste două enunțuri adecvate, în care să reliefezi polisemia verbului *a împleti*.

26 Scrie cel puțin cinci expresii și locuțiuni, în care să apară verbul *a sări*.

C. Comunicare

a sări în ajutor, a sări în ochi, a sări
a sări peste vorbă, a sări pe galul

27 Alcătuieste, pentru portofoliu, un glosar al modurilor de expunere studiate.

28 Formează echipe de câte doi elevi și organizează o discuție pe baza fragmentului dat, în care prima echipă să susțină atitudinea mamei față de copii, iar cealaltă echipă să susțină atitudinea tatălui.

29 Realizează o compunere, de cel mult 20 de rânduri, în care să evidențiezi, printr-o întâmplare reală sau imaginară, având caracter moralizator, înțelesul proverbului *nu iese fum fără foc*.

30 Imaginează-ți că ești scriitor și te afli la lansarea noului tău roman haiducesc. Organizează un monolog demonstrativ, de cel mult trei minute, în care să prezinți interesul pe care îl ai pentru viața plină de riscuri a haiducilor.

31 Alcătuieste un glosar cuprinzând semnele de punctuație studiate.

II

Citește cu atenție următorul text:

— *Asta e culmea!... culmea!... strigă d. Lefter, stregându-și fruntea de sudoare, pe când madam Popescu, consoarta sa, caută fără preget în toate părțile... Nu e și nu e!...*

— *Femeie, trebuie să fie în casă... Dracu n-a venit să le ia!...*

Dar ce au pierdut? Ce caută?

Caută două bilete de loterie, cu cari d. Lefter Popescu a câștigat.

Însă oricine mă poate întreba:

Bine, dacă a pierdut biletele, de unde știe d. Lefter de câștig?

E lucru simplu. Biletele le-a fost cumpărat cu bani împrumutați, ca de cabulă, de la d. căpitan Pandele, fiindcă-i spusese mulți, când se tot plângea că n-are noroc la joc să-ncerce a juca cu bani de împrumut... Și a făcut învoială, pe onoare, față de martori, să dea din câștig, dacă s-o-ntâmpla, zece la sută căpitanului.

Când a cumpărat biletele, d. Lefter a râs pesimist:

— *Ți-ai găsit! eu și noroc!*

Dar d. căpitan Pandele, mai optimist:

— *De unde știi dumneata norocul meu?*

(I.L. Caragiale – *Două loturi*)

Cerințe:

A. Literatură

32 Despre autorul acestui text, se poate spune că:

- a. este aceeași persoană cu naratorul;
- b. este narator și personaj în același timp;
- c. nu este aceeași persoană cu naratorul.

33 Transcrie, din text, enunțul prin care naratorul își trădează prezența.

34 Întrebările și răspunsurile naratorului au rolul:

- a. de a mări interesul cititorului pentru întâmplarea relatată;
- b. de a-l ironiza pe dl. Lefter pentru neglijență;
- c. de a-i sugera cititorului riscurile jocurilor de noroc.

35 Numește personajul cu care dl. Lefter intră în dialog, acasă.

.....

36 Numește personajul care intră în dialog cu dl. Popescu, la berărie.

.....

37 Prima replică din fragment, sugerează o stare emoțională de:

- a. nefericire;
- b. supărare;
- c. enervare.

38 Justifică, în cel mult două rânduri, efectul stilistic al semnelor de exclamare din prima replică a textului, în evidențierea stării de spirit a personajului principal.

.....
.....

39 Notează, din text, o construcție de cel mult trei cuvinte, care arată reacția domnului Popescu la cumpărarea biletelor de loterie.

.....

40 Exprimă-ți părerea (în 5-6 rânduri) despre superstiția că norocul este adus de banii luați cu împrumut.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

41 Construcția *le-a fost cumpărat* este un arhaism:

- a. fonetic;
- b. morfologic;
- c. lexical.

42 Personajele individuale prezente în text sunt:

- a. mai puține de trei;
- b. trei;
- c. mai multe de trei.

d. Am observat pe cer stelele Crucii.

e. Bunicul meu a primit Crucea României pentru faptele de vitejie de pe front.

f. Acest ștergar este cusut de Armina, în punct oblic și în cruce.

4. ritual creștin, care constă într-un gest.

5. Constelația Lebedei.

6. termen care intră în componența unor decorații.

C. Comunicare

49 Folosind cunoștințele acumulate până acum, alcătuește un glosar al genurilor literare studiate.

50 Organizează un monolog, de cel mult trei minute, pe tema *banii n-aduc fericirea*. Caută să aduci diferite argumente și modalități de convingere (atenție la pauze, tonul vocii, intonație etc.).

Pentru autoevaluare, lucrează exercițiile nr. 1, 16, 18, 26, 31, 38, 41, 43, 50, notate cu câte 10 puncte fiecare, la care se adaugă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

6

- Mijloace de caracterizare a personajului literar. Identificarea mijloacelor de caracterizare, în text. Clasificarea mijloacelor de caracterizare
- Unitățile frazeologice
- Povestirea. Rezumatul

I

Se dă textul:

După aceasta suindu-se iarăși în strană se înturnă către boieri și zise:

— Boieri dumneavoastră! De la venirea mea cu a doua domnie și până astăzi, am arătat asprime către mulți; m-am arătat cumplit, rău, vărsând sângele multora. Unul Dumnezeu știe de nu mi-a părut rău și de nu mă căiesc de aceasta; dar dumneavoastră știți că m-a silit numai dorința de a vedea contenind gâlceviri și vânzările unora și altora, care ținteau la răsipa țării și la peirea mea. Astăzi sunt altfel trebile. Boierii și-au venit în cunoștință; au văzut că turma nu poate fi fără păstor, pentru că zice Mântuitorul: „Bate-voi păstorul, și se vor împrăștia oile”.

Boieri dumneavoastră! Să trăim de acum în pace, iubindu-ne ca niște frați, pentru că aceasta este una din cele zece porunci: „Să iubești pre aproapele tău ca însuși pre tine, și să ne iertăm unii pre alții, pentru că suntem muritori, rugându-ne Domnului nostru Iisus Hristos – își făcu cruce – să ne ierte nouă greșalele, precum iertăm și noi greșiiților noștri”.

Sfârșind această deșăntată cuvântare, merse în mijlocul bisăricii și, după ce se închină iarăși, se înturnă spre norod în față, în dreapta și în stânga, zicând:

— Iertați-mă, oameni buni și boieri dumneavoastră!

— Dumnezeu să te ierte, Măria Ta! răspunseră toți, afară de doi juni boieri ce sta gânditori, răzâmați de un mormânt lângă ușă, însă nime nu le-a luat seama. [...]

(Costache Negruzzi – Alexandru Lăpușneanul)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 După modul de construcție, personajele sunt de două tipuri: individuale și colective. Ilustrează, cu două exemple din text, fiecare categorie menționată.

colective: boierii, muritori
individuale: Alexandru Lăpușneanul

- 2 Clasifică personajele după locul ocupat în structura unei opere literare și selectează din fragmentul citat câte un exemplu pentru fiecare tip.

domnitore – personaj principal
boieri – personaje secundare;
cei doi juni – personaje episodice;

3. Identifică două procedee de caracterizare, din textul de mai sus, folosite în portretizarea domnitorului Alexandru Lăpușneanul și precizează felul lor.

autocaracterizarea
caracterizare indirectă

4. Evidențiază două trăsături de caracter ale domnitorului, relevate în mod direct, în textul selectat.

Domnitorul este foarte aspru, dur și viclen.

5. Dezaprobarea față de cuvintele rostite de Lăpușneanul este indicată, în text:

- a. în mod direct, prin urarea boierilor;
b. în mod direct, printr-o remarcă a naratorului;
c. în mod direct, printr-o remarcă a unui personaj.

6. Explică, în maximum șapte rânduri, înțelesul expresiei folosite în text, *Să iubești pre aproapele tău ca însuși pe tine*.

Acastă sentență sugerează porunca de a nu ne gândi doar la propria persoană, ci a ne îngriji și de alții pentru ca astfel să trăim în armonie cu toții, la rândul nostru fiind ajutate de alții.

7. Sensul propoziției *Boierii și-au venit în cunoștință*, din fragmentul selectat, este:

- a. au conștientizat o realitate;
b. și-au revenit din leșin;
c. au făcut cunoștință unii cu alții.

8. Selectează, din fragmentul dat, două arhaisme.

peșea, trebile

9. Numește personajele simbolizate prin substantivele *turmă* și *păstor*, la care face referire domnitorul în fraza *...au văzut că turma nu poate fi fără păstor*.

păstorul - Alexandru Lăpușneanul
turma - poporul;

B. Limbă română

10. Unește, cu ajutorul săgeților, cuvintele din coloana A cu cele din coloana B, astfel încât să formezi unități frazeologice:

A		B
artist	•	• plenipotențiar
câmp	•	• turnantă
stațiune	•	• balneară
ministru	•	• magnetic
placă	•	• liric

- 11 Subliniază unitățile frazeologice, din textul de mai jos:

Nu era niciun pic de nor, iar pe bolta cerească străluceau stelele. Deși toți erau afară, singur Ionuț făcea opinie separată. Gândurile lui erau departe. Deși dorise să treacă totul sub tăcere, știam despre ce e vorba. Fratele său își dăduse osteneala să rezolve situația, dar fără niciun rezultat. Probabil, pierduse din vedere faptul că nu-i stătea în puteri să soluționeze chiar totul.

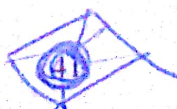
- 12 Explică, pe scurt, sensul următoarelor unități frazeologice:

artist plastic = pictori;
 a se face luntre și punte = a se abătui;
 sondaj de opinie = chestionar;
 buletin de știri = zest scris;
 a pune punctul pe „i” = a accentua

- 13 Construieste un text în care să folosești următoarele unități frazeologice: a pune la punct, a salva aparențele, a trece cu vederea, a câștiga teren, piatră de încercare.

C Comunicare

- 14 Prezintă, în maximum douăzeci de rânduri, conținutul ultimei schițe citite.

~~~~~

Se dă textul:

ZIȚA: Bine. (Cătră Veta:) Ei! Țafo, eu mă duc, bonsoar, alevoa. Culcă-te și matale, nu mai lucra dacă ți-e rău.

VETA: Lasă să-mi fie rău. (Râzând silit.) Mai bine ar fi să mor.

ZIȚA: Vai de mine? Ce vorbă-i asta? Ce, ți-e rău de tot? Să trimitem să caute pe nenea.

VETA: Aș! ești nebună! nu vezi că glumesc. Mă doare capul, nu ți-am spus? Am lucrat mult la lumânare. (Are un fior.) M-a tras și fereastra... Cum m-oi culca, îmi trece.

ZIȚA: Atunci, alevoa, bonsoir, Țafo. (Pleacă și se întoarce.) A! să nu uit; mâine ne vedem, știi că-i sărbătoare. Să ne legăm de nenea să ne ducă la „Iunion”.

VETA (repede): La „Iunion”? nu, ZiȚo, nu mai merg la „Iunion”.

ZIȚA: Da de ce?

VETA: Pentru că... pentru că nu-mi face nicio plăcere acolo, nu-nțeleg comediile alea... Ei! Ce să-ți spui! nu voi.

ZIȚA: Ei, doamne! Țafo, parol, știi că ești curioasă! Ce, pentru comediile alea mergem noi? Mergem să mai vedem și noi lumea. Ce, adică toți câți merg acolo înțeleg ceva, gândești? Merg numai așa de un capriț, de un pamplezir; de ce să nu mergem și noi?

VETA: De ce, de ne-ce, nu voi să merg.

ZIȚA: Aide, zău, Țafo; i zic eu lui nenea... vrei?

VETA: Nu voi, ți-am spus o dată, și nici dumnealui nu mai vrea să meargă; mi-a spus de-azi-dimineață; degeaba-i zici.

ZIȚA: Zău! Țăficio, parol! să mă-ngropi!

VETA: Nu merg, ZiȚo, nu. Mă știi tu; când zic o vorbă e vorbă.

ZIȚA: Zi, nu vrei să mergi, Țafo?

VETA: Nu.

ZIȚA (obidindu-se treptat): Nu?

VETA: Nu.

ZIȚA (podidind-o plânsul): Fir-ar a dracului de viață ș-afurisită! că m-a făcut mama fără noroc! (Pleacă) N-am avut parte și eu pe lume măcar de o compătimire! (Iese, plângând și trântind ușa, prin fund. – Spiridon intră din dreapta)

(I.L. Caragiale – *O noapte furtunoasă*)

Cerințe:

A. Literatură

15 Modalitatea fundamentală prin care sunt caracterizate personajele, în textul de mai sus, este:

- a. narațiunea;
- ☒ b. dialogul;
- c. descrierea.

16 Transcrie numele celor două personaje din fragmentul citat.

17 Subliniază varianta corectă.

Numele celor două personaje, din text, sugerează:

- ☒ a. origine nobilă;
- b. origine modestă.

18 Alte mijloace de portretizare folosite, în text, sunt:

- a. caracterizarea realizată de autor;
- ☒ b. limbajul, gestică și mimică;
- c. modul de a se îmbrăca.

19 Scrie două trăsături ale personajelor, din textul dat, redată prin intermediul limbajului.

*Personajele sunt poate puțin produse de către folosea
termeni de jargon, dar și prost descurt.*

20 Personajele feminine, din fragmentul selectat, fac dovada:

- a. unor caractere mature și profunde;
- ☒ b. unor firi superficiale și imature;
- c. unui mod elevat de comportament.

21 Femeile, din textul dat, doresc să meargă la teatru:

- a. pentru că le plăcea;
- b. pentru a se relaxa;
- ☒ c. pentru a vedea și a cunoaște lume.

22 Identifică sensul verbului *a se lega*, din fragmentul de mai sus.

*Sensul verbului „a se lega” este acela de a
ceea în serios.*

23 Expresia *m-a tras și fereastra*, din text, înseamnă:

- a. am ieșit pe fereastră;
- ☒ b. am răcit;
- c. m-am dus la fereastră.

24 În fragmentul selectat, există:

- a. personaje fantastice;
- ☒ b. personaje reale;
- c. personaje mitologice.

B. Limbă română

25 Subliniază doar unitățile frazeologice, din următoarele construcții: *cal blând, cal de bătaie, stare de lucruri, stare jalnică, tur de scrutin, tur de stadion, tur de forță, mărul lui Adam, mărul din curte.*

26 Scrie unitățile frazeologice echivalente sintagmelor următoare:

a se căsători = ...
a renunța = ...
a pierde timpul = ...
a fi muștrat (de cineva) = ...
a deceda = ...

Da' să te ferească Cel-de-sus de gura satului și de pizma celor vinovați și răi!
N-avea să scoată capul în lume Sultânica, ea, care, de bună ce era, ș-ar fi dat și
dumicatul din gură, că începeau şușuitul și ponoasele.

Câte-n lună și-n soare-i scorneau.

— Sultânica, frumoasă? Aida-de!

Mai bine își pune gâtul pe tăietor Ilinca, ciupită de vărsat.

— E o fudulă, o luată din Iele, n-are toate sâmbetele. Când umblă, calcă-n străchini.
Numai nevastă ca toate nevestele n-o să fie Sultana aia, zicea la fântână, la horă, la
șezători fata Ciaușului. Ce are neica de nu i-a primit peșitul? Au nu e voinic? Or e bețiv,
stricător de case, zurbagiu? Au n-are de pe ce bea apă? He, he, fata proastă și țâfnoasă
dă norocului cu piciorul. Da' de, om sărac și cu nasul în sus... Știe Dumnezeu ce face!

Și flăcăii, mai toți, o luaseră în nume de rău. Nu, că de ce să fie așa de mută? De ce
să fugă de toți parc-ar fi râioși?

(Barbu Delavrancea – *Sultânica*)

Cerințe:

A. Literatură

30 În primul și în al doilea alineat al fragmentului, personajul feminin este caracterizat:

- ☒ a. direct, de către narator;
- b. direct, prin autocaracterizare;
- c. indirect, prin limbaj.

31 Evidențiază, în maximum zece rânduri, părerile celorlalte personaje, din fragmentul dat, despre Sultânica.

Celelalte personaje, fiind geloase pe
Sultânica pentru gingăria, lăunțătatea și proptea
ei, o caracterizau ca fiind dramatică, urâtă,
nelăunță și nefolitoare. De asemenea, se dădea
ca să fi mândră și plină de sine, ceea ce nu este
adevărat.

32 Hărnicia și onestitatea personajului principal sunt evidențiate:

- ☒ a. de narator;
- b. de alte personaje;
- c. prin autocaracterizare.

33 Structura, din text, (*Când*) se aprinde, înseamnă:

- a. se înroșește; b. se liniștește; ☒ c. se supără.

34 Transcrie, din fragmentul dat, sintagma care evidențiază bunătatea Sultânicăi.

bita - peșita raportului

- 35 Explică, în cel mult două rânduri, înțelesul expresiei *o luată din Iele, n-are toate sâmbetele*, din fragmentul dat.

De această expresie sugerează purtarea celorlalte personaje despre Sultana, că ar fi o melancolică și reflexivă.

- 36 Construieste două enunțuri în care să ilustrezi sensurile substantivului *sâmbetele*.

În toate sâmbetele ies la plimbare.
De un an îi port sâmbetele lui Andrei.

- 37 Serie înțelesul cuvântului *argea*, din fragmentul dat.

argea = război de țară;

B. Limbă română

- 38 Stabilește, bifând căsuțele, în care dintre următoarele enunțuri expresiile subliniate sunt unități frazeologice:

- a. S-a adunat multă apă de ploaie în găleți.
- b. Pregătirea făcută ieri a fost apă de ploaie.
- c. Argumentul său părea cusut cu ață albă.
- d. Mi-am cusut cu ață albă rochia cea nouă.
- e. Pentru că s-a trezit târziu, a pierdut trenul.
- f. A pierdut trenul și de această dată, totuși speră că va mai avea altă șansă.

☐
☐
☐
☐
☐
☐

- 39 Identifică înțelesul următoarelor structuri:

- a. turn de fildeș = ...
- b. fata morgana = ...
- c. la calendele grecești = ...
- d. călcâiul lui Ahile = ...
- e. sânul lui Avram = ...

- 39 Transcrie, dintr-un dicționar de specialitate, sensurile structurilor latinești:

- ipso facto* = ...
- modus vivendi* = ...
- ad literam* = ...
- ad libitum* = ...
- ars amandi* = ...

- 41 Exprimă-ți, într-o compunere de maximum douăzeci de rânduri, părerea referitoare la modul în care unitățile frazeologice contribuie la dezvoltarea expresivității limbii.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

C. Comunicare

42 Scrie, la alegere, rezumatul sau povestirea unui film cu tematică religioasă, vizionat de tine.

Pentru autoevaluare, lucrează exercițiile nr. 2, 3, 10, 11, 25, 26, 37, 38, 39, notate cu 10 puncte fiecare, la care se adaugă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

7

- Elemente de versificație. Rimă. Ritm. Măsură. Efecul stilistic al elementelor de versificație
- Sensul propriu și sensul figurat al cuvintelor
- Modalități de exprimare a gusturilor și a opiniilor. Interviu. Graffiti

I

Citește textul de mai jos:

*O, mamă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freamătul de frunze la tine tu mă chemi;
Deasupra criptei negre a sfântului mormânt
Se scutură salcâmi de toamnă și de vânt,
Se bat încet din ramuri, îngână glasul tău...
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.*

(Mihai Eminescu – *O, mamă...*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Justifică, prin două argumente, apartenența textului de mai sus la genul liric.
.....
.....
- 2 Scrie două elemente morfologice, prin care să justifici că textul dat este o adresare directă.
.....
- 3 Rima poeziei este:
a. îmbrățișată; b. încrucișată; c. împerecheată.
- 4 Stabilește măsura primului vers al poeziei date. ....
- 5 Redactează o compunere, de cel mult șapte rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre legătura dintre sentimentele transmise de poet și elementele de prozodie ale acestui text.
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6 Explică semnificația repetiției folosite în ultimul vers.

.....

.....

.....

B. Limbă română

7 Construiește două enunțuri, în care cuvântul *plasă* să aibă înțelesul de *năvod*, *capcană*.

Se căută în plasa vicleanului de Lărgică.
În plasa erau doi pești.

8 Alcătuieste zece enunțuri în care cuvintele *drum*, *daruri*, *tezaur*, *comoara*, *sarcina* să fie folosite cu sens propriu și cu sens figurat.

Merge pe drum.
Dăruimul rețutii i s-a rupt.
Am primit multe daruri de la vecini.
Maroșul și leuat ciba zund darurile vată.
Blăna ai pui de aur e un tezaur prețios.
Am descoperit comoara de pe înșelă.
Tulbură este comoara mării.
Sarcina mii este de a vă supraviețui.
Sunt însărcinat să conduc delegați a regelui.

9 Notează cu P (propriu) sau cu F (figurat), fiecare dintre enunțurile de mai jos, urmărind sensul cuvintelor subliniate:

- Lumina cărților îl ajută să înțeleagă mai mult.
- Poienița e scaldată în lumina soarelui.
- Bratul macaralei ridică un zid de beton.
- În mănăstire ne simțeam învăluiți de lumina divină.
- Bratul cel lung al legii îi ajunge pe infractori.

F
F
F
F
F

C. Comunicare

10 Redactează răspunsurile primite de la un scriitor (real sau fictiv), căruia i-ai adresat următoarele întrebări. Comentează, alături de colegi, posibilele răspunsuri ale acestui interviu.

- Ce rol a avut lectura (cititul) în formarea stilului dumneavoastră scriitoricesc?
- Ce scriitori v-au marcat devenirea literară?
- Numiți zece cărți pe care ar trebui să le citească orice tânăr intelectual.
- Tinerii de astăzi mai sunt atrași spre lectură? De ce?
- Ce șanse acordați literaturii românești în acest mileniu?

11 Exprimă-ți părerea, în cel mult zece rânduri, despre **graffiti** și despre felul în care aceste desene pot să transmită idei, emoții, atitudini etc.

II

Citește cu atenție versurile următoare:

*Iată craiul, socru-mare, rezemat în jilț cu spată,
El pe capu-i poartă mitră și-i cu barba pieptănată;
Țapăn, drept, cu schiptru-n mână, șede-n perine de puf
Și cu crengi îl apăr pagii de muscuțe și zăduf...
Acum iată că din codru și Călin mirele iese,
Care ține-n a lui mână mâna gingașei mirese.
Îi foșnea uscat pe frunze poala lung-a albei rochii,
Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii;
La pământ mai că ajunge al ei păr de aur moale,
Care-i cade peste brațe, peste umerele goale.
Astfel vine mlădioasă, trupul ei frumos îl poartă,
Flori albastre are-n păru-i și o stea în frunte poartă.*

[Mihai Eminescu – *Călin* (File din poveste)]

Cerințe:

A. Literatură

- 12 Stabilește măsura versurilor al doilea și al treilea, din textul dat.
.....
- 13 Rima folosită în fragmentul de mai sus este de tipul:
a. a b a b;
b. a a b b;
c. a b b a.
- 14 Scrie denumirea ritmurilor, reprezentate schematic astfel:
a. $\angle \_ | \angle \_ | \angle \_ | \angle \_ | \angle \_ | \angle \_ |$;
b. $\_ \angle | \_ \angle | \_ \angle | \_ \angle | \_ \angle | \_ \angle |$.
.....
- 15 Scrie trei elemente specifice descrierii în versuri, făcând referire la textul dat.
.....
.....
- 16 Redactează o compunere de cel mult zece rânduri, în care să pui în evidență legătura dintre rimă, ritm și măsura versurilor date, pe de o parte, și conținutul de idei, pe de altă parte.
.....
.....
.....
.....
.....
.....

17. În fragmentul dat, apar:
 a. trei portrete literare;
 b. două portrete literare;
 c. un portret literar.
18. Transcrie, din text, o interjecție, menționând valențele/ efectele ei stilistice, în fragmentul citat.
19. Arhaisme folosite în portretizarea craiului sugerează sentimente:
 a. de admirație; b. de respect; c. de ironie.
20. Comparația, din text, face referire la:
 a. socrul-mare; b. mireasă; c. mire.
21. Scrie două consecințe, la nivelul prozodiei, ale folosirii cratimei în construcția *sede-n* (perine).

B. Limbă română

22. Cuvântul *poală*, din text, este folosit cu sensul:
 a. propriu, de bază;
 b. propriu, secundar;
 c. figurat.
23. Alcătuieste două enunțuri în care substantivul *mână* să fie folosit cu sens propriu și cu sens figurat.

Mi-a rupt mână.
Mână cerească în mână destinului său.

24. Unește, prin săgeți, cuvântul subliniat din enunțurile următoare, de sensul corespunzător:

Sens propriu, de bază •
 Sens figurat •
 Sens propriu, secundar •

a. S-a săturat până-n gât de relele noastre.
 b. Pe cerul muzicii a apărut o nouă stea.
 c. Gâtul lebedei este mlădios.
 d. La pronunțarea unor sunete, limba atinge cerul gurii.
 e. Gâtul sticlei s-a spart.
 f. Cerul nopții e brodat cu stelute argintii.
 g. El face gât pentru orice incident.
 h. Spre prânz, cerul s-a înnorat.
 i. Copilul era roșu în gât.
 j. Mihai Eminescu va dăinui pe cerul literaturii române.

C. Comunicare

25 Exprimă-ți opiniile și gusturile, răspunzând întrebărilor pentru următorul interviu, solicitat de revista școlii tale:

1. Ce sport îndrăgești? De ce?
2. Ce sportiv(ă), român(ă) sau străin(ă) admiri? De ce?
3. Cum se desfășoară o oră de sport în școala ta?
4. Cum îți imaginezi o sală de sport într-o școală modernă?
5. Ce personalitate sportivă ai vrea să cunoști? De ce?

26 Realizează un interviu cu profesorul de desen din școala ta având ca subiect *graffiti*. Interesează-te, de exemplu, dacă profesorul tău consideră *graffiti* o artă sau un kitsch, dacă îi acordă șanse de afirmare, dacă îi aprobă pe cei care practică acest tip de desen etc.

III

Citește cu atenție versurile următoare:

*Doină, doină, cântic dulce!
Când te-aud nu m-aș mai duce.
Doină, doină, viers cu foc!
Când răsuni eu stau în loc.
Bate vânt de primăvară,
Eu cânt doina pe afară,
De mă-ngân cu florile
Și privighetorile.*

*Vine iarna viscoloasă,
Eu cânt doina-nchis în casă,
De-mi mai mângâi zilele [...]
Cade frunza gios în vale.
Eu cânt doina cea de jale
Doina zic, doina suspin, [...]
Doina cânt, doina șoptesc,
Tot cu doina viețuiesc.*

(*Doina* – culeasă de Vasile Alecsandri)

Cerințe:

A. Literatură

27 Scrie, cel puțin trei elemente caracteristice literaturii populare, făcând referire la textul dat.

.....

.....

28 Justifică, în cel mult două rânduri, apartenența textului la genul liric.

.....

.....

29 Stabilește măsura versurilor din textul de mai sus.

.....

30 Numește tipul de rimă al versurilor date.

.....

31. Marchează silabele accentuate ale primului vers și stabilește ritmul acestuia.
.....
32. Numește ritmul bisilabic, a cărui schemă este diferită de cea din textul dat.
.....
33. Notează forma literară a cuvintelor din text: *cântic*, *gios*.
.....
.....
34. Evidențiază, în două enunțuri, sensul paronimelor *viers/ vers*.
.....
.....
35. Alcătuieste două enunțuri pentru diferite sensuri ale verbului *a (se) îngâna*.
.....
.....
36. Scrie, pe spațiile punctate, înțelesul verbului *a bate*, pentru fiecare dintre enunțurile următoare:
- a. Alex bate covoarele. ....
  - b. Cine a bătut la ușă? ....
  - c. Pendula bate ora opt. ....
  - d. Inima îi bătea cu putere. ....
  - e. Afară bate un vânt de primăvară. ....
37. Evidențiază, într-o compunere de cel mult zece rânduri, legătura dintre fond și formă, pe baza textului dat.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B. Limbă română

38. Notează, pe spațiile punctate, sensul (propriu sau figurat) al cuvintelor subliniate în enunțurile de mai jos:
- a. Valurile mării se izbesc de pod. propriu
  - b. O ploaie de aplauze i-a răsplătit pe artiști. figurat
  - c. La auzul acestor vorbe, a fost cuprinsă de un val de mânie. figurat

d. Peste sat s-a abătut o ploaie de vară.

e. Răzvan s-a aruncat în valurile vieții,
fără să se gândească la consecințe.

propriu
figurat

39 Alcătuiește câte două enunțuri pentru a evidenția sensul propriu și sensul figurat al următoarelor cuvinte: *umbră, foc.*

În realitate, umbra unui om are dimensiuni
destul de mari în umbra tatălui său.

C. Comunicare

El pot să las mâna în foc de la iubit
Focul mistuit cartea.

40 Imaginează-ți că ești reporter și intervievezi o vedetă a muzicii românești, pentru revista școlii. Redactează întrebările acestui interviu, astfel încât să obții informații despre gusturile artistice ale vedetei, despre preferințele ei vestimentare etc.

41 Caută, în localitatea ta, locuri în care au apărut *graffiti* și discută alături de colegi calitatea artistică a acestor desene, mesajul transmis, realizarea coloristică etc. Redactează, sub forma unei compuneri de cel mult zece rânduri, concluziile la care ai ajuns.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 5, 14, 18, 29, 36, 38, 40, 41, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

8

- Versul liber. Transmiterea mesajului poetic în absența elementelor de prozodie
- Noțiuni de fonetică
- Procesul-verbal

I

Citește cu atenție versurile de mai jos:

*Mă sting și m-aprind
Și, deodată, lumina devine strălucitor întuneric.
Mi-e teamă că, dacă cerul mă va copleși,
Atunci și marea, și pământul și aerul vor deveni stingerea și aprinderea mea.*

*Urc și cobor
Și, deodată, întunericul se transformă în preamărită lumină.
Acum știu sigur că,
Dacă sufletul meu va aprinde-o stea,
Și durerea și tristețea și eu vom deveni bucurie.*

(***)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Versurile de mai sus transmit sentimente de:
a. optimism;
b. veselie;
c. tristețe.
- 2 Transcrie versul care conține o metaforă.
.....
.....
.....
- 3 Redactează o compunere, de cel mult șapte rânduri, în care să comentezi efectul stilistic deosebit al luminii, în textul dat.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B. Limbă română

4. Notează numărul de litere și de sunete ale cuvintelor: *există, privighetoare, poteci.*

*există - 7 litere, 7 sunete
privighetoare - 13 litere, 14 sunete
poteci - 6 litere, 6 sunete*

5. Cuvântul *privighetoare* conține:

- ☒ a. un diftong;
b. un triftong;
c. un hiat.

6. Identifică, în text, și transcrie două cuvinte care conțin diftongi diferiți.

deodată, teamă

7. Selectează, din text, un cuvânt care conține hiat.

aerul

8. Alcătuieste familia lexicală a substantivului *pădure* (cinci termeni).

padurari, pădurime, pădușenie,

9. Scrie câte un diminutiv de la cuvintele: *copac, frunză, cărare, ochi.*

copăcel, frunzeluș, cărușor, ochișor

10. Cuvintele *închinăm* și *copacilor* au, respectiv:

- a. opt litere/ opt sunete și nouă litere/ nouă sunete;
b. opt litere/ șapte sunete și nouă litere/ opt sunete;
☒ c. opt litere/ șapte sunete și nouă litere/ nouă sunete.

11. Cuvântul *privighetoarea* are accentul pe silaba:

- a. ultimă;
☒ b. penultimă;
c. antepenultimă.

12. Scrie câte trei exemple de cuvinte, în care litera *x* redă sunetele *cs*, respectiv *gz*.

extrem, cenzor

13. Construiește enunțuri adecvate pentru următoarele perechi de omograme: *țarină/ țarină;* *candida/ candidă;* *imobil/ imobil;* *copii/ copii;* *era/ eră.*

*Țarina - a trădat pe rege.
Țarina - a lucrat.
Candida - a lăsat prezență.
Candida - a lăsat prezență.
Imobil - a fost în țară.
Imobil - a fost în țară.
Copii - a făcut 10 copii.*

Uda are 300 copii.

Uda noastra e la scoala parva.

Uda era deslept la gaitbaue.

- 14 Desparte în silabe următoarele cuvinte: atlet, teslar, vârstnic, conjuncție, dezumanizat.

a-atlet, tes-lar, varst-nic, con-junc-ti, e
de-za-hu-ma-ni-zat

- 15 Subliniază cuvântul accentuat corect: fêrigă/ferigă; prevedérel/prevedere; crepuscul/crepuscul; butélie/butellie; duminicâ/duminică.

- 16 Scrie cuvintele care se pronunță în felul următor: tocșou, efel, filips, pița, rols rois.

toksh-shou, eifel, philips, pita, rolls rois

- 17 Scrie denumirile localităților care se pronunță astfel: uașinton, stocolm, aușviț, strazbur, briusel.

ushinton, Stockholm, Auschitz, Strazbourg
Bruxelles

- 18 Taie cu o linie varianta greșită din exemplele de mai jos:

piscină/ pișcină

maieu/ maiou

idee/ ideie

ciocolăți/ ciocolate

delincvent/ delicvent

cratițe/ crățiți

lacrimi/ lăcrămi

dușman/ dujman

pioneză/ piuneză

trimete/ trimite

plonjează/ plonjază

reșeu/ reșou

ojă/ oje

așează/ așază

C. Comunicare

- 19 Citește cu atenție următorul text:

Proces-verbal,

Încheiat astăzi, 29 ianuarie 2009, în cadrul ședinței de lucru a cercului de teatru **Carnaval**, din Școala Nr.5, Sibiu.

La ședința de astăzi participă membrii trupei de teatru (elevii selectați de la clasele a VII-a) și doamna profesoară de limba și literatura română, Mariana Dimieru.

Pe ordinea de zi a ședinței au fost trecute următoarele probleme/ obiective:

- discutarea piesei **Titanic Vals**, de Tudor Mușatescu, în vederea distribuirii rolurilor;
- procurarea costumelor necesare;
- stabilirea calendarului de pregătire și a datei premierei;
- discuții, dezbateri.

a. D-na profesoară a discutat cu elevii criteriile avute în vedere la distribuirea rolurilor, apoi a stabilit perechi de câte doi elevi pentru fiecare rol din text.

b. Pentru procurarea costumelor necesare, elevii Alexandru și Dragoș au fost delegați să ia legătura cu Teatrul Municipal Sibiu; pentru alegerea costumelor de epocă, elevii vor cere sprijinul Muzeului de Artă Sibiu.

c. S-a stabilit ca trupa de elevi-actori să se întâlnească sâmbăta, între orele 9,00 –12,00, în sala de festivități a școlii, pentru repetiții.

Drept care, s-a încheiat prezentul proces-verbal.

(urmează semnăturile participanților)

20 După modelul dat, redactează un proces-verbal încheiat în cadrul cercului literar din școala ta, având drept scop editarea unei reviste de către elevi.

21 Redactează un proces-verbal încheiat într-o oră de dirigentie a clasei tale, în care s-a hotărât ce măsuri trebuie luate pentru un caz de indisciplină (real sau imaginar).

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 3, 8, 11, 12, 16, 17, 19, 21, 22, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

- *Procedee stilistice. Hiperbola. Aliterația. Asonanța. Identificarea simbolurilor, în contexte date. Explicarea simbolurilor*
- *Părți de vorbire flexibile. Verbul. Verbele copulative*
- *Textul. Tipuri de texte*

I

Se dă textul:

Sălbatecul vodă e-n zale și-n fier
Și zalele-i zuruie crunte,
Gigantică poart-o cupolă pe frunte,
Și vorba-i e tunet, răsuflul ger,
Iar barda din stânga-i ajunge la cer
Și vodă-i un munte.

„Stai, pașă! Să piară azi unul din noi!”
Dar pașa mai tare zorește;
Cu scările-n coapse fugaru-și lovește
Și gâtul i-l bate cu pumnii-amândoi
Cu ochii de sânge, cu barba vâlvoi
El zboară șoimește.

(George Coșbuc – *Pașa Hassan*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Numește personajele care participă la acțiunea din textul dat.
.....
- 2 În prima strofă, domnitorul este prezentat cu ajutorul:
a. narațiunii; b. descrierii; c. dialogului.
- 3 Imaginea voievodului, în fragmentul dat, este:
a. mărită; b. micșorată; c. naturală.
- 4 Figura de stil predominantă, în textul citat, este:
a. personificarea; b. hiperbola; c. comparația.
- 5 Selectează, din text, două hiperbole care să redea imaginea domnitorului în momentul luptei.

- 6 Comentează, în maximum șapte rânduri, efectul artistic al metaforelor hiperbolice, din prima strofă.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 7 Transcrie, din text, două imagini hiperbolice care să reproducă reacțiile pașei la cuvintele lui vodă.

.....

- 8 Rescrie versul care conține o aliterație.

.....

- 9 Versul din text, *Și vodă-i un munte*, face referire la:

- a. teama domnitorului;
- b. forța, curajul și vitejia voievodului;
- c. vioiciunea domnitorului.

- 10 Stabilește măsura versurilor din textul dat.

.....

B. Limbă română

- 11 Subliniază predicatul din primul vers al textului selectat.

- 12 În propoziția *Și vorba-i e tunet*, predicatul este:

- a. verbal; ☒ b. nominal.

- 13 În versul *Și vodă-i un munte*, *i* este:

- a. pronume personal; ☒ b. verb copulativ; c. verb predicativ.

- 14 Încercuiește răspunsurile corecte.

În categoria verbelor care pot avea și valoare copulativă, intră:

- ☒ a. verbul *a deveni*; ☒ d. verbul *a rămâne*;
- b. verbul *a scrie*; ☒ c. verbul *a ieși*.
- c. verbul *a avea*;

- 15 În fraza *Nuielele pentru împletit le-a lăsat lângă fântână din dorința de a nu face prea multă dezordine, apoi a plecat fugind să le ia*, există:

- ☒ a) două verbe la moduri personale și trei la moduri nepersonale;
- b. trei verbe la moduri personale și două la moduri nepersonale;
- c. trei verbe la moduri personale și trei la moduri nepersonale.

16. Identifică predicatul propoziției *Acest lucru va însemna multă învățătură și multă strădanie*, precizând felul lui. *multă învățătură*
va însemna → *predicat nominal*

17. Construiește două enunțuri în care verbul *a ieși* să aibă valoarea predicativă și copulativă.

El a ieșit din clasă. (val. pred.)
El a ieșit primul la tablă. (val. cop.)

C. Comunicare

18. Citește cu atenție textele de mai jos:

- A. *Iar doi îngeri cântă-n plângeri,
 Plâng în nopte dureros,
 Și se sting ca două stele,
 Care-n nuntă, ușurele
 Se cunun căzânde jos.* (Mihai Eminescu – *Misterele nopții*)

B.

*Ghidul Pagini Aurii
 te scutește
 de alergătură.*

*Caută ceea ce
 te interesează
 așezat confortabil
 în fotoliul tău.*

(Ghidul – *Pagini Aurii*)

Completează căsuțele de mai jos cu litera C (corect) sau E (eronat), după caz:

- a. Textul A este scris într-un stil oficial.
 b. Textul B conține figuri de stil.
 c. Textul A urmărește să-l impresioneze pe cititor.
 d. Textul B urmărește să-l convingă pe cititor.
 e. Textul A este nonliterar.
 f. Textul B este nonliterar.

☐
☐
☐
☐
☐
☐

II

Citește cu atenție textul de mai jos:

Apele se bat, rostogolesc bolovanii, umplu vulturile și sar peste stâncile lustruite; șipotele tăsnesc și-și azvârlă sulul apelor reci ca niște arcuri de sticlă străvezie; munții se încălesc, grumaz peste grumaz, până în slava cerului; călătorii admiră, râd, petrec, beau, pe mușchiul moale și blând ca o catifea verde. Numai el privește așa de risipit că parcă nu vede; ascultă zgomotul cascadelor și glumele celorlalți așa de nepăsător, că parcă n-aude; și se mișcă așa de ușurel și de încet că parcă ar sta pe loc.

(Barbu Delavrancea – *Liniște*)

Cerințe:

A. Literatură

19 Textul de mai sus constituie:

- a. o descriere;
- b. o narațiune;
- c. un dialog.

20 Imaginea surprinsă în fragmentul selectat este hiperbolică. Rescrie, din text, un enunț de cel mult zece cuvinte care să illustreze această idee.

.....

.....

21 Propoziția *Apele se bat* conține:

- a. un epitet; b. o aliterație; c. o personificare.

22 Numește două elemente de natură, prezentate în fragmentul dat.

.....

23 În textul selectat, predomină:

- a. imaginile dinamice;
- b. imaginile olfactive;
- c. imaginile auditive.

24 În textul dat, hiperbolele:

- a. echilibrează peisajul;
- b. dinamizează tabloul;
- c. liniștesc mișcarea.

B. Limbă română

25 Încercuiește enunțurile în care verbul *a fi* are valoare predicativă, scriind și sensul acestuia din contextul respectiv:

- ☒ a. Este în grădină de la ora trei.
- ☐ b. Este bine să pleci cât mai devreme.
- ☒ c. Vecinul nostru este din Maramureș.
- ☒ d. Au fost pe la mine ieri.
- ☒ e. Castelul este din timpuri străvechi.
- ☐ f. Curtea a fost măturată de cele două fete.
- ☐ g. De mâine, un caiet va fi un leu.
- ☒ h. Terenul era de șapte m².
- ☒ i. Câți ani sunt de la ultima noastră întâlnire?
- ☐ j. Vremea a fost ploioasă tot timpul.

există

proveni

existența

există

existența

au văzut

26 Subliniază verbele tranzitive din înșiruirea următoare: *a pleca, a striga, a se gândi, a se bucura, a părea, a da, a scrie, a lăuda, a crede.*

27. Alcătuieste două enunțuri în care verbele *a se face* și *a părea* să aibă valoare copulativă.

el s-a făcut medic.

El pare obosit.

28. În enunțul *Aș fi avut și eu note mai bune dacă aș fi fost mai atent*, există:

- a. patru verbe auxiliare, un verb predicativ și un verb copulativ;
- b. trei verbe auxiliare, două verbe predicative și două verbe copulative;
- c. două verbe auxiliare, două verbe predicative și trei verbe copulative.

C. Comunicare

29. Bifează doar căsuțele corespunzătoare textelor literare:

- a. Mersul trenurilor
- b. romanul
- c. balada populară
- d. scrisoarea oficială
- e. schița
- f. felicitarea
- g. Cartea de telefon
- h. doina
- i. telegrama
- j. scrisoarea familială.

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

III

Se dau textele:

- 1) *Sara sună glas de bucium și cerboaice albe-n turme...* (Mihai Eminescu)
- 2) *Iar stejarii par o strajă de giganți ce-o înconjoară.* (Mihai Eminescu)
- 3) *Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate.* (Grigore Alexandrescu)
- 4) *Și-n creasta coifului înalt*
Prin vulturi vântul viu vuia. (George Coșbuc)

Cerințe:

A. Literatură

30. Identifică, pentru fiecare text dat, sunetul (sunetele) care formează aliterații sau asonanțe.

31. Numește două tipuri de imagini artistice diferite, create cu ajutorul aliterației și al asonanței, în textele date.

.....

.....

B. Limbă română

- 32 Identifică valoarea morfologică a verbului *a părea* din al doilea text selectat.

pare - verb copulativ

- 33 Construieste un enunț în care verbul *a fi* să aibă valoare copulativă și să se afle la modul conjunctiv, timpul-perfect.

Ca mai bine să fi fost la prezintăre.

- 34 Subliniază predicatele nominale din enunțurile de mai jos:

A însemnat toate cuvintele profesorului pe un caiet studentesc. Acel curs de istorie a însemnat un lucru important pentru el. Se pare că îi place foarte mult istoria și se gândea să se facă profesor. Prietenul său devenise istoric după câțiva ani de lucru serios în școli și părea foarte mulțumit de munca pe care o desfășura acum.

- 35 În enunțul *Aș fi fost la munte acum, dacă nu întârziem atât la gară*, verbul *a fi* are valoare:

- a. auxiliară și copulativă;
- ☒ b. auxiliară și predicativă;
- c. copulativă și predicativă.

C. Comunicare

- 36 Redactează, în maximum trei rânduri, un text nonliterar de mică publicitate.

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 4, 5, 6, 14, 15, 20, 28, 31, 34, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

10

- Antiteza. Metafora. Identificarea lor în contexte date. Explicarea simbolurilor. Rolul lor în transmiterea mesajului poetic
- Diatezele verbului
- Texte nonliterare utilitare. Cartea de telefon. Mersul trenurilor. Mandatul poștal. Programul de spectacol

I

Citește cu atenție textul următor:

*La un semn deschisă-i calea și s-apropie de cort
Un bătrân atât de simplu, după vorbă, după port.
„— Tu ești Mircea?”
„— Da-mpărate!”
„— Am venit să mi te-nchini,
De nu, schimb a ta coroană într-o ramură de spini.”
„— Orice gând ai, împărate, și oricum vei fi sosit,
Cât suntem încă pe pace, eu îți zic: „Bine-ai venit!” [...]
În zadar striga-mpăratul ca și leul în turbare,
Umbra morții se întinde tot mai mare și mai mare;
În zadar flamura verde o ridică înspre oaste,
Căci cuprinsă-i de pieire și în față și în coaste [...]
Mircea însuși mână-n luptă vijelia-ngrozitoare
Care vine, vine, vine, calcă totul în picioare
Risipite se-mprăștie a dușmanilor șiraguri
Și gonind biruitoare tot veneau a țării steaguri.*
(Mihai Eminescu – *Scrisoarea III*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Modurile de expunere predominante, utilizate în textul de mai sus, sunt:
a. dialogul și narațiunea; b. dialogul și descrierea; c. narațiunea și descrierea.
- 2 Argumentează, analizând două elemente specifice, faptul că fragmentul de mai sus este o operă epică.
- 3 Numește personajele individuale și colective care participă la acțiunea din textul selectat.

.....
.....

4 Amintește contextul istoric ce stă la baza temei fragmentului citat.

.....

5 Procedeul artistic predominant, care structurează mesajul și tema fragmentului, este:

- a. metafora;
- b. antiteza;
- c. epitetul.

6 Rescrie, din text, numele sau apelativele celor doi conducători, explicând semnificația diferenței de adresare.

.....

.....

.....

7 Transcrie, din prima parte a textului, două sintagme care să redea atitudini comportamentale diferite ale personajelor principale.

.....

.....

8 Structura *Să mi te-nchini* înseamnă:

- a. să mi te supui;
- b. să-ți faci cruce;
- c. să-mi adresezi o rugămintă.

9 Rescrie versul care evidențiază firescul și simplitatea existenței domnitorului român.

.....

10 Momentul luptei surprinde comportamente antitetice atât ale celor doi conducători, cât și ale celor două armate. Argumentează, într-un comentariu de maximum zece rânduri, această idee, referindu-te la textul citat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III Versul *Mircea însuși mână-n luptă vijelia-ngrozitoare* conține:

- a. o aliterație;
- b. o asonanță;
- c. o metaforă.

12 Numește procedeele artistice din enunțurile următoare, în a căror alcătuire intră cuvântul *șiruri*:

- Fulgii se ridicau ca niște șiruri de porumbei năzdrăvani.
- Mă gândeam la toți anii tinereții – șiruri de perle care înfrumusețează sufletul.

B. *Limbă română*

13 Selectează, din text, un verb la diateza activă, unul la diateza reflexivă și altul la diateza activă pronominală.

1 - apropiu → diateza activă reflexivă

14 Numește categoriile gramaticale ale verbului.

15 Formulează șapte enunțuri în care verbul *a fi*, la diateza pasivă, să apară la toate timpurile modului indicativ.

El este batjocorit.

Ea era bârlită.

Ea a fost molisită de cumă.

Ea fusese vorbită de rău.

Ea o să fie vorbită de rău.

El va fi bătut neumar.

16 Construieste trei propoziții în care complementul de agent să fie exprimat prin părți de vorbire diferite.

Cartea este citita de către Ion.

Uchii i-au fost închisi de către frumusețea ei.

17 Subliniază predicatele verbale exprimate prin verbe la diateza pasivă, din enunțurile de mai jos:

Pomii erau înfloriți, când ne-am întors de la munte.

Exercițiile au fost rezolvate de toți elevii.

În urma discuției, copiii au fost încântați.

Fructele vor fi culese de săteni.

18 Alcătuieste patru contexte în care pronumele *se* și *își* să preceadă verbe la diateza activă pronominală și, respectiv, la diateza reflexivă.

Te vorbește despre neatenția ei.

Îți vorbește despre problemele lui / activă pronominală.

Bartolomeu se adăpta greu.

Îți

19 Construieste două enunțuri în care verbul *a se plânge*, la modurile gerunziu și imperativ să fie însoțit de pronumele *vă*.

C. Comunicare

- 20 Citește cu atenție enunțurile referitoare la textele literare (T.L.) și la cele nonliterare (T.U.), completând apoi T.L. și T.U., în fiecare căsuță, după caz:
- a. ☐ oferă informații cu caracter utilitar;
  - b. ☐ conține procedee artistice;
  - c. ☐ exprimarea este clară, concisă, fără ambiguități;
  - d. ☐ cuvintele sunt utilizate cu sensul lor propriu;
  - e. ☐ exprimă gânduri și sentimente cu ajutorul personajelor, al acțiunii și al naratorului.

II

Se dă textul:

*Hassan, de mirare, e negru-pământ;
Nu știe de-i vis, ori aieve-i,
El vede cum zboară flăcări Sucevei,
El vede ghiaurul că-i suflet de vânt
Și-n față-i puterile turcilor sunt
Tăriile plevei.*

*Dar iată-l! E vodă, ghiaurul Mihai!
Aleargă, năvală nebună.
Împrăstie singur pe câți îi adună
Cutreieră câmpul, tăind de pe cai
El vine spre pașă; e groază și vai,
Că vine furtună.*

*„Stai, pașă, o vorbă de-aproape să-ți spun,
Că nu te-am găsit nicăiera” –
Dar pașa-și pierduse și capul, și firea!
Cu frâul pe coamă, el fuge nebun,
Că-n gheară de fiară și-n gură de tun
Mai dulce-i pieirea.*

(George Coșbuc – *Pașa Hassan*)

Cerințe:

A. Literatură

- 21 Numește personajele individuale și colective, care apar în fragmentul de mai sus.
- .....
- .....
- 22 În textul dat, personajele individuale se află în relație:
- a. conflictuală;
  - b. de înțelegere;
  - c. de acceptare.
- 23 Rescrie, din prima strofă, două structuri antitetice realizate cu ajutorul metaforei semnificând puterea și curajul, respectiv neputința și lașitatea.
- .....
- .....

24 Precizează trăsăturile de caracter ale celor doi conducători de oști, puse în evidență prin antiteza din ultima strofă a fragmentului citat.

.....

.....

.....

25 Selectează, din text, două expresii populare care să redea ideea de spaimă puternică, necontrolată.

.....

26 Transcrie, din penultima strofă, perechea de verbe antonimice, precizând și semnificația lor poetică.

.....

.....

27 Numește figura de stil din versurile *El vine spre pașă; e groază și vai/ Că vine furtună.*

.....

28 Epitetul metaforic din versul *Hassan, de mirare, e negru-pământ*, reliefează ideea că:

- a. este foarte supărat;
- b. este trântit la pământ;
- c. este îmbrăcat în negru.

29 Transcrie, din text, un substantiv care indică spațiul desfășurării acțiunii.

.....

30 Versul *Hassan, de mirare, e negru-pământ*, este:

- a. o narațiune;
- b. o descriere;
- c. un monolog.

31 Motivează, în maximum trei rânduri, titlul acestei balade, al cărei personaj principal este domnitorul Mihai Viteazul.

.....

.....

.....

32 Explică, în aproximativ șapte rânduri, modalitatea în care antiteza ajută la transmiterea mesajului poetic.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Limbă română

33. Transcrie, din ultima strofă a textului citat, un verb la diateza activă pronominală, stabilind apoi și funcția sintactică a pronumelui care-l precede.

34. Transformă următoarele construcții active în construcții pasive:

Ion a reparat gardul.

Luchian a pictat aceste tablouri.

Soarele puternic a uscat iarba.

În timpul nopții, luna luminează pământul.

Țăranii au cules fructele.

Gardul a fost reparat de Ion.

Acste tablouri au fost pictate de Luchian.

Soarea a fost uscată de soare.

Pământul este luminat de luna.

Fructele au fost culese de către țărani.

35. Construieste două propoziții în care sintagma *sunt coapte* să devină, pe rând, predicat verbal și nominal.

Merle din grădina bunicii sunt coapte.

Bere sunt coapte de către Ion.

36. Alcătuieste un enunț în care verbul *a alerge* să fie reflexiv impersonal.

Ți place o - alerga.

37. Stabilește partea de vorbire pe care o determină complementul de agent, în următoarele propoziții:

Au fost îndreptați acolo de către un pieton.

Blocurile se construiesc greu de către lucrători.

Încurajate de părinți, fetele au reușit.

Această persoană are defecte greu de remarcat de către cineva.

verb predicat verbal

substantiv

verb proclitic

verb la supin

38. Selectează, pe coloane separate, verbe la diateza reflexivă și pe cele la diateza activă pronominală, din textul de mai jos:

Se străduia să nu se implice deloc într-o astfel de problemă. Deși se codea tot timpul, își spunea că va ajunge să facă și el ce nu și-a dorit.

39. Alcătuieste enunțuri în care verbul *a învăța*, la diateza pasivă, să se afle la următoarele moduri și timpuri:

indicativ - m.m.c.p.

indicativ - p.c.

indicativ - viitor

condițional-optativ - perfect

conjunctiv - perfect.

Ion a fost învățat să vorbească limba

40. Precizează funcția sintactică a pronumelui reflexiv *își*, în enunțurile următoare:

Își reproșa ceea ce a făcut.

Își imagina cum va fi în vacanță.

Își imputa insuccesul echipei.

Își ordona cărțile când m-am dus la el. ....
Își închipuia cum va arăta casa. ....

C. Comunicare

- 41 Explică, aducând două argumente, care este utilitatea *Cărții de telefon* și a *Mersului trenurilor*.
.....
.....

III

Se dă textul:

Și-n câmp se uita
Drumul cerceta
Când, vai! Ce zărea?
Cine că venea?
Soțioara lui
Floarea câmpului.

(Monastirea Argeșului)

Cerințe:

A. Literatură

- 42 Încercuiește răspunsul corect:
Metafora *Floarea câmpului*, simbolizează:
a. frumusețea și gingășia femeii iubite;
b. simplitatea vestimentară;
c. viața scurtă a omului.
- 43 Într-o compunere, de aproximativ patru-cinci rânduri, evidențiază simbolul florii, în contextul dat.
.....
.....
.....
.....
- 44 Identifică metaforele din textele de mai jos; comentează, apoi, semnificația poetică a două dintre ele (la alegere):
(a) *De treci codri de aramă, de departe vezi albind
S-auzi mândra glăsuire a pădurii de argint. [...]
Pare-că și trunchii vecinici poartă suflete sub coajă
Ce suspină printre ramuri cu a glasului lor vrajă.* (Mihai Eminescu)

(b) *Venere, marmură caldă, ochi de piatră ce scânteie,
Braș, molatic ca gândirea unui împărat poet,
Tu ai fost divinizarea frumuseții de femeie,
A femeiei, ce și astăzi tot frumoasă o revăd.* (Mihai Eminescu)

(c) *Ele sar în bulgări fluizi peste prundul din răstoace
În cuiabar rotind de ape, peste care luna zace.* (Mihai Eminescu)

45 Dovedește-ți creativitatea, elaborând contexte în care să existe metafore pentru cuvintele de mai jos:

ex.: ochii – ferestrele sufletului

Toată suferința i se adunase în ochi – ferestre ale sufletului ei zbuciumat.

cuvântul .....

lacrimă .....

dor .....

munte .....

cap .....

46 Identifică antitezele din textele următoare, precizând apoi, semnificația artistică a două dintre ele:

(a) *Ea un înger ce se roagă – El, un demon ce visează;
Ea o inimă de aur – El un suflet apostat;
El în umbra lui fatală, stă-ndărătnic rezemat –
La picioarele Madonei, tristă, sfântă, Ea veghează.* (Mihai Eminescu)

(b) *Ea? – O fiică e de rege, blondă-n diadem de stele
Trece-n lume fericită, înger, rege și femeie;
El răscoală în popoare a distrugerii scânteie
Și în inimi pustiite samănă gândiri rebele.* (Mihai Eminescu)

47 Exprimă-ți părerea despre rolul acestor figuri de stil (metafora și antiteza) în sensibilizarea cititorului și în sporirea expresivității textului literar.

B. Limbă română

48 Scrie formele de gerunziu ale verbului *a se bosumfla*, la toate persoanele pronumelui reflexiv, singular și plural.

.....

49 Numește diatezele la care se află verbele subliniate, stabilind și funcția sintactică a pronumelui care le însoțește:

De ce nu te-ai priceput să rezolvi toată treaba? → *diatiza activă*
..... *f. s. de subiect* .....

Ca să te pricepi mai bine pe tine însuși ar fi trebuit să-ți vezi, în primul rând, defectele.

diatiza reflexivă, f. s. de subiect /
Nereușind să te integrezi în colectiv, ai fi putut să faci o schimbare.
diatiza activă, f. s. de subiect;

Nu se poate să înnoptăm aici.

diatza ob. reflexivă, f. s. de c. direct;

Plecăm mâine în excursie.

diatza activă;

50 În enunțul *El se fălea cu rezultatele obținute, negândindu-se dacă sunt reale sau nu*, există:

- a. trei pronume cu funcție sintactică;
- b. două pronume cu funcție sintactică;
- c. un pronume cu funcție sintactică.

51 Analizează, sintactic și morfologic, predicatul primei propoziții din enunțul următor:

Să fi fost rezolvate de toți elevii, aceste exerciții nu v-ar mai fi creat probleme acum.

să fi fost rezolvate → ob. predicativ, conjugarea a IV-a, diatza pasivă, mod conjunctiv, timp perfect, pers. III-a, nr. sing.

52 Precizează felul, diateza și funcția sintactică a verbului *a scrie* în enunțurile de mai jos:

Despre acest lucru nu s-a scris nimic până acum.

scrie ob. predicativ, diatza pasivă, f. s. de predicat ob;

Poezia a fost scrisă cu multă trudă.

vee predicativ, diat. pasivă, f. s. de pred. verbal;

I-a scris cinci scrisori bunicii sale.

ob. predicativ, diatza activă, f. s. de pred. verbal;

C. Comunicare

53 Numeste situațiile în care poți primi un mandat poștal.

.....

.....

54 Realizează un program de spectacol pentru o piesă de teatru interpretată de elevii unei clase din școala ta.

În realizarea lui, să ai în vedere: distribuția; detalii despre „actori”; locul și data desfășurării; fișa biografică a autorului piesei etc.

Pentru autoevaluare, lucrează exercițiile nr. 10, 11, 12, 19, 24, 34, 42, 50, 52, notate cu câte 10 puncte fiecare, la care se adaugă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Opera epică. Trăsături. Elemente definitorii. Narator. Acțiune. Personaj
- Verbe personale. Verbe impersonale. Verbe unipersonale. Expresii verbale impersonale. Locuțiunea verbală
- Dialogul

I

Se dă textul:

Simina-l știa pe popa Furtună. O dată îl văzuse, dar atunci mai multe zile de-a rândul își făcuse de lucru cu el, întrebând mereu pe alții ce-i și cum și de unde, iar despre popa Furtună oamenii știau multe și mărunte. Dar îi era destul să-i audă glasul și să-i vadă pasul, pentru ca să-i cunoască firea.

„Acesta-i un om care se ceartă toată viața, dar nu se supără niciodată”, își zise ea; văzând că el vine pas cu pas spre dânsa, lăți un mănunchi ca să-i poată vedea spicele, alese apoi câteva dintre cele mai frumoase, le înnodă paiul potrivindu-le în chip de aripă și rupse în cele din urmă paiule. [...]

— Dar tu ce mai zici? o întrebă el pe Simina.

— Eu, părinte? — răspunse ea zâmbind — eu zic să-ți pui pălăria în cap, că te arde soarele.

— Prepele sunt? întreabă el întorcându-se spre Iorgovan.

— Foarte multe, îi răspunse flăcăul.

— Atunci haid'! ia-ți și tu pușca și vino cu noi.

Îi plăcea grozav popii să împuște prepelele din zbor.

(Ioan Slavici – *Pădureanca*)

Cerințe:

A. Literatură

1. Prezentarea faptelor și a personajelor, în textul de mai sus, este realizată de:
a. autor; b. narator; c. personaje.

2. În fragmentul citat, faptele sunt relatate la persoana:
a. I; b. a-II-a; c. a-III-a.

3. Enumeră personajele care apar în textul dat.

.....

4. Evidențiază două modalități de caracterizare a preotului.

.....

5 Explică înțelesul expresiei *știau multe și mărunte*.

.....

.....

6 Numește două trăsături de caracter ale preotului, așa cum se desprind ele din fragmentul selectat.

.....

.....

B. Limbă română

7 Subliniază verbele active impersonale, din textul următor:

Pentru că nu am venit la timp, trebuie să recuperăm ce am pierdut. Urmează să lucrăm câteva ore neîntrerupt și, deși pare că nu dorim acest lucru, vom fi obligați să-l facem.

8 Identifică, din punctul de vedere al opoziției personal/ impersonal, tipul verbului *a urma* în enunțurile de mai jos:

a. El urmează după mine la rând.

b. Urmează să stabilim ulterior detaliile.

verb. personal

verb. impersonal;

9 Verbele subliniate, din propozițiile următoare: *Prin părțile noastre se înserează mai de vreme; De două zile ninge întruna*, sunt la:

a. diateza activă, diateza pasivă;

b. diateza pasivă, diateza reflexivă;

c. diateza reflexivă, diateza activă.

10 Subiectul propoziției *Îmi place foarte mult munca în grădina bunicii*, este:

a. foarte mult;

b. munca;

c. grădina.

11 Subliniază locuțiunile verbale, din enunțurile de mai jos:

a. Când a mai auzit mama și asta, s-a făcut foc... (I.C.)

b. O casă ici sub tihăraia asta, alta dincolo de Bistrița sub altă tihăraie, mă rog, unde i-a venit omului îndemână să și-o facă. (I. C.)

c. Nu i-a dat nimeni de veste, așa că a rămas acasă.

d. În sfârșit se face și ziuă, și după ce ne spălăm cu omăt și ne închinăm după obiceiul creștinesc, pornim apoi cu plăieșii la deal pe unde ne coborâsem. (I.C.)

e. A prins imediat de veste și i-a sancționat pe vinovați.

C. Comunicare

12 Imaginează-ți că ești preotul Furtună, care are o discuție cu copiii săi. Alcătuieste un dialog, în maximum cincisprezece rânduri, care să surprindă câteva sfaturi date copiilor, în calitate de părinte spiritual și de tată, surprinzând și reacția acestora față de învățăturile de suflet oferite lor.

II

Citește cu atenție textul următor:

*Drumețul intră, zice: „Bine-am găsit, Ursane!...”
 Un aspru glas răspunde: „Bine-ai venit, moș Dane!
 Ce vânt te-aduse-aice?”
 „Vânt rău și de jălire”
 Ne calc păgânii, frate, și țara-i la pieire!”
 Ursan tresare, geme, s-aprinde-n gândul său.
 Dan zice: „De pe munte venit-am să te ieu,
 Să mergem!”
 „Dar să mergem!” adauge Ursan
 Și mult cu drag privește grozavu-i buzdugan. [...]*

*Și iată-i pe o culme nocturnii călători,
 Lucind sub cerul palid în mantie de zori!
 Ei lasă jos pe coastă să pască harmăsarii
 Și stau privind în vale cum fac pârjol tatarii.*

(Vasile Alecsandri – *Dan, căpitan de plai*)

Cerințe:

A. Literatură

13 Rezumă, în maximum cinci rânduri, fragmentul de mai sus.

.....

.....

.....

.....

.....

14 Faptele relatate, în textul selectat, pot fi încadrate în:

- a. expoziție, deoarece fragmentul este o descriere;
- b. deznodământ, fiindcă personajele și-au învins dușmanii;
- c. desfășurarea acțiunii, întrucât surprinde o parte din acțiunile personajelor.

15 Comentează, în trei rânduri, vestea pe care o aduce personajul Dan, prietenului său, Ursan.

.....

.....

.....

16 Expresia *cerul palid*, din text, este:

- a. hiperbolă; b. epitet personificator; c. comparație.

17 Scrie forma literară a cuvintelor *să te ieu* și *harmăsarii*, din fragmentul dat.

.....

- 18 Acțiunea, în textul selectat, se desfășoară:
- într-un spațiu închis;
  - pe malul unei ape;
  - în mai multe locuri.
- 19 Construiește un enunț în care să ilustrezi un alt sens decât cel existent în text al substantivului *coastă*.
- .....

B. Limbă română

- 20 În enunțul *Se vede în mod clar că nu vede bine literele* verbul *a vedea* este:
- ☒ reflexiv impersonal, respectiv personal;
  - personal, respectiv reflexiv impersonal;
  - personal, respectiv personal.
- 21 În fraza *Se cuvine să discutăm și despre trecut, dar se pare că nimeni nu dorește aceasta și nici nu se știe dacă ar putea să abordeze toți acest subiect*, există:
- un verb reflexiv impersonal;
  - două verbe reflexive impersonale;
  - ☒ trei verbe reflexive impersonale.
- 22 Stabilește diatezele verbelor subliniate în enunțurile următoare:
- Burnitează de la prânz. activa
  - Se pleca de la concert cu orice mijloc de transport. reflexivă
  - Îi este sortit să se chinuie astfel. pasivă
- 23 Identifică felul predicatelor subliniate, în enunțurile de mai jos, și al verbelor prin care sunt ele exprimate:
- Se spun multe despre acest lucru. predicat verbal, verb predicativ impersonal
- Ei spun că nu pot face altceva. predicat verbal, verb predicativ
- Cuvintele au fost spuse cu mult calm. predicat verbal, verb predicativ
- 24 În propoziția *Mi-e teamă de necunoscut*, predicatul este:
- ☒ verbal; b. nominal.
- 25 Scrie verbe sinonime cu următoarele locuțiuni verbale:
- a sta de veghe = a urmări
  - a pune la cale = a planui
  - a avea nevoie = a-i trebui
  - a face rost = a obține
  - a se da de-a berbeleacul = sa se portogole

C. Comunicare

- 26 Alcătuieste, în cel mult zece rânduri, un dialog imaginar în care să surprinzi o discuție referitoare la năvălirea dușmanilor în țară, între personajele literare Dan și Ursan.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III

Se dă textul:

— Mai rămâne vorba despre asta? zice tata posomorât. Are să urmeze cum știm noi, nu cum vrea el, că doar nu-i de capul său. Când m-ar bate numai atâta grijă, măi femeie, ce mi-ar fi? Dar eu mă lupt cu gândul cum să-i port de cheltuială, căci banii nu se culeg de la trunchi, ca surcelele. Și la iști vreo șese, afară de dânsul, dacă rămân acasă, nu li mai trebuie nimica? Dar fiind el cel mai mare, norocul său, trebuie să căutăm a-l zburătăci, căci nu se știu zilele omului! Și poate vreodată să fie și el sprijin pentru iștialalți.

Văzând eu că nu-i chip de stat împotriva părinților, începui a mă gândi la pornire, zicând în sine-mi cu amărăciune: „Ce năcaz pe capul meu!”

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

A. Literatură

- 27 Textul de mai sus are ca temă:
- grija nepoților față de bunici;
  - grija copiilor față de părinți;
  - grija părinților față de copii.
- 28 Mesajul fragmentului selectat este transmis:
- direct, este prezent eul liric;
  - indirect, prin intermediul personajelor;
  - direct, este o descriere.
- 29 Explică sensul verbului *a zburătăci*, utilizat în text.
- .....

30. Comentează, în maximum cinci rânduri, semnificația enunțurilor *Și poate vreodată să fie și el sprijin pentru țăstiași*, folosite în fragmentul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

31. Transcrie, din text, două regionalisme.

.....

32. Copilul se gândea la plecare:

- a. cu tristețe;
- b. cu bucurie;
- c. cu entuziasm.

33. Argumentează, într-o compunere de maximum zece rânduri, că textul dat aparține unei opere epice.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Limbă română

34. Menționează funcția sintactică a substantivului *sete*, în următoarele enunțuri:

Îmi era o sete de nedescris. *N.P.*

Mi-am potolit setea cu apă de la fântână. *c. direct*

Viața lui a fost o sete nesfârșită de cunoaștere. *c. direct*

Senzația de sete îl mistuia încet. *A. subiect*

Mă gândeam la setea care ne cuprinsese atunci. *c. indirect*

35. Bifează propozițiile în care verbul *a fi* are valoare predicativă:

- a. Mi-e milă de cei sărmani.
- b. Este de dorit să plece cât mai repede.
- c. Era seară când a început furtuna.
- d. Era să faci cea mai mare greșală din cariera ta.
- e. Nu fusese atent la explicația profesorului.

☐

☐

☒

☒

☐

- 36 Construieste două enunțuri în care predicatul să fie exprimat prin expresiile verbale impersonale *e frumos* și *e cu neputință*, la modul condițional-optativ perfect.

.....

.....

- 37 Alcătuieste enunțuri cu cinci expresii verbale impersonale, la alegere, ale căror subiecte să fie exprimate prin verbe la infinitiv și la supin.

.....

.....

.....

.....

- 38 Identifică funcțiile sintactice ale locuțiunilor verbale, din enunțurile de mai jos:

A trage cu ochiul nu este civilizat.

Greșeala de a nu pune cap la cap părțile rămase a făcut-o să piardă și ultima sa bijuterie.

Preocuparea lui era de a da loc discuțiilor interminabile.

N-am reușit a da gata totul atât de repede.

Atunci, m-am hotărât a da bir cu fugiții.

..... complementul direct

..... A. subiect prepositional

..... N.P.

..... c. direct

..... c. direct

C. Comunicare

- 39 Ești copilul Nică, stând de vorbă cu tatăl său. Alcătuieste, în cel mult zece rânduri, un dialog în care să aduci argumente în favoarea rămânerii acasă, surprinzând și reacția tatălui.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, lucrează exercițiile nr. 11, 12, 16, 17, 27, 28, 31, 36, 37, notate cu 10 puncte fiecare, la care se adaugă 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

12

- Balada cultă. Caracteristici. Temă. Acțiune. Personaje
- Substantivul. Locuțiunea substantivală
- Scrisori. Tipuri de scrisori

I

Se dă textul:

*Străjer străvechi și plin de bărbăție,
Gorunul uriaș spre ceruri cată...
La umbra lui, pe-o noapte-ntunecată,
Trei căpitani și-au fost jurat frăție.*

*Ei s-au legat cu inima curată
Să-și mântuiască neamul de robie.
Luptară dârji, dar, prinși prin viclenie,
S-au săvârșit – martiri – eroi – pe roată.*

*Trecură ani... Cumplit ofta iobagul
În lanțuri și mai crude ca-nainte,
Îngenuncheat de cei atotputernici.*

*Și iacă! Trăsnet zguduie gorunul
Și val de crengi acopere mormântul,
În care mândrul Crai își doarme somnul.*

(Șt.O. Iosif – *Gorunul lui Horia*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Fragmentul citat aparține genului epic. Ideile și sentimentele sunt exprimate:
a. indirect, cu ajutorul acțiunii, prin intermediul naratorului și al personajelor;
b. direct, este prezent eul liric.
- 2 Poezia *Gorunul lui Horia*, de Șt.O. Iosif, este o baladă cultă; o operă literară de acest tip are:
a. autorul cunoscut;
b. autorul anonim;
c. mai mulți autori.
- 3 Menționează care este modul de expunere predominant în fragmentul de mai sus.

4. Poezia *Gorunul lui Horia* este scrisă la persoana:
a. I; b. a II-a; c. a III-a.
5. Încercuiește varianta corectă.
Coordonata temporală, din text, face referire la:
a. timp istoric, determinat cu precizie;
b. timp nedeterminat, etern.
6. Transcrie propoziția care surprinde motivul înfrățirii celor trei luptători.
.....
7. Gorunul este:
a. un animal;
b. un copac;
c. un instrument muzical.
8. Selectează, din text, o structură (o sintagmă/ un grup de cuvinte) care conține o aliterație.
9. Scrie un sinonim contextual al verbului *a lega*, din structura *Ei s-au legat cu inima curată*.
.....
10. Sensul verbului din propoziția *S-au săvârșit martiri – eroi – pe roată* este:
a. au murit;
b. s-au legat;
c. s-au numit.
11. Scrie forma literară a verbelor *cată* și *acopere*, din contextul dat.
.....
12. Rescrie versul care sugerează ideea aspirației spre înalt și legătura cerului cu pământul.
.....
13. Numește două figuri de stil diferite care descriu imaginea gorunului.
.....
14. Selectează, din text, două elemente ale naturii care prevestesc modul cum se va sfârși lupta.
15. Analizează semnificația gorunului, așa cum se desprinde ea din versurile citate.
.....
.....
.....
16. Motivează scrierea cu majusculă a substantivului *crai*, din ultima strofă.
.....
.....
.....

17 Explică sensul versurilor ...Cumplit ofta iobagul/ În lanțuri și mai crude ca-nainte/ Îngenuncheat de cei atotputernici.

18 Precizează rima și măsura primei strofe citate.

B. Limbă română

19 Menționează valoarea morfologică a cuvântului *atotputernici*, scriind și modalitățile prin care s-a format el, în contextul respectiv.

complement direct;
atotputernici - format prin derivate cu prefixul „atot-“
de la cuvântul de bază „puternici“;

20 Rescrie, din text, un substantiv omonim și demonstrează sensurile lui, construind două enunțuri.

Somnul dădea mult adăie.
Somnul de la pescărie era mort.

21 Extrage, din fragmentul citat, două cuvinte care conțin diftong.

iobagul, noaptea - ntunecat

22 Desparte în silabe cuvintele: *atotputernici*, *îngenuncheat*, *portdrapel*, *absorbție*, *căpitani*.

a - tot - pu - ter - nici
în - ge - nu - che - at
por - tra - pel
ab - sor - ți - e că - pi - ta - ni

23 Scrie două substantive a căror formă de plural să aibă alt înțeles decât au la forma de singular.

24 Marchează, prin subliniere, forma corectă:

vasluian/ vasluian   roche/ rochie
clujan/ clujean   servicii/ serviciu
croială/ croeală

25 Subliniază cuvintele scrise corect: *Păsări Lăți Lungilă*, bunăvoință, două zeci, răufăcător, șaptezecisidori, nord-est, rea-voință, bio chimie, bun-simț.

26 Identifică, prin subliniere, substantivele defective (de singular sau de plural): absenteism, adaptor, aur, bariu, volei, absolvenți, rouă, compensare, Carpați, râmnicean, zori.

27 Formează familia lexicală a substantivului *pământ*, exemplificând cel puțin zece termeni.

pământean, pământesc, împământat, pământiu,
împănă, pământ, pământie, pământie, pământie, pământie,

28 Scrie derivate parasintetice, pornind de la cuvintele de bază: *boboc* și *tânăr*.

boboc - imbecil
tânăr - întinsit

29 Unește, printr-o săgeată, fiecare locuțiune substantivală cu sinonimul ei:

a. băgare de seamă	•	•	alăturare
b. luare în primire	•	•	preluare
c. punere cap la cap	•	•	predare
d. dare în primire	•	•	atenție
e. dare de mână	•	•	mituire

C. Comunicare

30 Te numești Victor/ Victoria și domiciliezi în orașul Pitești; ești elev la Școala Nr. 3, din localitate. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare, de 15-20 de rânduri, adresată verișoarei tale, cu ocazia editării primului ei volum de versuri.

II

Se dă textul:

*Cu tropote roibii de spaimă pe mal
Rup frâiele-n zbucium și saltă;
Turcimea-nvrăjbită se rupe deolaltă
Și cade-n mocirlă, un val după val
Iar fulgerul Sinan, izbit de pe cal
Se-nchină prin baltă.*

*Hassan de sub poala pădurii acum
Lui Mihnea-i trimite-o poruncă.
În spatele-oștirii muntene s-aruncă
Urlând ienicerii, prin flinte și fum, –
Dar pașa rămâne alături de drum
Depart de luncă.*

*Mihai îi zărește și-alege vro doi
Se-ntoarce și pleacă spre gloată,
Ca volbura toamnei se-nvârte el roată
Și intră-n urdie ca lupu-ntre oi,
Și-o frânge degrabă și-o bate-napoi
Și-o vântură toată.*

(George Coșbuc – *Pașa Hassan*)

Cerințe:

A. Literatură

31 Evidențiază trei secvențe narative cuprinse în fragmentul selectat, din balada *Pașa Hassan*, de George Coșbuc.

29. Unește, printr-o săgeată, fiecare locuțiune substantivală cu sinonimul ei:

a. băgare de seamă	•	alăturare
b. luare în primire	•	preluare
c. punere cap la cap	•	predare
d. dare în primire	•	atenție
e. dare de mână	•	mituire

C. Comunicare

30. Te numești Victor/ Victoria și domicilezi în orașul Pitești; ești elev la Școala Nr. 3, din localitate. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare, de 15-20 de rânduri, adresată verișoarei tale, cu ocazia editării primului ei volum de versuri.

II

Se dă textul:

*Cu tropote roibii de spaimă pe mal
Rup frâiele-n zbucium și saltă;
Turcimea-nvrăjbită se rupe deolaltă
Și cade-n mocirlă, un val după val
Iar fulgerul Sinan, izbit de pe cal
Se-nchină prin baltă.*

*Hassan de sub poala pădurii acum
Lui Mihnea-i trimite-o poruncă.
În spatele-oștirii muntene s-aruncă
Urlând ienicerii, prin flinte și fum, –
Dar pașa rămâne alături de drum
Depart de luncă.*

*Mihai îi zărește și-alege vro doi
Se-ntoarce și pleacă spre gloată,
Ca volbura toamnei se-nvârte el roată
Și intră-n urdie ca lupu-ntre oi,
Și-o frânge degrabă și-o bate-napoi
Și-o vântură toată.*

(George Coșbuc – *Pașa Hassan*)

Cerințe:

A. Literatură

31. Evidențiază trei secvențe narrative cuprinse în fragmentul selectat, din balada *Pașa Hassan*, de George Coșbuc.

32 Comentează, în cinci rânduri, rolul narațiunii în versurile de mai sus.

.....

.....

.....

.....

.....

33 Selectează două elemente morfologice care să sugereze dinamismul tabloului prezentat.

34 În versurile selectate, succesiunea faptelor cunoaște:

- a. o gradare descendentă;
- b. o gradare ascendentă;
- c. o desfășurare uniformă.

35 Numește personajele individuale și colective, care apar în tabloul prezentat.

.....

.....

36 În fragmentul dat, figura de stil predominantă, prin care sunt caracterizate cele două personaje, Mihai și Hassan, este:

- a. enumerația; b. metafora; c. antiteza.

37 Transcrie, din text, două comparații care se referă la vitejia și curajul domnitorului român.

.....

.....

38 Evidențiază o trăsătură morală a lui Sinan, așa cum se desprinde ea din textul citat.

.....

39 Exemplifică, prin două citate din fragmentul dat, procedeul aliterației.

.....

.....

40 Rescrie două arhaisme lexicale, argumentând rolul acestora în structura operei.

.....

.....

41 Numește două caracteristici, care deosebesc balada cultă de cea populară.

.....

.....

B. Limbă română

42 Selectează, din text, două substantive colective.

..... *podurile, gloata* .....

43 Explică scrierea cu -ii a substantivului roibii.
*cuvântul roibii este un adjectiv format prin
 consoană*

44 Indică un sinonim neologic pentru fiecare dintre următoarele substantive: milă, laudă.
compasiune, onor

45 Stabilește prin sinonimie modificările de sens ale substantivului roată, în fiecare dintre următoarele contexte:

a. Ca vîlbura toamnei se-nvîrte el roată. (G.C.)

b. Roata utilajului s-a defectat.

c. Roata vieții face ca existența umană să nu fie permanent aceeași.

d. E cu trei roate la car de când îl cunosc eu.

e. De când învață, lucrul merge ca pe roate.

împășia

roata

în valbură

serie

46 Explică, în maximum două rânduri transformarea suferită de substantivul roată, în enunțul Moș Ion Roată a devenit un simbol al înțelepciunii populare.

*substantivul roată s-a transformat în
 substantiv comun, numele, Roată*

47 Scrie două substantive epicene.

panda, cămăși

48 Indică forma corectă:

Góvora – Govóra

Dobrógea – Dóbrogea

triptic – triptic

edítor – editór

jílav – jíláv

49 Evidențiază, formulând două enunțuri, polisemia substantivului val.

Valul a răsturnat corabia.

*Din pricina lui rena noii un remășment
 valul înleptării.*

50 Substantivul zbucium, conține:

a. șapte litere și șapte sunete;

☒ b. șapte litere și șase sunete;

c. șase litere și șase sunete.

51 Identifică locuțiunile substantive din următoarele enunțuri, notând câte un sinonim pentru fiecare dintre ele:

Venirea pe lume a unui copil este o bucurie fără margini.

Ce s-a întâmplat acolo a fost bătaie de joc.

Discuția despre nebagarea de seamă a lucrurilor evidente l-a enervat.

A lucrat totul cu tragere de inimă.

Datul de-a dura era jocul lor preferat.

nașterea

umblare

nealiniat

cu suflet

nostalgia

52 Precizează funcțiile sintactice ale locuțiunilor substantivele din enunțurile de mai jos:

L-au copleșit aducerile-ămite.

..... amintirile .....

Situația aceea i-a dat multă bătaie de cap.

..... de gândit .....

C. Comunicare

53 Corectează greșelile de redactare, pe care le cuprinde următoarea scrisoare de tip familial:

5 iunie

Dragă mătușă

Am ajuns cu bine la Sibiu. Sunt copii din Franța, Germania și, bineînțeles, România. Până la prânz avem cursuri de literatura română, limba franceză și germană, apoi programul este la alegerea fiecăruia. Mă simt bine, dar mi-aș fi dorit să fii și tu cu mine. Îți voi mai da vești despre mine. Cu multă dragoste Mircea.

III

Citește cu atenție textul următor:

De-acum tu... cât va cuprinde
Mantaua, deasupra-mi o-ntinde
Și-apoi cu picioarele-mi sapă
Mormântul pe margini de apă,
Și-n urmă cu dinții mă prinde
Și-aruncă-mă-n groapă.

Jelească-mă apele Cernii!
Să-mi bubuie crivățul iernii,
Ca-n taberi al cailor tropot;
Iar veșnicul apelor șopot
Să-mi pară ca-n ceasul vecernii
O rugă de clopot. [...]

El zice, și mâna și-o strânge
Pe pieptul cel umed de sânge –
Iar calul stă singur de pază
Lui Gelu, și trist el așază
La pieptul stăpânului capul
Și astfel veghează.

(George Coșbuc – *Moartea lui Gelu*)

Cerințe:

A. Literatură

54 Numește personajul principal, din textul de mai sus.

.....

- 55 Momentul esențial din viața eroului, surprins în fragmentul citat, este:
a. moartea; b. nașterea; c. botezul.
- 56 Selectează, din text, două componente ale câmpului lexical legat de sfera religioasă.
- 57 Modurile de expunere care apar în versurile citate sunt:
a. dialogul și descrierea;
b. dialogul și narațiunea;
c. narațiunea și descrierea.
- 58 Numește două dorințe testamentare ale personajului principal, așa cum se desprind ele din prima și a doua strofă.
.....
.....
- 59 Precizează personajul la care face referire pronumele din sintagma *De-acum tu*.
.....
- 60 Evidențiază două elemente de natură, prezente în versurile de mai sus;
.....
- 61 Textul dat este o baladă cultă. Evidențiază două caracteristici ale speciei literare amintite, referindu-te la relațiile dintre personaje și la vocabularul utilizat, așa cum reies din fragmentul citat.
.....
.....
- 62 Cuvântul *mână*, în textul dat, are sens:
a. propriu; b. secundar; c. figurat.
- 63 Menționează cel puțin cinci expresii/ locuțiuni, care să aibă în structura lor substantivul *mână*.
.....
.....
- 64 Precizează semnificația afectivă a semnului [...], care apare în primul vers.
.....
.....
- 65 Precizează cele două consoane care în prima strofă creează un efect eufonic deosebit.
.....
- 66 În strofa a doua, din textul dat, predomină imaginile:
a. vizuale;
b. auditive;
c. olfactive.

- 67 Transcrie două sintagme care indică elementele cadrului natural, participant afectiv la moartea luptătorului.

- 68 Precizează măsura versurilor al V-lea și al VI-lea.

- 69 Numește trei elemente comune baladei culte și celei populare.

B. Limbă română

- 70 Transcrie, din text, două substantive cu forme arhaice de genitiv singular și, respectiv, acuzativ plural.

de - arștrami → genitiv singular;
Jeleosea - mă → acuzativ

- 71 Demonstrează, în cinci enunțuri, polisemia substantivului *cap*.

• El s-a lovit la cap.
• Capul nodului s-a rupt.
• El a pus cap la cap toate indiciile.
•
•

- 72 Precizează funcția și cazul substantivului *apă*, în toate situațiile în care apare în strofa a doua.

aple - 1 caz. nominativ, f.s. de subiect;
apelor → genitiv, f. subiectiv genitiv.

- 73 Scrie forma/ formele de plural:

rodaj/ rodaje
roată/ roți
triptic/ triptici
apanaj/ apanaje
ghindă/ ghindă

- 74 Scrie, în casete, funcția sintactică și cazul substantivelor subliniate, în fiecare dintre enunțurile următoare:

Colega mea de bancă, Irina, mi-a împrumutat cartea.

Cadoul acesta este pentru sora mea.

Votul împotriva prietenului său a fost exprimat cu claritate.

Cristina, ascultă sfaturile părinților!

Din cauza greutății, motorul s-a defectat.

nominativ, subiect
acuzativ, O.P.
triptic, f. sub. genitivul
nominativ
nominativ, subiect.

- 75 Subliniază cuvintele formate prin schimbarea valorii gramaticale:

Răspunsul mi-a făcut un rău pe care nu știu cum îl voi remedia.

La este nota muzicală după care se ia tonul.

76 Serie câte un sinonim frazeologic pentru substantivele subliniate:

A lucrat totul cu mare atenție.

A plecat cu regretul că nu a reușit să o vadă.

cu luare - amănunt
poartă de răs

C. Comunicare

77 Te numești Liviu Ionescu și locuiești în București, strada Rozelor, nr. 15, bl. M1, sc. A, et. 2, ap. 5. Un prieten îți trimite următoarea scrisoare:

Iași, 14 aprilie 2009

Dragul meu prieten,

A trecut ceva timp de când te-am văzut ultima oară. Îmi este tare dor de tine și-mi lipsesc sfaturile tale, care întotdeauna mi-au fost atât de utile.

De curând, am primit vizita fostului nostru coleg de clasă, Matei Popescu, și-am mai depănat din momentele plăcute de la serbările noastre școlare și din excursiile pe care le-am făcut.

Am câteva probleme de rezolvat, așa că săptămâna viitoare voi sosi în București.

Aștept cu nerăbdare să te revăd.

Bunul tău amic,

Răzvan Popa

Redactează o scrisoare în care să-i trimiți prietenului tău impresiile generate de mesajul său.

Pentru autoevaluare, lucrează exercițiile cu numărul 2, 23, 25, 31, 48, 51, 61, 69, 74, notate cu 10 puncte fiecare, la care adaugi 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

13

- Balada populară. Caracteristici. Personaje. Conflict
- Pronumele. Pronumele personal. Pronumele personal de politețe. Pronumele reflexiv. Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ. Pronumele și adjectivul pronominal posesiv
- Structura grafică specifică unor texte

I

Citește cu atenție următorul text:

*Domnul se mira
Ș-apoi îi mustra,
Ș-apoi se-ncrunta
Și-i amenința
Să-i puie de vii
Chiar în temelii!
Meșterii cei mari,
Calfe și zidari*

*Tremura lucrând,
Lucra tremurând,
Zi lungă de vară,
Zioa pân-în seară;
Iar Manoli sta,
Nici că mai lucra,
Ci mi se culca
Și un vis visa.*

(Monastirea Argeșului)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Selectează, din text, două elemente caracteristice unei opere literare populare.
- 2 Scrie două elemente caracteristice baladei, regăsite în textul dat.
.....
- 3 Transcrie versul care conține o marcă a prezenței naratorului.
.....
- 4 Numește modul de expunere predominant, din fragmentul dat. ....
- 5 Narațiunea, din textul dat, este realizată prin:
a. imagini vizuale;
b. cuvinte și expresii populare;
c. verbe de mișcare.
- 6 În fragmentul dat, conflictul se manifestă între:
a. domnitor și meșterii constructori;
b. meșterii constructori și suita domnitorului;
c. domnitor și Manea.

7 Conflictul, în fragmentul dat, este de natură:

- a. politică;
- b. economică;
- c. emoțională.

8 Construcția *Tremura lucrând, / lucra tremurând*, sugerează:

- a. oboseală; sfârșeală;
- b. teamă; tensiune;
- c. înfrigurare; răceală.

9 Notează măsura și rima versurilor 7-10, din textul dat.

B. Limbă română

10 În versurile *Domnul se mira / Ş-apoi îi muştra*, se găsesc:

- a. un pronume reflexiv şi un pronume personal;
- b. două pronume personale şi un pronume reflexiv;
- c. un pronume personal şi două pronume reflexive.

11 Scrie două exemple de pronume de politeţe, prin care meşterii se pot adresa domnitorului.

12 Completează spațiile punctate din enunțurile de mai jos, conform cerințelor dintre paranteze:

- a. Eleva din ..... bancă este premianta clasei.
(adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare)
- b. Cărțile ..... au fost citite cu interes.
(pronume de politețe, pers. a III-a sg., fem., G)
- c. Din camera ..... se auzea muzică.
(pronume posesiv, pers. a II-a pl., G)
- d. Din ..... parte a satului veneau niște călăreți.
(adjectiv pronominal demonstrativ de diferențiere)
- e. Am citit amândoi ..... revistă
(adjectiv pronominal demonstrativ de identitate).

13 Scrie, între paranteze, valoarea morfologică a cuvintelor subliniate, în enunțurile de mai jos:

- a. Terenurile acestea au fost cultivate. (.....)
- b. Terenurile acestora au fost cultivate. (.....)
- c. Părinții lui m-au felicitat. (.....)
- d. Părinții săi m-au felicitat. (.....)
- e. Scrisoarea de la ai săi l-a bucurat. (.....)

14 Cuvântul *mei*, din enunțul, *Canarii mei mănâncă semințe de cânepă și boabe de mei*, are valoare morfologică de:

- a. pronume personal; substantiv;
- b. adjectiv pronominal posesiv; substantiv;
- c. adjectiv pronominal posesiv; adjectiv propriu-zis.

15 Unește, prin săgeți, cuvântul subliniat în enunțurile următoare cu valoarea lui morfologică:

pronume •
adjectiv pronominal •

- a. Lauda ta a fost un gest urât.
- b. În banca acesteia am găsit o carte.
- c. Am citit scrisorile alor noștri.
- d. În școala aceasta am învățat eu.
- e. În banca noastră stau acum doi școlari.

16 Corectează, prin rescriere, enunțurile de mai jos:

- a. Dau cartea aceleași fete. ....
- b. Ceilanți colegi n-au mai venit. ....
- c. Le spun a-lor tăi ce am aflat. ....
- d. O carte de-a mea a avut succes. ....
- e. Concursul va avea loc pe acelaș stadion. ....

17 Construieste două enunțuri în care cuvântul *o* să fie pronume personal, verb auxiliar.

.....
.....

C. Comunicare

18 Redactează o compunere, de cel mult zece rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre structura grafică, specifică baladelor.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

19 Construieste o reclamă pentru un obiect, la alegere (de exemplu: o bicicletă, o rachetă de tenis etc.), în care textul să aibă forma grafică a obiectului respectiv.

II

Citește cu atenție textul următor:

*Foicică mărăcine,
Ascultați, boieri, la mine
Să vă spuî pe Corbea bine!
Frunză verde peliniță,*

*Zace-mi, zace în temniță,
Pus de vodă Ștefăniță,
Zace-mi Corbea viteazul,
Zace-mi Corbea haiducul.*

Şade-n apă
Până-n sapă
Şi-n noroi
Până-n turloi,
Cu lacăte pe la uşe,

Cu mâini dalbe în cătuşe,
Iar la gât pecetluit
Cu cinci litre de argint,
Cum n-am văzut de când sunt.

(*** Corbea)

Cerinţe:

A. Literatură

- 20 Transcrie, din text, versurile care evidenţiază caracterul oral al baladei populare, prin vocea interpretului popular.
- 21 Evidenţiază, în cel mult trei rânduri, specificul elementelor de rimă, măsură şi ritm, care defineşte caracterul popular al acestui text.
- .....
- .....
- .....
- 22 Ca moment al subiectului, fragmentul dat constituie:
- a. deznodământul;
  - b. expoziţia;
  - c. punctul culminant.
- 23 Scrie numele celor două personaje antitetice, din fragment.
- .....
- 24 Personajele prezente în fragment, sunt:
- a. un domnitor şi un haiduc;
  - b. un boier şi un turc;
  - c. un haiduc şi un turc.
- 25 Explică, în cel mult două rânduri, efectele/ valenţele stilistice al pronumelui *-mi*, din construcţiile: *zace-mi*; *unde-mi zace*.
- .....
- .....
- .....
- 26 Versurile *Cu lacăte pe la uşe/ Cu mâini dalbe în cătuşe*, sugerează ideea că:
- a. înţemniţatul era favorizat;
  - b. înţemniţatul era socotit periculos;
  - c. înţemniţatul putea evada uşor.
- 27 Transcrie, din text, două figuri de stil diferite, numindu-le.
- .....
- .....

28 Relevă, în patru rânduri, semnificațiile unei figuri de stil, din fragmentul dat.

.....

.....

.....

.....

B. *Limbă română*

29 În textul dat, apar:

- a. pronume personale și pronume reflexive;
- b. numai pronume reflexive;
- c. numai pronume personale.

30 În enunțurile: *Am citit aceeași revistă; Au mers în celălalt compartiment; Tablourile acestea au plăcut vizitatorilor*, sunt:

- a. trei adjective pronominale;
- b. trei pronume;
- c. un pronume și două adjective pronominale.

31 Cuvântul *acea*, din enunțul *În cea excursie l-am întâlnit pe Dan*, are valoare morfologică de:

- a. adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare;
- b. pronume demonstrativ de depărtare;
- c. adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere.

32 Cuvântul *mei*, din enunțul *Băieții aceia sunt prietenii mei*, este în cazul:

- a. nominativ; b. genitiv; c. acuzativ.

33 Numește funcția sintactică a cuvântului subliniat, în enunțul *Părinții lui sunt oameni buni*.

.....

34 Încercuiește litera corespunzătoare seriei care conține numai pronume posesive:

- a. Plecăm de la ai tăi.
Alor voștri le-am adus cărți.
Al ei nu mai funcționează.
- b. Am vorbit cu ai mei.
Colegii voștri au câștigat.
Ale noastre sunt mai frumoase.
- c. De la ai mei am primit un ceas.
Pentru ai voștri am cumpărat flori.
Idea alor tăi nu va fi pusă în practică.

35 Corectează, prin transcriere, enunțurile de mai jos:

- a. Mergeai pe aceeași ulicioară. ....
- b. Celălantași colegi n-au mai venit. ....
- c. Un vecin de-al meu te-a strigat. ....

- 36** Construiește două enunțuri în care cuvântul *cea* să fie, pe rând: articol demonstrativ; adjectiv pronominal demonstrativ.

.....

.....

- 37** Alcătuieste două enunțuri în care cuvântul *lui* să apară, pe rând fără funcție sintactică și cu funcția sintactică de complement indirect.

.....

.....

C. Comunicare

- 38** Comentează două caracteristici grafice ale dicționarelor, ținând seama de structura specifică acestor tipuri de texte.

- 39** Alcătuieste o compunere, de cel mult zece rânduri, în care să scoți în evidență structura grafică specifică a prospectului unui medicament, menționând două caracteristici ale acestui tip de text.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, lucrează exercițiile cu numărul 1, 9, 10, 12, 14, 20, 34, 35, 36, notate cu 10 puncte fiecare, la care adaugi 10 puncte din oficiu. Succes!

unitatea de pregătire

14

- Poemul eroic. Caracteristici. Temă. Conflict. Personaje
- Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât. Pronumele negativ. Pronumele de întărire
- Relatarea obiectivă. Relatarea subiectivă

I

Se dă textul:

*Codrul clocoti de zgomot și de arme și de bucium,
Iar la poala lui cea verde mii de capete pletoase,
Mii de coifuri lucitoare ies din umbra-ntunecoasă;
Călăreții împlu câmpul și roiesc după un semn
Și în caii lor sălbateci bat cu scările de lemn,
Pe copite iau în fugă fața negrului pământ,
Lănci scânteie lungi în soare, arcuri se întind în vânt,
Și ca nouri de aramă și ca ropotul de grindeni
Orizonu-ntunecându-l, vin săgeți de pretutindeni,
Vâjâind ca vijelia și ca plesnetul de ploaie...
Urlă câmpul și de tropot și de strigăt de bătaie [...]
Peste-un ceas păgânătatea e ca pleava vânturată.
Acea grindin-oțelită înspre Dunăre o mână,
Iar în urma lor se-ntinde falnic armia română.*
(Mihai Eminescu – *Scrisoarea III*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Argumentează ideea că fragmentul de mai sus este o descriere literară.
.....
.....
- 2 Demonstrează că fragmentul dat aparține unui poem eroic, comentând în maximum șapte rânduri tema sa, așa cum se desprinde din versurile de mai sus.
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Selectează, din text, un element care se referă la cadrul spațial în care se desfășoară acțiunea.

4. Selectează, din text, trei cuvinte care aparțin câmpului lexical al substantivului *arme*.

5. Versul *Peste-un ceas păgânătatea e ca pleava vânturată*, conține:
a. o hiperbolă; b. un epitet; c. o comparație.

6. Transcrie, din fragmentul selectat, două adjective aflate în relație de antonimie.

7. Rescrie, din text, două structuri care să conțină o imagine auditivă și una de mișcare.

B. Limbă română

8. Unește, cu ajutorul săgeților, elemente din coloana A cu elemente din coloana B pentru a forma pronume nehotărâte:

A	B
fie	cine
ori	ceva
alt	câte
oare	care
ori	câți

9. Identifică, prin subliniere, pronumele nehotărâte, din textul de mai jos:

Ni s-a spus că, dacă vreunul dintre noi va mărturisi ceva, vom avea toți de suferit. Secretele acestea nu trebuie spuse oricui, iar dacă dorește cineva să le afle, e bine ca el însuși să depună efortul de a găsi răspunsurile.

10. Stabilește funcția și cazul pronumelui nehotărât *fiecare*, în următoarele enunțuri:

A dat fiecăruia ceea ce merită.

Fiecare dintre ei a primit o recompensă.

Rezultatele fiecăruia au fost verificate cu atenție.

Floarea pentru fiecare a fost pusă în câte o vază.

I-am văzut pe fiecare dintre gimnaști evoluând.

11. Realizează transformarea necesară, astfel încât următorul enunț să conțină un adjectiv pronominal nehotărât:

Fiecare va hotărî la ce liceu va merge.

12. Bifează enunțurile în care pronumele nehotărâte au devenit elemente de relație, la nivel de frază:

a. Pot să învăț orice poezie.

b. Știu să rezolv orice îmi dai legat de această temă.

c. Oricare sosește va fi găzduit cum se cuvine.

d. Va putea participa oricare dintre ei.

13 Scrie ce parte de vorbire este cuvântul *o*, în enunțurile de mai jos:

Am întâlnit-o la spectacolul de aseară. ....

Am cumpărat șapte creioane, două caiete și o gumă. ....

— O! ce schimbare miraculoasă, exclamă mirat omul. ....

În timp ce o fată împărțea programele, alta îndruma spectatorii. ....

C. Comunicare

14 Împreună cu prietenul tău ai participat la o expoziție foto. Când aceasta s-a încheiat, el a făcut următoarea relatare:

Ieri, la Sala Palatului, a avut loc prima expoziție foto din acest an. Au participat firme din toată țara, care au expus aparate foto performante, atât clasice, cât și digitale, minilaboratoare computerizate. În cadrul prezentărilor, au fost făcute demonstrații foto, de prelucrare a imaginilor pe calculator. Fotografiiile au surprins atât tablouri din natură, cât și portrete realizate în studioul foto amenajat în cadrul expoziției.

Formulează, în cel mult zece rânduri, o relatare subiectivă a evenimentului artistic la care ai participat, bazându-te pe informațiile obiective oferite în textul de mai sus; scrie apoi trei elemente care diferențiază compunerea ta de cea a prietenului tău.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II

Citește cu atenție textul următor:

*Iar când veni și vremea să urle-n zare tunul,
Mișcatu-s-au românii cu miile, ca unul –
O lamur-a Moldovei prin sutele de ani!
Dar Golia ticălosul alt gând avea cu soții;
Și-n sulii ridicându-și căciulele cu toții,
Lăsând câmpia noastră, trecură la dușmani.*

*O clipă stete vodă cu inima trăsnită.
Întors apoi, strigat-a spre oastea-nmărmurită,
Pe Golia arătându-l cu pumnii, cu-amândoi:
— „Oșteni ai țării mele! Priviți-l cum se duce,
El vinde sfânta țară și vinde sfânta cruce,
Mă vinde, ticălosul, pe mine și pe voi!”*

*Cumplit se-ntoarse vodă cu-ntrega sa mânia
Spre partea de-unde Golia venea cu dușmănie
Spre frații săi, în fruntea grozavilor spahii.
— „Să dați fără de milă, că-i inimă de fiară!
Să piar-acum pământul! Moldova-ne să piară,
Dar Golia-ntâi de toate să piar-acum, copii!”*

*Și nu vedeau românii nici moartea cum le iese
În drum, și nici potopul de turci ce-i încinsese,
Vedeau numai pe Golia, pe scosul lor din minți
Și neputând mai iute să-l stingă de pe lume,
Rosteau cu glasul urei becisnicul lui nume,
Prin gemete scrâșnite strivindu-i-l în dinți.*

(George Coșbuc – *Golia ticălosul*)

Cerințe:

A. Literatură

- 15** Identifică două secvențe semnificative, în acțiunea textului de mai sus.
- 16** Stabilește momentul subiectului, conținut în prima strofă citată, argumentând răspunsul în maximum patru rânduri.
- .....
- .....
- .....
- .....
- 17** Argumentează, în cel mult zece rânduri, că fragmentul dat aparține unui poem eroic, referindu-te la conflict și la acțiune.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- 18** Transcrie, din fragmentul citat, trei structuri/ versuri care să ilustreze ideea că, într-un poem eroic, narațiunea se îmbină cu descrierea și dialogul.
- .....
- .....
- .....

19 Versurile *Să piar-acum pământul! Moldova-ne să piară,/ Da Golia-ntâi de toate să piar-acum, copii!* conțin:

a. o hiperbolă; b. o antiteză; c. o repetiție.

20 Scrie un sinonim contextual al verbului *a vinde*, utilizat în textul citat.

.....

21 Comentează, în maximum cinci rânduri, semnificația cuvintelor domnitorului, din versurile:

El vinde sfânta țară și vinde sfânta cruce

Mă vinde, ticălosul, pe mine și pe voi!

22 Trăsăturile umane la care face referire, în context, expresia *că-i inimă de fiară*, sunt:

a. putere și vitejie;

b. răutate și duritate;

c. bunătate și blândețe.

23 Transcrie, din text, o structură (o sintagmă/ un grup de cuvinte) care să conțină o personificare.

.....

24 Precizează tipurile de rimă și măsura versurilor de mai sus.

.....

B. *Limbă română*

25 În fraza *Tuturor concurenților li s-au dat aceleași sfaturi, dar numai câțiva au ținut seamă de ele, alții nici nu le-au auzit, iar unii băieți, mai curajoși, le-au considerat inutile*, există:

a. două adjective pronominale nehotărâte;

b. trei adjective pronominale nehotărâte;

c. patru adjective pronominale nehotărâte.

26 Subliniază, din textul următor, numai pronumele nehotărâte, în cazul genitiv:

Discuțiile referitoare la toți candidații au schimbat opiniile unora, care nu prea știau ce să creadă. Asupra fiecăruia plana o undă de îndoială; cu toate acestea, resentimentele nu erau chiar contra tuturor. S-au gândit că putea veni altcineva să soluționeze problemele, însă înaintea oricui trebuia pus adevărul.

27 Construiește două enunțuri în care cuvântul *un(ul)* să se afle în cazul dativ și să fie, mai întâi, pronume nehotărât, apoi adjectiv pronominal nehotărât.

.....

.....

28 Alcătuieste cinci enunțuri în care pronumele negativ *niciun(ul)* să îndeplinească funcția sintactică de:

– complement indirect, în cazul genitiv;

.....

– complement de agent, în cazul acuzativ;

– nume predicativ, în cazul genitiv;

– atribut adjectival, în cazul nominativ;

– atribut pronominal, în genitiv.

29 Completează spațiile punctate cu adjectivele pronominale de întărire corespunzătoare:

Ea ..... s-a ocupat de acest caz.

I-am dat cadoul mamei .....

..... colegului meu i-am cerut să văd lucrarea.

Le-am promis fetelor ..... că mergem la expoziție.

Băiatul ..... a adus vestea.

C. Comunicare

30 Alcătuieste, în maximum zece rânduri, o relatare obiectivă, având ca temă o expoziție de carte școlară, vizitată recent.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III

Se dă textul:

*Om aspru care doarme culcat pe-un buzdugan,
Ursan, pletos ca zimbrul, cu peptul gros și lat,
Cu brațul de bărbat, cu pumnul apăsat,
E scurt la grai, năprasnic, la chip întunecos.
El e de peste Milcov pribeag misterios. [...]
Creștinul Dan, bătrânul cu suflet luminos,
Înalt-a lui statură și zice maiestos:
„Ceahlăul sub furtună nu scade mușunoi!
Eu, Dan, sub vântul soartei să scad păgân, nu voi.*

Deci nu-mi convine viața mișelnic câștigată,
 Nici pata fărdelegei în fruntea mea săpată.
 Rușinea-i o rugină pe-o armă de viteaz,
 Un verme ce mănâncă albeața din obraz.
 Cui place să roșească, roșească... eu nu vreau
 Nici pată pe-a mea armă, nici pe obrazul meu.
 Alb am trăit un secol pe plaiul strămoșesc
 Și vreau cu fața albă senin să mă sfârșesc.
 Ca după o viață lungă, ferită de rușine,
 Mormântul meu să fie curat și alb ca mine!
 Așa m-au deprins Ștefan, ușoară țărna-i fie!
 La trai fără mustrare și fără prihănie. [...]
 Iar dacă tu ai cuget și-ți pasă de-al meu dor,
 Ghirai, mă lasă, lasă în ora morții grele
 Să mai sărut o dată pământul țării mele!

(Vasile Alecsandri – *Dan, căpitan de plai*)

Cerințe:

A. Literatură

- 31 Numește cele două personaje a căror caracterizare este realizată în fragmentul de mai sus.

.....

- 32 Completează căsuțele cu numele personajului potrivit, bazându-te pe textul citat:

- este caracterizat cu ajutorul descrierii.
- trăsăturile morale îi sunt relevate prin propriile cuvinte.
- are ca model de conduită morală pe domnitorul Ștefan cel Mare.
- este o fire tăcută, introvertită.

- 33 Redactează o compunere, de maximum zece rânduri, în care să evidențiezi două trăsături morale ale personajului literar Dan.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 34 Motivează, în trei rânduri, rolul stilistic al termenilor populari, în portretizarea eroilor.

.....

.....

.....

35 Expresia *pletos ca zimbrul*, conține:

- a. o comparație;
- b. o aliterație;
- c. o metaforă.

36 Scrie câte un sinonim pentru cuvintele *să scad* și *dor*, din expresiile *să scad păgân nu voi*; *și-ți pasă de-al meu dor*, din textul citat.

37 Numește culorile care realizează contrast cromatic în fragmentul de mai sus. Comentează, apoi, în maximum șapte rânduri, semnificația simbolică a fiecăreia dintre ele.

38 Transcrie, din text, trei structuri (sintagme/ grupuri de cuvinte) separate, care conțin un epitet, o metaforă și o repetiție, prin intermediul cărora este caracterizat personajul Dan.

B. Limbă română

39 Analizează sintactic și morfologic pronumele și adjectivul pronominal negativ, din enunțul de mai jos:

Nicio supraviețuitoare nu mâncase nimic de câteva zile.

40 Identifică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate, în enunțurile următoare:

Nici una, nici alta nu a găsit răspunsul potrivit.
Nu a fost niciunul dintre noi la petrecere.
Niciun candidat nu a obținut nota maximă.
Pentru el, o astfel de problemă este un nimic.
Nu s-a întâmplat nicic.

41 Construiește o frază în care elementul de relație să fie pronumele nehotărât *oricâți*, precizându-i apoi cazul și funcția sintactică în propoziția pe care o introduce.

- Nuvela. Caracteristici. Acțiune. Conflict. Personaj
- Pronumele interogativ-relativ Adjectivul pronominal interogativ-relativ
- Cronica. Cronica muzicală. Cronica dramatică. Cronica sportivă

I

Se dă textul:

S

Dar ce au pierdut? Ce caută?

Caută două bilete de lotărie, cu cari d. Lefter Popescu a câștigat.

Însă oricine mă poate întreba:

Bine, dacă a pierdut biletele, de unde știa d. Lefter de câștig? [...]

Și iar pac! paș! Până la a din urmă, pe când cocoana se scutură la fiecare, parcă ar arde-o cu un bici de foc. După ce le isprăvește pe toate, d. Popescu își scoate batista, șterge sudoarea frunții și se așază grav pe scaun, apoi, cu tonul sever, dar calm, al judecătorului nenduplecat cătră criminalul care-i stă de față-n picioare.

— *La care chivută? O știi?*

— *La Țâca, aia tânără și frumoasă, care vine totdeauna pe aici, răspunde vinovata, plângând cu inima frântă de târzie căință.*

— *Ști unde se află această chivută?*

— *Zice că stă tocmai la margine, în mahalaua Farfurigiilor.*

(I.L. Caragiale – *Două loturi*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 În fragmentul dat, apar modurile de expunere:
  - a. narațiunea și descrierea;
  - b. narațiunea și dialogul;
  - c. descrierea și dialogul.
- 2 Argumentează, referindu-te la trei elemente caracteristice, ideea că textul de mai sus este un fragment de operă epică.
- 3 Enunțul *Însă oricine mă poate întreba* arată că:
  - a. autorul este și narator;
  - b. naratorul este și personaj;
  - c. autorul este și personaj.
- 4 Selectează, din text, două enunțuri care demonstrează că narațiunea este relatată la persoana I și a III-a.

- 5 Comentează, în maximum patru rânduri, atitudinea naratorului, relevată în enunțurile interogative ale fragmentului.

.....

.....

.....

.....

- 6 Subliniază doar cuvintele care aparțin personajului:

— La Țăca, aia tânără și frumoasă, care vine totdeauna pe aici, răspunde vinovata, plângând cu inima frântă de târzie căință.

- 7 Rescrie, din fragmentul selectat, cuvintele care indică un reper spațial.

.....

- 8 Explică înțelesul cuvintelor: *căință*; *chivuță*.

.....

- 9 Exprimă-ți, în maximum cinci rânduri, părerea referitoare la semnificația numelui personajului masculin.

.....

.....

.....

.....

.....

- 10 Transformă în vorbire indirectă dialogul din finalul fragmentului, menționând trei criterii aplicate ale acestei transformări.

B. Limbă română

- 11 În textul dat, există:

- a) două pronume interogative;
b. trei pronume interogative;
c. patru pronume interogative.

- 12 Selectează, din text, un adjectiv pronominal interogativ.

- 13 Transcrie, din fragmentul selectat, un pronume relativ cu funcția sintactică de subiect.

ce (canta)?

- 14 Modifică enunțul următor, astfel încât pronumele relativ *care* să îndeplinească funcția sintactică de complement indirect, în cazul dativ: *Spectacolele pentru care am făcut acea reclamă s-au desfășurat ieri.*

Spectacolele cărora le-am făcut acea reclamă.

- 15 Corectează greșelile din frazele următoare: *M-am întâlnit cu colegul care i-am dat cartea; Au participat oamenii cărora le-ai dat invitația.*

cărora

cărui

- 16 Realizează acordul conform modelului, completând cu formele potrivite ale pronumelui interogativ *care*, precedat de articolul posesiv corespunzător:

Ale cărei clase sunt băncile acestea?

Al cărui elev este caietul acesta?

Ale cărei fete este bicicleta aceasta?

Al cărui copil sunt jucăriile acestea?

Al cărui pictori sunt tablourile acestea?

Al cărui gospodar sunt grădinile acestea?

- 17 Identifică partea de vorbire căreia îi aparține cuvântul *ce*, în următoarele enunțuri:

Ce carte ai ales?

Ce poți să-mi spui despre piesă?

Ce încântată a fost după *ce* a aflat rezultatul examenului!

adj. pron. inter.

C.B.

adverbele de mod

- 18 Construieste cinci enunțuri în care pronumele relative *care* și *ce* să îndeplinească funcțiile sintactice ale cazului acuzativ, precizându-le apoi.

.....

.....

.....

.....

.....

C. Comunicare

- 19 Alcătuieste, în maximum zece rânduri, o cronică sportivă, având ca temă un meci de fotbal urmărit pe micul ecran. În compunerea ta fă referire la: arbitraj, jocul sportivilor, cartonașe acordate etc.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II

Citește cu atenție textul următor:

[...] Peste un ceas, ulițele erau pline ca stupul și orașul avea înfățișarea unei case de nebuni. De la primărie ieșea o ceată ca două mii de oameni înaintând de-a lungul stradei mari spre biserică. În frunte pășeau doi stegari cu stindarde naționale tricolore ce fluturau în aer;

între ei, primarul cu consilierii săi. După ei urmau arestații, orchestra cântând „Marșul lui Rákóczy”, și mulțimea era entuziasmată. O altă ceată ieșea de la biserica românească.

Părintele administrator a fost ales prin aclamațiune. El pășea în fruntea mulțimii, între două steaguri, urmat de o mulțime entuziasmată și de o muzică ce cânta „Marșul lui Mihai Viteazul”.

În piața cea mare cetele se întâmpinară cu strigăte entuziaste.

Oamenii cântau, râdeau, plângeau, jucau, se îmbrățișau, își cereau iertare, promițând a nu mai trăi izolați unii de alții încredințându-se că nu mai au de ce să se teamă unii de alții și de ce să se urască, și astfel petrecură până seara împreună.

Seara se aprinseră masalele și orașul răsună până la miezul nopții.

Mai-nainte de a se culca, primarul adresă guvernului următoarea depeșă:

„Grafie patriotismului românilor, în oraș domnește cea mai deplină armonie”.

(Ioan Slavici – *Crucile roșii*)

Cerințe:

A. Literatură

20 Căruia moment al subiectului aparține fragmentul de mai sus? Argumentează răspunsul.

.....

.....

21 Rezumă, în maximum zece rânduri, fragmentul citat, ținând seama de normele de redactare.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

22 Timpul verbal predominant în text, este:

- a. imperfectul (cititorul este sensibilizat de acțiunea relatată);
- b. perfectul compus (cititorul este mai puțin sensibilizat de acțiunea relatată);
- c. mai-mult-ca-perfectul (cititorul rămâne detașat de acțiunea relatată).

23 Atmosfera care domină fragmentul, este:

- a. optimistă, veselă;
- b. pesimistă, tristă;
- c. tensionată, supărătoare.

24 Textul dat aparține unei nuvele. Menționează două elemente caracteristice acțiunii acestei specii literare.

.....

25 Rescrie, din text, fragmentul care evidențiază evoluția și diversitatea relațiilor umane.

.....

26 Transcrie, din text, două cuvinte aflate în relație de sinonimie.

27 Transcrie, dintr-un dicționar, înțelesul cuvântului *masale*, precizând în ce categorie semantică se încadrează.

28 Exprimă-ți, în aproximativ zece rânduri, părerea referitoare la toleranță/ intoleranță (religioasă, etnică etc.).

.....

B. Limbă română

29 În textul dat, există:

- a. două pronume relative;
- b. trei pronume relative;
- c. patru pronume relative.

30 Analizează sintactic și morfologic un pronume relativ (la alegere), din textul dat.

.....

31 Identifică funcția sintactică și cazul pronumelor interogative din enunțurile:

Care va merge la teatru?

A cui este această carte?

Pe care o vei alege pentru etapa următoare?

Asemenea cui este comportamentul său?

Despre cine ați discutat?

cas. N, subiect
cas. G, H. sub. genitival
cas. AC, c. D.
cas. D, c. indirect;
cas. N, subiect

32 Construiește enunțuri în care cuvântul *câți* să îndeplinească funcțiile sintactice de complement direct și atribut adjectival.

De câte stele uces, nemernicilor? c. d.
Câți copii au luat nota 10? A. adj.

- 33 Redactează o cronică dramatică pentru ultimul spectacol de teatru văzut. În realizarea compunerii vei urmări: jocul actorilor, decorurile, reacția publicului etc.

III

Se dă textul:

Lăpușneanul se trezise din letargia sa.

Deschizând ochii, văzu doi călugări stând unul la cap și altul la picioarele sale, neclintii ca două statui de bronz; se uită pe dânsul și se văzu coperit cu o rasă; pe căpătâiul său sta un potcap. Vru să ridice mâna și se împedică în niște metanii de lână. I se păru că visează și iarăși închise ochii; dar redeschizându-i peste puțin, văzu aceleași lucruri, metaniile, potcapul, călugării.

— Cum te simți, frate Paisie? îl întrebă unul din monahi, văzându-l că nu doarme.

Numele acesta îi aduse aminte de toate cele ce se petrecuseră. Sângele într-însul începu a ferbe, și sculându-se pe jumătate:

— Ce pocitanii sunt aceste? strigă. A! voi vă jucați cu mine! Afară, boaita! Ieșiți! că pre toți vă omor! Și căuta o armă pe lângă el, dar negăsind decât potcapul, îl azvârli cu mânie în capul unui călugăr.

Întru auzul strigărilor lui, doamna cu fiul ei, mitropolitul, boierii, slugile, intrară toți în odaie. [...]

— A, voi m-ați călugărit, striga Lăpușneanul cu glas răgușat și spărios; gândiți că veți scăpa de mine? Dar să vă iasă din minte! Dumnezeu sau dracul mă va însănătoșa, și...

— Nenorocite, nu huli! îl curmă mitropolitul; uiți că ești în ceasul morții! Gândește, păcătosule, că ești monah; nu mai ești domn! Gândește că prin hulele și strigările tale sparii pre astă femeie nevinovată și pre acest copil în care razemă nădejdea Moldaviei...

— Boaită fățarnică! adaogă bolnavul, zbuciumându-se a se scula din pat; tacă-ți gura; că eu care te-am făcut mitropolit, eu te desmitropolesc. M-ați popit voi, dar de mă voi îndrepta, pre mulți am să popesc și eu! Iar pre cățeaua asta voi s-o tai în patru bucăți împreună cu tâncul ei, ca să nu mai asculte sfaturile boaitelor și a dușmanilor mei...

(Costache Negruzzi – *Alexandru Lăpușneanul*)

Cerințe:

A. Literatură

- 34 În textul de mai sus, predomină:
a. narațiunea; b. descrierea; c. dialogul.
- 35 Numește personajele care participă la acțiunea din textul selectat, grupându-le în individuale și colective.

-

- 44 Comentează, în maximum cinci rânduri, rolul propozițiilor exclamative rostite de domnitor, în fragmentul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

- 45 Exprimă-ți opinia (în cinci-șase rânduri), în legătură cu afirmația domnitorului *De mă voi îndrepta, pre mulți am să popesc și eu!*

.....

.....

.....

.....

.....

B. Limbă română

- 46 Transcrie, din text, un pronume relativ în cazul acuzativ.

ce i se petrecuseră

- 47 Numește funcția sintactică a cuvântului *ce*, în enunțurile următoare:

Nu știu ce să fac.

C.D.

M-am întrebat de multe ori la ce liceu să mă înscriu.

C. I.

- 48 Completează spațiile goale, cu formele corecte ale pronumelui relativ *care*, precedat de articolul posesiv, conform modelului:

scaun

al cărui

spătar

casa

al cărui

camere

castel

al cărui

ferestre

clase

al cărui

elevi

album

al cărui

fotografii

munții

ai cărui

creste.

- 49 Scrie cazul următoarelor adjective pronominale relative:

Am aflat despre care volum te-ai interesat la bibliotecă.

caz Accusativ

Vreau să știu cărui coleg să-i las toate pe mână.

caz Dativ

- 50 Corectează enunțurile, rescriindu-le:

Cartea care am citit-o mi-a plăcut.

Cartea pe care am citit-o mi-a plăcut.

Am cumpărat chiar setul care mi l-ai recomandat.

Am cumpărat chiar setul pe care mi l-ai ....

Am urmat sfatul care mi l-ai dat.

Am urmat sfatul pe care mi l-ai dat.

Tablourile care le admiri au fost vândute ieri.

Tablourile pe care le admiri au fost vândute ieri.

Cartea care mi-ai vorbit am citit-o.
Cartea despre care mi-ai vorbit
am citit-o.

amcitt-o.

51 Ai fost la un concert de muzică ușoară, susținut de formația ta preferată. Alcătuieste o cronică muzicală, având ca subiect spectacolul respectiv.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly aged or off-white appearance. There is no handwriting or other markings on the page.

Pentru autoevaluare, lucrează exercițiile cu numărul 2, 11, 14, 15, 16, 20, 24, 30, 32, notate cu 10 puncte fiecare, la care adaugi 10 puncte din oficiu. Succes!

- Fragmente de roman. Acțiune. Personaje. Ipotezele naratorului
- Numeralul cardinal. Numeralul colectiv. Numeralul fracționar. Numeralul ordinal
- Compunerea cu caracter descriptiv. Portretul

I

Citește cu atenție textul de mai jos:

Mara vedea că fata ei n-are ce să facă și se simțea nenorocită că nu știa ce să-i facă. Se ducea cu ea la denii, o ducea și diminețile la biserică, dar degeaba i-a zis sâmbătă să meargă să vază Învierea la Lipova ori la Maria Radna, fiindcă fetei îi plăcea să stea acasă.

Și zilele erau, cu toate aceste, foarte frumoase. Murășul, crescut ca odinioară din topirea zăpezilor, era plin din mal în mal și se tăvălea alene spre șes. Pădurile nu înverziseră încă, dar pruniștile erau în floare, iarba se încheiase, sălciile, răchitele și plopii lăsaseră mâțișori, vântul adia despre munți primăvărat, răcoros.

— Să mergem să culegem viorele, grăi Trică, pe care nu-l ierta firea să piardă ziua cea mai frumoasă.

— Dacă ții... răspunse Persida alene.

Ei plecară la deal spre ruinele de la Șoimoș, locuri lor atât de bine cunoscute.

(Ioan Slavici – *Mara*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Argumentează, în cel mult patru rânduri, că textul dat este un fragment, nu un text integral.
.....
.....
.....
.....
- 2 Numește două elemente prin care să demonstrezi că textul dat aparține unei opere epice.
.....
.....
- 3 Rezumă, în cel mult șapte rânduri, textul dat.
.....
.....
.....
.....
.....

4 Enumeră modurile de expunere din fragmentul de mai sus.

5 În fragmentul de mai sus, personajele care vorbesc sunt în număr de:
a. două; b. trei; c. patru.

6 Indică sărbătoarea creștină la care se face referire, indirect, în text.

B. Limbă română

7 Indică felul numeralelor și valoarea lor morfologică, din construcția în două-trei zile.

numerale cardinale, real adjectivală

8 Cuvântul *o*, din enunțul *Pentru Răzvan, o să cumpărăm un almanah, o mapă de birou și două pixuri*, are valoare morfologică de:

- a. pronume personal; articol nehotărât;
b. verb auxiliar; articol nehotărât;
c. verb auxiliar; numeral cardinal.

9 Încercuiește litera corespunzătoare enunțului care conține numai forme corecte de numere:

- a. În a patrusprezecea zi, am primit două scrisori.
b. Monica s-a născut la douăzeci și două iulie, acum cinci ani.
c. Le-am dat amândurura câte patru fotografii.

10 Unește, prin săgeți, numerele din enunțurile de mai jos, cu valoarea morfologică indicată în stânga paginii:

- A. valoare substantivală
B. valoare adjectivală

- a. Al șaptelea dintre sportivi a plecat. A
b. Tustrei iezii au ascultat cântecul. B
c. Ți-am restituit o treime din datorie. A
d. Douăzeci și șase de copii vor pleca la mare. A
e. Unsprezece muncitori au încetat lucrul. B
f. Pentru al doilea dintre frați nu s-au găsit motive de laudă. A

11 Scrie, în căsuțele alăturate, funcția sintactică și cazul numeralelor din enunțurile de mai jos:

a. Am mers în vizită la ambii colegi.

c. indirect

Acusativ

b. Votul împotriva primului ne-a surprins pe toți.

A. subiect

Genitiv

c. Prietenul ei cel mai bun este al treilea din acest grup.

unele predicative

N

d. Cărțile a cinci dintre autorii recomandați au fost citite.

A. genitiv

C

e. Filmul a fost vizionat de patru amici.

c. indirect

Accusativ

- 12** Alcătuieste două enunțuri în care un numeral colectiv să îndeplinească funcția sintactică de subiect, respectiv, de complement direct.

Ambei au luat nota 10. (S)
I-am aplaudat pe amândoi. (C.D)

- 15** Construieste un enunț în care să apară un numeral ordinal în cazul dativ.

El a dat indicatii celui de al doilea.

14. Alcătuieste un enunț în care să apară un numeral cardinal multiplicativ și un numeral cardinal propriu-zis.

.....bici patru copii au obținut un câștig
îndoit.

C. Comunicare

- 15** Redactează o compunere, de maximum douăzeci de rânduri, în care să portretizezi un coleg (o colegă) de bancă, din acest an școlar, respectând cerințele unui astfel de text descriptiv.

II

Citește cu atenție textul de mai jos:

Când deschise ochii din nou, cerul scânteia din luceferii săi ca din diamante.

— *Micule, dormi?*

—Nu, cucoane.

— Târziu să fie oare?
 — Păi... cam pe la miezul nopții.
 El se gândi întru sine de ce oare nu doarme baciul. Cine știe ce-l muncește și pe el.
 Poate vorba cu Floarea.
 — De unde știi tu că e miezul nopții?
 — Da' cum, Doamne, să nu știi! că doar am petrecut o tinerețe întreagă la munte.
 — Ei, după ce cunoști?
 — După cer, cucoane. Că ajungi de citești în zodie mai bine ca-n carte.
 — Taci, bre!... Ia spune cum citești.
 — Păi ce dorești matale să știi?
 — În ce zodie suntem acum?
 — Păi suntem în luna lui cuptor – în zodia Leului.
 — Poți să mi-o arăți pe cer?
 Baciul își adânci ochii în stele și tăcu.
 — O să fie cam greu, cucoane, că mergem spre sfârșitul lunei. Luna și zodia: a trecut una, trece și alta. Eu acum văd zodia Fecioarei, a Cumpenei, Scorpiei, a Arcașului și a Capricornului. Toate sunt o față. Dar a Leului a apus, bat-o vina ei... Aha, ha, uite-o, cucoane!
 — Unde-i, Micule? întrebă Matei, ridicându-se cu grabă pe un cot, parc-ar fi fost vorba de cine știe ce minune trecătoare.
 — Păi cum să-ți spun eu matale... Uite colea, la mâna mea stângă, luceafărul ăla de scapără scânteii...

(Duiliu Zamfirescu – *Viața la țară*)

Cerințe:

A. Literatură

- 16 Transcrie numele personajelor care apar în fragmentul dat.
 .....
- 17 Evidențiază o trăsătură de caracter a baciului Micu, așa cum se desprinde ea din textul de mai sus.
 .....
- 18 Identifică modul de expunere predominant în fragmentul dat.
 .....
- 19 Argumentează, în două rânduri, că fragmentul de mai sus este un text epic.
 .....
 .....
- 20 Exprimă-ți părerea, în cel mult zece rânduri, în legătură cu tema fragmentului dat.
 .....
 .....
 .....
 .....

21 Scrie câte un sinonim pentru cuvintele din text: *petrecere; cuvinte; a se mărita; binevoitor.*

B. Limbă română

22 Cuvântul *nouă*, din enunțurile: *Nouă elevi au citit acest roman; Pălăria nouă îți vine bine*, are valoare morfologică de:

a. numeral; adjectiv; b. pronume; adjectiv; c. adjectiv; pronume.

23 Scrie, între paranteze, felul numeralelor din enunțurile următoare:

- a. *Întâiul nepot a avut noroc.* (..... ordinal .....)
 b. *I-au fost puse în ghips ambele mâini.* (..... colective .....)
 c. *Au plecat tustrei la meci.* (..... colective .....)
 d. *Pentru o treime nu s-au acordat burse.* (..... fracționar .....)
 e. *Șase la sută din profit va reveni școlii noastre.* (..... fracționar .....)

24 Încercuiește litera corespunzătoare enunțului în care apare un numeral în cazul dativ:

- a. *Propunerea celor trei nu ne-a interesat.*
 b. *Au oferit premii celor șase elevi.*
 c. *Pe amândoi i-am cunoscut la biblioteca școlii.*

25 Cuvântul *câteștrei*, din enunțul *I-am întâlnit, în parc, pe câteștrei copii*, este:

- a. numeral cardinal propriu-zis, cu valoare adjectivală, caz acuzativ;
 b. numeral fracționar, cu valoare substantivală, caz nominativ;
 c. numeral colectiv, cu valoare adjectivală, caz acuzativ.

26 Scrie, în casetele alăturate, funcția sintactică a numeralelor din enunțurile de mai jos:

- a. *Două treimi din electorat s-au prezentat la urne.*
 b. *Vila celor doi vecini este foarte frumoasă.*
 c. *Mihai este primul la orice întrecere.*

subiect
 A. aj.
 N.p.

27 Construiește un enunț în care să apară un numeral fracționar în cazul genitiv.

28 Alcătuieste două enunțuri în care să apară un numeral colectiv, respectiv un numeral ordinal, fiecare având valoare substantivală.

*Ambele pe mers la concurs.
 Al doilea a ieșit primul.*

Scanned with OKEN Scanner

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 4, 11, 12, 17, 26, 27, 28, 29, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Parabola. Caracteristici. Sensuri religioase
- Numeralul. Numeralul multiplicativ. Numeralul distributiv. Numeralul adverbial
- Personajul literar. Caracterizarea directă

I

Citește cu atenție textul de mai jos:

Parabola fiului risipitor

1. Și se apropiau de El toți vameșii și păcătoșii, ca să-L asculte.
[...]
25. Iar fiul cel mare era la țarină. Și când a venit și s-a apropiat de casă a auzit cântece și jocuri.
26. Și, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea.
27. Iar ea i-a spus: Fratele tău a venit, și tatăl a înjunghiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a primit sănătos.
28. Și el s-a mâniat și nu voia să intre; dar tatăl lui, ieșind, îl ruga.
29. Însă el, răspunzând, a spus tatălui său: Iată de atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei.
30. Dar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el vițelul cel îngrășat.
31. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu întotdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt.
32. Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat.

(Noul Testament. Evanghelia după Luca, 15. 1-32)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Justifică, în cel mult două rânduri, că fragmentul dat este un text literar, făcând referire la cel puțin două elemente din text.

.....

.....

- 2 Serie două elemente care demonstrează caracterul biblic al textului de mai sus.

.....

.....

3. Întâmplările relatate în acest fragment:

- a. țin exclusiv de domeniul fantasticului;
- b. pot fi reale;
- c. nu s-ar putea petrece niciodată.

4. Numerele scrise la începutul unor enunțuri au rolul:

- a. să indice lungimea textului;
- b. să țină treaz interesul cititorului;
- c. să marcheze secvențele narrative ale textului.

5. Numește partea de vorbire care asigură legătura între secvențele narrative ale fragmentului de mai sus, transcriind două exemple.

.....

6. Transcrie, din text, motivul de bucurie al tatălui.

.....

7. Explică, în cel mult patru rânduri, sensul religios al enunțului *Tu întotdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt*.

.....

.....

.....

.....

8. Alege, prin marcarea cu asterisc, proverbul/ proverbele care reflectă înțelesul textului de mai sus:

- a. Ce naște din pisică șoareci mănâncă.
- b. Mai bine mai târziu decât niciodată.
- c. Cine sapă groapa altuia cade el în ea.
- d. Greșeala recunoscută este pe jumătate iertată.

9. Cele două pronume, din primul alineat, au fost scrise cu majuscule, deoarece:

- a. vameșii și păcătoșii îl respectau pe vorbitor;
- b. vorbitorul avea o funcție importantă;
- c. vorbitorul era Iisus.

10. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele din text: *jocuri*; *a se mânia*; *a călca* (promisiunea); *avere*, *a spune*.

.....

.....

.....

.....

11. Transcrie, din ultimul enunț al textului, două perechi de antonime.

.....

.....

B. Limbă română

12 În enunțurile: *Gabi a câștigat înzecit din această afacere; Elevii stau doi câte doi*, apar:

- a. un numeral colectiv și unul adverbial;
- b. un numeral colectiv și unul distributiv;
- c. un numeral multiplicativ și unul distributiv.

13 Scrie, pe spațiile punctate, valoarea morfologică a numeralelor din enunțurile următoare:

- a. *Elevii au avut de rezolvat câte cinci exerciții.* ..... *real. adj.*
- b. *Cu ochelarii tăi văd dublu.* ..... *real. subst.*
- c. *Haiducii au pornit în grupuri de câte patru.* ..... *real. subst.*
- d. *Colindătorii mergeau câte șase.* ..... *real. subst.*
- e. *Cu puteri înzecite, oștenii au reluat lupta.* ..... *real. adj.*

14 Scrie, în casetele alăturate, câte un sinonim neologic pentru numerele subliniate mai jos:

a. *Față de luna trecută, consumul energetic a fost înțreit.*

triplu

b. *Din această vânzare, noi am câștigat îndoit.*

dublu

15 În enunțurile *În fiecare zi testăm câte două rețete; Am văzut acest film de trei ori*, numerele au funcție sintactică de:

- a. complement circumstanțial de mod; atribut adverbial;
- b. atribut adjectival; complement circumstanțial de mod;
- c. atribut adverbial; complement circumstanțial de mod.

16 Alcătuieste două enunțuri în care să folosești un numeral multiplicativ, mai întâi cu valoare adverbială, apoi cu valoare adjectivală.

Am câștigat înțreit.

Am obținut un câștig îndoit.

17 Construieste două enunțuri în care un numeral distributiv să determine un verb, apoi un substantiv.

Stau câte doi ei merg câte doi.

Lucrăm în grupe de câte doi.

C. Comunicare

18 Redactează o compunere, de cel mult douăzeci de rânduri, în care să pui în evidență mijloacele de caracterizare directă a unui personaj literar dintr-o operă epică în proză, studiată în clasă.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II

Citește textul următor:

23. De aceea, asemănatu-s-a împărăția cerului cu un rege care a voit să ia datoriile de la slugile sale.

24. Și au adus la el pe un datornic cu zece mii de talanți.

25. Dar nevând el cu ce să plătească, stăpânul său a poruncit să-l vândă pe el și pe femeia lui, pe toate câte are, ca să se plătească.

26. Deci, căzându-i în genunchi, sluga aceea i se închina, zicând: Doamne îngăduiește-mă, și-ți voi plăti fie tot.

27. Iar stăpânul slugii aceleia, milostivindu-se de el, i-a dat drumul și i-a iertat și datoria.

28. Dar, ieșind, sluga aceea a găsit pe unul ce slujea cu el și care-i datora o sută de dinari. Și punând mâna pe el, îl sugruma, zicând: Plătește-mi ce ești dator.

29. Deci, acesta se ruga, zicând: Îngăduiește-mă și îți voi plăti.

30. Iar el nu voia, ci, mergând, l-a aruncat la închisoare, până ce va plăti datoria.

31. Iar celelalte slugi, văzând cele petrecute, s-au întristat foarte și, venind, au spus totul stăpânului.

32. Atunci, chemându-l stăpânul său, îi zise: Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat.

33. Nu se cădea, oare, ca și tu să ai milă, precum și eu am avut milă de tine?

34. Și mâniindu-se stăpânul lui, l-a dat pe mâna chinuitorilor, până ce-i va plăti toată datoria.

(Noul Testament – Evanghelia după Matei, 18)

Cerințe:

A. Literatură

19 Textul de mai sus aparține genului:

a. epic; **b.** liric.

20 Textul de mai sus este:

a. integral; **b.** un fragment.

21 Justifică, în cel mult două rânduri, alegerea de la exercițiul 20.

.....

.....

22 Textul dat constituie:

a. o legendă; **b.** o fabulă; **c.** o parabolă biblică.

23 Argumentează, în cel mult patru rânduri, alegerea de la exercițiul 22.

.....

.....

.....

.....

24 Numește corespondentul din lumea religioasă al următoarelor personaje din text: *stăpânul*, *sluga milostivă*.

.....

25 Scrie, în cel mult patru rânduri, înțelesul textului dat.

.....

.....

.....

.....

26 Scrie două proverbe care ar putea ilustra mesajul desprins din text.

.....

.....

27 Scrie forma literară a construcției *asemănatu-s-a*.

.....

28 Scrie câte un sinonim contextual, pentru cuvintele: *a se cădea*; *slugă*; *a se milostivi*; *a porunci*; *a se ruga*.

.....

.....

.....

.....

29 Notează numărul de litere și de sunete ale cuvintelor din text: *închisoare; genunchi*.

30 Sintagma *împărăția cerurilor* este sinonimă, în text, cu:

- a. bolta cerească;
- b. divinitatea;
- c. masele de aer.

31 În textul dat, narațiunea se împletește cu:

- a. descrierea;
- b. monologul;
- c. dialogul.

32 Alcătuieste familia lexicală a substantivului *datorie* (cinci termeni).

33 Construiește două enunțuri, pentru a evidenția omonimia substantivului *milă*.

B. Limbă română

34 Transcrie, din text, un numeral cardinal propriu-zis. *zece mii*

35 Sintagma *de patru ori*, din enunțul *În acest an, unchiul meu a obținut o recoltă de grâu de patru ori mai mare decât anul trecut*, are valoare morfologică de:

- a. locuțiune adjectivală;
- b. locuțiune adverbială;
- c. numeral adverbial.

36 Corectează, prin rescriere, enunțurile de mai jos:

a. *Cele două surori, cu averea sporită înzecită, își petrec toate vacanțele în străinătate.*

Cele două surori, cu averea sporită înzecit

b. *Băieții tăiau lemne, în echipe de câte două.*

Băieții tăiau lemne, în echipe de câte doi,

37 Numeralul *înzecit*, din enunțul *Munca lor a fost răsplătită înzecit*, are funcția sintactică de:

- a. atribut adverbial;
- b. complement circumstanțial de mod;
- c. atribut adjectival.

38 Alcătuieste două enunțuri în care un numeral distributiv să fie folosit cu valoare adjectivală respectiv cu valoare substantivală.

Celeraii mergeau în grupe de câte trei.

Îmi voi face câte 126 zile exercitii în zi.

A obținut o temă îndoită. A. adj.
1 Munceste săt întreit.

- 39 Construieste două enunțuri, astfel încât un numeral multiplicativ să îndeplinească funcția sintactică de atribut adjectival și de complement circumstanțial de mod.

C. Comunicare

- 40 Citește cu atenție textul următor:

Într-o bună zi începu să circule zvonul că în ultimul timp ar locui cineva în ruină. Se spunea că se numea Momo, sau ceva asemănător.

Aspectul exterior al lui Momo era, într-adevăr, oarecum straniu și ar fi putut probabil să sperie întru câțva oameni care prețuiesc mult curățenia și rânduiala. Era micuță și cam slăbuță. Avea bucle negre ca pana corbului, zbârlite, arătând ca și cum n-ar fi fost niciodată atinse de vreun pieptene sau de o foarfecă. Avea ochii foarte mari, minunat de frumoși și la fel de negri, iar picioarele îi erau de aceeași culoare, căci umbla aproape întotdeauna desculță. Doar iarna purta uneori ghete, dar erau diferite, nu se potriveau între ele și pe lângă aceasta îi erau mult prea mari. Cauza era că Momo nu avea nimic altceva decât ceea ce găsea întâmplător sau i se dăruia. Fusta îi era cusută din diferite petice pestrițe și îi atârna până la glezne.

(Michael Ende – *Momo*)

- 41 Redactează o compunere, de cel mult douăzeci de rânduri, în care să pui în evidență mijloacele și procedeele de caracterizare directă a personajului literar Momo.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 3, 4, 8, 13, 26, 29, 36, 37, 38, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Descrierea literară. Descrierea științifică. Asemănări. Deosebiri. Mijloace artistice de realizare
- Adjectivul. Locuțiunea adjectivală
- Semnificația titlului

I

Citește cu atenție textele A și B:

Textul A

Câți dintre fericiții pelerini cu undița pe ape de munte n-au prins, cu sau fără voia lor, boișteni?! Roiuri-roiuri, făpturile acestea gregare compensează insignifianța nativă și puținătatea trupească printr-o exuberanță aproape lipsită de măsură.

Locatar statornic al apelor de munte și colinare, suportând, deci, fără alegere, atât avalanșa de oxigen a cascadelor, cât și moleșeala pânzelor așezate asupra cotloanelor, boișteanul mai e cunoscut și ca verdete, crăieț, boian sau boiște, acceptând oricare din aceste apelative cu detașare specifică. Cenușiu-verzui pe spinare, vărgat-întunecat pe flancuri, cu pântecele argintiu, se îmbracă, vara, în straie de mire tropical, fapt care nu-l face însă mai senzațional decât de obicei, mai lipsit de personalitate, mai puțin naiv sau credul. Și cum nerozia se plătește întotdeauna, acest pescuț poate fi tot atât de lesne prins cu mâna, cu vârșă ori cu ceaunul, unde eșuează definitiv...

(G. Cheroiu – *Poteci de vânătoare*)

Textul B:

Phoxinus phoxinus

Boiștean

Lungimea de 8-9 cm, rar 12 cm; dinții faringieni. Corpul aproape cilindric, cu solzi foarte mici și subțiri. Gura fără mustăți. Abdomenul și mijlocul spatelui fără solzi. Corpul viu colorat. Spatele cenușiu-verzui, laturile galbene-verzui cu mai multe pete negre, unite uneori printr-o linie continuă cu luciu auriu, iar abdomenul alb-argintiu-gălbui.

(Vasile Ionescu – *Vertebratele din România*)

Cerințe:

A. Literatură

1. Notează cu litera A, respectiv cu litera B, enunțurile următoare, în funcție de textul la care se face referire:

- a. textul transmite informații clare, precise;
- b. textul folosește termeni științifici;
- c. textul caută să-l emoționeze pe cititor, prin accente glumete, ironice;
- d. exprimarea este concisă, simplă;

☐
☐
☐
☐

- e. topica frazei și punctuația nuanțează exprimarea;
- f. exprimarea este lipsită de figuri de stil;
- g. mesajul transmis cititorului este lipsit de subiectivism;
- h. textul transmite informații filtrate prin viziunea autorului;
- i. textul folosește un limbaj specializat;
- j. în text apar multe figuri de stil.

☐
☐
☐
☐
☐
☐

2 Enunțul *Gura fără mustăți* este:

- a. o propoziție simplă;
- b. o propoziție dezvoltată;
- c. o propoziție fără predicat/ eliptică.

3 Construcția *straie de mire tropical* face referire, în text, la:

- a. culori vii, stridente;
- b. haine de ceremonie;
- c. nuanțe de alb și negru.

4 Sintagma *roiuri-roiuri* este:

- a. o personificare; b. o metaforă; c. o comparație.

B. *Limbă română*

5 Transcrie, din textul A, două adjective, la grade diferite de comparație.

.....

6 Explică formarea cuvântului *cenușiu*, din textul B.

.....

.....

7 Explică ortografia cuvântului *fericiții* (pelerini), din textul A.

.....

8 Scrie câte un sinonim neologic pentru fiecare dintre cuvintele de mai jos: *ruginit*, *liniștit*, *ermetic*, *adevărat*, *singuratic*.

.....

.....

9 Scrie două adjective formate cu prefixele: *ne-*, *a-*.

.....

10 Unește, prin săgeți, fiecare adjectiv din prima coloană, cu numărul de forme, indicat în a doua coloană:

gri	•	
frumos	•	• patru forme flexionare
lung	•	• trei forme flexionare
amar	•	• două forme flexionare
mic	•	• invariabil

- 11 Scrie, pe spațiile punctate, gradul de comparație al adjectivelor, din enunțurile următoare:
Am mâncat o prăjitură dulce-dulce. .....
Astăzi, cerul este mai pușin senin. .....

- 12 Scrie câte două adjective, obținute prin derivare cu sufixele: *-esc, -os, -iu, -ean, -nic*.
 .....
 .....
 .....
 .....

- 13 Scrie câte un antonim neologic, pentru fiecare dintre adjectivele următoare: *benefic, oportun, războinic, potolit, citeț*.
 .....
 .....

- 14 Rescrie enunțul de mai jos, plasând adjectivele înaintea substantivelor determinate:

a. Canarii aurii cântă în colivie.

b. Tovarășii hazlii ai copilăriei mele sunt astăzi prietenii mei buni.

c. Prunele brumării sunt culese de copiii veseli.

- 15 Subliniază forma corectă a adjectivelor:

bleumaren/ bleumarin

ambulator/ ambulatoriu

ambiguu/ ambigu

roșiatic/ roșietic

griel/ gri

- 16 În enunțul *Vecinii mei sunt niște oameni de treabă* locuțiunea adjectivală este sinonimă cu:
 a. harnici; b. buni; c. descurcări.

- 17 Scrie, în căsuța de mai jos, un sinonim pentru locuțiunea adjectivală *bătător la ochi*.
 _____

- 18 Scrie, în căsuțele de mai jos, valorile morfologice al cuvântului *iute*, din enunțul *Calul iute vine iute*.
 _____
 _____

- 19 În enunțul *De mic avea talent la desen*, adjectivul are funcția sintactică de:

a. nume predicativ;

b. atribut adjectival;

c. complement circumstanțial de timp.

20 Numește cazul adjectivului din enunțul *Copilului frumos îi stă bine cu pălăriuța.*

.....

21 În enunțul *Câștigătorul este felicitat de colegi*, cuvântul *felicitat* este:

- a. adjectiv, intră în componența predicatului nominal;
- b. verb la participiu, intră în componența predicatului verbal;
- c. verb la participiu, intră în componența predicatului nominal.

22 Adjectivul *cuminte*, din enunțul *Copilul verișorilor mei este cuminte*, are funcția sintactică de:

- a. nume predicativ;
- b. complement circumstanțial de mod;
- c. atribut adjectival.

23 Trasează săgeți de la locuțiunile adjectivale de mai jos la sinonimele lor:

a. din topor	•	• înțelept
b. întors pe dos	•	• sărman
c. cu scaun la cap	•	• nemanierat
d. ca vai de el	•	• important
e. de vază	•	• indispus

24 Adjectivele din enunțul *Căinele rău este cel mai bun* sunt la gradele de comparație:

- a. pozitiv; comparativ de superioritate;
- b. pozitiv; superlativ relativ de superioritate;
- c. pozitiv; superlativ absolut.

25 Construiește două enunțuri în care adjectivul *politicos* să apară la gradele de comparație: comparativ de egalitate; superlativ absolut.

.....

.....

26 Alcătuieste două enunțuri în care o locuțiune adjectivală să îndeplinească funcțiile sintactice de atribut adjectival, respectiv de nume predicativ.

.....

.....

27 Rescrie enunțurile de mai jos, trecând la plural construcțiile subliniate:

- a. *Ruxandra admiră roditoarea câmpie.*
- b. *Geamgiul hazliu câștigă mulți simpatizanți.*
- c. *Priveai în zare muntele albastru.*
- d. *Pădurea pustie arată sosirea iernii.*
- e. *Argintul pescăruș zboară deasupra valurilor.*

28 Construiește două enunțuri în care sintagmele: *călărețul cel viteaz* și, respectiv, *copiii cei gălăgioși*, să apară în cazul dativ.

.....

.....

29 Corectează, prin rescriere, enunțurile de mai jos:

a. *Băiatului cel brunet i-au fost adresate mulțumiri.*

b. *Camera fetelor cele harnice este cea mai frumoasă din cămin.*

c. *La muzeu am admirat cel mai rarism diamant din colecția regală.*

d. *Hotelul nostru vă oferă cele mai optime condiții de cazare.*

e. *El se crede mai superior colegilor săi.*

30 Numește tipurile de greșeli întâlnite la exercițiul 29.

31 Alcătuieste două enunțuri, pentru a evidenția sensurile adjectivelor paronime *prescris/proscris*.

32 Construiește două enunțuri prin care să pui în evidență înțelesul locuțiunilor adjectivale *tot unul și unul; într-o ureche*.

C. Comunicare

33 Redactează o compunere, de cel mult zece rânduri, în care să-ți exprimi părerea în legătură cu semnificația titlurilor de volum din care au fost extrase textele date, având în vedere tipul de descriere al fiecărui text.

34 Redactează o compunere, de cel mult douăzeci de rânduri, în care să comentezi semnificațiile titlului unei poezii lirice studiate în acest an școlar.

35 Redactează o compunere, de cel mult douăzeci de rânduri, în care să comentezi semnificațiile punctelor de suspensie, din titlul *Vizită...*, de I.L. Caragiale.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 6, 8, 10, 20, 25, 33, 34, 35, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Descrierea în proză. Descrierea în versuri. Trăsături definitorii. Realizare artistică
- Părțile de vorbire neflexibile. Adverbul. Adverbul predicativ. Locuțiunea adverbială
- Textul documentar

I

Se dă textul:

Soarele călca acum pe hotarele dintre amurgul nostru și zorile altor lumi; [...] Pe stânga, Ceahlăul, cu nenumăratele sale turnuri de stânci săpate pe adâncul cerului, se înălța în aer ca un fantastic castel de aur zidit de mâna fermecată a vreunui vrăjitor din povești. Vântul nu mai sufla și glasul răgușit al ierburilor aspre și sălbaticе amuțise; o solemnă tăcere domnea în cer și pe pământ; numai zgomotul surd al pașilor noștri turbura în cadență această tăcere.

(C. Hogaș – *Amintiri dintr-o călătorie*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Textul dat este:
  - a. o descriere de natură;
  - b. o descriere a unor stări sufletești;
  - c. o descriere a unei ființe.
- 2 Momentul surprins în fragmentul de mai sus este acela al:
  - a. dimineții; b. după-amiezei; c. înserării.
- 3 Numește figura de stil din propoziția *Soarele călca acum pe hotarele dintre amurgul nostru și zorile altor lumi*.
.....
- 4 Sintagma *turnuri de stânci* este:
  - a. metaforă;
  - b. comparație;
  - c. personificare.
- 5 Transcrie, din fragmentul dat, o comparație și explică semnificația ei artistică.
.....
.....

6 Reserie, din text, sintagma realizată cu ajutorul unui epitet antepus, sugerând starea de calm și echilibru, care domină tabloul.

7 În textul dat, predomină imaginile:

- a. olfactive și motorii;
- b. vizuale și auditive;
- c. vizuale și olfactive.

8 Scrie forma literară a verbului *turbura*, din fragmentul selectat.

9 Argumentează, în maximum zece rânduri, ideea că textul dat este o descriere în proză, referindu-te la tema sa și la realizarea artistică.

B. Limbă română

10 Transcrie, din text, un adverb de timp.

Pe stânga

11 Subliniază adverbele din textele de mai jos:

Bulgarii erau aproape, dar el trăgea neconținut.

Am luat doi snopi bine legați și am intrat în apă...

Râul trecea, aici, pe sub sălcii, ca o adiere de vânt.

Deodată se auzi un zgomot și mai departe, o bubuitură puternică străbătu văzduhul.

12 În enunțul *A răspuns foarte bine la această întrebare*, gradul de comparație al adverbului este:

- a. pozitiv;
- b. comparativ de superioritate;
- c. superlativ absolut.

13 În enunțul *S-a mai dus și el acolo peste o zi-două și nu a rezolvat nimic* există:

- a. două adverbe fără funcție sintactică;
- b. trei adverbe fără funcție sintactică;
- c. patru adverbe fără funcție sintactică.

14 Completează frazele cu adverbele relative corespunzătoare:

Atunci voi porni, când îmi va spune.

Într-acolo m-am uitat, unde a parcat mașina.

Atât voi scrie, cât mi-a cerut.

Așa a recitat poezia, cum i-am sugerat eu.

15 Identifică, prin subliniere, locuțiunile adverbiale din enunțurile următoare:

A învățat pe de rost toată poezia. A vrut, de asemenea, să memoreze și citatul referitor la personaje, dar din loc în loc se strecuraseră greșeli, așa că a renunțat.

C. Comunicare

16 Consultă un manual de istorie pentru a vedea ce este scris pe piatra funerară a domnitorului Iancu de Hunedoara. Comentează, în maximum șapte rânduri, semnificația inscripției.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II

Citește cu atenție textul următor:

*Crivățul din meazănoapte vâjje prin vâjje
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie,
Valuri albe trec în zare, se așază-n lung troian,
Ca nisipurile dese din pustiul african.*

[...]

*Zberăt, raget, țipet, vaiet, mii de glasuri spăimântate,
Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate,
Și-n departe se aude un nechez răsunător...,
Noaptea cade, lupii urlă... Vai de cal și călător!*

(Vasile Alecsandri – *Viscolul*)

Cerințe:

A. Literatură

17 Fenomenul descris în versurile de mai sus, se petrece:

- a. vara;
- b. toamna;
- c. iarna.

18. Precizează tema descrierii realizate în versurile de mai sus.
.....
19. Încercuiește răspunsurile corecte, referitoare la textul citat:
a. prezintă un fenomen al naturii;
b. nu înregistrează reacția animalelor față de frigul iernii;
c. eul liric transmite în mod direct sentimentele autorului față de un aspect din natură;
d. autorul se identifică, în text, cu eul liric;
e. constituie o descriere în versuri.
20. Transcrie, din fragmentul dat, o aliterație care să sugereze amploarea zgomotului.
.....
21. Fenomenul atmosferic dobândește, în manifestarea lui, proporții cosmice. Rescrie, din text, versul care ilustrează această idee.
.....
22. Sintagma *valuri albe*, constituie:
a. o metaforă; b. o comparație; c. o personificare.
23. În strofa I, predomină:
a. imaginile olfactive; b. imaginile vizuale; c. imaginile auditive.
24. Strofa a doua, din fragmentul dat, surprinde reacțiile animalelor la intensitatea viscolului. Menționează procedeul artistic care susține această afirmație.
.....
25. Comentează, în maximum cinci rânduri, efectul stilistic obținut prin folosirea formelor *departe* și *nechez*, din versul *Și-n departe se aude un nechez răsunător*.
.....
.....
.....
.....
.....
26. Precizează rima și măsura versurilor. ....
27. Exemplifică, din a doua strofă a textului dat, o marcă a eului liric.
.....

B. Limbă română

28. Construiește două enunțuri în care adverbul *bine* să se afle la gradul comparativ de inferioritate și superlativ relativ de superioritate.
este mai puțin bine ce - ai realizat așteptări
asta este cel mai bine.

29 De ieri, din enunțul *Ziua de ieri a fost călduroasă*, are funcția sintactică de:

- a. nume predicativ;
- b. atribut adverbial;
- c. complement circumstanțial de mod.

30 În fraza *Negreșit că se va întoarce la ora promisă*, predicatul primei propoziții este exprimat prin:

- a. verb predicativ;
- b. interjecție predicativă;
- c. adverb predicativ.

31 Alcătuieste două enunțuri în care *de-a lungul* să fie întâi locuțiune adverbială, apoi locuțiune prepozițională.

Se plimba de-a lungul și de-a latul. (loc. adv.)
De-a lungul râului se descurneau iepurii patagonici. (loc. prep.)

32 Bifează enunțurile în care adverbele nehotărâte au devenit elemente de relație:

- a. Mă pot întoarce oricând. ☐
- b. Se poate duce acolo oricând dorește. ☒
- c. Găsești oriunde umbreluțe ca aceasta. ☐
- d. Te poți plimba oriunde îți place. ☒

C. Comunicare

33 Se dă textul:

Muzica bizantină n-are nimic comun cu muzica grecilor antici. Raporturi mai strânse a avut cu cea ebraică – datorită legăturilor intime dintre ebraism și creștinismul primitiv – și derivând, în linie directă, din Antiohia. O altă notă fundamentală specifică muzicii eclesiastice bizantine este caracterul ei monodic.

Încercuiește răspunsul corect. Fragmentul dat reprezintă:

- a. un text dialogat;
- b. un text utilitar;
- c. un text documentar.

III

Se dau textele:

- a. *Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii;
 La pământ mai că ajunge al ei păr de aur moale,
 Care-i cade peste brațe, peste umerele goale.
 Astfel vine mlădioasă, trupul ei frumos îl poartă,
 Flori albastre are-n păru-i și o stea în frunte poartă.*

[Mihai Eminescu – *Călin* (File din poveste)]

- b. Niciodată n-am întâlnit o ființă a cărei viață dinlăuntru să se zugrăvească mai bine în mlădierea moale a sufletului, în pielea străvezie a obrazilor, în privirea melancolică și blajină a ochilor și în glasul dulce, tremurător, prelung, ca un cântec ce se pierde în depărtare.

(Barbu Delavrancea – *Liniște*)

Cerințe:

A. Literatură

- 34** Argumentează, în trei rânduri, ideea că textele de mai sus constituie descrieri de tip portret.
- .....
- .....
- .....
- 35** Cuvântul *mlădios* (*mlădiere*) apare în fiecare dintre cele două texte, având rol în caracterizarea personajelor. El este:
- a. epitet; comparație;
- b. epitet; metaforă;
- c. personificare; comparație.
- 36** Comentează, în maximum cinci rânduri, valoarea artistică a enumerației folosite în al doilea text.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- 37** Propoziția *de noroc i-s umezi ochii* semnifică:
- a. fericire;
- b. bunăvoință;
- c. entuziasm.
- 38** Sintagma *o stea în frunte poartă*, se referă la:
- a. culoarea ochilor;
- b. frumusețea sufletească;
- c. culoarea părului.
- 39** Evidențiază, într-o compunere de maximum zece rânduri, câte două trăsături morale și fizice ale prietenului tău.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

B. Limbă română

- 40 Transcrie, din primul text dat, un adverb fără funcție sintactică.

La pământ mai că ajunge.

- 41 Alcătuieste două fraze în care elementul de relație să fie adverbul relativ *când* și, respectiv, adverbul nehotărât *oriunde*.

Ne întâlnim când vei avea timp.
Mergem oriunde dorești.

- 42 Construiește două enunțuri în care adverbul de loc *acolo* să îndeplinească funcțiile sintactice de complement circumstanțial de loc și de atribut adverbial.

Casea de acolo este foarte veche. A adverbial
Acest loc seamănă cu cel de acolo. C.e. mod

- 43 Formulează două enunțuri în care predicatul să fie exprimat prin adverbul predicativ *bineînțeles*, și, respectiv, prin locuțiunea adverbială predicativă *de bună seamă*.

Bineînțeles că vom câștiga alegerea.
De bună seamă nu ești în toate mințile.

- 44 Scrie funcțiile sintactice ale adverbelor și locuțiunilor adverbiale din următoarele expresii verbale impersonale.

E bine să te odihnești din când în când.

Ar fi fost corect să verifici tu însuși acest lucru.

complement c. de mod
c. c. de mod

- 45 Corectează prin rescriere greșelile din textele următoare:

Destui de mulți copii au făcut această greșeală.

Au venit atâți de mulți!

Acestea sunt lucrările cele mai puține apreciate.

Sacii sunt grei de transportat.

Exercițiile sunt ușoare de rezolvat.

Destul de mulți copii
Au venit atât de mulți.
cele mai puțin apreciate
gri de transportat
ușor de rezolvat

- 46 Alcătuieste o compunere, de maximum zece rânduri, în care să folosești câte două adverbe și locuțiuni adverbiale, câte două adverbe predicative și locuțiuni adverbiale predicative.

Mă așezam pe creasta muntelui, acolo se mă plimbam
din loc în loc. Când să încerc să cobor, a început
să plouă pe neașteptate - masă o capră neagră ierbită la
cârmă. Începea să nu prea mă lăzgat - o în seamă,
dar desigur ea nu a făcut acelasi lucru.

De bună seamă ~~m~~ am început să tranșez să
mă stăresc, dar fără motivație. Bine, înțeles că era
doar o temă de mână, nejustificată, a fost o întâmplare
care m-a marcat profund.

C. Comunicare

47 Se dă textul:

Ieri am fost la pădure. Era răcoare și, pentru că pădurea era destul de deasă, nici razele soarelui nu pătrundeau peste tot. În mijloc se află un lac despre care cineva îmi spusese că este foarte adânc.

Câțiva nuferi pluteau într-o tăcere desăvârșită pe întinderea lucioasă. Aveam sentimentul de început de lume. M-am simțit minunat.

Textul dat reprezintă:

- a. un pastel;
- b. un text documentar;
- c. o descriere subiectivă.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 9, 13, 16, 27, 29, 30, 34, 41, 43, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Opera lirică. Trăsături. Eul liric. Realizare artistică
- Prepoziția. Locuțiunea prepozițională
- Elemente ale descrierii literare și științifice

I

Se dă textul:

*Știi tu de ce vântul,
Când seara e-un zvon,
Pădurii-i dă cântul
Și-i ține ison?*

*Știi tu ce murmură
În vorba lui iară,
Când unda sa pură
Se duce-ntr-o doară?*

*Porumbul sălbatec
De ce ciripește,
Când stă singuratec
Și-n rouă trăiește?*

*Micușo, știi oare
Când clopotul sună,
Ce spune spre soare
C-un ton fără strună?*

*Și de ce suspină
Zefirul pe lac?
Ce spun spre lumină –
Îngerii când tac?*

*Natura în șoapte
Adesea cuvântă,
În zi sau în noapte
Iubirea-n ea cântă!*

(Iulia Hasdeu – *Serenadă*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 În textul dat, poeta își exprimă gândurile și ideile în mod:
  - a. direct, este prezent eul liric;
  - b. indirect, prin intermediul personajelor;
  - c. indirect, prin intermediul naratorului.
- 2 Selectează, din text, două elemente care simbolizează universul și natura înconjurătoare.

.....
- 3 Sintagmele, din text, ...suspină/ Zefirul; Natura în șoapte/ Adesea cuvântă, sunt:
  - a. personificări; b. metafore; c. comparații.
- 4 Tema poeziei se referă la:
  - a. natură; b. iubire; c. natură și iubire.

II

Citește cu atenție textul următor:

*Se-ndoaie despletită și-n grații pare-o doamnă,
Catifelate ramuri le bat vântul de toamnă
Sub ea-i mormântul sumbru ce-ascunde un uitat.
Mi-e drag trunchiul bătrân ce-n vânt s-a desfătat.
Și ramurile lungi ce le-a-ncălzit lumina.
Zefirul când atinge frunzișul și tulpina;
Cordele de mătase cu auriu de soare,
I-aseamănă frunzarul; – un cânt în depăratare
Rostit din corn, ai crede că-i tânguiosul freamăt
Sau că suspină omul în cel din urmă geamăt.*

(Iulia Hasdeu – *Salcia*)

Cerințe:

A. Literatură

- 10 Transcrie un vers care conține o marcă a eului liric.

.....

- 11 Transcrie două epitete din textul dat.

.....

- 12 Versurile transmit un sentiment de:
a. bucurie; b. melancolie; c. milă.

- 13 Explică semnificația titlului.

.....
.....
.....
.....

B. Limbă română

- 14 Subliniază, din șirul următor, numai locuțiunile prepoziționale: *de pe lângă, aproape de, din pricina, de la, grație, de pe, în timp de, în urma.*

- 15 Transcrie, din textul următor, numai cuvintele în cazul genitiv:

În mijlocul pădurii era un lac foarte adânc, iar dincolo de el, în spatele unei buturugi imense, se afla o casă. Asemenea locașurilor din povești, la dreapta ei se afla un leu din piatră ce străjuia intrarea, iar la stânga era o statueta înfățișând un tigru. Totul era aidoma unei imagini de basm.

.....
.....

- 16 Formulează trei enunțuri care să conțină substantivul *băiat*, precedat de prepozițiile: *spre, contra, asemenea*; scrie de fiecare dată, cazul acestui substantiv.

.....

.....

.....

- 17 Construiește două enunțuri în care cuvântul *contra* să fie, pe rând, adverb și prepoziție.

.....

.....

- 18 Precizează cazul cerut de locuțiunea prepozițională *în jurul*, în următoarele enunțuri:

În jurul blocului se află un părculeț.
În jurul meu s-au strâns mulți copii.
În juru-i zburdă fluturii și gândăceii.

C. Comunicare

- 19 Folosind informațiile oferite în manualul de zoologie, realizează, în maximum zece rânduri, o descriere științifică a albinei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III

Se dă textul:

*Astfel zise lin pădurea,
Bolți asupră-mi clătinând –
Șuieram l-a ei chemare
Ș-am ieșit în câmp râzând.*

*Astăzi chiar de m-aș întoarce
A-nțelege n-o mai pot...
Unde ești, copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?*

(Mihai Eminescu – *O, rămâi...*)

Cerințe:

A. Literatură

- 20** Argumentează, într-o compunere de maximum zece rânduri, ideea că fragmentul dat aparține unei opere lirice.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 21** Pădurea, în textul citat, este simbolul copilăriei pierdute. Identifică, în text, două cuvinte care simbolizează alte vârste din viața omului.

- 22** Transcrie versul care sugerează imposibilitatea înțelegerii universului de odinioară, în condițiile reîntoarcerii în mijlocul acelei lumi.

.....

- 23** Versurile *Unde ești, copilărie, / Cu pădurea ta cu tot?* semnifică:

a. bucurie; b. exuberanță; c. tristețe.

- 24** Cuvântul *lin*, din versul *Astfel zise lin pădurea*, este:

a. epitet; b. metaforă; c. hiperbolă.

- 25** Numește procedeul artistic prin intermediul căruia pădurea capătă, în textul dat, atribute umane.

.....

- 26** Explică semnificația titlului, raportând-o la mesajul textului de mai sus.

.....

.....

B. Limbă română

- 27** Scrie cazul pronumelui din versul *Bolți asupra-mi clătinând*.

- 28** Recunoaște complementul circumstanțial de loc în cazul acuzativ din enunțul următor. Transformă-l, făcând toate modificările necesare, în complement circumstanțial de loc, în cazul genitiv.

Dincolo de lac, cât vedeai cu ochii, se întindeau lanuri nesfârșite de grâu.

.....

29 Alcătuieste două enunțuri în care un complement circumstanțial de mod și un nume predicativ să fie precedate de prepoziția *conform*.

.....

.....

30 Identifică locuțiunile prepoziționale din enunțurile următoare și scrie cazul pe care îl cer ele:

O pădure deasă se întindea chiar aproape de casa moșneagului. ....

În dreptul podului s-au despărțit. ....

În funcție de hotărârile luate, vom vedea ce e de făcut. ....

De-a lungul râului, se întindea o pajiște minunată. ....

31 Alcătuieste, în maximum zece rânduri, o compunere în care să folosești câte două locuțiuni prepoziționale specifice cazurilor acuzativ, genitiv și dativ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. Comunicare

32 Realizează două compuneri, de cel mult șapte rânduri fiecare, cu titlul *Pădurea*, care să constituie descrieri literare și științifice ale universului vegetal și animal specific codrului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 8, 11, 14, 19, 23, 25, 30, 31, 32, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Oda. Caracteristici. Mijloace și procedee artistice de transmitere a mesajului poetic
- Conjunția. Locuțiunea conjuncțională
- Rezumatul unui text științific

I

Citește cu atenție textul de mai jos:

*Dacă ți-am devenit străină,
Și cântul meu cel peregrin
Nu s-a-ntrupat din limba lină
Domol vorbită în cămin,*

*Cea care-mi vine-n înserare
Pe buze când mă rog mereu
O, patria mea, ierta-vei oare
Vreodată pe copilul tău?*

(Elena Văcărescu – *Patriei mele*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Numește genul literar căruia îi aparține textul dat.
.....
- 2 Ca specie literară, textul este:
a. psalm; b. odă; c. pastel.
- 3 Transcrie o marcă a prezenței eului liric.
.....
- 4 Textul conține:
a. o rugămintă; b. o propunere; c. o amenințare.
- 5 Explică, în cel mult patru rânduri, valorile/ valențele stilistice ale sintaxei frazei, observând antepunerea propozițiilor secundare față de propoziția principală.
.....
.....
.....
.....

6 Notează măsura și rima versurilor.
.....

7 Se dau versurile: *O, patria mea, ierta-vei oare/ Vreodată pe copilul tău?*
Justifică, în cel mult șase rânduri, efectele stilistice ale semnelor de punctuație.
.....
.....
.....
.....
.....

8 Scrie câte două sinonime contextuale pentru fiecare dintre cuvintele: *peregrin, domol, cămin*.
.....
.....
.....

9 Alcătuieste familiile lexicale ale substantivelor *frunză* și *copil* (câte cinci termeni).
.....
.....

10 Cuvântul *zori* este:
a. substantiv defectiv de plural;
b. substantiv defectiv de singular;
c. substantiv cu aceeași formă la singular și la plural.

11 Cuvântul *înserare* s-a format prin:
a. derivare cu sufix; b. derivare cu prefix; c. derivare parasintetică.

B. Limbă română

12 Scrie, în casete, două conjuncții coordonatoare adversative.

13 Scrie, în casete, două conjuncții subordonatoare.

14 Unește, prin săgeți, locuțiunile conjuncționale cu conjuncția sinonimă:

a. în concluzie •	• și
b. prin urmare •	• deci
c. precum și •	• însă
d. numai că •	• așadar
e. cu toate că •	• deși

15 Completează spațiile punctate, de la enunțurile de mai jos, cu litera C (corect) sau E (eronat), după caz:

a. Conjuncția este o parte de vorbire neflexibilă. (.....)

b. Conjuncțiile subordonatoare leagă propoziții de același fel. (.....)

- c. Conjunțiile coordonatoare leagă părți de propoziție de același fel. (.....)
- d. Locuțiunile conjuncționale sunt echivalentele unor locuțiuni prepoziționale. (.....)
- e. Conjunțiile și locuțiunile conjuncționale au funcții sintactice. (.....)

16 Selectează, prin subliniere, numai conjunțiile și locuțiunile conjuncționale dintre următoarele exemple:

căci	of	spre
prin urmare	măcar să	sub
pe lângă	vai	pe lângă că
peste	de la	că

17 Alcătuește două enunțuri în care cuvântul *de* să fie, mai întâi, prepoziție, apoi, conjuncție.

.....

.....

C. Comunicare

18 Citește cu atenție următorul text științific:

Toate aceste mecanisme sunt declanșate în momentul când temperatura mediului scade până la 5⁰-8⁰C. Temperatura corporală scade, în această situație, până la 5⁰-6⁰C și nu rareori sunt cazuri când acest indice atinge 0⁰C. Menținerea timp îndelungat la o temperatură de -5⁰C produce moartea la unele specii de lilieci. Așa cum am mai spus, dacă temperatura din „culcușul” liliacului scade sub nivelul critic inferior, are loc trezirea animalului, metabolismul lui se intensifică pentru o perioadă de timp, după care acesta intră din nou în hibernare.

Variațiile temperaturii interne la lilieci de talie mică diferă foarte mult.

Ritmul cardiac scade foarte mult, iar mișcările respiratorii se reduc la 20-25/minut, de la 200 cât erau în starea nehibernantă; de multe ori acestea se pot opri pentru 3-5 minute (apnee).

Metabolismul general se reduce și el foarte mult; consumul de oxigen înregistrează valori de până la 1/ 100 din rata stării de veghe.

19 a. Alcătuește, în cel mult zece rânduri, un rezumat al textului științific de mai sus, respectând cerințele și normele de redactare ale unui atare demers.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b. Serie cinci caracteristici ale unui rezumat.

.....

.....

III

Citește cu atenție versurile de mai jos:

*Mărire ție, coasă, mărire ție plug,
și iarbă grea de mană din nou, mărire ție!
tu schimbă-ți nemurirea în ore de belșug
ca-n aburul tău păsări de lapte să învie.*

*Tăcere printre ierburi mișcate doar de soare,
țăranul vine,-n șoptă botezul ierbii dând,
și coasa ca o apă îi curge până-n mare
și roua e țăranul când iese din pământ;*

[...]
*Mărire vouă, pluguri, mărire vouă, coase,
menirea voastră arde în clăile de fân
și-apoi ne intră-n inimi, ne fulgeră în oase,
eu pe vecie-al vostru cu sufletul rămân;*
[...]

(Gabriel Cheroiu – *Starea de rouă*)

Cerințe:

A. Literatură

- 20** Textul dat aparține genului:
- epic;
  - liric;
  - dramatic.
- 21** Scrie cel puțin două elemente prin care să argumentezi alegerea făcută la exercițiul 20.
- .....
- .....
- 22** Argumentează, în cel mult patru rânduri, că textul dat este o odă.
- .....
- .....
- .....
- 23** Transcrie versul care conține ideea comuniunii poetului cu natura.
- .....
- 24** Subliniază, pe text, versurile care conțin adresări directe, menționând apoi, sentimentele cuprinse în acele versuri.

25 Justifică, în cel mult patru rânduri, valențele stilistice ale repetiției, în textul dat.
 .....
 .....
 .....
 .....

26 Construcția *în clăile de fân* constituie o imagine artistică:
 a. auditivă;
 b. olfactivă;
 c. vizuală.

27 Scrie un adjectiv obținut prin derivarea substantivului, din text, *mană*. .....

28 Transcrie, din text, o imagine auditivă, comentând, în cel mult două rânduri, valorile/valențele ei stilistice.
 .....
 .....

29 Scrie tipul rimei întâlnit în textul dat.
 .....

30 Stabilește și notează măsura versurilor din prima strofă. ....

B. Limbă română

31 Transcrie, din text, o conjuncție compusă. ....

32 Extrage, din enunțul următor, conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale, precizând felul lor:
Dana și Dora au venit la timp la cinematograful, numai că au uitat să îi anunțe și pe colegii lor, în concluzie au văzut filmul fără ei.
 .....

33 Stabilește tipurile de relații sintactice, pentru fiecare dintre conjuncțiile din fraza de mai jos:
Mihai nu a spus nimănui dacă a reușit sau a ratat acest examen, dar toți îl priveau cu respect, fiindcă îl știau bine pregătit și ambiția lui era deja proverbială.
 .....
 .....

34 Construiește două enunțuri în care să apară cuvântul *dar*, cu valori morfologice diferite. Numește aceste valori.
 .....
 .....

Pentru autoevaluare rezolvă exercițiile numărul 3, 7, 14, 16, 20, 22, 25, 28, 29, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Imnul. Imnul național. Tematică. Stil. Procedee artistice
- Interjecția
- Personajul literar. Caracterizare indirectă

I

Se dă textul:

La poalele Carpaților,
Sub vechiul tău mormânt,
Dormi, erou al românilor,
O! Ștefan, erou sfânt!
Ca sentinele falnice
Carpații te păzesc,
Și de sublima-ți glorie
Cu seculii șoptesc.

Când tremurau popoarele
Sub aprigii păgâni,
Tu le-apărai cu brațele
Vitejilor români.
Cu drag privindu-ți patria
Și moartea cu dispreț,
Măreț în sânul luptelor,
Și-n pace-ai fost măreț.
(Vasile Alecsandri – *Imn lui Ștefan cel Mare*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Argumentează, în cel mult două rânduri, ideea că fragmentul dat aparține unei opere lirice, referindu-te la modul de transmitere a ideilor și sentimentelor autorului.
În lirică, se transmite ideile folosind persoana a II-a, utilizând adresarea directă, exprimându-se sentimente de admirație.
- 2 Identifică, în textul de mai sus, două forme ale adresării directe.
"Dormi, erou al românilor", "O! Ștefan, erou sfânt!"
- 3 Versul *O! Ștefan, erou sfânt!* conține:
a. o invocație;
b. o comparație;
c. o personificare.
- 4 Selectează, din text, o personificare sugerând, în mod simbolic, natura care eternizează faptele domnitorului Ștefan.
"La poalele Carpaților"
- 5 Rescrie, din prima strofă a textului selectat, două sintagme desemnând calitatea sub care voievodul Ștefan cel Mare a intrat în istorie.
"erou sfânt", "erou al românilor"

6. Evidențiază două trăsături de caracter ale domnitorului surprinse în versurile:

Cu drag privind-ți patria
Și moartea cu dispreț.

Defan el mare erant iubitor de patrie si
curajos

7. Serie, din ultima strofă citată, două antonime contextuale.

cu drag + cu dispreț

8. Explică, în cel mult cinci rânduri, semnificația titlului.

Titlul este format din numele personalității
citată și structura lui este atribuită
acestui, care este pusă ca un sfârșit
de la omănilor, de care i-au scăpat
de spaima turailor

B. Limbă română

9. Selectează, din text, o interjecție și explică semnificația sa afectivă.

10. Subliniază interjecțiile din textul următor:

Carul apropiindu-se de vulpe, țăranul ce mâna boii o vede, și, crezând că-i moartă cu adevărat, strigă la boi: „Aho! Aho!”. Boii se opresc. Țăranul vine spre vulpe, se uită la ea de aproape și, văzând-o că nici nu suflă, zise: „Bre! Da' cum naiba, a murit vulpea asta aici? Ti... ce frumoasă cațaveică am să fac nevastei mele din blana istui vulpoi” [...]. Apoi strigă la boi: „Hăis, Joian! Cea, Bourean!” Boii pornesc.

(Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*)

11. Identifică funcțiile sintactice ale interjecțiilor din enunțurile de mai jos:

— Surugiul a dat bici cailor și a pornit val-vârtej prin hârtoape, peste văi și dealuri, prin pietriș, peste vaduri...

— Na cartea asta!

Se auzea din ce în ce mai tare: bum! bum! bum!

Va fi vai de el, dacă se va duce acolo.

12. În enunțurile *Și pentru băiat n-ai de unde da? Măi omule, da' știi că ești zgârcit, bre?! există:*

- o interjecție;
- două interjecții;
- trei interjecții.

13. Construiește două enunțuri în care interjecția *puști*, să îndeplinească funcțiile sintactice de predikat verbal și de subiect:

II

Citește cu atenție textul următor:

Înaltă-ți a ta frunte și cată-n giur de tine,
Cum stau ca brazi în munte voinici sute de mii;
Un glas ei mai așteaptă și sar ca lupi în stâne,
Bătrâni, bărbați, juni, tineri, din munți și din câmpii!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate, ori moarte!” strigă toți.

(Andrei Mureșanu – *Deșteaptă-te, române!*)

Cerințe:

A. Literatură

- 14 Argumentează ideea că fragmentul dat aparține unui imn, referindu-te la tema și la stilul acestuia.
Tema fragmentului este istoria națională și este reprezentată prin curajul și voinicia românilor, deosebită de cea a acestui popor.
- 15 Selectează, din text, o invocație retorică și o comparație, comentând semnificațiile acestora, în maximum cinci rânduri.
„Înaltă-ți a ta frunte și cată-n giur de tine” – se referă la români, care ar trebui să fie mândri, care aparțin acestui popor.
„Cum stau ca brazi în munte” – această comparație exprimă identitatea voiniciei tinerilor și curajul și forța de a duce poporul mai departe pe călul său.
- 16 Versul „Viață-n libertate, ori moarte! strigă toți” conține:
a. o metaforă; ☒ b. o antiteză; c. o comparație.
- 17 Sintagma „cu focul vostru-n vine” înseamnă:
a. agitație, neliniște; b. căldură, epuizare; ☒ c. ideal, aspirație.
- 18 Transcrie, din fragmentul dat, versul care simbolizează unitatea tuturor românilor în fața primejdiei.
„Bătrâni, bărbați, juni, tineri, din munți și din câmpii!”
- 19 Tonul dominant al textului este:
☒ a. agitatoric, militant;
b. liniștit, echilibrat;
c. calm, uniform.

- 20 Comentează, în maximum două rânduri, rolul expresiv al virgulei utilizate în prima strofă.

Rolul acelei virgule este de a crea o pauză

spora explicativă de ab menționată de a crea model românesc despre cum trebuie să ai grijă de

21 În prima strofă citată, substantivele sunt folosite în formă nearticulată. Argumentează, în maximum trei rânduri, efectul stilistic astfel obținut.

Efectul stilistic obținut este întărit de ideile de repetiție a propozițiilor și de a fi atent și cu trageret de inimă spre binele României

- 22 Precizează tipul de rimă și măsura versurilor de mai sus.

rimă înlocuită cu măsura de 12-13-14 silabe

B. Limbă română

- 23 Subliniază interjecțiile cu valoare imperativă, din enunțurile de mai jos:

Că dă, e păcat să rămâi fără leac de învățătură [...].

Hei! hei! când aud eu de popă și de Smărăndița popii, las mâțele în pace și-mi ieu alte gânduri, alte măsuri [...].

Hai și noi, măi băieți, să dăm ajutor la drum [...].

Hai, nepoate, gata ești? [...]

Uite cum te trage pe furiș apa la adânc [...].

Na-vă de cheltuială, ghiavoli ce sunteți! [...]

(Ion Creangă)

- 24 Alcătuieste două propoziții în care să existe interjecții de adresare.

.....

.....

- 25 Completează enunțurile cu semnele de punctuație potrivite:

Ia lasă lasă cinstite părinte

Ia poftim cinstite părinte de-ți lua din masa noastră oleacă de gustare ș-un pahar, două de vin...

Ei băieți de-acum liniștiți-vă

Na na na Măria Ta

(Ion Creangă)

- 26 Alcătuieste un dialog, de maximum zece rânduri, în care să folosești cinci interjecții de diferite tipuri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....

C. Comunicare

Se dă textul:

*Iar Gruia lui Novac,
Copilul cel dezmiardat,
Când acolo ajungea,
Pre murgulețul și-l oprea
Și de Șerpe se mira
Cruce cu mâna-și făcea,
La Dumnezeu se ruga.*

(Balade populare românești)

Încercuiește răspunsul corect:

27 Credința personajului literar Gruia, din textul de mai sus, este redată:

- a. direct, prin autocaracterizare;
- b. indirect, prin gesturi;
- c. indirect, prin limbaj.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 2, 12, 13, 14, 16, 23, 26, 27, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Psalmul. Trăsături. Elemente definitorii. Temă. Moduri de realizare. Procedee de exprimare artistică
- Sintaxa propoziției. Predicatul verbal și nominal
- Valoarea expresivă a semnelor de punctuație și de ortografie

I

Se dă textul:

1. Doamne, cine va locui în locașul Tău și cine se va sălășlui în muntele cel sfânt al Tău?
2. Cel ce umblă fără prihană și face dreptate, cel ce are adevărul în inima sa,
3. Cel ce n-a viclenit cu limba, nici n-a făcut rău împotriva vecinului său și ocară n-a rostit împotriva aproapelui său.
4. Defăimat să fie înaintea Lui cel ce viclenește, iar pe cei ce se tem de Domnul îi slăvește; cel ce se jură aproapelui său și nu se leapădă,
5. Argintul său nu l-a dat cu camătă și daruri împotriva celor nevinovați n-a luat. Cel ce face acestea nu se va clătina în veac.

(Psalmul 14 al lui David)

Cerințe:

A. Literatură

1. Încercuiește răspunsul corect:
Un psalm:
  - a. exprimă sentimente de umilință și recunoștință față de divinitate;
  - b. conține idei care nu fac referire la religie;
  - c. are conținuturi care nu transmit învățături.
2. În textul de mai sus, ideile și sentimentele sunt transmise:
  - a. direct, este prezent eul liric;
  - b. indirect, prin intermediul naratorului;
  - c. indirect, prin intermediul personajelor și al acțiunii.
3. Tema psalmului dat se referă la:
  - a. renunțarea la mântuire;
  - b. aspirația spre mântuire;
  - c. renunțarea la discuțiile cu semenii.

4. Identifică sensurile verbului *a vicleni*, din textul de mai sus, apoi scrie câte un sinonim pentru fiecare înțeles.

.....

.....

5. Explică semnificația muntelui, din textul dat.

.....

.....

6. Substantivul *argintul*, din text, simbolizează:

- a. bijuterii din argint;
- b. bani și bogăție;
- c. strălucirea obiectelor din argint.

7. Numește cinci condiții pe care trebuie să le îndeplinească omul ce dorește să se apropie de divinitate, așa cum se desprind ele din fragmentul citat.

.....

.....

8. Analizează semnificația scrierii unor pronume personale sau a unor adjective pronomi-nale posesive, din text, cu inițială majusculă.

.....

.....

9. Construiește două enunțuri în care verbul *a se clătina* să aibă alte sensuri decât cel din text.

.....

.....

10. Selectează, din fragmentul dat, două substantive obținute prin schimbarea valorii gramaticale.

11. Scrie, în maximum șapte rânduri, mesajul acestui psalm.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Limbă română

12. Transcrie cinci predicate verbale, din textul de mai sus, și analizează morfologic două dintre ele (la alegere).

.....

.....

.....
 .....
 .....
 13. În versurile *Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii/ La pământ mai că ajunge al ei păr de aur moale*. (M. Eminescu), există:

- a. un predicat nominal;
- b. două predicate nominale;
- c. trei predicate nominale.

14. Stabilește părțile de vorbire prin care sunt exprimate numele predicative, în enunțurile de mai jos:

- a. Care dintre ei este câștigătorul? .....
- b. Toți erau împotriva aceloră din satul vecin. ....
- c. Al cui este acest creion? .....
- d. Teza aceea este a mea. ....
- e. Tema aceasta este pentru mine. ....
- f. Moștenirea lui a fost o șesime din averea bătrânului. ....

15. Se dă enunțul *A însemnat în agendă toate cuvintele profesorului de la cursul ținut în amfiteatru*.

Scrie valoarea morfologică a verbului *a însemna*; alcătuieste, apoi, un enunț în care acest verb să aibă altă valoare morfologică și numește-o.

.....
 .....

C. Comunicare

16. Comentează valoarea afectivă a virgulelor de la sfârșitul versetelor doi și patru, precum și a semnului [;] din psalmul dat.

.....
 .....
 .....
 .....

II

Citește cu atenție textul următor:

*Iertare! Sunt ca orice om:
 M-am îndoit de a ta putere,
 Am râs de sfintele mistere
 Ce sunt în fiecare-atom...
 Iertare! Sunt ca orice om*

*Sunt ticălosul peste care
Dacă se lasă o-ntristare
De toți se crede prigonit.
Dar, Doamne, nu m-ai părăsit...*

Sunt om ca orice om – iertare.

(Al. Macedonski – *Iertare*)

Cerințe:

A. Literatură

- 17** Comentează, în maximum trei rânduri, elementele de prozodie, din psalmul de mai sus.
- .....
- .....
- .....
- 18** Sentimentul predominant, în psalmul citat, este de:
- a. bucurie;
- b. voioșie;
- c. vinovăție.
- 19** Comentează, în maximum șapte rânduri, cauzele care au generat sentimente de regret, așa cum se desprind ele din textul citat.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- 20** Analizează mijloacele stilistice care sugerează ideea de ispășire, de conștientizare a greșelilor făcute.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- 21** Explică, în maximum cinci rânduri, titlul psalmului dat.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

- 22 Argumentează rolul pe care îl au cuvintele aparținând limbii vorbite, în transmiterea conținutului liric al psalmului.

.....

.....

.....

- 23 Alcătuieste o compunere, de maximum o pagină, pornind de la ultimul vers al psalmului *Sunt om ca orice om – iertare*. Exprimă-ți părerea despre această afirmație, văzută ca justificare a propriilor greșeli.

B. Limbă română

- 24 Selectează, din textul dat, un predicat verbal și altul – nominal.

- 25 Scrie pe două coloane predicatele verbale și cele nominale, din textul următor:

Dacă aceasta înseamnă ceva pentru tine, nu poți rămâne indiferent la reacția ei. Ajutorul pe care i-l poți acorda pare mai important decât alte lucruri și devine o garanție a faptului că totul se va rezolva cu bine. Dacă ți-ai însemnat corect data când te vei întâlni cu ea, vei ajunge la timp și nu va rămâne ultima pe listă. Devine o necesitate faptul de a ajunge ceva în viață, pentru mulțumirea ta sufletească, pentru că omul trebuie să lase ceva durabil pe pământ.

- 26 Stabilește cazul numelor predicative, din enunțurile de mai jos:

- a. Fata era asemenea mamei sale. ....
- b. Biletele sunt ale celor doi. ....
- c. A fost contra ei de la început. ....
- d. Cadoul este de la colegii mei de clasă. ....
- e. El este prietenul meu cel mai bun. ....

- 27 Construiește două enunțuri care să conțină predicate nominale, iar numele predicative să fie exprimate prin verbe la moduri nepersonale.

.....

.....

- 28 Construiește două enunțuri cu predicate nominale, în care numele predicative să fie exprimate prin locuțiune substantivală și locuțiune adjectivală.

.....

.....

- 29 Identifică predicatele din enunțurile de mai jos, precizând și tipul lor:

a. *Și mi-e foame/ și mi-e sete/ Și mi-e dor de codrul verde!* (Folclor)

b. *Era dimineață/ când a ajuns acasă./*

c. *E de două ori mai bătrân decât anul trecut.*

d. Noul nostru vecin e din Ardeal.

e. E din Ardeal venit pe meleagurile noastre.

f. Prin aceste părți se înserează mai devreme.

g. Și veverița țuști! în copac.

h. Și împăratul a dat poruncă/ să vină la el cei trei meșteri./

i. Pesemne/ că se va întoarce până mâine./

j. E bine/ să ai un ajutor lângă tine.

30 Alcătuieste propoziții după schemele:

S. multiplu P.V.

Subst. propriu + subst. propriu + pron. pers + vb. la diat. pasivă

P.N. S

Vb. cop. + nume pred. multiplu + subst. com.

31 Alcătuieste o compunere, de maximum o pagină, în care să utilizezi cel puțin cinci predicate nominale și trei predicate verbale exprimate prin verbe la diateza pasivă.

C. Comunicare

32 Comentează valoarea simbolică, expresivă a liniuței de pauză, din ultimul vers al psalmului.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 2, 11, 12, 13, 26, 30, 31, 32, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Doina populară. Caracteristicile literaturii populare. Mijloace de expresivitate artistică
- Subiectul
- Biletul. Biletul de voie

I

Citește cu atenție textul următor:

„Voi brazi, -nați încetinați
De ce foc vă legănați?”
„Noi, cum nu ne-am legăna,
Că mai sunt două-trei zile
Și p-aici pustiu rămâne.
Rămân stâni
fără stăpâni,
Strunghițe
fără băcițe,
Țancuri mari
făr' de ciobani
Lăsători

fără păstori.
Pe drum de la șipoșel
Poate crește troșcoșel.
Și pe drumul de la strungă
Poate crește iarbă lungă.
Iarbă lungă, iarbă lată,
Că de noi nu se mai calcă.
Dară stâna, săraca? o!
Cine foc a mătura-o?
Ciorcârliă cu coada
Și sturzu cu aripa.”

(Flori alese – poezie populară)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Justifică, în cel mult șase rânduri, că textul dat este o doină, referindu-te la muzicalitatea versurilor și la modalitatea de realizare a acesteia.

.....

.....

.....

.....

.....

- 2 Identifică, în textul de mai sus, două caracteristici ale literaturii populare, numindu-le.

.....

- 3 Textul citat are ca tematică:

- a. dragostea și dorul față de persoana iubită;
- b. înstrăinarea de locurile dragi;
- c. despărțirea de familie.

- 4 Explică, în cel mult două rânduri, folosirea ghilimelelor, în text.
.....
.....
- 5 Transcrie, din text, două diminutive și arată, în cel mult trei rânduri, efectele/ valențele lor stilistice.
.....
.....
.....
- 6 Scrie două consecințe ale folosirii apostrofului, în construcția *făr' de ciobani*.
.....
.....
- 7 Scrie câte două denumiri de plante și de păsări, selectate din text.
.....
.....
- 8 Explică formarea cuvintelor, din text: *băcițe, lăsători*.
.....
.....
- 9 Stabilește măsura primului vers, din textul dat.
.....

B. Limbă română

- 10 Marchează spațiile punctate ale enunțurilor următoare cu litera C (corect) sau E (eronat), după caz:
- Subiectul poate fi exprimat numai prin părți de vorbire flexibile. (.....)
  - Orice propoziție are un subiect exprimat. (.....)
  - Un verb la infinitiv poate fi subiect. (.....)
  - Enunțurile cu subiect neexprimat nu pot fi propoziții. (.....)
  - Dintr-o propoziție simplă poate lipsi subiectul. (.....)
- 11 Cuvântul *toamna*, din enunțul *În acest an, toamna a venit mai devreme*, are funcția sintactică de:
- complement circumstanțial de timp;
  - subiect;
  - complement direct.
- 12 Transcrie, din text, subiectul celui de-al șaselea vers, analizându-l din punct de vedere morfologic.
.....
.....

- 13** În enunțul *Toată lumea știe că părinții îi cresc și îi îngrijesc pe copii*, există:
- două subiecte incluse și unul exprimat;
  - un subiect inclus și două exprimate;
  - două subiecte exprimate și unul subînțeles.
- 14** În enunțul *Douăzeci de elevi au fost premiați de organizatorii concursului*, subiectul este:
- douăzeci;
  - elevi;
  - organizatorii.
- 15** Alcătuieste o frază cu două propoziții în care predicatele să aibă subiecte incluse.
- .....
- .....
- 16** Notează cu S.s. (subiect subînțeles) sau S.i. (subiect inclus) spațiile punctate ale propozițiilor de mai jos:
- Mergem spre Grădina Botanică. ....
  - Auzind soneria, a deschis repede ușa. ....
  - Deși neinvitați, au venit la petrecere, încă de la început. ....
  - Citeai până noaptea târziu. ....
  - În câteva minute, voi ajunge la școală. ....
- 17** Construiește două propoziții în care subiectele să fie exprimate, mai întâi, printr-un pronume demonstrativ de identitate, apoi, printr-un numeral fracționar.
- .....
- .....
- 18** Realizează acordul între subiect și predicat în enunțurile de mai jos:
- Ana, Cezar și tu (a fi chemat, indicativ, viitor) ..... de doamna dirigintă.
  - Munții (a fi împădurit, indicativ, prezent) ..... până în vârf.
- 19** Notează, în căsuțele corespunzătoare, funcția sintactică a substantivului *școală*, din enunțurile următoare:
- La școală merg cu drag.
  - Școală așa frumoasă n-am mai văzut în acest cartier!
  - Pe această stradă se va ridica o nouă școală.
  - Construcția cea nouă este o școală.
  - Ferestrele școlii sunt mari.
- 20** Alcătuieste cinci propoziții ale căror subiecte să fie exprimate prin cinci pronume diferite. Numește felul pronumelor alese.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

- 21** Construieste două propoziții, având drept subiect un verb la două moduri diferite. Numește modurile verbului.
- .....
- .....

C. Comunicare

- 22** Te numești Răzvan. Redactează un bilet pentru prietenul tău, Costin, în care să-i soliciți niște dischete cu jocuri pentru calculator.

- 23** Te numești Cosmin/ Cosmina Anghel, și ești elev(ă) în clasa a VII-a. Urmează să participi la un concurs de scrimă, care va dura trei zile și care se va desfășura în alt oraș. Redactează biletul de învoire, scris de directorul școlii tale, prof. Cristina Ștefan, în care se explică motivul absențelor de la ore.

- 24** Citește cu atenție textele de mai jos:

Testul A:

Matei, împrumută-mi, te rog, culegerea ta de exerciții de gramatică, până mâine, ca să-mi transcriu paginile 21 și 26, deoarece culegerea mea are tipărite greșit aceste pagini.
Andrei

Textul B:

Eleva Andra Ceaușu, din clasa a VII-a I, este învoită de la cursuri, în zilele de 11-13 ianuarie 2009, deoarece participă la un concurs internațional de muzică, în Grecia.
Director,
prof. Maria Nicolescu

- 25** Încercuiește litera corespunzătoare variantei corecte de răspuns:

A – Cele două texte date sunt:

- a. două scrisori familiale;
- b. o scrisoare familială și un bilet de învoire;
- c. un bilet și un bilet de învoire.

B – Tonul folosit în cele două texte, este respectiv:

- a. amical; amical;
- b. amical; oficial;
- c. oficial; oficial.

II

Citește cu atenție textul de mai jos:

*Frunză verde, foaie lată,
Sub răchita rămurată
Șade-o babă supărată,
Și-mprejur iarba-i uscată!
Ce-a fost verde-a veștejit,*

*Ce-a fost dulce-a amărât,
Ce-a fost vesel s-a mâhnit!
Frunză verde, de răchită,
Pe sub lunca înverzită
Trece-o fată înflorită*

*Și de fluturi urmărită.
Ce-a fost veșted înverzește,*

*Ce-i amar se îndulcește,
Ce-i mahnit se-nveselește!
(Din Poezii populare ale românilor,
adunate și întocmite de Vasile Alecsandri)*

Cerințe:

A. Literatură

26 Scrie trei caracteristici ale unei opere literare populare.

.....

.....

27 Argumentează, în cel mult patru rânduri, că textul dat este o operă lirică.

.....

.....

.....

.....

28 Textul dat transmite sentimente legate de:

- a. frumusețea naturii;
- b. trecerea timpului și succesiunea generațiilor;
- c. înverzirea naturii.

29 Textul are un final:

- a. pesimist;
- b. neutru;
- c. optimist.

30 Textul este structurat în două părți antitetice. Redactează o compunere, de cel mult zece rânduri, în care să evidențiezi mijloacele artistice de realizare a antitezei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

31 Justifică, în cel mult două rânduri, folosirea semnelor de exclamare din textul dat.

.....

.....

32 Scrie câte un sinonim pentru cuvintele din text: *veșted, supărată, a ședea, a trece, mâhnit*.

.....

.....

.....

B. *Limba română*

33 Extrage, din text, două subiecte, exprimate prin părți de vorbire diferite și analizează-le din punct de vedere morfologic.

.....

.....

.....

34 Subliniază subiectele, din enunțurile următoare:

Frumoasele doine populare îi încântau pe turiști. Publicului i-a plăcut ritmul lent al cântecelor noastre de dor. Ascultând versurile acelor cântece, mi-a fost dor de anii copilăriei și de satul bunicilor.

35 Subiectele din enunțurile: *Nimeni n-a întârziat. Atunci, al doilea a părăsit camera. Este foarte greu de comunicat cu voi*, sunt exprimate prin:

- a. pronume nehotărât; numeral ordinal; adverb;
- b. pronume negativ; numeral ordinal; verb la supin;
- c. pronume negativ; numeral ordinal; verb la participiu.

36 Bifează numai căsuțele din dreptul enunțurilor în care substantivul *sat* are funcția sintactică de subiect:

- a. Primăvara, pitorescul sat al bunicilor renaște. ☐
- b. În acest sat am copilărit. ☐
- c. Prin satul copilăriei trec tot mai rar. ☐
- d. Acest sat e raiul pe pământ. ☐

37 În enunțul *În țările sărace, oamenii sunt violenți, iar copii lor, victimele acestor violențe*, există:

- a. un singur subiect;
- b. două subiecte;
- c. mai mult de două subiecte.

38 Alcătuieste o frază din două propoziții, în care subiectele să fie, unul exprimat, altul subînțeles.

.....

.....

39 Alcătuieste două propoziții în care subiectele să fie exprimate printr-un substantiv colectiv, respectiv, printr-un numeral colectiv.

.....

.....

C. Comunicare

- 40** Te numești Ionuț/ Ioana Teodorescu și ești elev(ă) în clasa a VII-a. Ai fost solicitat(ă) să participi la Festivalul *Tinere condeie*, care va avea loc în zilele de 20-22 februarie. Redactează biletul de învoire prin care dirigintele tău, prof. Cornelia Cristescu, va motiva absențele din zilele respective.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 41** Te numești Andreea. Scrie-i un bilet prietenei tale, Simona, prin care îi ceri să te însoțească la cumpărături pentru a alege un cadou potrivit mamei tale.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 3, 5, 12, 19, 20, 23, 30, 34, 41, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Proverbe. Zicători. Strigături. Caracteristici. Diferențieri. Asemănări
- Atributul. Atributul substantival. Atributul pronominal
- Exprimarea în scris a unui punct de vedere personal

I

Citește cu atenție enunțurile următoare:

*Cine va să mănânce miezul trebuie mai întâi să spargă coaja.
Dreptatea iese ca untdelemnul deasupra apei.
Fântâna adevărată nu îngheață niciodată.
Șterge-ți oglinda ca mai bine să te vezi în ea.

A fi iute ca piperul.
A fi meșterul Manole.
După grădinar și florile.
A fi ȧara ca cetatea.*

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Încercuiește răspunsurile corecte. Proverbele:
  - a. satirizează defecte umane;
  - b. conțin idei false despre lume și viață;
  - c. transmit îndemnuri, sfaturi și învățături;
  - d. au ca suport cognitiv/ de cunoaștere experiențe de viață.
- 2 Analizează conținutul primului proverb selectat, referindu-te atât la nivelul concret, cât și la cel abstract, simbolic, pe care le implică acesta.

.....

.....

.....
- 3 Proverbul *Dreptatea iese ca untdelemnul deasupra apei*, reprezintă:
  - a. o constatare;
  - b. un sfat;
  - c. un îndemn.
- 4 Comentează, în maximum șapte rânduri, valoarea simbolică a cuvintelor *oglină* și *a vedea* din proverbul *Șterge-ți oglinda ca mai bine să te vezi în ea*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Înțelesul zicătoarei *A fi meșterul Manole*, se referă la însușiri ca:

- a. înălțime, frumusețe, farmec;
- b. vioiciune, putere, detașare;
- c. hărnicie, abilitate, pricepere.

6. Analizează, într-o compunere de maximum cinci rânduri, modul diferit în care este transmis conținutul în proverbe față de zicători.

.....

.....

.....

.....

.....

7. Zicătoarea *A fi iute ca piperul* vizează:

- a. trăsături fizice;
- b. trăsături morale;
- c. trăsături fizice și morale.

B. *Limbă română*

8. Analizează morfologic pronumele *-ți*, care apare în textul selectat.

.....

9. Subliniază atributele substantivele prepoziționale din textul de mai jos, identificând și cazul acestora:

Lupta împotriva colegilor din clasă i-a adus neplăceri tot anul. Recunoașterea însă, în fața copiilor, a greșelilor făcute i-a determinat pe aceștia să-și schimbe părerea despre colegul lor și să spună că atitudinile aidoma lui Ionuț nu sunt nici de urmat, dar nici de sancționat într-un mod foarte dur. Greșelile din cauza modului deficitar de gândire trebuie îndreptate cât mai repede cu putință.

.....

.....

.....

10. Identifică atributele din enunțurile următoare, menționând și părțile de vorbire prin care sunt exprimate:

Tristețea *aducerilor-aminte* l-a copleșit și, fără să-și dea seama, l-a podidit plânsul.

Satisfacția *muncii* duse până la capăt este fără margini.

.....

.....

4. *Nerodul*
Toată a lui nerozie
E de la părinți moșie.
 (Anton Pann)

- B.
1. *A strica orzul pe găște.*
  2. *Tot răul spre bine.*
  3. *A i se urca la cap.*

Cerințe:

A. Literatură

- 14** Încercuiește răspunsurile corecte, referitoare la structura formală și la valoarea expresivă a proverbelor:
- a. au o structură (o sintagmă/ un grup de cuvinte) completă, de propoziție sau frază;
  - b. sunt simple construcții, lipsite de predicat;
  - c. sunt folosite numai cuvinte cu sens propriu;
  - d. sunt folosite cuvinte cu sens propriu și figurat.
- 15** Comentează sensul propriu și sensul figurat al celui de-al doilea proverb.
- .....
- .....
- 16** Expresia *Are o moșie* din proverbul *Cine are o meserie/ Are o moșie* conține:
- a. o metaforă; b. o aliterație; c. o comparație.
- 17** Stabilește înțelesurile substantivului *moșie* utilizat în două dintre proverbele de mai sus.
- .....
- 18** Identifică figura de stil pe care s-a construit înțelesul primului proverb.
- .....
- 19** Comentează, în maximum trei rânduri, faptul de viață care determină conținutul proverbului *Țăranca e albina casei*.
- .....
- .....
- .....
- 20** Sintagmele *A strica orzul pe găște*; *Tot răul spre bine*; *A i se urca la cap* sunt:
- a. proverbe, fiindcă reprezintă enunțuri eliptice de predicat;
  - b. zicători, deoarece comunicarea ideilor se realizează într-o formă scurtă, concisă;
  - c. strigături, întrucât cuvintele sunt folosite numai cu sensul lor propriu.
- 21** Alcătuieste o compunere, de maximum cincisprezece rânduri, în care să imaginezi un posibil mod de apariție a proverbului *Minciuna are picioare scurte*.
- .....
- .....

B. Limbă română

22. Selectează, din textele date, un atribut substantival genitival.
23. Identifică atributul substantival prepozițional, din enunțul următor, scriind și cazul lui. Transformă apoi enunțul, astfel încât atributul substantival prepozițional să se afle în alt caz.
În grădinița de lângă școală au fost plantați mulți trandafiri.

24. Stabilește funcția sintactică și cazul substantivului propriu *Ion*, în fiecare din enunțurile următoare:

Cadoul pentru *Ion* l-am cumpărat ieri.

Băiatul este asemenea lui *Ion*: descurcăreț și priceput la toate.

Prietenul meu cel mai bun, *Ion*, mi-a făcut această surpriză.

Ion este câștigătorul acestui concurs.

Votul contra lui *Ion* m-a descumpănit foarte tare.

25. Alcătuieste șase enunțuri în care atributul pronominal genitival să fie exprimat prin tipuri diferite de pronume.

26. Scrie, pentru revista școlii, un articol de maximum douăzeci de rânduri, în care să-ți exprimi punctul de vedere asupra modului de a-ți alege meseria în condițiile existenței unei societăți informatizate și computerizate.

În elaborarea compunerii, să ai în vedere:

- posibilitatea opțiunii între meseria care-ți place și cea care se cere la momentul respectiv;
- consecințele obținerii informațiilor de orice fel prin intermediul calculatorului.

III

Se dau textele:

- A. *Măgheran crescut în iarbă,
Să iubești omul de treabă.
Măgheran crescut în fân,
Să cinstești omul bătrân.*
- B. *Frunză verde foi de tei
Uite, bade-n ochii mei,
De vezi – poți trăi cu ei?
De-i vedea că nu-i putea,
Iubește, bade, alta;
Una cu cosița neagră
Să-ți fie, badeo, mai dragă
C-al meu păr e castaniu
Oricui dragă pot să fiu.*
- C. *Soacră mare, vină-n casă!
Și-i vedea ce-i căpăta!
O cămașe cu altițe
Pânzătură-n nouă ițe
Și-un tulpănel de satin
Brăuleț țesut cu fir
Brăuleț cu flori bătute
Adunate de la munte.
Catrincioară în trei fire
Să trăiești cu nora bine.
Mărgeluțe de grumaz
Ciuda-n ușe să o lași.*

(Folclor)

Cerințe:

A. Literatură

27. Clasifică tematic tipurile de strigături de mai sus.

.....

.....

.....

28. Comentează, în maximum cinci rânduri, versurile al doilea și al patrulea, din cuprinsul primei strigături.

.....

.....

.....

.....

29. Selectează, din conținutul celei de-a doua strigături, două elemente având rol de adresare directă.

30. Comentează rolul stilistic al diminutivelor din ultimul text citat, în transmiterea stărilor afective.

.....

.....

.....

- 31 Analizează valoarea stilistică a verbelor la modul conjunctiv, folosite în toate tipurile de strigături.

.....

.....

- 32 Explică, în maximum șapte rânduri, semnificația elementelor de natură prezente în formele de adresare din textele de mai sus.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Limbă română

- 33 Selectează un atribut substantival prepozițional, din al doilea fragment selectat.

- 34 Scrie cazul și funcția sintactică (acolo unde este posibil) pentru pronumele *mi*, din următoarele situații:

*De-acum tu... cât va cuprinde
Mantaua, deasupra-mi o-ntinde
Și-apoi cu picioarele-mi sapă
Mormântul pe margini de apă...*

*...Mă zbucium pe-o dungă
Și nu-mi mai simt brațul și brâul.*

(George Coșbuc – *Moartea lui Gelu*)

Și odată mi-l luă și mi-l aruncă în înaltul ceriului...(Folclor)

.....

.....

- 35 Marchează, punând o bifă în căsuță, propoziția în care pronumele reflexiv *sine*, îndeplinește funcția sintactică de atribut pronominal prepozițional:

- a. S-a certat *pe sine* însăși pentru cuvintele grele spuse când s-au întâlnit. ☐
- b. *Cu sine* însăși se împacă foarte bine. ☐
- c. Încrederea *în sine* este foarte importantă când îți propui să realizezi ceva. ☐

- 36 Construiește propoziții după schemele:

S Atr. subst. apoz. P.V.

subst. comun + subst. propriu + verb pred.

.....

S multiplu Atr. pron. genit. P.N.

subst. comune + pron. pers. de politețe + verb cop. + subst.

.....

C. Comunicare

- 37** Exprimă-ți punctul de vedere, într-o compunere de cincisprezece rânduri, în legătură cu îndemnurile cuprinse în primul text selectat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 6, 8, 10, 14, 15, 23, 24, 27, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- **Modurile de expunere.** Identificarea modurilor de expunere, în texte date. Rolul și importanța modurilor de expunere
- **Atributul adjectival. Atributul verbal. Atributul adverbial. Atributul interjecțional**
- **Structurarea variată a unui text narativ propriu**

I

Se dă textul:

După aceea a venit Crăciunul și Budulea Taichii a căpătat voie să se ducă pe opt zile acasă. Era zăpadă și el se găti să plece pe jos, cu Ioță Vătriceanu, cu Petru Popescu și cu Nică Dârăilă, feciorul preotului. Când am auzit că ei pleacă, am zis că mă duc și eu cu dâșii, iară Huțu, văzând că voiesc să merg, m-a luat și pe mine și eram foarte vesel, căci Nică era băiat de tot hazul, știa să facă o mulțime de pozne și ne așteptam să întâlnim pe drum sania noastră, care să ne ducă până la Cocorăști. Eu eram fericit, căci acum mergeam și eu pe jos acasă, iară Budulea Taichii mergea mai încet decât de obicei, fiindcă ducea și o legătură, în care-și strânsese un calendar pentru dascălul Clăiță, o fundă din panglică albastră pentru Neli și cinci iconițe pentru celelalte fete ale dascălului și tot în acea legăturică mai avea și pălăria cea nouă ce-și cumpăraseră pentru Crăciun și, afară de aceste, învăluit bine într-o hârtie groasă, niște pește uscat, fiindcă atât lui Budulea, cât și Budulesei le plăcea peștele sărat. El ținea doar legăturica departe de trup și o purta cu băgare de seamă, pentru ca nu cumva deosebitele lucruri dintr-însa să se strice unul pe altul.

(Ioan Slavici – *Budulea Taichii*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Fragmentul dat este:
a. o narațiune; b. o descriere; c. un dialog.
- 2 Încercuiește răspunsurile corecte:
a. naratorul este cel care povestește faptele;
b. autorul își pune în evidență gândurile în mod direct, fiind prezent eul liric;
c. acțiunea este formată dintr-o succesiune de episoade;
d. personajele au rolul de a evidenția concepția autorului și ideile acestuia referitoare la anumite probleme;
e. personajele sunt proiecții ale eului liric.
- 3 Prin intermediul narațiunii:
a. dialoghează două persoane;
b. sunt prezentate fapte și acțiuni;
c. autorul se adresează direct cititorilor.

4. Acțiunea, în textul de mai sus, surprinde:
a. un joc între copii; b. întoarcerea acasă; c. drumul spre școală.
5. Scrie numele a trei personaje din fragmentul dat.
.....
6. Construiește un enunț în care cuvântul *rădăcină* să aibă sens figurat.
.....
7. Rezumă, în maximum șapte rânduri, fragmentul dat.
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B. Limbă română

8. Transcrie, din textul citat, două atribute adjectivale exprimate prin numerele diferite, cu valoare adjectivală, specificând apoi, felul acestora.
.....
9. Încercuiește răspunsurile corecte:
Atributul adjectival poate fi exprimat prin:
a. adjectiv propriu-zis;
b. substantiv comun;
c. adjectiv pronominal negativ;
d. numeral cu valoare adjectivală;
e. pronume demonstrativ;
f. pronume posesiv.
10. Identifică atributele adjectivale din textul următor și menționează prin ce părți de vorbire sunt exprimate:
Și nu știi ce aer de bunătate, de liniște și de curată și înălțătoare iubire plutește în jurul acestei lumi ieșite din mâna artistului, – o lume sănătoasă, în care toate trăiesc: un colțisor de pajiște, o tufă subțire și albă de mesteacăn, o gingașă floare de câmp...
(Al. Vlahuță – *România pitorească*)
.....
.....
11. Precizează cazul și funcția sintactică a numeralului distributiv *câte cinci*, din propozițiile de mai jos:
Câte cinci veneau acasă.
Am luat *câte cinci* cărți pentru a le așeza în dulap.

12 Atributul adjectival din propoziția *Acelea erau lucrurile persoanelor venite mai târziu* este în cazul:
a. nominativ; b. dativ; c. genitiv.

13 Scrie partea de vorbire prin care este exprimat atributul din enunțul *Gestul de a sta în loc putea să-l coste viața*.
.....

14 Transcrie, din text, un atribut adjectival exprimat prin locuțiune adjectivală.
.....

15 În enunțul *În ce lumină fermecătoare ni se arată frumusețea țării pe pânzele acestui maestru!* există:
a. două atribute adjectivale;
b. trei atribute adjectivale;
c. patru atribute adjectivale.

16 Bifează enunțul în care cuvântul subliniat este atribut verbal:
a. Mi-a povestit tremurând totul. ☐
b. Făcea gesturi de binecuvântare cu mâinile tremurând. ☐

17 Construiește două enunțuri în care adjectivul pronominal nehotărât *oricare* să se afle în cazurile dativ și acuzativ.
.....
.....

18 Formulează două enunțuri în care să existe atribute verbale, exprimate prin verbe la modurile gerunziu și supin.
.....
.....

19 Subliniază atributele din propozițiile de mai jos, specificând felul lor și părțile de vorbire prin care sunt exprimate:

Ghiveciul din stânga s-a spart. .....

Ziua de ieri a fost mai călduroasă decât cea de azi. .....

Ne-am așezat toți în băncile din spate. .....

C. Comunicare

20 Alcătuieste o compunere la persoana întâi, în care momentele subiectului să aibă următoarea ordine: intrigă, expoziție, desfășurarea acțiunii, punct culminant, deznodământ.

21 Se dă fraza:

Era într-o dimineață frumoasă de vară, când soarele...

Completează părțile lipsă ale compunerii, ținând seama de faptul că fraza dată constituie introducerea acesteia.

II

Se dă textul:

- Sărut mâna, madam' Georgescu, zic eu, apropiindu-mă.
- La dumneata veneam! răspunde cucoana emoționată.
- La mine?
- Da... Te rog să nu mă lași!
- ?!
- Să nu mă lași! Trebuie să-mi faci un mare serviciu amical... La nevoie se arată amicitia; să vedem cât ne ești de prietin!
- Cu cea mai mare plăcere, madam' Georgescu, dacă pot...
- Poți!... să nu zici că nu poți!... știu că poți!... trebuie să poți!
- În sfârșit, ce e? de ce e vorba?
- Dumneata cunoști pe... Știu că-l cunoști!
- Pe cine?
- Ți-este prietin... știu că ți-e prietin! Să nu zici că nu ți-e prietin!...
- Cine?
- Popescu, profesorul de filozofie.

(I.L. Caragiale – *Bacalaureat*)

Cerințe:

A. Literatură

22 În textul de mai sus, modul de expunere folosit este:

a. narațiunea; b. descrierea; c. dialogul.

23 Numește personajele din textul dat.

.....

24 Caracterizează, în maximum zece rânduri, personajul feminin din fragmentul selectat, relevând importanța dialogului în portretizarea acestuia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

25 În textul dat:

- a. autorul este și narator;
- b. naratorul este și personaj;
- c. autorul este și personaj.

26 Încercuiește răspunsurile corecte:

- a. prin dialog, personajul își dezvăluie modul de a vorbi;
- b. prin modul de a vorbi, personajele își dezvăluie nivelul de cultură;
- c. dialogul oferă indicii asupra modului de gândire al unui personaj;
- d. dialogul caracterizează, în mod direct, personajul.

27 Compune un dialog, de maximum o pagină, între doi colegi, în care tema discuției să fie un spectacol de teatru văzut recent.

În realizarea compunerii vei urmări: modul de transmitere a informației, schimbul de opinii și de impresii etc.

B. Limbă română

28 În enunțul *De când s-au cunoscut, a devenit un om cu stare*, atributul adjectival este exprimat prin:

- a. adjectiv propriu-zis;
- b. locuțiune adjectivală;
- c. adjectiv pronominal nehotărât.

29 Construiește două enunțuri în care să existe două atribute adjectivale exprimate prin adjectiv pronominal nehotărât și interogativ.

.....

.....

30 În propoziția *Avea o plăcere deosebită de a îngriji el singur grădina*, verbul *a îngriji* are funcția sintactică de:

- a. subiect;
- b. atribut verbal;
- c. atribut adjectival.

31 În enunțul *Se auzeau strigătele entuziaste Heeei! Heeei! Heeei!* – cuvintele subliniate s unt:

- a. atribut interjecțional;
- b. complement circumstanțial de mod;
- c. subiect.

32 Alcătuieste, în maximum cinci rânduri, un text în care să folosești câte un atribut adjectival, verbal, adverbial.

.....

.....

.....

.....

.....

C. Comunicare

33 Povestește, în maximum zece rânduri, o întâmplare trăită de tine recent.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 2, 3, 10, 14, 21, 27, 28, 33, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Momentele subiectului. Particularități de realizare artistică. Moduri de expunere
- Complementul circumstanțial de loc. Complementul circumstanțial mod. Complementul circumstanțial timp. Complementul direct. Complementul indirect
- Delegația. Compunerea pe o temă dată

I

Citește cu atenție textul de mai jos:

Bătrânul Dan ferice se duce, Nistrul trece,
 Și-n aerul Moldovei se umflă peptul rece,
 Și inima lui crește, și ochii-i plini de jale
 Cu drag privesc prin lacrimi podoaba țării sale.
 Sărmanu-ngenunchează pe iarba ce străluce,
 Își pleacă fruntea albă, smerit își face cruce
 Și pentru totdeauna sărută ca pe-o moaște
 Pământul ce tresare și care-l recunoaște...
 Apoi el se întoarce la hanul, intră-n cort,
 Suspină, șovăiește și, palid, cade mort!
 Iar hanul, lung privindu-l, rostește cu durere:
 „O! Dan viteaz, ferice ca tine care pere,
 Având o viață verde în timpul tinereții
 Și albă ca zăpada în timpul bătrâneții!...

(Vasile Alecsandri – *Dan, căpitan de plai*)

Cerințe:

A. Literatură

- 1 Transcrie, din text, trei elemente prin care se justifică ideea că fragmentul de mai sus este o operă literară.

.....

.....

- 2 Justifică, prin trei argumente, că fragmentul dat aparține genului epic.

.....

.....

.....

- 3 În textul de mai sus predomină:
 a. descrierea; b. narațiunea; c. dialogul.

- 4 Scrie o compunere, de cel mult șase rânduri, în care să motivezi, cu exemple din text, că fragmentul dat constituie deznodământul unei opere epice.

.....

.....

.....

.....

.....

- 5 Evidențiază, în cel mult patru rânduri, valențele stilistice ale verbelor la modul indicativ, timpul prezent, din textul dat.

.....

.....

.....

.....

- 6 Transcrie, din text, două cuvinte care pot reprezenta repere spațiale.

.....

- 7 Subliniază, în fragmentul dat, versul care redă reacția naturii față de personajul Dan.

- 8 Cuvântul *alb(ă)* apare de două ori în textul dat. Numește figurile de stil pe care le creează, comentându-le, în maximum patru rânduri.

.....

.....

.....

.....

- 9 Construcția *sărută ca pe-o moaștel Pământul...*, conține ideea că:

- a. pământul era un imens cimitir;
- b. pământul țării era sfânt pentru acest personaj;
- c. pământul acela avea puteri vindecătoare.

- 10 Numește personajul literar care vorbește în finalul textului dat, precizând, în cel mult patru rânduri, ideea puselor sale.

.....

.....

.....

.....

- 11 Scrie câte un antonim pentru cuvintele din text: *smerit, jale, a se întoarce, a intra, (cu) durere*.

.....

.....

- 12 Explică formarea cuvintelor, din text: *a îngenunchea, totdeauna*.

.....

- 13 Construieste două enunțuri prin care să evidențiezi omonimia cuvântului *han*.

.....
 .....

B. *Limbă română*

- 14 Indică, în casete, funcția sintactică pentru fiecare dintre următoarele cuvinte, din text:

<i>Nistrul</i>	____	<i>ce (străluce)</i>	____
<i>cu drag</i>	____	<i>sărută</i>	____
<i>podoaba</i>	____		

- 15 Pronumele personal *-l*, din text, are funcția sintactică de:

- a. complement indirect;
- b. complement de agent;
- c. complement direct.

- 16 În versul *Iar hanul, lung privindu-l, rostește cu durere, se găsesc*:

- a. mai puțin de trei complemente;
- b. mai mult de trei complemente;
- c. trei complemente.

- 17 În enunțurile: *Am plecat din muzeu înaintea lor, nu după ei. Ți-a spus să stai înaintea lor*, pronumele (*înaintea*) *lor* are funcția sintactică de:

- a. complement circumstanțial de mod; complement circumstanțial de loc;
- b. complement circumstanțial de timp; complement circumstanțial de mod;
- c. complement circumstanțial de timp; complement circumstanțial de loc.

- 18 Completează spațiile punctate din proverbele următoare cu complemente circumstanțiale corespunzătoare:

- a. Nu lăsa pe ..... ce poți face .....
- b. Cine se scoală ..... ajunge.
- c. Cine fură ..... un ou ..... va fura un bou.
- d. Mai bine ..... decât .....
- e. Mâța blândă zgârie .....

- 19 Grupează, în două coloane, complementele din enunțurile de mai jos, astfel încât în prima coloană, **A**, să fie complemente necircumstanțiale, iar în a doua coloană, **B**, complemente circumstanțiale:

- a. *Niciodată nu știi de unde sare norocul omului.*
- b. *Te sfătuiesc acest lucru, prietenește.*
- c. *N-am spus nimănui, niciodată, asemenea vorbe.*
- d. *Îl vedeam zilnic.*

- 20 Alcătuieste cinci enunțuri în care să apară complemente circumstanțiale de mod, exprimate prin adverbe, obținute prin derivarea cuvintelor: *fur, cavalier, mort, părinte, piept*.

.....

21 Verbul *a cere*, din enunțul *Am cerut colegului meu mai multe informații despre viitoarea excursie*, este determinat de:

- a. două complemente directe;
- b. un complement direct și unul indirect;
- c. două complemente indirecte.

22 Scrie, pe spațiile punctate, funcțiile sintactice ale substantivului *om*, din enunțurile de mai jos:

- a. Pe omul acesta îl cunosc de undeva. ....
- b. Îi vom rămâne recunoscători acestui om. ....
- c. Alexandru este la acel om, ca să rezolve incidentul de ieri. ....
- d. Acest om m-a ajutat de multe ori. ....
- e. Trăsăturile de caracter ale acestui om m-au impresionat. ....

23 Completează spațiile punctate ale enunțurilor următoare cu adverbul sau locuțiunea adverbială potrivită, indicată între paranteze: (*pe ici, pe colo; acum; aici; din când în când*).

..... pădurea pare părăsită. Câte un foșnet se mai aude .....
Prin crengi se mai vede ..... locul unde au fost cuiburi de păsărele. De exemplu, ... a locuit o familie de cinteze.

24 Alcătuieste cinci enunțuri în care pronumele personal *ele*, să îndeplinească, pe rând, funcția sintactică de: complement direct; complement indirect; complement circumstanțial de mod; complement circumstanțial de loc; complement de agent.

.....

.....

.....

.....

.....

25 Construiește două enunțuri în care să apară complemente circumstanțiale de timp, exprimate printr-o locuțiune adverbială, respectiv printr-o locuțiune verbală.

.....

.....

C. Comunicare

26 Te numești Alexandru/ Alexandra Ciobanu și ești elev(ă) în clasa a VII-a la Școala Generală Nr. 10, din Bacău. Ai fost delegat(ă) de clasa ta să împrumuți, de la biblioteca orașenească, o colecție a revistei *Ramuri*, pe anul 1999. Elaborează o delegație, ținând seama de normele de redactare a unui asemenea text (vezi modelul, la rezolvări).

- 27** Redactează o compunere de cel mult treizeci de rânduri, pe tema civilizațiilor dispărute, dându-i un titlu sugestiv.
- 28** Redactează o delegație pentru un coleg (real sau fictiv), desemnat să închirieze costume de la teatrul din localitate, pentru noua piesă, pregătită de clasa voastră. Respectă normele de redactare impuse de un astfel de text.
- 29** Redactează o compunere, de cel mult treizeci de rânduri, căreia să-i pui un titlu sugestiv și care să trateze tema vehiculelor viitorului.

II

Citește cu atenție textul de mai jos:

Lăpușneanul, mugind ca un taur ce vede trunchiul și securea ce va să-l lovească, voi a se-nturna cu fața spre părete.

— Ce, vrei să nu ne mai vezi? ziseră boierii. Ba, se cade spre osânda ta să ne privești; învață a muri, tu care știai numai a omori. Și apucându-l amândoi, îl țineau nemișcat, uitându-se la el. [...]

Nenorocitul domn se zvârcolea în spasmele agoniei; spume făcea la gură; dinții îi scrâșneau, și ochii săi sângerați se holbaseră; o sudoare înghețată, tristă, a morții prevestitoare, ieșea ca niște nasturi pe obrazul lui. După un chin de jumătate de ceas, în sfârșit, își dete duhul în mâinile călăilor săi.

Acest fel fu sfârșitul lui Alexandru Lăpușneanul, care lăsă o pată de sânge în istoria Moldaviei.

La monastirea Slatina, zidită de el, unde e îngropat, se vede și astăzi portetul lui și a familiei sale.

(Costache Negruzzi – *Alexandru Lăpușneanul*)

Cerințe:

A. Literatură

- 30** Justifică, prin cel puțin trei elemente din text, că fragmentul dat aparține unei opere epice.
- .....
- .....
- .....
- 31** Numește modurile de expunere întâlnite în textul de mai sus.
- .....
- .....
- 32** Argumentează, în cel mult șase rânduri, ideea că fragmentul dat reprezintă deznodământul unei opere literare
- .....
- .....

33. Scrie un proverb care se potrivește enunțului din text, *învață a muri, tu care știai numai a omori*.

34. Numește cel puțin cinci sinonime sau expresii sinonimice pentru expresia din text, *își dete duhul*.

35. Scrie forma literară a verbului din text *a se-nturna*.

36. Exprimă-ți părerea, în cel mult patru rânduri, referitoare la expresivitatea comparației din primul alineat al textului.

B. Limbă română

37. Substantivul (*la*) *monastirea*, din text, are funcția sintactică de:

- a. complement indirect;
- b. complement circumstanțial de loc;
- c. complement direct.

38. Scrie, în casetă, funcția sintactică a verbului *a se-nturna*, din text.

39. În enunțul *Filmul cel mai drag bucureștenilor a fost „Titanic”*, cuvântul *bucureștenilor* are funcția sintactică de:

- a. complement circumstanțial de mod;
- b. nume predicativ;
- c. complement indirect.

40. Scrie, pe spațiile punctate, funcția sintactică și cazul cuvântului *colegii*, din enunțurile următoare:

- a. *Colegilor* mei le-a plăcut propunerea ta. (.....)
- b. Am intrat în clasă înaintea *colegilor* mei. (.....)
- c. Mă tem pentru *colegii* mei. (.....)
- d. Aceștia sunt *colegii* mei. (.....)
- e. *Colegii* mei sunt simpatici. (.....)

41 Alcătuieste cinci enunțuri în care verbul *a veni*, să îndeplinească funcțiile sintactice de: complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de timp; atribut verbal, nume predicativ.

.....

.....

.....

.....

.....

42 Alcătuieste cinci propoziții în care complementul circumstanțial de mod să fie exprimat, pe rând, prin: un pronume nehotărât; un substantiv colectiv; un adverb de mod; un substantiv propriu; un numeral ordinal.

.....

.....

.....

.....

.....

C. Comunicare

43 Redactează o delegație, pentru un coleg din clasa ta, care trebuie să ridice de la o editură, o comandă de treizeci de culegeri de exerciții și texte literare. Ai grijă să respecți normele de redactare a unui astfel de text.

44 Redactează o compunere, de cel mult treizeci de rânduri, având ca temă rolul computerului în pregătirea interdisciplinară. Alege un titlu sugestiv.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 4, 13, 16, 27, 38, 39, 41, 43, 44, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

- Genuri și specii literare. Caracteristici. Mijloace specifice de realizare artistică
- Complementul circumstanțial de cauză. Complementul circumstanțial de scop. Complementul de agent
- Compunerea cu titlu dat

I

Citește cu atenție textele propuse mai jos:

A. *Și după ce ne culcam cu toții, noi băieții, ca băieții, ne luam la hârjoană și nu puteam adormi de incuri, până ce era nevoită biata mamă să ne facă musai câte un surub-două prin cap, și să ne deie câteva tapangele la spinare. Și tata, săturându-se câteodată de atâta gălăgie, zicea mamei:.*

— Ei, taci, taci! ajungă-ți de-amu, herghelie! Știu că doar nu-s babe, să chirotească din picioare!

Însă mama ne mai da atunci câteva deasupra, și mai îndesate, zicând:

— Na-vă de cheltuială, ghiavoli ce sunteți! Nici noaptea să nu mă pot hodini de incoatele voastre?

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

B. *Români din patru unghiuri, acum ori niciodată*

Uniți-vă-n cuget, uniți-vă-n simțiri!

Strigați în lumea largă că Dunărea-i furată,

Prin intrigă și silă, vicleane uneltiri!

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,

Deviza-i libertatea și scopul ei preasânt.

Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,

Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

(Andrei Mureșanu – *Deșteaptă-te, române!*)

Cerințe:

A. *Literatură*

- 1 Scrie genurile literare în care se încadrează fiecare dintre textele de mai sus, justificând prin cel puțin două elemente alegerea făcută.

.....

.....

- 2 Numește modurile de expunere din textul A.

.....

Scanned with OKEN Scanner

3 Scrie specia literară reprezentată prin textul **B**, argumentând, în cel mult trei rânduri, alegerea făcută.

.....

4 Exprimă-ți părerea, în cel mult patru rânduri, în legătură cu efectele stilistice ale verbelor la imperativ din textul **B**.

.....

.....

.....

.....

.....

5 În textul A, naratorul:

- nu ia parte la acțiune, deci nu se implică;
- ia parte la acțiune, deci se implică;
- relatează întâmplările, fără să se implice în desfășurarea lor.

6 Construcția oastei creștine, din textul B, sugerează ideea că:

- a. oastea poartă un război drept, sfânt;
b. oastea e alcătuită numai din preoți;
c. oastea mergea spre o biserică.

7 Exprimă-ți părerea, în cel mult patru rânduri, în legătură cu sintagma *biata mamă*, din textul A.

[Blank handwriting practice area]

8 În textul B, substantivul *Dunărea* simbolizează:

- cea mai mare apă curgătoare din țara noastră;
- toată țara;
- partea de sud a țării.

9 Redactează o compunere, de cel mult zece rânduri, în care să evidențiezi ideile cuprinse în textul **B**, și forma aleasă de autor pentru a le face cunoscute.

[illegible]

B. Limbă română

10 Substantivul *de incuri*, din textul A, are funcția sintactică de:

- a. complement direct;
- b. complement circumstanțial de cauză;
- c. complement de agent.

11 Substantivul (*de*) *cheltuială*, din textul A, are funcția sintactică de:

- a. complement direct;
- b. nume predicativ;
- c. complement circumstanțial de scop.

12 Indică, în caseta de mai jos, funcția sintactică a verbului *săturându-se*, din textul A.

13 Notează pe spațiile punctate, părțile de vorbire prin care sunt exprimate complementele circumstanțiale de scop, din enunțurile de mai jos:

a. *Merg zilnic în pădure, în scopul completării insectarului.*

b. *Bunica a sortat alimentele și le-a pregătit pentru congelat.*

14 Scrie, în casetele alăturate, funcția sintactică a substantivului *colegii*, din enunțurile de mai jos:

a. Pentru acest premiu, *colegii* m-au felicitat cu afecțiune.

b. Pentru acest premiu, am fost felicitat cu afecțiune de *colegii* mei.

15 Alcătuieste două enunțuri în care complementul de agent să fie exprimat printr-un pronume negativ, respectiv printr-un numeral ordinal.

.....

.....

16 Construiește două enunțuri în care substantivul *familie* să îndeplinească funcția sintactică de complement de agent și, respectiv, de complement circumstanțial de cauză.

.....

.....

C. Comunicare

17 Redactează o compunere, de cel mult treizeci de rânduri, alegând unul dintre titlurile propuse mai jos:

La delfinariu; În amurg; Obiceiuri de iarnă.

II

Citește cu atenție textele de mai jos:

A. *Și-i dârdâie dinții și-i galben pierit!
Dar Alah din ceruri e mare!
Și-Alah îi scurtează grozava-i cărare,
Căci pașa-i de taberi aproape sosit.
Spahiii din corturi se-ndasă grăbit,
Să-i deie scăpare.*

*Și-n ceasul acela Hassan a jurat
Să zacă de spaimă o lună,
Văzut-au și beii că fuga e bună
Și bietului pașă dreptate i-au dat,
Căci vodă ghiaurul în toți a băgat
O groază nebună.*

(George Coșbuc – *Pașa Hassan*)

B. [...] *Domnul este îndurat și milosârd, îndelung răbdător și plin de bunătate.
Domnul este bun pentru toți și îndurările sale se revarsă peste toată zidirea sa.
Să te laude toate făpturile, Doamne, și cuvioșii tăi să te binecuvânteze.
Să crăinicească mărirea împărăției tale și să grăiască despre puterea ta,
Ca să facă cunoscută oamenilor vârtutea ta și strălucita slavă a împărăției tale. [...]*
(Psalmul 145)

Cerințe:

A. Literatură

18 Completează spațiile punctate (cu litera A, pentru primul fragment sau, după caz, cu litera B, pentru al doilea fragment) ale următoarelor enunțuri, referitoare la textele date:

- a. aparține genului liric; .....
- b. transmite, în mod direct, sentimente puternice; .....
- c. aparține genului epic; .....
- d. are personaje (colective și individuale); .....
- e. este structurat în versuri, grupate în strofe. ....

19 Demonstrează, în cel mult două rânduri, că textul A este o operă literară cultă.

.....

.....

20 Justifică, prin trei elemente regăsite în text, că fragmentul A este o baladă.

.....

21 Argumentează, într-un enunț de trei rânduri, caracterul istoric al textului A.

.....

.....

.....

- 22 Redactează o compunere, de cel mult cinci rânduri, în care să evidențiezi caracterul religios al textului B.

.....

.....

.....

.....

.....

- 23 Numește cel puțin două asemănări între odă și psalm.

.....

B. Limbă română

- 24 În enunțul *Bogdan a fost chemat de prieteni pentru a merge la pescuit*, există:

- a. două complemente de agent și două complemente circumstanțiale de scop;
- b. un complement circumstanțial de scop și două complemente de agent;
- c. un complement de agent și două complemente circumstanțiale de scop.

- 25 Stabilește, prin săgeți, legătura dintre cuvintele subliniate în enunțurile de mai jos și funcția lor sintactică:

a. Nemaiauzind vești despre tine, ți-am scris.

◆ complement circumstanțial de scop

b. Cartea citită de copii i-a fost restituită.

◆ complement de agent

c. Merge zilnic la pescuit, cu colegii.

◆ complement circumstanțial de cauză

d. Suspectul anchetat de cei doi a mărturisit adevărul.

e. Uitându-se la stolul de vrăbii, s-a lovit de un biciclist.

- 26 Alcătuieste două enunțuri în care complementul circumstanțial de cauză să fie exprimat printr-o locuțiune adverbială, respectiv printr-un verb la supin.

.....

.....

- 27 Scrie, pe spațiile punctate ale enunțurilor de mai jos, funcția sintactică a cuvintelor subliniate:

a. Din cauza lui Mihai am pierdut meciul.

.....

b. Am ridicat acest monument, spre aducere-aminte.

.....

c. Filmul a fost văzut de toți colegii mei.

.....

- 28 Construieste două enunțuri în care verbul *a întâmpina* să îndeplinească funcțiile sintactice de complement circumstanțial de cauză și de complement circumstanțial de scop.

.....

.....

C. Comunicare

- 29 Redactează o compunere, de cel mult treizeci de rânduri, având ca titlu unul dintre cele propuse mai jos:

Filateliștii; La strand; Peștera.

III

Rezolvă cerințele de mai jos:

A. Literatură

30 Completează cu A (adevărat) sau E (eronat) fiecare dintre căsuțele corespunzătoare enunțurilor de mai jos:

- a. genul liric transmite idei, sentimente în mod indirect;
- b. în operele epice se face auzită vocea unui eu liric;
- c. operele epice au, ca mod de expunere predominant, narațiunea;
- d. personajele literare apar doar în operele lirice;
- e. oda este o specie a genului liric;
- f. psalmul este o specie a genului epic;
- g. nuvela este o operă epică;
- h. balada este o specie caracteristică literaturii culte;
- i. balada are numai conținut istoric;
- j. nuvela este o creație populară;
- k. într-o nuvelă apar mai multe personaje decât într-o schiță;
- l. în nuvelă nu este folosită descrierea;
- m. în nuvelă, narațiunea se împletește cu alte moduri de expunere;
- n. în operele lirice nu există acțiune și subiect;
- o. operele epice pot fi povestite;
- p. psalmul este o creație lirică, având conținut religios;
- r. imnul este o specie a genului liric;
- s. romanul este un text epic, mai mare decât nuvela;
- ș. operele lirice pot fi povestite;
- t. psalmul este o specie a genului epic.

B. Limbă română

31 În enunțul *Mergând cu capul în nori, am fost lovit de un biciclist*, există:

- a. un complement de agent;
- b. două complemente de agent;
- c. trei complemente de agent.

32 În enunțul *Pentru a nu rămâne repetent și anul acesta, Goe va fi dus în București, de mama sa și de bunică*, există:

- a. un complement circumstanțial de cauză și un complement de agent;
- b. două complemente circumstanțiale de cauză și două complemente de agent;
- c. un complement circumstanțial de cauză și două complemente de agent.

33 Scrie, pe spațiile punctate ale enunțurilor de mai jos, partea de vorbire prin care sunt exprimate complementele circumstanțiale de cauză:

- a. *Mă simt extenuat din cauza examenelor.*
- b. *Oamenii din fața ghișeului au obosit de așteptat.*

.....

.....

34 Alcătuieste două enunțuri în care complementul circumstanțial de scop să fie exprimat, mai întâi, printr-un verb la modul infinitiv, apoi, printr-un substantiv în cazul genitiv.

.....

.....

35 Construiește două enunțuri în care pronumele negativ *nimeni* să fie complement de agent și nume predicativ.

.....

.....

C. Comunicare

36 Redactează o compunere, de cel mult treizeci de rânduri, alegând ca titlu unul dintre cele propuse mai jos:

Crăciunul copilăriei; La expoziție; Dimineața.

Pentru autoevaluare, rezolvă exercițiile numărul 1, 5, 15, 18, 23, 28, 34, 35, 36, notate cu 10 puncte fiecare; se acordă 10 puncte din oficiu. Succes!

PARTEA I

Citește cu atenție textul de mai jos:

Nu se auzeau pe tot lungul drumului decât roțile trăsuri tocând și copitele cailor lovind pământul. O pace desăvârșită se coborâse din înălțimile albastre ale cerului. Natura părea că se odihnește. Ialomița curgea, încropită și înceată.

Când ajunseră în vadul Ciulniței, pe care nu mai era niciun strop de apă, Damian văzu satul aninat pe vârful dealului, pe sub care se scurgea pârâul și mergea de se vărsa în Ialomița, când putea, deoarece de cele mai multe ori nu se vărsa nicăieri, fiind sec; văzu curtea boierească cum o știa, așezată pe deal, fără gard dinspre gârlă și toate slugile, toți argații ieșiți să-l vadă venind; în dreapta și în stânga, curți țărănești, unde mai peste tot doi sau trei cai, legați de câte un otgon, se-nvârteau pe un vraf de grâu, bătând din cap și din coadă; în vadul gârlei, copii în scutece, lăsați în paza altora ce de-abia umblau în picioare.

— *Suntem pe vremea treieriișului, nu-i așa? întrebă Damian.*

— *Da. Vii cu belșug.*

— *Ai făcut grâu mult?*

— *Tot am făcut, dar nu cât trăgeam nădejde. Țăranii au făcut mult, orz mai cu seamă: îi vede Dumnezeu anul ăsta.*

La urcușul priporului, toată lumea se coborî din trăsuri și urcă dealul pe jos.

(Duiliu Zamfirescu – *Viața la țară*)

Cerințe:

A 1 Transcrie, din text, locul în care se petrece acțiunea fragmentului dat.

.....

2 Extrage, din text, cel puțin cinci cuvinte care ajută la crearea atmosferei rurale.

.....

3 Transcrie o personificare.

.....

4 Transformă vorbirea directă în vorbire indirectă.

.....

.....

.....

5 Argumentează, într-un text de cel mult șase rânduri, că fragmentul de mai sus aparține unei opere epice.

.....

.....

B 6 Alcătuieste familia lexicală a verbului *a vorbi* (patru termeni).

.....

.....

.....

.....

7 Explică formarea cuvintelor: *a însera*, *fumuriu*, *câteodată*, *a îmbuna*.

.....

.....

8 Subliniază varianta corectă. Cuvântul *trăsuri*, din text, face parte din:

- a. masa vocabularului;
- b. vocabularul fundamental.

Justifică, în cel mult două rânduri, alegerea făcută.

.....

.....

9 Alcătuieste câmpul lexical al elementelor naturii, selectând patru termeni, din textul dat. Scrie încă un termen, diferit de cei din text.

.....

10 Exprimă-ți părerea, în cel mult patru rânduri, în legătură cu valoarea stilistică a cuvintelor din text: *trăsuri*, *gârlei*.

.....

.....

.....

.....

PARTEA A II-A

Să presupunem că te numești Marian/ Marina Antonescu, locuiești în Pitești, str. Libertății, nr. 15 și ești elev/ elevă la Școala Nr. 5.

Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale prin care soliciți o adeverință de elev necesară înscrierii la Biblioteca Municipală.

unitatea de pregătire

30

■ Evaluare (Genul liric. Sinonime. Antonime. Omonime. Cuvinte polisemantice)

PARTEA I

Citește cu atenție următorul text:

*Mi-e dor de munți... de Caraimanul
Pe veci acoperit de nor.
Mi-e dor de freamăt lin de brazi,
De murmur tainic de izvor,
Mi-e dor de tine azi!*

*Mi-e dor de toaca din vecernii
Și de tălângi, de verde plai,
De jalnic fluier de păstor,
De mândru port, de dulce grai,
Mi-e dor de tine, dor...*

(Șt.O. Iosif – *Mi-e dor*)

Cerințe:

A **1** Transcrie două versuri în care apare eul liric.

.....
.....

2 Explică, în cel mult cinci rânduri, înțelesul celui de-al patrulea vers din strofa a II-a.

.....
.....
.....
.....

3 Justifică, în cel mult patru rânduri, efectul stilistic al repetiției utilizate în text.

.....
.....
.....
.....

4 Precizează, în maximum cinci rânduri, tema poeziei.

.....
.....
.....
.....

-
- This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly textured appearance and some minor discoloration or aging marks.

-

-

- _____
- _____
- _____

- .....

- a. Aș dori un ceai de mușețel.

- b. Am fost invitată la ceai, la Andrei.

PARTEA A II-A

Te numești Alexandru/ Alexandra și locuiești în comuna Ghițești, jud. Prahova. Serie-i prietenului tău din București o scrisoare de cel mult 30 de rânduri în care să-i relatezi o întâmplare din vacanța de iarnă, legată de ceata de colindători din care ai făcut parte.

PARTEA I

Citește cu atenție textul de mai jos:

— Dorule, de unde vii?
 — De prin niște vii pustii.
 — Dar de mândra ce mai știi?
 — Știu bine că-i sănătoasă,
 Șade la masă și coasă
 Pe pânză rară și deasă
 Cu arnici și cu mătăasă.
 Iar din gură cuvânta,
 Pe când ochii-i lăcrima:
 Ochilor, nu-mi lăcrimați,
 Căci voi sunteți vinovați,
 Ce vedeți nu mai lăsați
 Ce iubiți nu mai uitați!

(Folclor din Oltenia și Muntenia)

Cerințe:

- A 1 Scrie forma literară a cuvintelor din text: *coasă*, *mătăasă*, *lăcrima*.
 .....
 .....
 .....
 2 Justifică, în cel mult trei rânduri, că textul dat aparține literaturii populare.
 .....
 .....
 .....
 3 Explică, în cel mult trei rânduri, valoarea stilistică a dialogului, în textul de mai sus.
 .....
 .....
 .....
 4 Notează participanții la dialogul din textul dat.
 .....
 .....
 5 Stabilește măsura ultimului vers.
 .....
 .....
 B 6 Transcrie, din text, cinci cuvinte care conțin diftongi diferiți.
 .....
 .....

- 7 Marchează numai triftongii, din următoarea serie de cuvinte: *mi-au spus; lăcrămioare; veneau; le-ai certat.*
- 8 Stabilește numărul de litere și de sunete pentru cuvintele din text: *arnici, ochilor.*
- 9 Construiește două enunțuri în care verbul *a vedea* să apară la două diateze diferite de cea din text. Numește cele două diateze.
- 10 Alcătuieste cinci enunțuri, astfel încât substantivul *dor* să îndeplinească următoarele funcții sintactice: atribut substantival genitival; complement indirect; nume predicativ; subiect; complement direct.

PARTEA A II-A

Te numești Cristian/ Cristiana și locuiești în comuna Olanu, jud. Vâlcea. Scrie-i prietenei tale din Sibiu o scrisoare de cel mult 30 de rânduri în care să-i povestești despre obiceiurile de Paști din comuna ta.

PARTEA I

Citește cu atenție textul de mai jos:

Gruia Corbul vedea
Și bine mi-l cunoștea,
Și din grai așa grăia:
— Du-te tu la tatăl meu
Și spune-i că am zis eu
Să lase hodina toată,
Vină aici să mă scoată!
Și spune-i tătucului

Care-i gândul turcului,
Că pe vineri dimineața
Se găsesc să-mi la viața
Că funarii împletesc
Și bârdașii tot cioplesc.
Furcile îmi pregătesc.
Și vineri, la prânzul mare,
Mă vor scoate la pierzare!

(Gruia lui Novac – Folclor)

Cerințe:

- A 1 Rescrie, din fragmentul dat, personajele care participă la acțiune.
Gruia Corbul, tatăl său, funarii, bârdașii.
- 2 Selectează, din text, două substantive care desemnează nume de meserii.
funarii, bârdașii.
- 3 Numește modurile de expunere care apar în textul dat.
modurile de expunere sunt naratiunea și dialogul.
- 4 Rezumă, în maximum cinci rânduri, mesajul pe care personajul principal îl transmite tatălui său.
Mesajul pe care personajul principal îl transmite tatălui său este acela de a-l chema să vină în ajutor să scape din mâna turcilor, care se pregătesc să-l ucidă.
- 5 Justifică, în maximum zece rânduri, ideea că fragmentul selectat aparține unei balade populare.
În primul rând, textul are un caracter sonoric, deoarece autorul nu este cunoscut, un caracter oral, deoarece mesajul este transmis prin cuvinte, de către Gruia Corbul. În plus se menționează faptul că naratiunea și dialogul, opera fiind redată în stilul gândeii la mai multe generații și prin acest sunt supuse tradițiilor populare românești, ca baladele și cântecurile.

folosite

- B 6 Scrie cazul pronumelui personal *mi* din versul *și bine mi-l cunoștea*; comentează, în trei rânduri, semnificația lui artistică/ stilistică.

*mi -) cazul Acusativ
Valoarea lui artistică este de a evidenția supremația
afectivă a celui care vorbește, dăruie vitămintele în
cazul victii personajului, fapt evidentiat prin*

- 7 Notează valoarea morfologică a cuvântului *vineri*, din versul *și vineri, la prânzul mare*; construiește apoi, un enunț în care același cuvânt să aibă o altă valoare morfologică.

*discreta
botanulistic*

vineri -) adverb

În fiecare vineri merg la antrenament. (relativă)

- 8 În fragmentul citat, există:

- a. două adjective pronominale;
- b. trei adjective pronominale;
- c. patru adjective pronominale.

- 9 Transcrie ultimul predicat al textului dat, notează felul său și partea de vorbire prin care este exprimat.

vor scote -) predicat verbal, verb predicativ

- 10 Scrie cazul și funcția sintactică a pronumelui relativ *care*, utilizat în text.

care -) caz nominativ, f. s. de subiect;

PARTEA A II-A

N.P.;

Te numești Antonio/ Antonia Nan, locuiești în Constanța, str. Tomis, nr. 5 și ești elev/ elevă la Școala Nr. 14. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev(ă), necesară înscrierii la Clubul Sportiv „Farul”, din localitate.

PARTEA I

Citește cu atenție textul de mai jos:

*Pe umeri iei sumanul și fluieri după câni.
Poteca suie dealul prin via din bătrâni.
S-au înroșit cireșii, îngălbeniră nucii,
Ce străjuie cu bruma de pe Brumar butucii.
Acolo unde chiot și cântec fură-n toi
Răsună-n guri de pivniți ciocanul pe butoi.*

(Ion Pillat – *Brumar*)

Cerințe:

- A
- 1 Selectează, din text, trei elemente care surprind manifestările anotimpului toamna.
.....
  - 2 Transcrie, din fragmentul dat, o personificare.
.....
  - 3 Explică înțelesul sintagmei *s-au înroșit cireșii*, din textul dat.
.....
.....
  - 4 Numește tipul de strofă întâlnit în textul de mai sus.
.....
  - 5 Argumentează, în maximum cinci rânduri, ideea că fragmentul dat aparține unei opere lirice.
.....
.....
.....
.....
- B
- 6 Substantivul *chiot*, din text, conține:
    - a. cinci litere; cinci sunete;
    - b. cinci litere; șase sunete;
    - c. cinci litere; patru sunete.
  - 7 Selectează, din text, două subiecte exprimate prin părți de vorbire diferite; numește-le.
.....

- 8 Numeste funcția sintactică a cuvântului *poteca*, din textul dat, apoi construiește un enunț în care acest cuvânt să îndeplinească funcția de complement circumstanțial de loc.

.....

.....

- 9 Transcrie, din fragmentul selectat, două cuvinte fără funcție sintactică.

.....

- 10 Alcătuieste o propoziție, respectând schema de mai jos:

S. multiplu
subst. proprii

P.V.
verb diateza pasivă

C. de agent
subst. com.

.....

Atr. adj.
adj. prov. din participiu

CCL
subst. com.

.....

PARTEA A II-A

Te numești Adi/ Adina Dinu, locuiești în Pitești, str. Teiului, nr. 1 și ești elev/ elevă la Școala Nr. 4 din localitate. Redactează pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev/ elevă, necesară înscrierii la cursul de informatică organizat de Clubul Elevilor.

PARTEA I

Se dă textul:

Cum ridici priporul Ciulniței, în pragul dealului, dai de casele boierului Dinu Murguleț, case bătrânești și sănătoase, cum nu se mai întâlnesc astăzi pe la moșiile boierești. De sus, de pe culme, ele văd roată împrejur până cine știe unde, la dreapta, spre valea Ialomiței, la stânga, pe desişul pădurii de Aramă, iar în faţă pe cotiturile strâmbe ale satului.

Toată curtea boierească trăieşte liniştită şi bogată, cu cârduri întregi de găşte, de curci şi de claponi; cu bibilici ţiuitoare; cu căruţe dejugate; cu argaţii ce umblă a treabă de colo până colo – şi seara, când vine cireada de la câmp, cumpăna puţului, scârţâind neunsă între furci, ţine isonul berzelor de pe coşare, ale căror ciocuri, răsturnate pe spate, toacă de-ţi iau auzul. Fără a fi risipă şi zarvă, curtea boierească pare populară şi bogată.

(Duiliu Zamfirescu – *Viaţa la ţară*)

Cerinţe:

A 1 Scrie două repere spaţiale care apar în fragmentul dat.

.....

2 Textul dat este destinat prezentării:

- a. boierului Dinu Murguleț;
- b. moşiei boierului;
- c. văii Ialomiței.

3 Selectează, din text, două epitete personificatoare, care descriu curtea boierului.

4 Numeşte procedeul artistic utilizat în descrierea curţii boiereşti.

.....

5 Precizează cărui moment al subiectului îi aparţine textul de mai sus. Justifică, în maximum cinci rânduri, răspunsul dat.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

B 6 Transcrie, din text, un atribut adjectival în cazul nominativ şi un complement indirect în cazul dativ.

.....

7 Analizează sintactic și morfologic următoarele cuvinte din fragmentul dat: *strâmbe* și *ale satului*.

.....

.....

.....

8 Transcrie, din text, predicatul ultimei propoziții și precizează felul lui.

.....

9 Cuvintele *la dreapta*; *la stânga*, din textul citat, îndeplinesc funcția sintactică de:

- a. subiect;
- b. atribut adverbial;
- c. complement circumstanțial de loc.

10 Transcrie, din fragmentul dat, un atribut apozitional.

.....

PARTEA A II-A

Te numești Ionuț/ Ioana și locuiești în orașul Câmpina. Prietenului tău, Doru, din Ploiești, i-a apărut un volum de poezii. Adresează-i o scrisoare de felicitare, de maximum 20 de rânduri.

PARTEA I

Citește cu atenție textul următor:

În după-amiaza zilei de 21 iulie, „Speranța” naviga pe Marmara, spre apus, sub un vânt tare, din tribord și făcea aproape șapte mile pe ceas, după cum dovedi lochul pe care musul îl aruncă, încă smiorcăind, simțindu-se vinovat și cu mare apăsare pe inimă, că își pierduse cizmele cumpărate de căpitan. Crestele valurilor începeau să se spargă și corabia, de data asta, se legăna simțitor, nu chiar ca o bătrână beată, cum spusese odată Gherasim despre ea, ci ca o femeiușcă zglobie, dornică să meargă la bal.

(Radu Tudoran – *Toate pânzele sus!*)

Cerințe:

- A **1** Transcrie patru cuvinte, din textul de mai sus, care aparțin sferei semantice a *navigației*.
.....
- 2** Explică semnificația construcției *o femeiușcă zglobie, dornică să meargă la bal*.
.....
.....
.....
- 3** Transcrie, din text, o construcție de cel mult cinci cuvinte, care arată durerea musului; comentează, apoi, această construcție, în cel mult patru rânduri.
.....
.....
.....
.....
- 4** Subliniază data din textul dat; scrie literal/ cu litere, data zilei următoare acesteia.
- B **5** Construiește un enunț în care substantivul *valuri* să fie folosit cu sens figurat.
.....
- 6** Substantivul *(de) căpitan*, din text, are funcția sintactică de:
a. complement indirect;
b. complement de agent;
c. atribut substantival prepozițional.
- 7** Justifică scrierea cu inițiale majuscule a cuvintelor din text: *Speranța; Marmara*. Alcătuiește un enunț în care unul dintre aceste cuvinte să apară scris cu literă mică.
.....

- 8 Construieste două enunțuri în care cuvintele din text, *tare* și *simțitor*, să schimbe clasa morfologică; explică apoi în ce constă schimbarea.

- 9 Transcrie, din textul dat, un adjectiv cu trei forme.

- 10 Alcătuieste un enunț în care cuvântul *apus* să se scrie, obligatoriu, cu inițială majusculă.

PARTEA A II-A

Te numești Iulia/ Iulian și ai participat la olimpiada de matematică, unde ai obținut un premiu special. Anunță această performanță școlară bunicilor tăi, printr-o scrisoare de maximum 15 rânduri.

PARTEA I

Citește cu atenție textul următor:

*Ca fire de păianjen din ceruri la pământ
Și-a tors argintul luna în mii și mii de raze,
Lucind printre frunzișuri, pe câmpuri, pe obraze,
Și strălucind pe turnuri cu alb coperământ.*

*În zarea viorie s-arată ca năluce
De trupuri uriașe, Carpații cei bătrâni...
Cântându-și vechea doină, vezi Oltul cum se duce
Și-auzi lătrând pe dealuri zăvozii de la stâni.*

*Ciobanul, lângă turmă, culcat cu ochii-n sus,
În somn, spre-o altă lume, purtat a fi se lasă,
Odihna-l înfloreste, căci grija nu-l apasă,
Și-n cântecul de frunze și ape doarme dus.*

*O! Doamne, ce frumoasă privești-n tot locul...
Ce pulberi strălucite prin ceruri se întind...
O! Doamne, tu cu stele încinsu-ți-ai mijlocul
Și eu cu biete slove mă-ncerc să te cuprind.*

(Al. Macedonski – *Sub munți*)

Cerințe:

A **1** Precizează, în cel mult șapte rânduri, sentimentele eului liric.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 Comentează, din punct de vedere stilistic, al doilea vers al poeziei.

.....

.....

.....

3 În cel mult zece rânduri, exprimă-ți părerea în legătură cu înțelesul ultimei strofe.

.....

.....

.....

4 Extrage, din a doua strofă a textului dat, o personificare.

5 Explică, în cel mult șapte rânduri, semnificația titlului acestei poezii.

6 Fă referire, în cel mult cinci rânduri, la elementele de prozodie ale acestui text.

B 7 Stabilește funcțiile sintactice ale următoarelor cuvinte, din text: *de păianjen*; *luna*; *alb*; *-l (nu-l apasă)*.

8 Alcătuieste trei enunțuri în care cuvintele *munte*, *copac* și *apă* să fie folosite cu sens figurat.

9 Construiește două enunțuri prin care să pui în evidență polisemia verbului *a trăi*.

PARTEA A II-A

Te numești Alin/ Alina Voiculescu și te afli într-o tabără de creație, la Sinaia. Anunță-i pe părinți, printr-o scrisoare de cel mult 15 rânduri, că șederea în tabără se prelungește cu trei zile.

[PARTEA A DOUA]

SUBIECTE PENTRU PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ ȘI OLIMPIADE

TESTUL 1

Citește cu atenție textul dat:

*Stai și-ascuți sub ramuri albe
Cum departe geme vântul
Și privești la cer prin ceața
Care-nvăluie pământul.*

*Vezi și crânguri, vezi și câmpuri
Triste și pustii, departe:
Iarnă-n suflet, iarnă-n fire,
Iarnă afli-n orice parte...*

*Însă crângurile se scutur
Fără veste. Abătut,
Crezi că valuri de zăpadă
Peste tine-au fost căzut.*

*Ah, nu-s valuri de zăpadă!
Tresărind din vis, te sperii:
Plouă flori mirositoare,
Joacă razele puzderii.*

*Farmec fioros de dulce!
Iarna se preschimbă-n vară,
Fulgii se preschimbă-n floare
Inima iubește iară...*

(Șt.O. Iosif – *Stai și-ascuți sub ramuri...*)

PARTEA I

Scrie o compunere, de 25-30 de rânduri, în care să comentezi opera lirică citată mai sus, având în vedere următoarele repere:

- a) elementele cadrului natural descris; 4p.
- b) semnificația a cel puțin două imagini artistice; 4p.
- c) sentimentele eului liric. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *Valuri de zăpadă*.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) viziunea/ opinia personală asupra elementelor cadrului descris; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.
- c) ordonarea detaliilor; 6p.
- d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1 Scribe două cuvinte derivate cu sufixele „-ăl”, respectiv „-uî”. 4p.
- 2 Desparte în silabe următoarele cuvinte: *psihanalist, disjuncție, unguent, manoperă*. 4p.
- 3 Construiește două enunțuri, altele decât cel existent în textul dat, pentru a ilustra polise-mia cuvântului *pustiu*, precizând sensul fiecăruia. 4p.
- 4 Precizează numărul de sunete și de litere din cuvintele: *ceață, Gheorghită*. 4p.
- 5 Numește gradul de comparație al adjectivului din versul *farmec fioros de dulce*. 4p.
- 6 Transcrie complementul circumstanțial de cauză din enunțul *Fiind vizibil de la distanță, a reperat obiectivul imediat*, precizând și partea de vorbire prin care este el exprimat. 4p.
- 7 Alcătuieste două enunțuri în care să existe componente circumstanțiale de scop expri-mate prin verb la modul supin, respectiv, prin locuțiune adverbială. 4p.
- 8 Rescrie enunțul următor, corectând greșelile: *Proprii membrii trebuie să aibe voie să abroage orce lege*. 4p.
- 9 Alcătuieste două enunțuri în care să folosești perechea paronimică *ineligibil, inteligibil*. 4p.
- 10 Scribe numele locuitorilor din orașele: Miercurea-Ciuc; Maramureș; Huși; Baia Mare. 4p.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 2

Citește cu atenție textul dat:

*Domnul Ștefan, viteaz mare, ce-au dat groaza prin păgâni,
Locaș sfânt creștinătăței astăzi vrea să facă dar,
Și pe malurile Putnei, cu vitejii și români,
Însuși merge să aleagă locul sfântului altar.
Mare obște-l urmează și pe culme se lățește,
Precum aburii pe baltă când lumina asfințește.*

*Căpitani, ostași cu zale și cu platoșe de fer
Pe-ai lor cai sirepi stau mândri ca la semnul de război.
A Moldovei steag de fală fâlăie falnic în cer;
Buciumul vuieste-n munte, sună valea de cimpoi.
Iată că lângă-o movilă domnul Ștefan s-au oprit!
Totul tace!... ochii țină, stă poporul neclintit.*

*Trei ostași cu arce-n mână pe movilă-acum se urcă;
Doi, ca zimbrul, ageri, mândri, nalți ca bradul de la munte,
Pe-ai lor umeri poartă glugă, la brâu paloș, și pe frunte
Cu-a lor lungi și negre plete se coboară-o neagră furcă.*

*Ei ades cu-a lor săgeată răpezită sus, în nor,
Printre-a fulgerilor focuri au oprit vulturul-n zbor.*

*Multe fiare din cei codri, mulți dușmani tineri, semeți,
Drept în inimi, drept în frunte au simțit a lor săgeți,
Căci ei sunt arcașii vrednici a lui Ștefan domn cel mare,
Ce-și gătește-acum săgeată s-o izbească-n depărtare.*

*„Copii, trageți... eu vreu astăzi să mă-ntrec în arc cu voi.”
Astfel zice domnul Ștefan!... iar voinicii amândoi
Se plec, arcele-și încoardă, trag... săgețile lor zboară,
Spintecă rapide vântul ce dă foc și vâjăiește,
Se tot duc; se duc ca gândul, și de-abia ochiul zărește
Pe câmp departe, departe locul unde se coboară.*

*„Ura!”-n ceruri se ridică! Urlă dealul, clocotește!
„Să trăiți, copii!” le zice Ștefan, ce-acum se gătește.*

*Zbârnaie coarda din arcu-i, fulger săgeata-n vânt,
Pere, trece mai departe, ș-ntr-un paltin vechi s-au frânt.*

*„Acolo fi-va altarul!” zise falnicul monarc,
Ce se-nchină și se pleacă pe războinicul său arc.*

*„Să trăiască domnul Ștefan!” mii de glasuri îl urează,
Și poporul jos, pe vale, umilit îngenunchează!*

(Vasile Alecsandri – *Altarul monastirei Putna*)

PARTEA I

Scrie o compunere, de 25-30 de rânduri, în care să comentezi îmbinarea narațiunii cu descrierea într-o operă epică în versuri, având în vedere următoarele repere:

a) precizarea temei;	4p.
b) evidențierea secvențelor narative și descriptive din opera literară dată;	4p.
c) realizarea artistică.	4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *File istorice și literare din trecut*, în care să amintești numele unor

scriitori celebri care au folosit ca sursă de inspirație istoria. În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) evidențierea a cel puțin două nume de scriitori care au utilizat istoria ca reper tematic; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.
- c) ordonarea detaliilor; 6p.
- d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1** Scrie procesul derivativ pentru următoarele cuvinte: *dezrădăcinare, împăciuitor*. 4p.
- 2** Transcrie cuvintele care conțin diftongi și triftongi: *buciumul, urmează, îngenunchează, zburau*. 4p.
- 3** Alcătuieste două enunțuri în care să ai câte un substantiv provenit din pronume negativ, respectiv, din verb la gerunziu. 4p.
- 4** Scrie forma de genitiv-dativ a următoarelor cuvinte compuse: 4p.
liber-cugetători;
bunăstare;
altcineva;
rea-credință.
- 5** Numește valoarea morfologică a cuvintelor *cei* și *cel* din structurile *din cei codri*, respectiv, *Ștefan, domn cel mare*. 4p.
- 6** Precizează subiectul propoziției: *Să trăiți, copii!*, din textul dat. 4p.
- 7** În enunțul *Să fi fost acolo și eu, ar fi fost bine* există: 4p.
a. 2 verbe auxiliare, 1 verb predicativ și 2 verbe copulative;
b. 3 verbe auxiliare, 1 verb predicativ și 1 verb copulativ;
c. 1 verb auxiliar, 2 verbe predicative și 2 verbe copulative.
- 8** Alcătuieste două enunțuri în care prepoziția *asupra* să ceară două cazuri diferite și precizează-le. 4p.
- 9** Completează următorul enunț cu semnele de punctuație necesare: 4p.
Văzând această situație s-a gândit că el în mijlocul colegilor stătea rareori și că prin urmare nu avea cum să-i supere.
- 10** Realizează acordul predicatului nominal cu subiectul multiplu în enunțurile următoare: 4p.
Sacii și traista (a fi plin).
Stâlpii și balconul (a fi alb).

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Citește cu atenție textul dat:

*Ca lacrima-i limpede cerul
Și-aproape de ziuă. Frumos
Stă-n mijlocul bolții oierul,
Luceafăru-i gata s-apuie,
Iar Carul spre creștet se suie
Cu oiștea-n jos. [...]*

*Dar vântul cel fără de pace
Începe să cânte-n brădet –
Și tot mai luminează se face;
S-albește strâmtoarea cărării,
Pe rand depărtările zării
S-apropie-ncet. [...]*

*E-n flacăra bolta senină,
Și fără-nterupere-acum
Se varsă tăcuta lumină,
Se varsă grăbită, se-ntinde
Pe dealuri, pe coaste, s-aprinde
Pe șesuri, pe drum. [...]*

*Murmurul din dealuri pătrunde
Prin văi și din vale-n păduri;
Ca-n farmec, eu nu știu de unde
E plin de mișcare pământul,
Și cântă și cerul și vântul
Și-o mie de guri.*

*Și care și turme-n pripoare
Pe umede coaste răsar, –
Sunt toate-ale tale, tu Soare!
Făptură tu dând dimineții,
Ești singur ființa vieții
Și-al lumii altar!*

(George Coșbuc – *Faptul zilei*)

PARTEA I

Scrie o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să comentezi opera lirică de mai sus, având în vedere următoarele repere:

- a) elementele cadrului natural descris; 4p.
- b) semnificația a cel puțin două imagini artistice; 4p.
- c) sentimentele eului liric. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *Frunzele zâmbesc...*, în care natura să devină expresie a stării sufletești.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) viziunea/ opinia personală asupra faptelor și elementelor descrise; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.
- c) ordonarea detaliilor; 6p.
- d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1 Transcrie, din textul dat, un cuvânt format prin schimbarea valorii gramaticale. 4p.
- 2 Scrie două enunțuri pentru a exemplifica polisemia cuvântului *a veghea*, precizând sensul fiecăruia. 4p.
- 3 Construiți două enunțuri în care să demonstrezi omonimia cuvântului *alpaca*, precizând înțelesul fiecăruia. 4p.
- 4 Transcrie forma corectă a următoarelor cuvinte: 4p.
ferigă/ fêrigă;
sîmbol/ simból;
deunăzi/ deúnăzi;
Casiopeéal/ Casiopéea.
- 5 Precizează funcția și cazul cuvântului subliniat: *Ea este nepoată mamei mele.* 4p.
- 6 Construiște două enunțuri în care verbul *a rămâne* să aibă valoare predicativă, impersonală, respectiv, copulativă personală. 4p.
- 7 Forma verbului *a se sfii* la persoana I, modul indicativ, timpul perfect simplu este: 4p.
a. (eu) *mă sfi*;
b. (eu) *mă sfii*;
c. (eu) *mă sfiii*.
- 8 Transcrie cuvintele fără funcție sintactică din enunțul următor: *N-a mai luat-o la sână-toasa, ca rîndul trecut.* 4p.
- 9 Scrie două enunțuri în care cuvântul *ambii* să îndeplinească funcția sintactică de nume predicativ în cazul genitiv, ilustrând două situații diferite. 4p.
- 10 Cuvântul *orișice*, din enunțul *Nu pot să cred, orișice mi-ar spune.*, este: 4p.
a. pronume nehotărât;
b. adverb relativ;
c. pronume relativ.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 4

Citește cu atenție textul dat:

Înspre munți erau pâcle neclintite. Moldova curgea lin în soarele auriu într-o singurătate și-ntr-o liniște ca din veacuri; și câmpurile erau goale și drumurile pustii în patru zări; iar călărețul pe cal pag parcă venea spre noi de demult, de pe depărtate tărâmurii. Și cum ajunse drept la han coti, căci aici îi erau sorții să se oprească, – își scoase pălăria de păslă neagră și ne pofti la toți bună-ziua și noroc-bun.

(M. Sadoveanu – *Fântâna dintre plopî*)

PARTEA I

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *Înspre munți...*, în care să descrii peisajul montan iarna. În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) viziunea/ opinia personală asupra elementelor cadrului descris; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.
- c) ordonarea detaliilor; 6p.
- d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (unitatea compoziției – 3p.; coerența textului – 3p.; originalitatea și stilul – 3p.; ortografia – 3p.; punctuația – 2p.)

PARTEA A II-A

- 1 Transcrie, din textul dat, două cuvinte derivate. 4p.
- 2 Explică înțelesul cuvintelor *pag* și *păslă* din fragmentul citat. 4p.
- 3 Alcătuieste două enunțuri în care să ai câte un adverb provenit din adjectiv, respectiv din pronume relativ. 4p.
- 4 Scrie un enunț în care substantivul *focul*, din textul dat, să fie folosit cu sens figurat. 4p.
- 5 Transcrie, din fragmentul de mai sus două structuri care să conțină valori morfologice diferite ale verbului *a fi* și precizează-le. 4p.
- 6 Precizează funcția sintactică și cazul cuvintelor *pâcle* și *ca din veacuri*, din textul dat. 4p.
- 7 Transcrie, din text, două prepoziții compuse. 4p.
- 8 Alcătuieste două enunțuri în care cuvântul *elev* să îndeplinească funcțiile sintactice de atribut apozitional, respectiv de nume predicativ. 4p.
- 9 Transcrie atributul din enunțul:
Oamenii rămași statornici erau foarte puțini, deși vremurile nu se schimbaseră în totalitate. 4p.
- 10 Scrie numele locuitorilor din orașele: Bistrița-Năsăud, Râmnicul Sărat. 4p.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Citește cu atenție textul dat:

I

*Plutesc în aer glasuri fermecate,
Vestindu-mi pretutindeni primăvara!
Văzduhul scânteiază sub povara
Mărgăritarelor din cer picate...*

*Fugiți departe, griji întunecate!
Vreau să trăiesc din zori și până seara,
Și vreau să cânt! Vreau să-mbăt de para
Eternă a iubirii nesecate.*

*Ca ciocârlia ce-n văzduh s-avântă,
Și-acolo-n cer se leagănă și cântă
Pân' ce-amuțește iar, căzând pe lamuri;*

*Așa pornirea sfintelor elanuri
Se-nalță sufletu-mi spre tine, Soare!
Și cade iar din slăvi amețitoare...*

II

*Iubesc și-mi pare că-i întâia oară!
Un tainic dor de viață mă îmbie.
Simt inima bătându-mi tot mai vie
Atunci când eu credeam că vrea să moară.*

*Uimit, dezgrop din suflet o comoară
Ce-ar fi pierit cu mine-n veșnicie;
Natura-ntreagă astăzi reînvie,
Mai falnică decât odinioară...*

*Veghează-n noi porniri de viață nouă
Și nici nu știm cum izbucnesc deodată
Din depărtare-ascunse-adânci izvoare...*

*De-acum pot chiar să mor... Nu-mi fuse oare
Cea mai înaltă fericire dată? ...
Puteri dumnezeiești, osana vouă!*

(Șt.O. Iosif – *Reînviere*)

PARTEA I

Serie o compunere, de 25-30 de rânduri, în care să comentezi prezența eului liric în fragmentul citat, ținând seama de următoarele repere:

- a) precizarea temei; 4p.
- b) sentimentele eului liric; 4p.
- c) semnificația a două imagini artistice. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *Lumea sufletului meu*, în care să descrii preocupările și pasiunile care îți definesc personalitatea. În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

a) varietatea elementelor prezente;	6p.
b) înlănțuirea logică a ideilor;	6p.
c) ordonarea detaliilor;	6p.
d) varietatea vocabularului.	6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1 Transcrie cuvintele compuse din înșiruirea următoare: 4p.

<i>intervocalic;</i>	<i>biosferă;</i>
<i>cal-de-mare;</i>	<i>contragreutate;</i>
<i>deoarece;</i>	<i>hidrobicicletă.</i>
<i>fumuriu;</i>	
- 2 Desparte în silabe următoarele cuvinte: *actualmente, antarctic, anaerob, atmosferă.* 4p.
- 3 Transcrie cuvintele care conțin diftongi din enunțul: 4p.
Se gândea să-i ceară ajutorul, dar văzând bucățile de gheață lângă el, i-a trecut prin minte că, puse pe rană acestea îl vor vindeca.
- 4 Transcrie forma corectă a următoarelor cuvinte compuse: 4p.
a bine-voii/ a binevoii;
blocnotes/ bloc-notes;
gastrointestinal/ gastro-intestinal;
așa numit/ așa-numit.
- 5 Construiește două enunțuri în care substantivul *fulger* să fie folosit cu sens propriu, respectiv, figurat. 4p.
- 6 Transcrie locuțiunile din enunțul următor și precizează felul lor: 4p.
Deși i-am spus să nu mai lase loc diverselor interpretări, până la urmă tot nu m-a ascultat, cu toate că am lipit în stânga-i și un bilet de avertisment.
- 7 Construiește două enunțuri în care să existe atribute exprimate prin numeral adverbial, respectiv, distributiv. 4p.
- 8 Identifică subiectele propozițiilor de mai jos și precizează cazul lor: 4p.
Au mai venit dintre colegi.
Ai lui m-au ajutat foarte mult.
- 9 Analizează sintactic și morfologic structura subliniată din enunțul următor: 4p.
Dorința de a lua parte la concurs i s-a îndeplinit.

10 Rescrie enunțul următor, corectând greșelile:

4p.

Mi s-ar pare corect să scri tot procesul verbal a cărui conținut l-am discutat în plen.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 6

Citește cu atenție textul de mai jos:

[...] Sosisem, prin urmare, la Sihla, adică acel loc pierdut în creierii munților, în care numai vulturul cu zbor îndrăzneț mai străbate, din când în când, pe căile fără de urmă ale aerului. [...]

Frumoasa Sfânta Teodora, legendara anahoretă a locurilor acestora, se înfățișa închipuirii mele ca o a doua Marie din Egipt, cu viața bântuită de aceleași nenorociri; tot ca și aceea, Sfânta Teodora se lepădase, poate, de plăcerile îmbătătoare ale lumii acesteia, mulțumindu-se, în cele din urmă, cu crăpătura umedă a unei stânci în locul palatelor aurite; ca și ea Sfânta Teodora își scrisese, poate, pe nisip tainele trecutei sale vieți și, tot ca și dânsa, lăsase celui dintâi vânt grija de a spulbera și a duce departe amintirea unui trai zvânturat. Apoi floarea, etern nevestejită și albastră ca seninul cerului, la rădăcina căreia domnea o veșnică primăvară, în timp ce munții dimprejur crâșcau sub iernatica suflare a crivățului, era darul ceresc, darul de mângâiere al Sfintei Teodora; femeia de lume, devenind sfântă, închinase cerului sufletul său și nu-i ceruse în schimb decât o floare... Cerul o ascultase și făcuse să răsară pe o așchie de stâncă, într-un strop de țărână, nemuritoarea și minunata floare, care trebuia să fie icoana virtuții statornice și nepătate a Sfintei Teodora. [...]

Dacă Sihla nu pășește dincolo de marginile firești, apoi are cel puțin însușirea de a atinge, aproape culmea de asprime, singurătate și sălbăticie a celei mai puternice închipuiri.

(C. Hogaș – *Pe drumuri de munte*)

PARTEA I

Scrie o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să demonstrezi că fragmentul dat constituie un portret literar în proză, având în vedere următoarele repere:

- a) relevarea trăsăturilor fizice și morale ale personajului; 4p.
- b) semnificația a cel puțin două imagini artistice; 4p.
- c) identificarea modurilor de expunere. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *Locuri legendare*, în care să descrii un traseu (real sau imaginar) cu locuri memorabile.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) viziunea/ opinia personală asupra elementelor descrise; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.

- c) ordonarea detaliilor; 6p.
d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1 Transcrie cuvintele ortografiate corect: *desgheș, răscroi, dezmoșteni, răsgândi*. 4p.
- 2 Formează genitiv-dativul următoarelor compuse: *iarba-datului-și-a-faptului, capra-neagră, Balta Brăilei, Piatra-Neamț*. 4p.
- 3 Desparte în silabe cuvintele de mai jos: *abstract, adopta, înapoi, omnisciență*. 4p.
- 4 Precizează numărul de litere și de sunete din cuvintele: *curgeau, Georgiana*. 4p.
- 5 Construiește două enunțuri în care să demonstrezi polisemia verbului *a răsări*. 4p.
- 6 Transcrie cuvintele compuse din enunțul următor și precizează valoarea lor morfologică: 4p.
Ca să poată alege dintre toți candidații, a cerut fiecăruia să nu spună decât maximum zece cuvinte.
- 7 Identifică numele predicativ din propoziția de mai jos și numește partea de vorbire prin care este el exprimat: 4p.
Grija lui era de a băga în seamă pe toată lumea venită la petrecere.
- 8 Transcrie, din textul dat, două atribute adjectivale exprimate prin diferite părți de vorbire. 4p.
- 9 Selectează, din fragmentul citat, un adjectiv la gradul superlativ relativ de superioritate. 4p.
- 10 Scrie, din primul alineat al textului, două locuțiuni diferite și numește-le. 4p.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 7

Citește cu atenție textul dat:

*Zori de ziuă se revarsă peste vesela natură,
Prevestind un soare dulce cu lumină și căldură.
În curând și el apare pe-orizonul aurit,
Sorbînd roua dimineții de pe câmpul înverzît.*

*El se-nalță de trei sulii pe cereasca mândră scară
Și cu raze vii sărută june flori de primăvară,
Dediței și viorele, brebenei și toporași
Ce răzbat prin frunzi uscate și s-arată drăgălași.*

*Muncitorii pe-a lor prispe dreg uneltele de muncă.
Păsărelele-și dreg glasul prin huceagul de sub luncă.
În grădini, în câmpi, pe dealuri prin poiene și prin vii
Ard movili buruienoase, scoțând fumuri cenușii.*

*Caii zburdă prin cealuri; turma zbiară la pășune;
Mieii sprinteni pe colnice fug grămadă-n răpigiune,
Și o blândă copiliță, torcând lâna din fuior,
Paște bobocei de aur lâng-un limpede izvor.*

(Vasile Alecsandri – *Dimineața*)

PARTEA I

Serie o compunere, de 20-25 de rânduri, în care să demonstrezi că opera lirică de mai sus, este o descriere literară în versuri, având în vedere următoarele repere:

- a) elementele cadrului natural descris; 4p.
- b) semnificația a două imagini artistice; 4p.
- c) sentimentele eului liric. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *June flori*. În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) viziunea/ opinia personală asupra elementelor cadrului descris; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.
- c) ordonarea detaliilor; 6p.
- d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1 Formează un derivat parasintetic, pornind de la cuvântul *cetățean*. 4p.
- 2 Transcrie forma corectă a următoarelor compuse:
sus-numit/ sus numit;
radioactiv/ radio-activ. 4p.
- 3 Demonstrează, construind patru enunțuri, polisemia cuvântului *a apărea*. 4p.
- 4 Construiește două enunțuri în care să folosești perechea de paronime: *învederat, inveterat*. 4p.
- 5 Transcrie cuvintele care conțin diftongi: *ceară, piuneză, memoriu, merceologie*. 4p.
- 6 Alcătuieste două enunțuri în care verbul *a se afirma* să fie verb reflexiv personal, respectiv, verb reflexiv impersonal. 4p.
- 7 Analizează sintactic și morfologic construcția subliniată din enunțul următor: *A greșit rezolvarea din cauza neatenției.* 4p.

8. În propoziția *Vorbește despre ai mei*, construcția subliniată este în cazul: 4p.
 a. nominativ;
 b. acuzativ;
 c. genitiv.
9. Identifică subiectul propoziției de mai jos: *Este dificil a fi premiant în toți anii de liceu.* 4p.
10. Transcrie predicatele, din enunțul următor, și precizează felul lor: 4p.
Al oricui ar fi acest caiet, sigur este că va fi cu atenție verificat, apoi va rămâne în continuare în sertar.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 8

Citește cu atenție textul dat:

Pe la amiază conăcim în Broșteni, sat mare și frumos, revărsat pe valea râului Motru. Vrednici și cumiști și buni gospodari trebuie să fie oamenii prin părțile acestea. Văd căsuțele lor vesele și curate, livezile îngrădite, curțile pline de păsări, fânul strâns cu îngrijire, vitele grase, femeile bine îmbrăcate și copiii rumeni la față. Mă dau în vorbă c-un moșneag care-mpletește la un coșer de nuiiele.

„Sunt, ce e dreptul, și pământurile bune pe-aici, îmi spune bătrânul, dar ș-ai noștri s-au ales tot oameni harnici și de ispravă. Noi pe la târg mai mult vindem decât cumpărăm, c-avem aici, slavă Domnului, tot ce ne trebuie. De-ale îmbrăcămintei lucrează nevestele în casă; opinci și căciuli ne facem noi; și de-ale gurii ne dă Cel-de-Sus de-ajuns și de rămas. Uite-o cum stă podoabă pe dealuri hrana noastră, din belșug: numai sănătoși să fim și zile s-avem s-o mâncăm. Vezi dumneata, noi avem în comuna noastră, de șapte sute de suflete, patru biserici și numai două cârciume. De aceea nici nu s-aud pe-aici gâlceve, ori bătăi, ori furtișaguri.”

Mă uit la figura blândă și luminoasă a moșneagului, ascult cu drag vorba lui așezată și cuminte.

Câtă înțelepciune, ce de comori nu zac ascunse în sufletele acestea cinstite și senine cari-au trecut de-atâtea ori prin cumpene mari, prin greutăți și nevoi cumplite, ș-au înfruntat cu bărbăție vitejiile vieții, ș-au știut pururea să-și păstreze credința lor în bine și-n dreptatea Celui-de-Sus!

(Al. Vlahuță – *La umbră*)

PARTEA I

Serie o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să argumentezi admirația naratorului pentru oamenii de pe valea Motrului, având în vedere următoarele repere:

- a) ipostaza naratorului; 4p.
 b) evidențierea trăsăturilor fizice și morale ale personajelor; 4p.
 c) relevarea a două modalități de caracterizare. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *Oameni și obiceiuri*, în care să descrii locuitorii dintr-o zonă geografică la alegere.

În realizarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) viziunea/ opinia personală asupra elementelor descrise; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.
- c) ordonarea detaliilor; 6p.
- d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1 Selectează, din textul dat, două cuvinte derivate. 4p.
- 2 Scrie formele de plural ale următoarelor substantive: *poiană, chipiu*. 4p.
- 3 Cuvântul *Vrâncioaiei* conține: 4p.
  - a. un triftong;
  - b. doi triftongi;
  - c. trei triftongi.
- 4 În enunțul *S-a comportat ca un atotștiutor*, ultimul cuvânt s-a format prin: 4p.
  - a. derivare și compunere;
  - b. derivare și conversiune;
  - c. derivare, compunere și conversiune.
- 5 Explică sensul expresiilor *a nimeri ca Ieremia cu oiștea-n gard* și *a ajunge de la moară la râșniță*. 4p.
- 6 Construiește un enunț în care verbul *a ajunge* să fie verb predicativ, impersonal. 4p.
- 7 Transcrie următoarele enunțuri, adăugând forma corectă a adjectivului pronominal de întărire, conform indicațiilor din paranteze: 4p.

Ție (fem., sg.) ți se va spune ce să faci.

Nouă (masc., pl.) ni s-a comunicat vestea.
- 8 Selectează, din textul dat, un substantiv cu valoare adverbială. 4p.
- 9 Identifică, în fragmentul citat, un atribut adjectival în cazul nominativ și un atribut substantival prepozițional în acuzativ. 4p.
- 10 Construiește un enunț în care complementul să determine o interjecție. 4p.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Citește cu atenție textul dat:

Un nor se oprește deasupra noastră; din creștetul cerului soare-l săgetează și-l sparge; și alți nori se ridică, tot mai posomorâți, de prin văgăunile munților; în aer se face răcoare, frunzele încep să tremure, un pod de-ntuneric s-așterne în văzduh și câteva minute nu se aude decât foșnetul pădurii; deodată, ca un șarpe de foc se zvârcolește în nori, ș-un tunet groaznic zguduie cuprinsul: ne uităm îngrijați în urmă, ploaia vine perdea spre noi și toată valea se umple de ropot. Într-o clipă potopul ne-ajunge, fulger după fulger spintecă tăria și tunetele se-ntetesc. Ne-adăpostim sub un fag – în credința poporului nostru fagul e un copac sfânt, apărut de trăsnet. Urlă Tarcăul în vale, umflat de puhoaie; din ce în ce mai tare s-aud grohotind bolovanii târâți în valurile-i posomorâte și ploaia cade, cade vijelioasă, neosteită, răpăitoare ca o grindină, de crezi că se dărapănă munții. Peste vrun ceas se răzbună, bolta se limpezește, pădurile-ncropite de soare încep să aburească.

(Al. Vlahuță – *În munții Neamțului*)

PARTEA I

Scrie o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să demonstrezi că fragmentul de mai sus este o descriere subiectivă, având în vedere următoarele repere:

- a) elementele cadrului natural descris; 4p.
- b) semnificația a două imagini artistice; 4p.
- c) atitudinea scriitorului față de natură. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere, de 30-35 de rânduri, cu titlul *Furtuna*, în care să descrii natura cuprinsă de furtună, în anotimpul vara.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- a) viziunea/ opinia personală asupra elementelor cadrului de scris; 6p.
- b) înlănțuirea logică a ideilor; 6p.
- c) ordonarea detaliilor; 6p.
- d) folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! În afara punctajului acordat, pentru conținut (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru redactarea celor două compuneri (unitatea compoziției – 3p.; coerența textului – 3p.; originalitatea și stilul – 3p.; ortografia – 3p.; punctuația – 2p.)

PARTEA A III-A

- 1 Selectează, din textul dat, un cuvânt derivat și unul compus. 4p.
- 2 Identifică semivocalele din structura:
Ploaia vine perdea spre noi. 4p.
- 3 Desparte în silabe cuvintele: *descriere, inefabil.* 4p.
- 4 Scrie sinonimele adjectivelor *sacru* și *neostoită*. 4p.

5. Construieste două enunțuri în care să demonstrezi polisemia verbului *a sparge*, precizând sensul. 4p.
6. Scrie forma de plural a substantivului *răcoare*, din textul dat. 4p.
7. Cuvintele subliniate din propoziția *Un nor se oprește deasupra noastră sunt în cazul:* 4p.
 a. genitiv;
 b. acuzativ;
 c. nominativ.
8. Scrie funcția sintactică a cuvântului *de soare* din structura *pădurile-ncropite de soare*. 4p.
9. Transcrie cuvintele fără funcție sintactică din enunțul:
Zi-i-nainte, cumetre, continuă amuzat invitatul. 4p.
10. Construieste două enunțuri în care cuvântul *colegi* să se afle în cazurile dativ, respectiv genitiv, ambele cu prepoziții. 4p.

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 10

Citește cu atenție textul dat:

*Stol după stol, se lasă-ntruna păsări,
 fantasme albe troienind frunzare,
 și-aduc pe aripi pânze de crepuscul
 din aurora nopților polare.
 Nămeților le-nfoaie vântul coama,
 potcoava lunii bate în oglindă,
 nevârșnici brazi din lumea lor coboară
 purtând în cetini ultima colindă.*

(Gabriel Cheroiu – *Aripi de zăpadă*)

PARTEA I

Redactează o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să comentezi versurile de mai sus, având în vedere:

- elementele universului/ ale cadrului poetic (*relația sens propriu/ sens figurat, metaforic*); 4p.
- semnificația a două imagini artistice diferite; 4p.
- justificarea titlului. 4p.

PARTEA A II-A

Pornind de la textul citat, scrie o compunere, de 20-30 de rânduri, cu titlul *Aripi de zăpadă*, în care să descrii o zi de iarnă, așa cum ți-o imaginezi tu. În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- opinia personală asupra elementelor/ reperelor „cadrului” pentru care ai optat; 6p.
- înlănțuirea logică a ideilor; 6p.

- ordonarea detaliilor; 6p.
- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate. 6p.

Notă! Respectarea, în cele două compuneri, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. În afara punctajului acordat pentru **conținut** (Partea I – 12p.; Partea a II-a – 24p.), vei primi și 14p. pentru **redactarea** celor două compuneri (*unitatea compoziției* – 3p.; *coerența textului* – 3p.; *originalitatea și stilul* – 3p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.).

PARTEA A III-A

- 1 Selectează, din textul citat, un cuvânt derivat cu prefix și unul derivat cu sufix. 4p.
- 2 Scrie un enunț în care să folosești un pronume relativ compus. 4p.
- 3 Alcătuieste un enunț în care să apară un verb derivat de la o interjecție. 4p.
- 4 Selectează, din text, un adjectiv în cazul genitiv și un substantiv în cazul dativ. 4p.
- 5 Scrie două enunțuri, pentru a evidenția sensul propriu și sensul figurat ale verbului *a troieni*. 4p.
- 6 Exemplifică, prin două enunțuri, valoarea predicativă, respectiv copulativă a verbului *a fi*. 4p.
- 7 Transcrie primul complement direct, din strofa a doua a textului citat. 4p.
- 8 Stabilește funcția sintactică a cuvintelor subliniate: nevârstnici brazi din lumea lor *co-boară*. 4p.
- 9 Alcătuieste un enunț în care verbul *a coborî* să fie la indicativ, perfect simplu, persoana I, numărul singular. 4p.
- 10 Precizează valoarea morfologică a cuvintelor, din textul citat: *-ntruna*; *le-(n)foaie*. 4p.

INFORMAȚII SUGESTII DE REZOLVĂRI

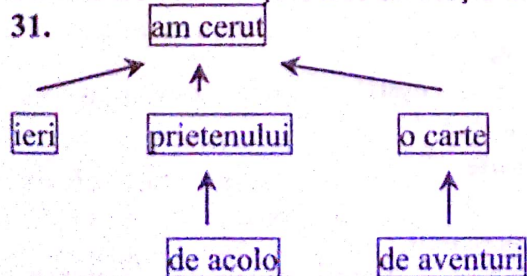
Partea întâi – UNITĂȚI DE PREGĂTIRE

Unitatea nr. 1

12. a.
13. a uimi, a surprinde.
16. Exemple orientative: Aș cânta mai multe cântece la concertul de mâine. Să fi știut toate acestea din timp!
17. c.
18. c.
19. e.; Vii repede aici.
20. Exemplu orientativ: Au venit toți elevii la această acțiune?
21. *Cine nu a adus cartea?* – propoziție interogativă propriu-zisă, dezvoltată, negativă.
întrebă profesorul – propoziție enunțiativă propriu-zisă, simplă, afirmativă.
când intră în clasă – propoziție enunțiativă propriu-zisă, dezvoltată, afirmativă.

Unitatea nr. 2

1. *Amintește-ți caracteristicile unei opere literare:* realitatea se împletește cu ficțiunea; folosirea mai multor moduri de expunere; textul urmărește să-l emoționeze pe cititor; autorul creează o lume, așa cum și-o imaginează el; textul propune o altă realitate etc.
2. „nu-i prea venea să...”; „îi ardea să...”; „a se rămâne unul pe altul...”; „mi s-a urât cu (ceva)” etc.
7. să faci referire la: caracterul anonim și colectiv al unui basm popular; elemente de oralitate (caracterul oral); stilul exprimării (construcții și expresii populare etc.) ș.a.m.d.
12. „...n-ai stat liniștit preț de-o lună”.
16. personaje, acțiune, narator, narațiune; fragmentul poate fi povestit etc.
24. *poveștile bătrâne* – pilde din bătrâni, pline de înțelepciune și de miez, transmise din generație în generație etc.
ostași înălbiți în bătălie – să faci referire la: expresivitatea adjectivului *înălbiți*, spiritul de sacrificiu, devotamentul, iubirea de țară etc. ale soldaților.
26. *Murise vecinul și lăsase de moștenire fiilor și nepoților ura și vrajba de sânge.*

32. Exemplu orientativ: Electronistul cel tânăr de acolo va lucra astăzi, în atelier, o machetă.

37. Să ai în vedere: expresia populară și înțelesurile ei în contextul dat, participarea afectivă a naratorului etc.
41. 6 silabe; rimă împerecheată.
42. a. A; b. F; c. F; d. A; e. F; f. A; g. F; h. A; i. A; j. F; k. A; l. F; m. A; n. F; o. F; p. A.
43. leagă secvențele narative ale textului; marcă de oralitate; coordonează propoziții, de obicei, principale, specifice textelor populare etc.
45. Exemple orientative: Ne-am rugat, deci plouă. Ne-am rugat să plouă.
46. Exemple orientative: a) Copilul de lângă vila cea nouă a sosit aici astăzi.
b) Ieri am cumpărat o carte interesantă.
48. 2, 4, 1, 3, 5.

Unitatea nr. 3

2. computere; (premoniție) transtemporală; cronovoiaj.
4. elemente reale: computere etc.
elemente care aparțin ficțiunii: premoniție transtemporală etc.
5. realitatea se împletește cu ficțiunea; locul și timpul nu pot fi identificate, reperate; personaje au puteri supranaturale; unele personaje nu au înfățișare umană etc.
6. când; de; atât; nu; e; prea; greu; să; o; sau; mare.
7. derivare cu prefix; compunere, prin alipire; derivare cu sufix; compunere, prin alipire; derivare cu sufix.
10. bioritm; bioenergie; biografie; biologie;
germanofil; bibliofil; rusofil; cinefil; arghirofil;
monooxid; monoritm; monorimă;
genocid; insecticid; erbicid;
politraumatism; politehnic; polisportiv.
12. a prelucra; a retrage; a reda; a retopi; revedere.
14. pietriș, studențime, făget, porumbiște.
15. Piatra-Arsă, Pietraru, pietroi, Pietroi, Pietricica.
17. incorect, nesatisfăcător, a despacheta, imoral, inegal, a desface, nefolosit, incert, ingratitude, nemilos.
18. a. a (se) hâțâna; a (se) hâțâi; a ticăi; b. auriu; vișiniu; c. părintește; piepș.
19. trei-frați-pătați, limba cucului, crucea pământului, traista-cioba-nului, săgeata-apei, gura leului etc.
20. a binecuvânta, preasfânt, floarea-soarelui, câteodată, Buna-Vestire, prim-ministru, nemaivăzut, câine-lup, cardiovascular, gura-leului.
23. dezlănat, dezvelit, înnoire, înnorat, a înălbi, dezmembrat, dezghețat, răzbătut, încarcera, înamorat.
24. *lui*: articol hotărât; pronume personal;
un: articol nehotărât; numeral cardinal; adjectiv pronominal nehotărât etc.;
a: articol genitival; verb auxiliar; interjecție etc.;
i: verb; interjecție;
de: prepoziție, conjuncție, pronume relativ.
25. Dest., D-lui, dr., ing., jud., com., str., nr., bl., sc., et., ap.
26. *a hârjoni* = a tachina; *pală* = adiere; *herb* = blazon; *maramă* = eșarfă; *a deșela* = a se încovoia.
27. Cu acest cadou încerc să mă exonerez față de prietena mea.
A trebuit să inserez două alineate în lucrarea de la istorie.
Medicamentul acesta a avut un efect salutar.
Am știut dintotdeauna că tanti Iuliana este un spirit mercantil.
Chiar dacă îți place să te joci cu copii mai mici decât tine, nu trebuie să adopți un comportament infantil.

Unitatea nr. 2

2. să ai în vedere: acțiunea, personajele, naratorul, modul de expunere predominant etc.
3. *Amintește-ți regulile de redactare a unui rezumat:* regimul temporal al verbelor (fără imperfect și perfect simplu); transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă; fără referire la text, autor, volum etc., fără considerații personale etc.
4. a.
5. să faci referire la: locul și timpul acțiunii, prezentarea unor personaje, elemente de descriere etc.
7. c.
11. a da din colț în colț = a se eschiva;
a-și da arama pe față = a se demasca;
a tăia frunză la câini = a lenevi;
a o mierli = a muri;
a se face luntre și punte = a se strădui.
12. casant, fragil, ...
deshidratat, ...
matinal, ...
apatrid, ...
etanș, ermetic, ...
13. eronat, greșit;
a deceda, a muri;
opulență, bogăție;
dezacord, neînțelegere;
ostilitate, dușmănie.
14. caverne, glacială, jantă, inserat, alineat.
15. Repetați, vă rog, adresa! Am ieșit din atelier. Aversele dăunează mediului. Pomii trebuie replantați. Frigul hibernal persistă.
19. leagă diferite secvențe ale acțiunii; conferă concizie exprimării; esențializează mesajul textului etc.
20. un nume de domnitor moldovean și nume ale unor boieri care pot fi atestate istoric, pentru o anumită perioadă din Evul Mediu românesc.
21. c.
22. b.
23. b.
24. a.
25. b.
28. îi permit cititorului o mai bună plasare în timpul acțiunilor relatate, măresc gradul de veridicitate (credibilitate) al textului etc.
31. a.
32. „să te întorci înapoi”...
33. Producția a scăzut, față de anul trecut, cu 12 procente. (pleonasm)
Americani au aselenizat. (pleonasm)
Andra e bolnavă de otită. (pleonasm)
Dragoș are o grafie corectă. (pleonasm)
Simona prevedea grindina și inundațiile. (pleonasm)
34. Am citit cu atenție acest text.
Am rezolvat testul foarte repede.
Cuvântul subliniat este un numeral.
Televizorul a fost plătit în numerar, nu în rate.

Unchiul tău a tasat pământul de lângă poartă.
 Casierul a taxat atent toate mărfurile din coș.
 Regimul cazual al prepozițiilor trebuie bine învățat.
 Aspectul cauzal, în această situație, va fi analizat de poliție.
 Am analizat un complement.
 I-am făcut un compliment, mamei.

35. a. E; b. E; c. C; d. C; e. C.

Unitatea nr. 5

1. Ion Creangă, întâi, personaj, părinții.
4. „ridicam casa în slavă”, „scoteam mâțele” etc.
8. ajută la crearea atmosferei, a culorii locale, sporesc veridicitatea relatării.
9. schimbarea valorii gramaticale: adjectiv – substantiv.
11. adverbe de timp.
12. substantive: *Ziua* de ieri a fost minunată.; *Noaptea* e prielnică odihnei.
13. *i* – rădăcina cuvântului; *i* – desinență de plural, *i* – articol hotărât.
15. b.
16. Româna este o limbă latină, iar rusa este o limbă *slavă*.
 Odele sunt poezii de *slavă*, în care se aduc elogii unor persoane, idei, evenimente etc.
17. Exemplu orientativ: În pavilionul din parc va cânta fanfara militară.
 Comandantul navei a ordonat să fie ridicat, pe catarg, marele pavilion.
 Elefanții au pavilioanele urechilor foarte mari.
18. a. a-și ocupa timpul; b. a trăi; c. a se distra; d. a se sfârși, a muri; e. a se întâmpla.
19. polisemia: Ieri m-a durut *capul*. El are un *cap* foarte bun pentru matematică.
 omonimia: *Capii* revoltei au fost prinși. *Capurile* geografice trebuie vizitate de fiecare turist.
20. post – funcție;
 – perioadă de timp în care nu se consumă carne, lactate etc.
 elan – mamifer;
 – avânt, energie, curaj.
 scai – plantă cu frunze ghimpoase;
 – material plastic, imitând pielea.
 mână – substantiv;
 – verb.
 gol – substantiv;
 – adjectiv.
21. nemernici, ...
 șireata, perfida, ...
 întâmplări, aventuri, ...
 a se arăta, a se adevăra, ...
 real, sigur, cert, ...
22. *i* – rădăcina cuvântului; *-i* – desinență de plural; *-le* – articol hotărât.
23. ton – pește, timbru al vocii;
 – sunetul telefonului.
 vază – gastră, vas pentru flori;
 – (om de) importanță, funcție înaltă.
 țol – preș;
 – unitate de măsură pentru lungimi.
 păr – pom;
 – materie organică.

abate – verb;
– substantiv.

24. La ora de sport, mi-am luxat piciorul.
Piciorul mesei trebuie reparat.
Bunicul are o livadă lungă de zece picioare și lată de opt picioare.
Piciorul metric este un element de prozodie care ajută la stabilirea ritmului.
25. În basme, realitatea se împletește cu ficțiunea.
Ileana își împletește părul.
26. a sări în ajutorul cuiva; a sări peste cal (a exagera); a (citi) pe sărite; a sări în ochi (a fi evident); a-i sări țandra (muștarul) etc.
32. c.
38. accentuează stările emoționale ale personajului.
39. „a răs pesimist”.
42. b.
43. „eu și noroc”; sintetizează părerea personajului despre propriul noroc în viață, ...
44. pesimist/ optimist.
47. ban – monedă;
– titlu și funcție, în Evul Mediu.
cod – pește;
– sistem de numere și semne.
mat – situație la jocul de șah;
– lipsit de strălucire.
lamă – mamifer;
– ustensile de ras, de tăiat etc.
broască – animal;
– mecanism.
48. a. 4; b. 3; c. 1; d. 5; e. 6; f. 2.

Unitatea nr. 6

1. domnitorul, boierii.
2. principale: domnitorul; secundare: boierii.
3. propriile cuvinte: modalitate indirectă;
propriile gesturi (își facu cruce): modalitate indirectă;
cuvintele naratorului: modalitate directă;
autocaracterizarea: modalitate directă.

Amintește-ți!

- procedee directe de caracterizare: de către autor, de către alte personaje, autocaracterizare.
- procedee indirecte de caracterizare: propriile fapte, acțiuni, limbajul, gestica și mimica, mediul din care provine, vestimentația etc.
- 4. asprimea, duritatea, răutatea etc.
- 5. b.
- 6. Să ai în vedere semnificația multiplă a verbului „a iubi”: a respecta, a ajuta, a aprecia etc.
- 9. turma = poporul; păstorul = domnitorul.
- 10. artist liric; câmp magnetic; stațiune balneară; ministru plenipotențiar; placă turnantă.
- 11. bolta cerească, opinie separată, să treacă sub tăcere, își dăduse osteneala, pierduse din vedere, nu-i stătea în puteri.
- 15. b.
- 16. Veta, Zița.
- 17. b.

18. b.
19. gradul scăzut de cultură, orgoliul, dorința de a părea altfel decât sunt.
21. c.
22. să-l rugăm, să intervenim.
23. b.
24. b.
25. cal de bătaie, cal-putere, stare de lucruri, tur de scrutin, tur de forță, mărul lui Adam.
27. a. 3; b. 4; c. 1; d. 2; e. 5.
30. a.
31. urâtă, mândră, incapabilă de a fi o soție bună, tăcută, retrasă.
34. „..... ea, care [...] gură”.
35. nu este în toate mințile.
37. război de țesut.
38. b., c., f.
39. izolarea de viață, de realitatea înconjurătoare; apariție înșelătoare, iluzie trecătoare; niciodată; latura slabă a unei persoane sau a unui loc; viață liniștită fără griji.
40. prin chiar acest fapt, mod de a trăi, literă cu literă, după voie (plac), arta de a iubi.

Unitatea nr. 7

1. Să ai în vedere: modul de transmitere a sentimentelor; mărci ale prezenței eului liric; expresivitatea limbajului etc.
2. pronume personal de persoana a II-a, verbe la persoana a II-a etc.
3. c.
5. să faci referire la: elementele de prozodie (rimă, ritm, măsură) completează și accentuează sentimentele transmise de poet, prin muzicalitate, printr-o cadențare a cuvintelor, printr-o sonoritate aparte etc.; astfel, între conținutul poeziei (ideile cuprinse) și forma acesteia se stabilesc legături care îi sporesc valoarea stilistică etc.
8. Exemple orientative:
  - drum: Căruțele mergeau greu pe *drumul* de țară. În viață, trebuie s-o iei pe *drumul* cel bun.
  - daruri: Copii au primit multe *daruri*. Trebuie să apreciem *darurile* naturii.
  - tezaur: La muzeu am admirat *tezaurul* de la Pietroasa. Satul bunicilor e un *tezaur* de frumuseți autentice.
9. a. F; b. P; c. P; d. F; e. F.
13. b.
14. a. trohaic; b. iambic.
15. **Amintește-ți caracteristicile unei descrieri în versuri:**
  - concentrarea ideilor;
  - concentrarea figurilor de stil;
  - multitudinea imaginilor artistice, între care predomină cele vizuale;
  - topică inversă, impusă de normele prozodice etc.
18. „iată”.
19. c.
20. b.
21. se păstrează numărul de silabe (măsura versului);
se păstrează ritmul.
22. a.
24. sens propriu, de bază: c., f., h., i.;
sens propriu, secundar: e., d.;
sens figurat: a., b., g., j.

27. autor anonim; cuvinte și expresii populare; oralitatea textului; sincretismul etc.

31. Doi-nă, doi-nă, cân-tic dul-ce!

∠_ ∠_ ∠_ ∠_ (ritm trohaic)

32. ritm iambic.

36. a. scutură; b. a ciocănit; c. anunță, marchează; d. pulsa; e. suflă.

37. Să faci referire la: conținutul de idei; varietatea sentimentelor transmise de poet; muzicalitatea versurilor, rezultată din îmbinarea elementelor de prozodie etc.

38. a. sens propriu; b. sens figurat; c. sens figurat; d. sens propriu; e. sens figurat.

39. Exemple orientative:

umbră: Nucul din grădină face umbră deasă. La umbra marilor artiști nu cresc decât talente mediocre.

foc: Focul trosnește vesel în soba veche. Focul lui cel mare este concursul de șah, care se apropie.

Unitatea nr. 8

1. a.

3. Să faci referire la: sensurile metaforice ale substantivului *lumină*; câmpul lexical al acestui substantiv și imaginile artistice pe care le creează; sentimentele sugerate prin substantivele *lumina*, *întuneric*.

4. există: 6 litere; 7 sunete;

privighetoarea: 14 litere; 13 sunete.

6. preamărită; eu.

7. bucurie.

8. pădurice; păduros; a împăduri; împădurire; împădurit; pădurar; Păduraru; (munții) Pădurea Neagră etc.

9. copăcel, frunzuliță, frunzișoară, cărăruie, ochișor.

10. b.

14. a-tlet, tes-lar, vârst-nic, con-junc-ți-e, dez-u-ma-ni-zat.

15. fêrigă, prevedere, crepúscul, butélie, duminică.

16. talk show; Eiffel, Philips, pizza, Rolls Royce.

17. Washington, Stockholm, Auschwitz, Strasbourg, Bruxelles.

18. piscină, dușman, maiou, piuneză, idee, trimite, ciocolată, plonjează, delincvent, reșou, cratițe, oă, lacrimi, așază.

Unitatea nr. 9

2. b.

4. b.

5. „vorba-i e tunel”; „răsufletul ger”, „vodă-i un munte”.

6. Redau imaginea domnitorului Mihai Viteazul în timpul luptei, ele constituind, de fapt, modul în care îl percep turcii pe voievod. Sentimentul fricii este copleșitor, astfel încât toate gesturile, cuvintele, atitudinile lui Vodă capătă proporții uriașe în ochii dușmanilor. Elementele hiperbolice aparțin cadrului natural, elemente care surprind prin însăși manifestarea lor.

7. „Cu ochii de sânge”; „cu barba vâlvoi”; „El zboară șoimește”.

8. „Și zalele-i zuruie crunte”;

9. b.

11. e-n zale și-n fier.

12. b.

13. b.

14. a., d., e.

15. *Amintește-ți!*

– distincția verb personal/ mod personal; moduri personale, predicative; moduri nepersonale, nepredicative.

17. Exemple orientative: A ieșit plângând din casă.

A ieșit mecanic, după trei ani de învățătură.

18. a. E; b. E; c. C; d. C; e. E; f. C.

19. a.

20. „munții [...] cerului”.

21. c.

23. a.

25. a. a se afla, a se găsi; c. a proveni, a se trage; d. a veni, a trece; e. a dată; g. a costa, a valora; h. a măsura; i. a trece.

26. a striga, a da, a scrie, a lăuda, a crede.

27. Exemple orientative: Dorea să se facă medic.

El părea destul de confuz.

28. a. *Amintește-ți!* verbe auxiliare: „a fi”, „a avea”, „a vrea”.

30. 1) aliterație „s”; asonanță „a”, „u”; 2) aliterație „st”, „j”; 3) asonanță „u”; 4) aliterație „v”.

31. imagini auditive, imagini vizuale.

33. Exemplu orientativ: Să fi fost mai atent, nu ajungeam în această situație.

34. a însemnat un lucru; să se facă profesor; devenise istoric; părea foarte mulțumit.

35. b.

Unitatea nr. 10

2. existența unui narator, a personajelor etc.

3. domnitorul Mircea cel Bătrân, sultanul Baiazid, cele două oști.

5. b.

6. bătrân, Mircea = modestia, simplitatea etc.

împărate = îngâmfarea etc.

9. „Un bătrân [...] după port.”

10. Să ai în vedere: atitudinile diferite ale celor doi conducători în momentul luptei, desfășurarea luptei, sfârșitul ei.

11. c.

12. a. comparație; b. metaforă.

13. am venit, s-apropie, se întinde.

14. conjugare, diateză, mod, timp, persoană, număr.

15. a fost cântată, fusese cântată, fuse cântată, era cântată, este cântată, va fi cântată, va fi fost cântată.

17. au fost rezolvate, vor fi culese.

18. se ceartă (pe sine); se gândește; îți spui; îți imaginezi.

19. plângându-vă, plângeți-vă!

20. a. TU; b. TL; c. TU; d. TU; e. TL.

21. pașa Hassan, domnitorul Mihai Viteazul, flăcăii Sucevei, turcii.

22. a.

23. „El vede ghiaurul [...] țăriile plevei”.

24. curajul, puterea și demnitatea confruntării; lașitatea, frica.

25. e groază și vai, fuge nebun.

27. metaforă hiperbolică.

28. a.

29. câmpul.

30. b.
31. Fă referire la procedeul antitezei care structurează întreaga baladă.
32. Pentru a evidenția mai pregnant trăsăturile morale ale domnitorului român, naratorul îl așază în antiteză cu pașa, luptător având trăsături morale opuse etc.
33. pierduse; își = atribut pronominal.
34. Gardul a fost reparat de Ion.
 Tablourile au fost pictate de Luchian.
 Iarba a fost uscată de soarele puternic.
 În timpul nopții pământul este luminat de lună.
35. Toate fructele au fost culese de țărani.
 Toate fructele sunt coapte, ne pregătim să le culegem.
36. Exemplu orientativ: Pe acest hipodrom se aleargă bine.
37. verb la diateza pasivă; verb reflexiv (reflexivul pasiv), participiu pasiv, verb la supin.
38. diateza reflexivă: se străduia, se codea.
 diateza activă pronominală: să nu (se) implice, (își) spunea, (și)-a dorit.
39. fusese învățat, am fost învățat, voi fi învățat, aș fi fost învățat, să fi fost învățat.
42. a.
44. a) „mândra glăsuire”, „cu a glasului lor vrajă” etc.
 b) „marmură caldă”, „ochi de piatră ce scânteie”, „braț molatic”.
 c) „bulgări fluizi”, „luna zace”, cuiabar rotind de ape”.
49. diateza reflexivă (te = fără funcție sintactică);
 diateza activă pronominală (te = complement direct);
 diateza activă;
 diateza reflexivă (se = fără funcție sintactică);
 diateza activă.
50. c.
52. verb reflexiv impersonal, diateza reflexivă, predicat verbal;
 verb predicativ, diateza pasivă, predicat verbal;
 verb predicativ, diateza activă, predicat verbal.

Unitatea nr. 11

4. caracterizarea, prin nume, de către alte personaje, de către narator...
7. trebuie, urmează, pare.
8. a. personal; b. impersonal.
9. c.

Amintește-ți!

- la diateza pasivă verbul se formează cu ajutorul auxiliarului „a fi”;
- la diateza reflexivă verbele sunt precedate de un pronume reflexiv fără funcție sintactică.

10. b.

11. s-a făcut foc, i-a venit îndemână, a dat de veste, se face ziuă, a prins de veste.
13. Să ai în vedere succesiunea episoadelor: întâlnirea dintre cele două personaje, motivul ei, plecarea celor doi, invazia tătarilor.
- Respectă regulile de alcătuire a unui rezumat:
- utilizarea verbelor la perfect compus sau prezent;
  - redarea cât mai precisă a faptelor, fără aprecieri personale;
  - evitarea detaliilor etc.

14. c.

15. Personajul Dan își anunță prietenul de năvălirea păgânilor în țară.

16. b.

17. să te iau, armăsarii.
18. c.
19. Când a căzut de pe cal, jocheul și-a rupt o coastă.
20. a.
21. c.
22. activă, reflexivă, pasivă.
23. Predicat verbal, verb reflexiv impersonal;
Predicat verbal, verb personal;
Predicat verbal, verb personal.
24. a.
25. a veghea, a plănuși, a necesita, a procura, a se rostogoli.
27. c.
28. b.
29. a ajuta pe cineva să-și facă un rost în viață, a îndepărta, a înlătura.
30. Să ai în vedere: țelul unui om, acela de a-și face un rost în viață și de a-i ajuta pe ceilalți.
31. li, șese, mieu, năcaz.
32. a.
33. Să ai în vedere: existența naratorului, a personajelor, modurile de expunere etc.
34. subiect, complement direct, nume predicativ, atribut substantival prepozițional, complement indirect.
35. a., c., d.
36. Exemple orientative: Ar fi fost frumos dacă participau toți la concurs.
Ar fi fost cu neputință să ne exprimăm toți părerea.
37. Este bine *a rezolva* totul cât mai repede.
Este ușor *de rezolvat* acest proiect.
38. a trage cu ochiul = subiect;
de a [...] pune cap la cap = atribut verbal;
de a da loc = nume predicativ;
a da gata = complement direct;
a da bir cu fugiții = complement indirect.

Unitatea nr. 12

2. a.
3. narațiunea.
5. a.
6. „Să-și mântuiască neamul de robie”.
7. b.
8. „Străjer străvechi”.
9. s-au înfrățit, s-au unit.
10. a.
12. „Gorunul uriaș spre ceruri cată”.
13. metaforă: „străjer străvechi și plin de bărbăție”;
epitet: „gorunul uriaș”.
14. umbra gorunului și noaptea-ntunecată.
15. element al naturii ce conferă stabilitate, putere, vechime, verticalitate etc.
16. conferă personajului un statut aparte; o statură morală impunătoare sugerând respect etc.
17. simbolizează robia dureroasă, umilitoare.
18. rimă îmbrățișată; măsura versurilor: 11 silabe.
19. substantiv format prin schimbarea valorii gramaticale, din adjectivul compus „atotputernic”.

20. somn.
21. *s-au, lui, noapte* etc.
22. a-tot-pu-ter-nici;
în-ge-nun-cheat;
port-dra-pel;
ab-sorb-ți-e.
23. fier – fiare; grâu – grâne.
24. vasluian, rochie, clujean, serviciu, croială.
25. bunăvoință, răufăcător, nord-est, rea-voință, bun-simț.
- Amintește-ți! regulile de scriere a cuvintelor compuse:**
- cu cratimă, când flexionează ambele elemente componente;
  - prin contopire, când flexionează numai ultimul element al compusului.
26. absentism, aur, bariu, volei, rouă.
28. îmboboci, întineri.
29. băgare de seamă = atenție;
luare în primire = preluare;
punere cap la cap = alăturare;
dare în primire = predare;
dare de mită = mituire.
31. turcimea se risipește, Sinan cade de pe cal, Hassan trimite o poruncă.
32. dezvăluie faptele, evidențiază trăsăturile de caracter ale personajelor etc.
33. verbe de acțiune, substantive al căror sens transmit mișcare.
34. b.
36. c.
39. „r” și „f”.
40. ieniceri, flinte; creează o atmosferă de epocă.
41. are autor cunoscut; elementele fantastice sunt în număr redus, nu are personaje fantastice.
42. oștire, turcime, gloată.
43. primul „i” = desinență de plural.
al doilea „i” = articol hotărât.
44. compasiune, elogiu.
45. a. jur-împrejur; b. mecanismul; c. firul; d. indispus, ciudat; e. strună.
46. un substantiv comun a devenit substantiv propriu.
47. rămă, țânțar, lăcustă.
48. Govóra, Dobrógea, triptíc, editór, jílav.
49. Un val uriaș a răsturnat o barcă.
Un val de căldură i-a inundat sufletul.
Mama a cumpărat un val de pânză.
50. b.
51. venirea pe lume = nașterea; bătaie de joc = batjocură;
nebăgare de seamă = neatenție; tragere de inimă = plăcere, spor;
datul de-a dura = rostogolire.
52. subiect, complement direct.
54. voievodul Gelu.
55. a.
56. mormânt, vecernie, clopot.
57. b.
58. Să i se sape o groapă la marginea apei; să-l jelească Cerna.
59. calul voievodului.

60. Cerna, crivățul.
61. – legătura sufletească între stăpân și calul său;
– elemente ale limbajului popular: antepunerea sau, după caz, postpunerea unor forme pronominale, exprimarea populară a conjunctivului cu valoare de imperativ etc.
62. a.
63. om cu dare de mână, mână spartă, mână largă, nu-mi dă mâna, a pune mână de la mână, a uita de la mână până la gură, îi dai un deget și îți ia toată mâna, a da mâna cu cineva etc.
64. Fă referire la: accentuarea stărilor emoționale, pauzele în vorbire cauzate de durere etc.
65. „m” și „p”.
66. b.
67. „apele Cernii”, „apelor șopot”, „crivățul iernii”, „margini de apă”.
68. nouă, șase silabe.
69. • acțiunea este simplă, lineară, organizată pe momentele subiectului;
• antiteza – mod de prezentare a personajelor;
• prezența hiperbolei etc.
70. „Cernii”, „-n taberi”.
71. cap de pod, capul răutăților, cap de listă, capul răskoalei.
72. „apele” – subiect (N);
„apelor” – atribut substantival genitival (G).
73. rodaje, roți, roate, triptice, apanaje, ghinde.
74. atribut apozitional (N), nume predicativ (Ac.), atribut substantival prepozițional (G), V – fără funcție sintactică, subiect (N).
75. un rău, „la”.
76. băgare de seamă; părere de rău.

Unitatea nr. 13

1. cuvinte și expresii populare; prezența dativului etic.
2. relatează o întâmplare deosebită din trecut; antiteza dintre personaje etc.
5. c.
6. a.
7. c.
8. b.
9. cinci silabe; rimă împerecheată.
10. a.
11. Măria Ta; Domnia Ta; dumneata; dumneavoastră etc.
12. a. aceea; b. dumneaei; c. alor voștri; d. cealaltă; e. aceeași.
13. a. adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere;
b. pronume demonstrativ de apropiere;
c. pronume personal;
d. adjectiv pronominal posesiv;
e. pronume posesiv.
14. b.
15. pronume: b.; c.;
adjective pronominale: a.; d.
16. a. Dau cartea aceleiași fete.
b. Ceilalți colegi n-au mai venit.
c. Le spun alor tăi ce am aflat.
d. O carte a mea a avut succes.
e. Concursul va avea loc pe același stadion.

17. Exemple orientative:

Pe Adelina o văd zilnic.

Măine o să mergem la teatru.

20. „Foicică mărăcine,/ Ascultați, boieri, la mine,/ Să vă spui pe *Corbea* bine!”

21. Să ai în vedere: măsura inconstantă, neregulată; monorima și rima împerecheată; ritmul trohaic.

24. a.

26. b.

29. c.

30. c.

31. a.

32. a.

33. atribut pronominal genitival.

34. c.

35. a. Mergeai pe aceeași ulicioară.

b. Ceilalți colegi n-au mai venit.

c. Un vecin al meu te-a strigat.

36. Exemple orientative: Fata *cea* harnică a terminat munca.*Cea* hangiță îi întâmpina pe călători.37. Exemple orientative: Caietele *lui* Ionuț sunt curate.I-am spus *lui* tot adevărul.

Unitatea nr. 14

1. Să ai în vedere: prezența descrierii ca mod de expunere; imaginile artistice predominant vizuale, grupul substantiv + adjectiv și rolul lui stilistic.

2. Fă referire la: tema care evidențiază încheștarea dintre turci și români, modalitățile de luptă etc.

3. „câmpul”.

5. c.

8. fiecare, oricâte, altceva, oarecine, oricâți.

9. vreunul, ceva, toți, oricui, cineva.

10. complement indirect, dativ; subiect, nominativ; atribut pronominal genitival, genitiv; atribut pronominal prepozițional, acuzativ; complement direct, acuzativ.

11. Fiecare elev va hotărî la ce liceu va merge.

12. b.; c.

13. pronume personal, numeral cardinal, interjecție, adjectiv pronominal nehotărât.

15. trădarea lui Golia, decizia de a-l ucide pe Golia, lupta românilor contra armatei turcești.

16. intriga – generează desfășurarea ulterioară a acțiunii.

17. Fă referire la: conflictul care pune față în față două oștiri, două principii, două tipuri de personaje; acțiunea redă un fapt eroic, lupta dintre români și turci.

18. „Lăsând câmpia noastră, trecură la dușmani”;

„Vedeau numai pe Golia, pe scosul lor din minți”;

„Oșteni ai țării mele! priviți-l cum se duce”.

20. a trăda.

21. Golia trădează țara, religia căreia îi aparține, domnitorul și frații de arme.

24. rimă împerecheată și îmbrățișată;

măsura: 13,14 silabe.

25. a.

26. unora, (asupra) fiecăruia, (contra) tuturor, (înaintea) oricui.

27. Exemple orientative: I-am transmis unuia mesajul.
I-am dat unui băiat această carte și altuia revista.
28. Asupra niciunuia nu au planat bănuielile părinților.
Poezia n-a fost învățată de niciunul.
Caietul acesta nu este al niciunuia.
Niciun ghiveci nu s-a spart.
Rezolvarea niciunuia nu a fost corectă.
29. însăși, înseși, însuși, înseși (însele), însuși.
32. Ursan, Dan, Dan, Ursan.
33. Om cu experiența luptelor și a vieții, personajul Dan dovedește demnitate în momentul când este luat prizonier, trăsătură evidențiată atât de narator, cât și de personajul însuși, prin propriile cuvinte:
„Înalt-a lui statură și zice maiestros:
«Ceahlăul sub furtună nu scade mușunoi!
Eu, Dan sub vântul soartei, să scad păgân, nu voi. »”
Dialogul cu Ghirai evidențiază ideea că atitudinea sa atât ca om, cât și ca luptător a fost una fără pată, cinstită, fără fapte de care să-i fie rușine.
34. Fă referire la: ideea de veridicitate, pe care o conferă acești termeni, de apropiere afectivă etc.
35. a.
37. albul-simbolul cinstei, al demnității;
roșul-simbolul lașității, al faptelor nedemne.
38. epitet: „Viața mișelnic câștigată”;
metafore: „Alb am trăit un secul pe plaiul strămoșesc”;
„Nici pată pe-a mea armă, nici pe obrazul meu”;
repetiții: „Cui place să roșească, roșească... eu nu vreau”.
39. *nicio* = atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal negativ, gen feminin, număr singular, caz nominativ;
nimic = complement direct exprimat prin pronume negativ.
40. conjuncție + pronume nehotărât;
pronume negativ;
adjectiv pronominal negativ;
substantiv;
pronume negativ.
41. Vor participa la concurs, oricâți se vor înscrie.
subiect – nominativ.

Unitatea nr. 13

2. Existența personajelor, a naratorului și a acțiunii prin intermediul cărora autorul își exprimă, indirect, gândurile, ideile, sentimentele.
3. b.
6. „La Țăca, aia tânără și frumoasă, care vine totdeauna pe aici”.
7. mahalaua Farfurigiilor.
9. Nume simbolic, sugerând atât originea socială modestă a personajului, cât și imposibilitatea lui de a dobândi vreun câștig; prefigurează eșecul material și inutilitatea încercărilor de a se îmbogăți.
11. a.
13. care (*care-i stă de față-n picioare*);
care (*care vine totdeauna*).
14. Spectacolele cărora le-am făcut cea reclamă s-au desfășurat ieri.

27. Exemple orientative: I-am transmis unuia mesajul.
I-am dat unui băiat această carte și altuia revista.
28. Asupra niciunuia nu au planat bănuielile părinților.
Poezia n-a fost învățată de niciunul.
Caietul acesta nu este al niciunuia.
Niciun ghiveci nu s-a spart.
Rezolvarea niciunuia nu a fost corectă.
29. însăși, înseși, însuși, înseși (însele), însuși.
32. Ursan, Dan, Dan, Ursan.
33. Om cu experiența luptelor și a vieții, personajul Dan dovedește demnitate în momentul când este luat prizonier, trăsătură evidențiată atât de narator, cât și de personajul însuși, prin propriile cuvinte:
„Înalt-a lui statură și zice maiestos:
«Ceahlăul sub furtună nu scade mușunoi!
Eu, Dan sub vântul soartei, să scad păgân, nu voi. »”
Dialogul cu Ghirai evidențiază ideea că atitudinea sa atât ca om, cât și ca luptător a fost una fără pată, cinstită, fără fapte de care să-i fie rușine.
34. Fă referire la: ideea de veridicitate, pe care o conferă acești termeni, de apropiere afectivă etc.
35. a.
37. albul-simbolul cinstei, al demnității;
roșul-simbolul lașității, al faptelor nedemne.
38. epitet: „Viața mișelnic câștigată”;
metafore: „Alb am trăit un secol pe plaiul strămoșesc”;
„Nici pată pe-a mea armă, nici pe obrazul meu”;
repetiții: „Cui place să roșească, roșească... eu nu vreau”.
39. *nicio* = atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal negativ, gen feminin, număr singular, caz nominativ;
nimic = complement direct exprimat prin pronume negativ.
40. conjuncție + pronume nehotărât;
pronume negativ;
adjectiv pronominal negativ;
substantiv;
pronume negativ.
41. Vor participa la concurs, oricâți se vor înscrie.
subiect – nominativ.

Unitatea nr. 15

2. Existența personajelor, a naratorului și a acțiunii prin intermediul cărora autorul își exprimă, indirect, gândurile, ideile, sentimentele.
3. b.
6. „La Țâca, aia tânără și frumoasă, care vine totdeauna pe aici”.
7. *mahalaua Farfurigiilor*.
9. Nume simbolic, sugerând atât originea socială modestă a personajului, cât și imposibilitatea lui de a dobândi vreun câștig; prefigurează eșecul material și inutilitatea încercărilor de a se îmbogăți.
11. a.
13. care (*care-i stă de față-n picioare*);
care (*care vine totdeauna*).
14. *Spectacolele cărora le-am făcut acea reclamă s-au desfășurat ieri.*

15. *M-am întâlnit cu colegul căruia i-am dat cartea.
Au participat oamenii căroră le-ai dat invitația.*
16. *Al cărui elev este caietul acesta?
A căror fete este bicicleta aceasta?
Ale cărui copil sunt jucăriile acestea?
Ale căror pictori sunt tablourile acestea?
Ale cărui gospodar sunt grădinile acestea?*
17. *adjectiv pronominal interogativ, pronume interogativ, adverb.*
19. *Astăzi, 10 iulie 2000, ora 21³⁰ pe stadionul Giulești s-a desfășurat în nocturnă meciul de fotbal între formația locală Rapid București și Universitatea Craiova. Oaspeții au avut lovitura de începere, dar gazdele au dominat permanent jocul. Ca urmare a atacurilor succesive, fotbaliștii Rapidului înscriu și mențin rezultatul până la sfârșitul reprizei întâi. După pauză, ambele echipe au făcut eforturi să înscrie, dar scorul a rămas neschimbat până la sfârșitul meciului.*
Partida de fotbal s-a desfășurat în spiritul regulilor fairplay-ului, arbitrul neacordând niciun cartonaș. Suporterii rapidiști au părăsit fericiți stadionul.
20. *deznodământul, deoarece aduce rezolvarea conflictelor, reconcilierea între oameni și soluționarea tuturor problemelor.*
22. *a.*
24. *Are, de obicei, un singur fir narativ, dar se complică treptat. Faptele sunt caracterizate prin obiectivitate, atitudinea naratorului fiind una de detașare.*
27. *masală = torță, faclă (arhaism lexical).*
29. *c.*
30. *ce (fluturau) = subiect, exprimat prin pronume relativ, caz nominativ.*
31. *subiect (N), nume predicativ (G), complement direct (Ac.), nume predicativ (D), complement indirect (Ac.).*
32. *Exemple orientative: Pe câți îi vezi, toți sunt verișorii mei.
Câți copii vor veni, îi primim pe toți.*
34. *c.*
35. *individuale: Lăpușneanul, mitropolitul, doamna etc.
colective: boierii, slugile etc.*
36. *b.*
37. *„Jeșiți! că pre toți vă omor” – conflict cu călugării.
„...tacă-ți gura; că eu, care te-am făcut mitropolit, eu te desmitropolesc” – conflictul cu mitropolitul.*
38. *„Sângele într-însul începu a fierbe”, „zbuciumându-se” etc.*
39. *a.*
40. *Domnitorul este caracterizat prin limbaj; prin propriile cuvinte, prin gesturi și prin relevarea trăirilor interioare.*
42. *– construcții în vocativ;
– verbe la imperativ;
– interjecții.*
43. *călugări, rasă, potcap, metanii, mitropolit etc.*
44. *Sunt expresia concentrată a stărilor de mânie, dezechilibru lăuntric și agitație interioară, pe care le trăiește personajul; ajută la caracterizarea acestuia.*
46. *în care (razemă).*
47. *complement direct, atribut adjectival.*
48. *casa ale cărei camere; castelul ale cărui ferestre; clase ai căror elevi; album ale cărui fotografii; munți ale căror creste.*
50. *pe care, pe care, pe care, pe care, despre care.*

Unitatea nr. 16

1. Să faci referire la: fragmentarea operei în părți (partea a treia), segmentarea părților în capitole (XX), cititorul nu poate cunoaște foarte bine personajele și destinul lor; nu se poate cunoaște nici începutul, nici sfârșitul întâmplărilor etc.
4. Să ai în vedere: dinamizarea acțiunii; nota de veridicitate (autenticitate) conferită textului, prin dialog; dramatizarea fragmentului; posibilitatea de a caracteriza personajele, prin felul lor de a vorbi etc.
5. a.
6. Paștele.
7. numerele cardinale propriu-zise, cu valoare adjectivală.
8. c.
9. b.
10. A.: a.; c.; d.; f.
B.: b.; e.
11. a. atribut adjectival, acuzativ;
b. atribut substantival prepozițional, genitiv;
c. nume predicativ, nominativ;
d. atribut substantival genitival, genitiv (construit cu prepoziția a);
e. atribut adjectival, acuzativ.
12. *Tustrei vor pleca la mare.*
I-am întâlnit *pe tustrei* la cinematograf.
13. *El s-a îmbrăcat asemenea primului din concurs.*
14. *Cu forțe înzecite, patru dintre noi au pornit să cucerească vârful muntelui.*
18. dialogul.
19. Să faci referire la: modul de transmitere a sentimentelor autorului; la personaje, acțiune, narator; la modurile de expunere; la faptul că fragmentul poate fi povestit etc.
22. a.
23. a. numeral ordinal;
b. numeral colectiv;
c. numeral colectiv;
d. numeral fracționar;
e. numeral fracționar.
24. b.
25. c.
26. a. subiect;
b. atribut adjectival;
c. nume predicativ.
27. *Valoarea unei treimi din costul apartamentului a fost achitată.*
28. *Amândouă și-au cumpărat serviete roșii.*
Am votat-o pe a doua dintre concurente.

Unitatea nr. 17

1. – textul urmărește să-l emoționeze pe cititor;
– unele cuvinte și construcții din text sunt folosite cu sens figurat, metaforic;
– în text se împletesc mai multe moduri de expunere etc.
2. referirea la Iisus (de El, să-L asculte); referirea la vameși și păcătoși, termeni biblici.
3. b.
4. c.
5. conjuncțiile: și, dar, iar, însă.

7. Să ai în vedere:
- corespondența dintre personajele care apar în text și personajele biblice reprezentate de acestea;
  - ideea că un credincios se bucură permanent de grija și iubirea lui Dumnezeu, pe când un rătăcit este lipsit de acestea etc.
11. mort/ înviat; pierdut/ aflat.
12. c.
13. a. adjectivală;
b. adverbială;
c. substantivală;
d. substantivală;
e. adjectivală.
14. triplu; dublu.
21. Să ai în vedere:
- construcția de la începutul textului dat, care arată continuarea unei idei, afirmate anterior;
  - numerotarea versetelor etc.
23. Să faci referire la:
- povestea de viață, relatată în text și raportarea ei la planul religios;
  - comparația anunțată în primul verset al textului dat;
  - învățătura desprinsă din faptele narate etc.
26. Ce ție nu-ți place altuia nu-i face!
Cine seamănă vânt culege furtună.
Cine sapă groapa altuia cade el în ea etc.
29. *închisoare*: 10 litere; 9 sunete;
genunchi: 8 litere; 6 sunete.
32. a datora; datornic; a îndatora; îndatorire; îndatorat.
33. milă: – sentiment;
– unitate de măsurat lungimi.
36. a. – în text, înzecită este adjectiv;
– trebuia utilizat adverbul înzecit, întrucât elementul regent este adjectivul sporită, iar nu substantivul averea.
38. Exemple orientative:
Câte doi copii vin zilnic să-i ajute pe bătrânii din azil.
Militarii s-au încolonat în grupe de câte doi.

Unitatea nr. 18

1. a. B; b. B; c. A; d. B; e. A; f. B; g. B; h. A; i. B; j. A.
5. Exemple orientative: „mai puțin naiv” – comparativ de inferioritate; „fericiții” – pozitiv.
6. derivare cu sufix.
7. *i* – desinență de plural; *-i* – articol hotărât, preluat prin antepunere.
8. oxidat; calm; etanș; real; solitar.
9. Exemple orientative: neadevărat; neliniștit; necurat, ...
atemporal; amoral; atipic.
11. a. superlativ absolut;
b. comparativ de inferioritate.
13. malefic; inoportun; pacifist; agitat; ilizibil.
14. a. Aurii canari cântă în colivie.
b. Hazlii tovarăși ai copilăriei mele sunt astăzi bunii mei prieteni.
c. Brumăriile prune sunt culese de veselii copii.

15. bleumarin; ambiguu; ambulatoriu; roșiatic, gri.
17. evident; vizibil.
19. c.
20. dativ (se acordă cu elementul regent, copilului).
24. b.
26. Exemple orientative: Un cetățean *de vază* din orașul nostru a luat cuvântul, la tribună.
Acest cetățean este *de vază*, pentru orașul nostru.
27. a. roditoarele câmpii;
b. geamgiii hazlii;
c. munții albaștri;
d. pădurile pustii;
e. argintii pescăruși.
28. – atenție la acordul articolului demonstrativ/ adjectival cu elementul regent/ cuvântul determinat;
– deci: călărețului celui viteaz... și copiilor celor gălăgioși...
31. Exemple orientative: medicament *prescris*/ individ *proscris*.

Unitatea nr. 19

2. c.
3. personificare.
5. „Ceahlăul... se înălța ca un fantastic castel de aur”;
Să ai în vedere: imaginea artistică astfel obținută, sugestia de grandoare, măreție etc.
6. „o solemnă tăcere”.
9. să faci referire la:
– aspectul de natură descris;
– bogăția figurilor de stil și a imaginilor artistice;
– rolul substantivelor și al adjectivelor în descriere etc.
10. acum.
11. aproape, neconținut, bine, aici, deodată, mai departe.
13. b.
14. când, unde, cât, cum.
15. pe de rost, de asemenea, din loc în loc.
16. „S-a stins lumina lumii”.
Fă referire la: simbolurile metaforei, importanța europeană a acestui domnitor.
18. descrierea unui fenomen al naturii.
19. a., c., e.
20. „vâjje prin vâjelie”.
21. „spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie”.
24. enumerație.
25. Fă referire la: valorile morfologice ale acestor cuvinte impuse de normele prozodice, imaginile artistice astfel create.
26. rimă împerecheată, măsura versurilor: 15, 16 silabe.
27. „Vai de cal și călător!”
28. mai puțin bine, cel mai bine.
29. b.
30. c.
31. Am mers pe câmp, de-a lungul, să văd cultura de floarea-soarelui. De-a lungul șoselei au fost plantați castani.
32. b., d.

33. c.
34. Să ai în vedere următoarele idei: sunt înfățișate chipuri ale unor personaje literare, elemente de portret, mijloace artistice prin care sunt puse în evidență trăsăturile personajelor etc.
35. b.
36. Fă referire la: legătura dintre portretul fizic și cel moral al personajului, efectul artistic al figurilor de stil etc.
40. „mai”.
41. Mă întorc când termin de învățat.
Vom merge oriunde dorești.
42. Exemple orientative: Ne vom întâlni acolo.
Mașina de acolo este a vecinilor mei.
43. Exemple orientative: Bineînțeles că vor veni și ei.
De bună seamă că mâine va ploua.
44. nume predicative.
45. Destul de mulți copii au făcut această greșală.
Au venit atât de mulți!
Acestea sunt lucrările cel mai puțin apreciate.
Sacii sunt greu de transportat.
Exercițiile sunt ușor de rezolvat.

Unitatea nr. 20

1. a.
2. „curcubeie”, „rouă” etc.
3. a.
5. – mesajul și ideile textului sunt transmise prin intermediul figurilor de stil: metafore, enumerații...
– organizarea strofică, rima, ritmul etc.
6. a. F; b. F; c. A; d. A.
7. c.
8. adverb, prepoziție, substantiv, prepoziție, adverb.
12. b.
14. aproape de, din pricina, în timp de, în urma.
15. (în mijlocul) pădurii, (în spatele) unei buturugi imense, (la dreapta) ei.
16. acuzativ, genitiv, dativ.
18. genitiv, acuzativ, dativ.
20. Să ai în vedere:
– prezența eului liric ce transmite în mod direct sentimente și idei;
– realizarea artistică;
– tema fragmentului;
– valoarea stilistică a semnelor de punctuație etc.
21. „câmpul” – vârsta adolescenței, a tinereții.
„astăzi” – vârsta maturității.
22. „A-nțelege n-o mai pot”.
23. c.
24. a.
25. personificare.
26. Fă referire la:
– rolul stilistic al interjecției;
– rolul afectiv al modului imperativ;
– legătura om-natură.

27. dativ.
 28. Dincolo de câmpie;
 În jurul lacului cât vedeai cu ochii...;
 (Înapoia).
 29. A răspuns conform așteptărilor.
 Rezultatele au fost conform așteptărilor.
 30. aproape de – acuzativ;
 în dreptul – genitiv;
 în funcție de – acuzativ;
 de-a lungul – genitiv.

Unitatea nr. 21

5. Să ai în vedere ideea că:
 – propozițiile secundare, antepuse principalei, accentuează sentimentele transmise;
 – potențază registrul afectiv, mesajul către cititor etc.
 6. măsura: 9-8 silabe, rimă încrucișată (a b a b).
 7. Să ai în vedere: sentimentele sugerate cu ajutorul semnelor de punctuație.
 8. călător, rătăcitor, pribeag, ...
 încet, blând, lin, ...
 casă, familie, ...
 9. frunză: frunzuliță, frunzișoară, frunziș, a înfrunzi, înfrunzire, înfrunzit, a desfrunzi, desfrunzire, desfrunzit, a frunzări, frunzărire, frunzărit, Frunzescu etc.
 copil: copilaș, copiliță, copilandru, copilărie, a copilări, copilăros, copilărește, copilăresc etc.
 14. a. deci; b. așadar; c. și; d. însă; e. deși.
 15. a. C, b. E, c. C, d. E, e. E.
 16. căci, măcar să, pe lângă că, prin urmare, că.
 17. Exemple orientative:
 prepoziție: Caietul de matematică este pe birou.
 conjuncție: De-ți va cere iertare, înțelege-l și iartă-l!
 21. Sugestii orientative:
 – transmiterea sentimentelor se face în mod direct;
 – prezența eului liric;
 – sensul metaforic al cuvintelor;
 – abundența figurilor de stil etc.
 22. Să faci referire la: tonul solemn, sentimentele de admirație, cinstire înaltă etc.
 25. Să ai în vedere:
 – potențarea sentimentelor transmise;
 – accentuarea stărilor afective ale poetului etc.
 27. mănós.
 28. Exemplu orientativ: „-n șoaptă botezul ierbii dând”; sugerează ideea de sfințenie a pământului, a muncii depuse de țăran, subliniază legătura sfântă dintre țăran și pământul pe care-l lucrează etc.
 31. coase – substantiv (unealtă);
 – verb.
 33. dacă – subordonare;
 sau – coordonatoare;
 dar – coordonatoare;

fiindcă – subordonare;

și – coordonare.

34. dar – substantiv (cadou). Exemplu orientativ: Mi-ai adus un dar foarte frumos.

dar – conjuncție coordonatoare adversativă. Exemplu orientativ: Tună, dar nu plouă.

Unitatea nr. 22

1. Sentimentele și ideile autorului sunt transmise în mod direct, prin intermediul eului liric.

2. Persoana a doua a verbului și a pronumelui; forma de imperativ.

Amintește-ți!

Vocea naratorului, din operele epice este substituită, în operele lirice, de eul liric.

3. a. *Amintește-ți! trăsăturile defnitorii ale imnului:*

– adresarea directă;

– tonul solemn, agitatoric;

– evocarea personalităților istorice etc.

4. „Carpații te păzesc”.

5. „erou al românilor”, „erou sfânt”.

6. patriot, demn, netemător de moarte.

7. cu drag/ cu dispreț.

8. Fă referire la: personalitatea domnitorului moldovean, tonul elogios, admirativ al textului, sentimentele față de această figură istorică etc.

9. „o” exprimă sentimente de admirație, respect, prețuire ale poetului față de domnitor.

10. „Aho! Aho!, bre!, naiba, ti, hăis, cea”.

11. complement circumstanțial de mod: val-vârtej;

predicat verbal: na;

subiect: bum! bum! bum!

nume predicativ: vai.

12. b.

13. Exemple orientative: Și iepurele țuști! într-un tufiș.

Deodată se auzi: țuști!

14. Tema recuperează trecutul glorios, figurile mărețe ale istoriei și afirmă ideea de libertate și unitate a românilor; stilul poeziei este solemn, avântat și dinamic etc.

15. „voinici [...] stau ca brazi în munte”;

„Mihai, Ștefan, Corvine”.

16. b.

17. c.

18. „Bătrâni, bărbați, juni, tineri, din munți și din câmpii!”

20. Rolul expresiv al virgulei întâlnite în enumerație este de a sugera starea de spirit prezentă în sufletele tuturor românilor, indiferent de vârstă și de spațiul în care se află.

21. Nearticulate, substantivele capătă semnificație generală, de repetabilitate în timp etc.

22. rimă încrucișată; măsura versurilor: 13-14 silabe.

24. – Măi vecine, ce mai faci?

Ți-am mai răspuns o dată, bre!

25. „Ia lasă, lasă, cinstite părinte!

„Ia poftim, cinstite părinte, de-ți lua din masa noastră oleacă de gustare ș-un pahar, două de vin...”

„Ei, băieți, de-acum liniștiți-vă!”

„Na, na, na, Măria Ta!”

27. b.

Unitatea nr. 23

1. a.
2. a.
3. b. **Amintește-ți!** Fiind o specie a genului liric, sentimentele, gândurile și ideile sunt transmise în mod direct.
5. muntele = Cerul, împărăția lui Dumnezeu etc.
7. neprihănirea, cinstea, sinceritatea, bunătatea, respectul (față de ceilalți).
8. fac referire la Divinitate, la Dumnezeu.
10. aproapei, celor nevinovați.
11. Fă referire la calitățile morale ale unui om credincios.
12. va locui, umblă, are, n-a viclenit, n-a rostit, să fie defăimat etc.
13. b.
14. a. pronume interogativ; b. pronume demonstrativ; c. pronume interogativ; d. pronume posesiv; e. pronume personal; f. numeral fracționar.
15. a însemnat = verb predicativ;
verb copulativ: Matematica înseamnă totul pentru mine.
17. Psalmul este structurat în două părți distincte, inegale ca număr de versuri; spre deosebire de psalmii biblici, acesta are rimă, ritm și măsură constantă a versurilor.
18. c.
19. îndoiala, neîncrederea, neputința depășirii condiției umane etc.
20. repetiția unor structuri, semnele de punctuație etc.
22. redau veridicitatea trăirilor poetului, tonul adresării devine afectiv, cald, apropiat etc.
25. P.V.: nu poți, poți, se va rezolva, ai însemnat, te vei întâlni, vei ajunge, trebuie, să lase.
P.N.: înseamnă ceva, pare mai important, devine o garanție, nu va rămâne, devine o necesitate.
26. a. dativ; b. genitiv; c. genitiv; d. acuzativ; e. nominativ.
27. Exemple orientative: Plăcerea este de a citi ziare. (infinitiv)
Acele cărți sunt de colorat. (supin)
28. Exemple orientative: Toate aceste fotografii înseamnă triste aduceri-aminte.
Acest om este cu dare de mână.
29. a. e = predicate verbale;
b. era = predicat verbal;
a ajuns = predicat verbal;
c. e mai bătrân = predicat nominal;
d. e = predicat verbal;
e. e venit = predicat nominal;
f. se înserează = predicat verbal;
g. tuști! = predicat verbal;
h. a dat poruncă = predicat verbal;
să vină = predicat verbal;
i. pesemne = predicat verbal;
se va întoarce = predicat verbal;
j. e bine = predicat nominal;
să ai = predicat verbal.

Amintește-ți!

Valoarea predicativă a verbului „a fi”:

- când se poate înlocui cu anumite verbe;
- când subiectul propoziției exprimă stări sufletești, senzații, fenomene atmosferice etc.

- Valoarea copulativă a verbului „a fi”;
- în expresii verbale impersonale;
  - nu admite înlocuirea cu anumite verbe etc.

Unitatea nr. 23

1. Să ai în vedere:
  - sentimentele și modul în care sunt transmise de autorul anonim;
  - caracterul oral al textului: cuvintele și expresiile populare din text;
  - muzicalitatea versurilor (aliterații, asonanțe, ritmul etc.).
2. caracterul anonim; caracterul oral; caracterul colectiv; caracterul sincretic etc.
4. marchează dialogul – imaginar – dintre elementele naturii.
5. strunghițe, șipotel, troscoțel; ai în vedere: prețuirea pe care poporul a arătat-o întotdeauna naturii și elementelor ei etc.
10. a. E; b. E; c. C; d. E; e. C.
12. model de analiză: stâni: substantiv comun, simplu, genul feminin, numărul plural, cazul nominativ, nearticulat.
13. c.
15. Exemplu orientativ: Veniți la noi, să mergem împreună la teatru.
16. a. S.i.; b. S.s.; c. S.s.; d. S.i.; e. S.i.
17. Exemple orientative:

Astăzi, au lipsit aceiași, ca și ieri.

O treime din electorat nu s-a prezentat la urne.
19. a. C.c.loc; b. C. direct; c. Subiect; d. Nume predicativ; e. Atribut substantival genitival.
20. Exemple orientative:

personal: Voi ați câștigat acest concurs.

de politețe: Dumneata ai sosit ultimul.

demonstrativ: Ceilalți n-au știut nimic.

nehotărât: Oricine ar fi ghicit răspunsul.

negativ: Nimeni n-a intrat aici.

de întărire: Înșiși au pregătit această rețetă.

interogativ: Cine a terminat exercițiile?

relativ: Nu știam/ cine a sunat la ușă./

posesiv: Ai noștri vor învinge întotdeauna.
21. Exemple orientative:

infinitiv: A citi este o îndeletnicire plăcută și utilă.

supin: Este greu de crezut asemenea întâmplare.
25. A: c.; B: b.
27. Ai în vedere:
  - modul de transmitere a sentimentelor;
  - prezența eului liric;
  - elementele de prozodie;
  - semnele de punctuație etc.
30. Să faci referire la:
  - paralelismul textului (cele două părți componente, aflate în antiteză);
  - registrul sentimentelor avute în vedere;
  - nivelul morfologic (părțile de vorbire care susțin antiteza în text);
  - nivelul punctuației (semnele de punctuație prin care sunt accentuate stările afective antite-tice) etc.

31. Să ai în vedere: rolul semnelor de exclamare în evidențierea unor stări sufletești, emoții, sentimente puternice etc.
33. *o babă*: substantiv comun, simplu, genul feminin, numărul singular, caz nominativ, are rolul articolului nehotărât *o*;
ce: pronume relativ, caz nominativ.
34. doine; ritmul; dor.
35. b.
36. a.; d.
37. b.
38. Exemplu orientativ: Copii au hotărât să meargă în această excursie.
39. Exemple orientative: Frunzișul pădurii se rărește, spre toamnă.
 Au plecat la munte amândoi.

Unitatea nr. 25

1. c., d.
2. să faci referire la aspectul concret: miezul nu-l poți mânca până nu spargi coaja în care se află el; nivelul abstract; esența unei probleme, a unui lucru o sesizezi mergând de la exterior spre interior, analizând detaliile pentru a putea ajunge la înțelesul fundamental.
4. Să ai în vedere înțelesul sintagmei „oglină sufletului” și sinonimia „a vedea” – „a analiza”.
6. Fă referire la modul esențializat, succint de transmitere a informației în zicători; proverbele se constituie în propoziții și fraze.
7. b.
8. pronume reflexiv, persoana a II-a, nr. singular, caz D (dativul posesiv).
9. împotriva colegilor, genitiv; din clasă, acuzativ; în fața copiilor, genitiv; despre colegul, acuzativ; aiudoma lui Ionuț, dativ; din cauza modului, genitiv; de gândire, acuzativ.
10. locuțiune substantivală; substantiv.
12. Exemple orientative: Maria este nepoată cumnatei mele.
 Comportamentul aiudoma prietenului tău nu ți se potrivește.
14. a., d.
15. Să ai în vedere ideea că descendenții pot avea aceleași calități sau defecte ca ale părinților lor.
16. a.
20. b.
22. casei.
23. de lângă școală = acuzativ.
 În grădinița din spatele școlii au fost plantați mulți trandafiri. (genitiv).
24. atribut substantival prepozițional, acuzativ; nume predicativ, dativ; atribut apozitional, nominativ; atribut substantival genitival, genitiv; subiect, nominativ, atribut substantival prepozițional, genitiv.
25. pronume personal, pronume personal de politețe, posesiv, demonstrativ, nehotărât, negativ etc.
27. strigătură cu conținut moral;
 strigătură de dragoste;
 strigătură de nuntă.
30. Simbolizează apropierea între oameni în astfel de momente deosebite, sporesc dimensiunea afectivă a evenimentului etc.

32. Să ai în vedere comuniunea om – natură ce caracterizează foarte multe creații populare.
 33. „cu cosița”.
 34. dativ, complement circumstanțial de loc;
 dativ (dativul posesiv), atribut pronominal;
 dativ (dativul posesiv), atribut pronominal;
 dativul etic, fără funcție sintactică.

Unitatea nr. 26

1. a.
2. a., c., d.
3. b.
4. b.
6. Spiritualitatea unui popor este dată și de rădăcinile lui.
8. amândouă (părțile) = numeral colectiv cu valoare adjectivală;
 câte o (tăietură) = numeral distributiv cu valoare adjectivală.
9. a., c., d.
10. curată, înălțătoare, sănătoasă, subțire, albă, gingașă = adjective propriu-zise;
 ce = adjectiv pronominal relativ;
 acestei = adjectiv pronominal demonstrativ;
 ieșite = adjectiv provenit din participiu;
 un, o, o = numere cardinale cu valoare adjectivală.
11. subiect, nominativ;
 atribut adjectival, acuzativ.
13. de a sta în loc = locuțiune verbală.
14. cei mai de credință.
15. b.
16. b.
17. Exemple orientative: Oricărui om i se poate întâmpla aceasta.
 Mă pot bizui pe oricare elev al acestei clase.
18. Bătrâna suferind de diabet a fost internată ieri.
 Am cumpărat o mașină de cusut.
19. din stânga, din spate = locuțiuni adverbiale;
 de ieri, de azi = adverbe;
 attribute adverbiale.
23. doamna Georgescu și un prieten al doamnei Georgescu.
24. În realizarea caracterizării va trebui să ai în vedere:
 – relevarea caracterului doamnei prin modul său de a vorbi, de a dialoga, repetițiile supărătoare;
 – insistența redată cu ajutorul propozițiilor exclamative;
 – perseverența care depășește normele impuse de un comportament echilibrat;
 – semnele de punctuație au o valoare expresivă deosebită, invitând cititorul la reflecție.
25. b.
26. a., b., c.
29. Exemple orientative: Orice om are dreptul la exprimarea opiniei.
 Care ți-a plăcut mai mult?
30. b.
31. a.

Unitatea nr. 27

1. Să ai în vedere:

- realitatea se împletește cu ficțiunea;
- textul încearcă să-l emoționeze pe cititor;
- textul sugerează anumite stări sufletești ale personajelor;
- conținutul de idei înălțătoare, morale etc.

2. Să faci referire la: personaje; narator; acțiune; moduri de expunere etc.

4. Să ai în vedere: moartea personajului literar Dan; încheierea acțiunii; vorbele hanului, prin care se emit păreri despre personajul Dan etc.

5. Să faci referire la: aducerea în prezent a unor fapte trecute; accentuarea stărilor emoționale transmise către cititor; cititorul devine martor la întâmplările relatate etc.

8. Sugestii orientative: Să ai în vedere:

- simbolurile pe care le dezvoltă adjectivul *alb(ă)* în diferite contexte, mai ales în contextul dat;
- trăsăturile morale care sunt puse în evidență prin acest adjectiv etc.

13. han: conducător al populațiilor tătare;
han: loc de găzduire, restaurant, hotel etc.

14. Nistrul: complement direct;

cu drag: complement circumstanțial de mod;

sărută: predicat verbal;

podoaba: complement direct;

ce: subiect.

18. a. Nu lăsa *pe mâine* ce poți face azi.

b. Cine se scoală *de dimineață departe* ajunge.

c. Cine fură *azi* un ou *mâine* va fura un bou.

d. Mai bine *mai târziu* decât *niciodată*.

19. A. complemente necircumstanțiale; B. complemente circumstanțiale

A

B

te;

lucru;

nimănui;

vorbe;

îl.

niciodată;

de unde;

prietenește;

niciodată;

zilnic.

21. b.

22. a. complement direct;

b. complement indirect;

c. complement circumstanțial de loc;

d. subiect;

e. atribut substantival genitival.

24. Exemple orientative:

Pe ele le cunosc cel mai bine.

Mă gândesc *la ele* în fiecare zi.

Eu am cântat *ca ele*.

Mergem *la ele* pentru câteva zile.

Cartea a fost găsită de *ele*.

25. *Când și când* își verifica agenda de pe birou.

Luând-o la fugă, mi-a aruncat un salut grăbit.

26. Școala Generală Nr. 7, Iași Nr. 28 din 14 IV 2009

Delegație

Prin prezenta, elevul(a) Aurel/ Aurelia Ciobanu, din clasa a VII-a este delegat(ă) de școala noastră, pentru a împrumuta colecția revistei „Luceafărul” pe anul 2000.

Director,

Profesor Gabriel Popescu

30. Să faci referire la: personaje; acțiune; narator; moduri de expunere; felul în care se transmit ideile, atitudinile, sentimentele autorului către cititor etc.

32. Să ai în vedere: relatarea morții unui personaj literar; intervenția naratorului, din finalul textului dat etc.

33. Ce ție nu-ți place altuia nu-i face.

Cine sapă groapa altuia cade el în ea.

34. a muri; a deceda; a-și da obștescul sfârșit; a da ortul popii; a se sfârși (din viață); a se stinge (din viață) etc.

40. a. complement indirect, dativ;

b. complement circumstanțial de timp, genitiv;

c. complement indirect, acuzativ;

d. nume predicativ, nominativ;

e. subiect, nominativ.

42. Exemple orientative: El a cântat *ca altcineva*.

El învață *ca toată studențimea*.

Acest băiat a rezolvat *corect*.

Noi desenăm *ca Patricia*.

El a dansat *ca primul* din concurs.

Unitatea nr. 28

1. A. genul epic; personaje; acțiune; narator etc.

B. genul liric; transmiterea sentimentelor către cititor se face în mod direct; prezența eului liric; multitudinea figurilor de stil etc.

4. Să faci referire la: mărirea forței de sugestie; impulsionearea cititorului; accentuarea emoțiilor; participarea afectivă a cititorului etc.

5. b.

7. Sugestii orientative: Să faci referire la: relațiile dintre copil – mamă și adult – mamă; felul în care percepe un adult sacrificiile făcute de părinți; sensurile din context, ale adjectivului *biată* etc.

8. b.

9. Să ai în vedere: legătura dintre conținutul unui text și forma lui; puterea de sugestie și de emoționare a unui text în versuri, față de un text în proză; elementele de prozodie și valoarea lor stilistică în textul dat etc.

13. a. substantiv, însoțit de locuțiune prepozițională;

b. verb la supin.

14. a. subiect;

b. complement de agent.

15. Exemple orientative:

Scrisoarea ta n-a fost citită *de nimeni*.

Geamul a fost spart *de primul* care a deschis fereastra.

16. Exemple orientative:

Denisa a fost felicitată *de familia noastră*, pentru rezultatele sportive, obținute în acest an.
Din cauza familiei tale, n-ai mai mers în Grecia.

18. a. B; b. B; c. A; d. A; e. A.

22. Să faci referire la: invocarea divinității; mesajul moral al textului; normele de conduită religioasă, propuse în acest text etc.

24. c.

25. complement circumstanțial de scop: c.;

complement de agent: b.; d.;

complement circumstanțial de cauză: a.; e.

26. Exemple orientative: *De aceea* n-a mai vorbit cu nimeni.

Pe Tereza o dureau ochii, *de citit*.

28. Exemple orientative: *Întâmpinându-și* familia la aeroport, nu a putut fi prezent la cursuri.

A ieșit în prag, *spre a-i întâmpina* pe cei dragi.

30. a. E; b. E; c. A; d. E; e. A; f. E; g. A; h. E; i. E; j. E; k. A; l. E; m. A; n. A; o. A; p. A; r.

A; s. A; ș. E; t. E.

31. a.

32. c.

33. a. substantiv;

b. verb la supin.

34. Exemple orientative: Merg la acest film, *spre a mă distra*.

Țăranii au cultivat grâu, *în scopul obținerii* de recolte mari.

35. Exemple orientative: N-ai fost solicitat *de nimeni*?

Ea nu este *asemenea nimănui*, dintre cunoșcuiții voștri.

Unitatea nr. 29 (EVALUARE)

1. Acțiunea se petrece pe drum, în vadul Ciuniței.

2. cai, gard, curți țărănești, curtea boierească, treierişul etc.

3. „Natura părea că se odihnește”

5. să faci referire la: personaje; acțiune; narator; modurile de expunere; posibilitatea de a povesti fragmentul dat etc.

6. a vorbi – vorbire; vorbit; vorbuliță; vorbușoară; vorbitor; vorbăreț etc.

7. *a însera*: derivare parasintactică: în + seară + a;

fumuriu: derivare cu sufix: fum + uriu;

câteodată: compunere prin alipire: câte + o + dată;

a îmbuna: derivare parasintactică: în + bun + a;

uneori: compunere prin alipire: une + ori.

8. a.

10. să faci referire la: apartenența cuvintelor la masa vocabularului (regionalisme); conferă textului culoare locală; plasează acțiunea într-o anumită regiune (Moldova); textul sporește în expresivitate etc.

Unitatea nr. 30 (EVALUARE)

4. Poezia scoate în evidență sentimentele de dragoste și de dor ale eului liric, față de patrie și de frumusețile ei.

5. Să faci referire la: transmiterea în mod direct a sentimentelor: mărcile de prezență ale eului liric; gama sentimentelor transmise; imagini artistice, figuri de stil, semnificația lor în context; elementele de prozodie, efectul lor stilistic; semnificația titlului.

6. *descoperit; amar.*
7. *dureros; trist; cioban.*
8. Au sosit multe corăbii în port. (substantiv)
Vreau să port azi această cămașă. (verb)
Portul popular este frumos. (substantiv)
10. a. infuzie de plante; b. petrecere.

Unitatea nr. 31 (EVALUARE)

1. coase, mătase, lăcrimau.
2. Să ai în vedere: caracterul anonim și oralitatea textului; cuvinte și construcții populare; tipul de rimă și ritmul versurilor; valoarea stilistică a textului.
3. Să faci referire la: personificarea dorului, prin dialog; accentuarea stărilor afective, prin adresare directă.
4. un îndrăgostit și dorul lui.
5. șapte silabe.
6. Mai (ai); știu (iu); sănătoasă (oa); deasă (ea); uitați (ui).
7. *mi-au* spus; *lăcrămioare*; *veneau*; *le-ai* certat.
8. *arnici*: 6 litere, 5 sunete; *ochilor*: 7 litere, 6 sunete.
9. Exemple orientative: Filmul acesta *a fost văzut* de mulți cinefili. (diateză pasivă).

Unitatea nr. 32 (EVALUARE)

1. Gruia și Corbul.
2. *funarii, bârdașii.*
5. Fă referire la trăsăturile baladei populare: operă epică în versuri, în care se povestesc întâmplări neobișnuite din trecutul îndepărtat, cu un număr mic de personaje înzestrate cu însușiri excepționale, în care realul se împletește cu fabulosul.
6. dativul etic – fără funcție sintactică – simbolizează implicarea afectivă a naratorului în fapte și acțiuni.
7. adverb; substantiv – În fiecare vineri plec la bunici.
8. a.
9. „vor scoate la pierzare” predicat verbal exprimat prin locuțiune verbală.
10. caz nominativ, nume predicativ.

Unitatea nr. 33 (EVALUARE)

1. îmbrăcămintea mai groasă, frunzele ruginesc sau îngălbenesc, cade bruma.
2. „...îngălbeniră nucii/ Ce străjuie cu bruma...”.
3. Odată cu venirea toamnei frunzele copacilor capătă culoarea roșie, arămie.
4. distih.
5. Să ai în vedere exprimarea directă a sentimentelor autorului, mărcile eului liric etc.
6. c.
7. „ce” (străjuie) – pronume relativ; „nucii” – substantiv comun.
8. subiect: Mergeau pe potecă fără să scoată o vorbă.
9. *pe, și, cu.*

Unitatea nr. 34 (EVALUARE)

1. Valea Ialomiței; Pădurea de Aramă.
2. b.

3. „liniștită și bogată”.
4. enumerație.
5. expoziția: sunt prezentate locurile, personajele; reprezintă starea inițială netulburată; totul se desfășoară în liniște și în ordine.
6. boierească, buzelor.
7. *strâmbe* = atribut adjectival exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu două terminații și patru forme flexionare, gen feminin, număr plural, caz genitiv, grad de comparație pozitiv;
ale satului = atribut substantival genitival exprimat prin substantiv comun simplu, gen neutru, număr singular, caz genitiv, articol hotărât *lui*, precedat de articolul posesiv (genitival) *ale*.
8. *pare populară*, *bogată* = predicat nominal.
9. c.
10. „case bătrânești și sănătoase”.

Unitatea nr. 35 (EVALUARE)

1. tribord, mile, lochul, musul, căpitan, corabie.
2. explicarea construcției date.
3. *cu mare apăsare pe inimă*.
4. douăzeci și unu iulie.
5. Valuri de emoție l-au cuprins.
6. b.
7. substantive proprii (numele unei corăbii, numele unei mări).
8. El strigă *tare*. (adjectiv → adverb)
 Ea este *simțitoare*. (adverb → adjectiv)
9. zglobie.
10. În acel război, *Apusul* ne-a ajutat mult.

Unitatea nr. 36 (EVALUARE)

4. *Cântându-și vechea doină, vezi Oltul cum se duce*.
7. atribut substantival prepozițional, subiect, atribut adjectival, complement direct.
8. alcătuirea enunțurilor.
9. a viețui, a locui etc.

Partea a doua – SUBIECTE PENTRU PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ ȘI OLIMPIADE

TESTUL I

A. CONȚINUT

❖ Partea I (12 puncte)

1) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

2) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

3) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

❖ Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)

1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:

- viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: 6p.

- intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: 3p.

- preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: 1p.

2) Înlănțuirea ideilor:

- structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: 6p.

- încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: 3p.

- idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: 1p.

3) Ordonarea detaliilor:

- ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: 6p.

- ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: 3p.

- prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: 1p.

4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: 6p.

- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: 3p.

- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): 1p.

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

5) Unitatea compozițională (introducerea: 1p., cuprinsul: 1p., încheierea: 1p.)

6) Coerența textului (claritatea enunțului: 1p.; varietatea lexicului: 1p.; sintaxa adecvată: 1p.)

7) Originalitatea și stilul (2p./ 1p. + 1p.)

8) Ortografia (0 greșeli: 3p.; 1 greșală: 2p.; 3 și mai multe greșeli: 0p.)

9) Punctuația (0-1 greșeli: 2p.; 2-3 greșeli: 1p.; 4 și mai multe greșeli: 0p.)

❖ Partea a III-a (40 de puncte)

1. Ex. de răspuns: *a behăi, a mormăi* etc.; *verzui* etc.

2. psih-a-na-list; dis-junc-ți-e; un-guent; man-o-pe-ră.

3. Ex. de răspuns:

Sufletul îi este pustiu de când a plecat de acolo. (trist, supărat)

Camera era pustie după ce a luat toată mobila. (goală)

4. *ceață* – 5 litere, 4 sunete; *Gheorghiță* – 10 litere, 7 sunete.

5. superlativ absolut.

6. *fiind vizibil* – verb copulativ la modul gerunziu + adjectiv propriu-zis.

7. Ex. de răspuns:

M-am dus cu prietenii la vânat.

Într-adins a procedat astfel.

8. *Proprii membri trebuie să aibă voie să abroge orice lege.*

9. Ex. de răspuns:

Poate deveni ineligibil datorită acestui lucru.

Fără nicio îndoială, tot ce am citit constituie lucruri inteligibile.

10. miercurean; maramureșean; hușean; băimărean.

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 2

A. CONȚINUT

❖ Partea I (12 puncte)

1) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

2) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

3) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

❖ Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)

1) Viziunea personală asupra elementelor pentru care s-a optat:

• viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: 6p.

• intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: 3p.

• preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: 1p.

2) Înlănțuirea ideilor:

• structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: 6p.

• încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: 3p.

• idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: 1p.

3) Ordonarea detaliilor:

• ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compunerii: 6p.

• ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: 3p.

• prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: 1p.

4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

• folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: 6p.

- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**
- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

- 5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)
 6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)
 7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)
 8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)
 9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ **Partea a III-a (40 de puncte)**

1. *dezrădăcinare*: vb. *a dezrădăcina* + suf. *-re*;
dezrădăcina: pref. *dez-* + răd. *rădăcin* + suf. *-a* (cuvânt de bază *rădăcină*);
împăciuator: vb. *a împăciui* + suf. *-tor*;
împăciui: pref. *în-* + răd. *păc-* + suf. *-ui* (cuvânt de bază *pace*).
 2. urmează, zburau.
 3. Ex. de răspuns:
 A devenit un nimic. Intrândul acesta nu l-a remarcat.
 4. liber-cugetătorilor, bunăstării, altcuiva, relei-credințe.
 5. adjectiv pronominal demonstrativ; articol demonstrativ.
 6. subiect inclus.
 7. b.
 8. Ex. de răspuns:
 S-au abătut asupra-i multe necazuri. (cazul dativ)
 Zburau deasupra noastră. (cazul acuzativ)
 9. Văzând această situație, s-a gândit că el, în mijlocul colegilor, stătea rareori și că, prin urmare, nu avea cum să-i supere.
 10. Sacii și traista sunt pline.
 Stâlpii și balconul sunt albi.
NOTĂ! Se acordă **10 puncte** din oficiu.

TESTUL 3

A. CONȚINUT

❖ **Partea I (12 puncte)**

- 1) Foarte bine – **4p.**; Bine – **3p.**; Satisfăcător – **2p.**; Suficient – **1p.**
 2) Foarte bine – **4p.**; Bine – **3p.**; Satisfăcător – **2p.**; Suficient – **1p.**
 3) Foarte bine – **4p.**; Bine – **3p.**; Satisfăcător – **2p.**; Suficient – **1p.**

❖ **Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)**

- 1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:
 • viziune/ opinie personală dominantă asupra/ elementelor asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: **6p.**
 • intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: **3p.**
 • preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: **1p.**

2) Înlănțuirea ideilor:

- structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: **6p.**
- încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: **3p.**
- idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: **1p.**

3) Ordonarea detaliilor:

- ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: **6p.**
- ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: **3p.**
- prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: **1p.**

4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: **6p.**
- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**
- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)

6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)

7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)

8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșeală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)

9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ Partea a III-a (40 de puncte)

1. Ex. de răspuns: *frumos; tăcută.*

2. Ex. de răspuns:

Părinții veghează tot timpul ca propriilor copii să nu le lipsească nimic. (au grijă de...)

Soldatul veghează cu atenție când este la post. (supraveghează)

3. Ex. de răspuns:

Mi-am făcut recent un costum din alpaca. (stofă fină fabricată din lâna animalului cu același nume)

Fiind făcută din alpaca, nu s-a deteriorat. (aliaj inoxidabil din nichel, cupru și zinc)

4. fêrigă, simból, deúnăzi, Casiopéa.

5. atribut substantival; caz dativ.

6. Ex. de răspuns:

Rămâne să mai discutăm.

El a rămas același.

7. c.

8. n-, mai, o, la, ca.

9. Ex. de răspuns:

Caietul este al elevului.

El este contra tuturor.

10. a.

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 4**A. CONȚINUT**

❖ **Partea I (24 de puncte** – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)

1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:

- viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: **6p.**
- intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: **3p.**
- preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: **1p.**

2) Înlănțuirea ideilor:

- structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: **6p.**
- încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: **3p.**
- idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: **1p.**

3) Ordonarea detaliilor:

- ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: **6p.**
- ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: **3p.**
- prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: **1p.**

4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: **6p.**
- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**
- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)

6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)

7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)

8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșeală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)

9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ **Partea a II-a (40 de puncte)**

1. neclintite, singurătate.

3. Ex. de răspuns: A procedat greșit.

Ce plăcută este vremea!

4. Avea un foc la inimă.

5. *Înspre munți erau pâcle* – valoare predicativă;

câmpurile erau goale – valoare copulativă.

6. atribut substantival prepozițional; atribut verbal.

7. înspre; de pe.

8. Ionescu, elevul, a terminat primul din seria lui.

El este elev, la școala de lângă tine.

9. rămași statornici.
 10. năsaudean, râmnicean.
NOTĂ! Se acordă **10 puncte** din oficiu.

TESTUL 5

A. CONȚINUT

❖ Partea I (12 puncte)

- 1) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
 2) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
 3) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

❖ Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)

- 1) Viziunea personală asupra elementelor pentru care s-a optat:
- viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: **6p.**
  - intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: **3p.**
  - preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: **1p.**
- 2) Înlănțuirea ideilor:
- structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: **6p.**
  - încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: **3p.**
  - idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: **1p.**
- 3) Ordonarea detaliilor:
- ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: **6p.**
  - ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: **3p.**
  - prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: **1p.**
- 4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:
- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: **6p.**
  - aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**
  - încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

- 5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)
 6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)
 7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)
 8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșeală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)
 9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ Partea a III-a (40 de puncte)

1. biosferă, cal-de-mare, deoarece, hidrobicicletă.
 2. ac-tu-al-men-te; ant-arc-tic; an-a-e-rob; at-mo-sfe-ră.

3. gândea, să-i, i-a, acestea.
  4. a binevoi, blocnotes, gastrointestinal, așa-numit.
  5. A fost o furtună cu tunete și fulgere.
Fulgerul ochilor săi l-a obligat pe vinovat să-și recunoască greșeala.
  6. *să nu lase loc* – locuțiune verbală;
până la urmă – locuțiune adverbială;
cu toate că – locuțiune conjuncțională;
în stânga – locuțiune prepozițională.
  7. Ex. de răspuns:
Efectuarea de trei ori a acestui exercițiu îți garantează reușita.
Duce câte zece pachete în fiecare zi.
  8. *dintre colegi* – cazul acuzativ;
ai lui – cazul genitiv.
  9. atribut verbal exprimat prin locuțiune verbală, conjugarea I, diateza activă, mod infinitiv, timp prezent.
  10. Mi s-ar părea corect să scrii tot procesul-verbal al cărui conținut l-am discutat în plen.
- NOTĂ!** Se acordă **10 puncte** din oficiu.

TESTUL 6

A. CONȚINUT

❖ Partea I (12 puncte)

- 1) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
- 2) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
- 3) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

❖ Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)

- 1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:
  - viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: **6p.**
  - intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: **3p.**
  - preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: **1p.**
- 2) Înlănțuirea ideilor:
  - structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: **6p.**
  - încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: **3p.**
  - idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: **1p.**
- 3) Ordonarea detaliilor:
  - ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: **6p.**
  - ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: **3p.**
  - prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: **1p.**
- 4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:
  - folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: **6p.**

- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**
- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

- 5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)
- 6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)
- 7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)
- 8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșeală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)
- 9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ Partea a III-a (40 de puncte)

1. răscoi, dezmoșteni.
  2. ierbii-datului-și-a-faptului; caprei-negre; Bălții Brăilei; Pietrei-Neamț.
  3. abs-tract; ad-op-tă; în-a-poi; om-ni-sci-en-ță.
  4. 7 litere, 6 sunete; 9 litere, 8 sunete.
  5. Ex. de răspuns:
Soarele răsare mai devreme luna aceasta.
Florile au răsarit în ghivece.
  6. *ca să* – conjuncție; *dintre* – prepoziție; *fiecăruia* – pronume nehotărât; *decât* – adverb.
  7. *de a băga în seamă* – locuțiune verbală.
  8. *acel* (*acel loc*) – adj. pron. dem.;
aurite (*palatelor aurite*) – adj. participial.
  9. *cele mai puternice*.
  10. *prin urmare* – locuțiune adverbială;
fără de urmă – locuțiune adjectivală.
- NOTĂ!** Se acordă **10 puncte** din oficiu.

TESTUL 7

A. CONȚINUT

❖ Partea I (12 puncte)

- 1) Foarte bine – **4p.**; Bine – **3p.**; Satisfăcător – **2p.**; Suficient – **1p.**
- 2) Foarte bine – **4p.**; Bine – **3p.**; Satisfăcător – **2p.**; Suficient – **1p.**
- 3) Foarte bine – **4p.**; Bine – **3p.**; Satisfăcător – **2p.**; Suficient – **1p.**

❖ Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)

- 1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:
  - viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: **6p.**
  - intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: **3p.**
  - preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: **1p.**
- 2) Înlănțuirea ideilor:
  - structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: **6p.**

- încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: **3p.**

- idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: **1p.**

3) Ordonarea detaliilor:

- ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compunerii: **6p.**

- ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: **3p.**

- prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: **1p.**

4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: **6p.**

- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**

- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)

6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)

7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)

8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)

9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ **Partea a III-a (40 de puncte)**

1. *încetățeni.*

2. *sus-numit; radioactiv.*

3. Ex. de răspuns:

Ghiociei *apar* de sub zăpadă. (se ivesc)

Au apărut cărțile despre care am discutat. (au fost publicate)

După ploaie *apar* multe ciuperci. (cresc)

Când soarele *apare*, renaște toată natura. (răsare)

4. Ex. de răspuns:

greșală înveterată; urme înveterate etc.

gest inveterat; comportament inveterat etc.

5. *piuneză, memoriu.*

6. Ex. de răspuns:

El se afirmă foarte rapid, pentru că are vocație.

Se afirmă deseori că un lucru este greu înainte de a fi ușor.

7. compl. circ. de cauză/ subst. com., simplu, fem., sg., G., nearticulat, precedat de loc. prepoz. *din cauză.*

8. b.

9. *a fi premiant.*

10. *al oricui ar fi* = P.N.; *sigur este* = P.N.; *va fi verificat* = P.V.; *va rămâne* = P.V.

NOTĂ! Se acordă **10 puncte** din oficiu.

TESTUL 8

A. CONȚINUT

❖ **Partea I (12 puncte)**

1) Foarte bine – **4p.**; Bine – **3p.**; Satisfăcător – **2p.**; Suficient – **1p.**

2) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

3) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

❖ **Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)**

1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:

- viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: **6p.**

- intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: **3p.**

- preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: **1p.**

2) Înlănțuirea ideilor:

- structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: **6p.**

- încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: **3p.**

- idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: **1p.**

3) Ordonarea detaliilor:

- ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: **6p.**

- ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: **3p.**

- prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: **1p.**

4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: **6p.**

- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**

- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)

6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)

7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)

8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)

9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ **Partea a III-a (40 de puncte)**

1. căsuțe, bărbăție.

2. poieni, poiene; chipie, chipiuri.

3. a.

4. c.

5. a face ceva nepotrivit; a sărăci.

6. Ajunge cât am lucrat astăzi.

7. înseși, înșine.

8. podoabă (*stă podoabă pe dealuri*)

9. noastră (*hrana noastră*); de nuiete (*coșer de nuiete*)

10. Iată casa pe care am construit-o!

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.

TESTUL 9**A. CONȚINUT****❖ Partea I (12 puncte)**

- 1) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
- 2) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
- 3) Foarte bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

❖ Partea a II-a (24 de puncte – punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat)

1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:

• viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: **6p.**

• intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: **3p.**

• preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: **1p.**

2) Înlănțuirea ideilor:

• structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una/ două idei centrale, subliniate ca atare în text: **6p.**

• încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: **3p.**

• idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: **1p.**

3) Ordonarea detaliilor:

• ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: **6p.**

• ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: **3p.**

• prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: **1p.**

4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

• folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: **6p.**

• aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: **3p.**

• încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): **1p.**

B. REDACTARE (14 puncte – punctaj acordat pentru ambele compuneri)

5) Unitatea compozițională (introducerea: **1p.**, cuprinsul: **1p.**, încheierea: **1p.**)

6) Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)

7) Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)

8) Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșeală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)

9) Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ Partea a III-a (40 de puncte)

1. vijeliosă; deodată.

2. ploaia; perdea; noi.

3. de-scri-e-re; in-e-fa-bil.

4. sfânt; nepotolită.

5. Ex. de răspuns:

A spart codul știut numai de ei. (a aflat, a găsit)

Soarele a spart norii cei negri. (a împrăștiat)

6. răcori.
  7. b.
  8. complement de agent.
  9. -i-, *cumetre*.
  10. Ex. de răspuns:
Era asemenea colegului său.
Votul contra colegului de bancă nu avantajează pe nimeni.
- NOTĂ!** Se acordă **10 puncte** din oficiu.

TESTUL 10

❖ Partea I

A. Conținut – 12 puncte

- 1) Elementele universului poetic: F. Bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
- 2) Semnificația a două imagini artistice: F. Bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.
- 3) Justificarea titlului: F. Bine – 4p.; Bine – 3p.; Satisfăcător – 2p.; Suficient – 1p.

❖ Partea a II-a

A. Conținut – 24 de puncte (punctajul se acordă independent de folosirea sau nu în compunere a unor sintagme preluate din textul citat).

- 1) Viziunea personală asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat:
• viziune/ opinie personală dominantă asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat (sublinierea aspectelor inedite sau în măsură să inducă ideea de originalitate); se acordă acest punctaj și pentru o compunere cu caracter reflexiv: 6p.

- intenția unei viziuni/ a unei opinii personale asupra elementelor/ asupra reperelor „cadrului” pentru care s-a optat, dar rezultatul este o împletire de banalitate/ platitudine și de inedit/ subiectivitate: 3p.

- preponderența banalului/ a platitudinii în viziune/ în opinie și în exprimare: 1p.

- 2) Înlănțuirea ideilor:

- structură coerentă, bazată pe echilibrul între diferitele idei exprimate, în succesiune logică, sau axarea compoziției pe una, două idei centrale, subliniate ca atare în text: 6p.

- încercare de obținere a unei structuri coerente a compunerii, dar ideile exprimate creează impresia de amalgam: 3p.

- idei exprimate distinct, în absența unei structuri logice a compunerii sau structură logică parțial realizată: 1p.

- 3) Ordonarea detaliilor:

- ordonarea detaliilor după logica internă a respectivei compuneri: 6p.

- ordonarea detaliilor doar în câteva paragrafe/ pasaje ale compunerii: 3p.

- prezența detaliilor semnificative, dar absența ordonării după logica internă a compunerii: 1p.

- 4) Folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate:

- folosirea adecvată a unor figuri de stil studiate, în concordanță cu ideile exprimate, odată cu utilizarea echilibrată a sensului figurat al cuvintelor: 6p.

- aglomerarea nejustificată a unor figuri de stil, creând impresia de baroc/ de prolixitate sau, dimpotrivă, folosirea sporadică a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor: 3p.

- încercare de folosire a figurilor de stil și a sensului figurat al cuvintelor, dar efectele obținute sunt comune (platitudini, clișee stilistice și constructive etc.): 1p.

B. Redactare – 14 puncte (punctaj acordat pentru ambele compuneri)

5. Unitatea compozițională (introducerea: 1p., cuprinsul: 1p., încheierea: 1p.)

6. Coerența textului (claritatea enunțului: **1p.**; varietatea lexicului: **1p.**; sintaxa adecvată: **1p.**)

7. Originalitatea și stilul (**2p./ 1p. + 1p.**)

8. Ortografia (0 greșeli: **3p.**; 1 greșeală: **2p.**; 3 și mai multe greșeli: **0p.**)

9. Punctuația (0-1 greșeli: **2p.**; 2-3 greșeli: **1p.**; 4 și mai multe greșeli: **0p.**)

❖ **Partea a III-a (40 de puncte)**

1. cuvânt derivat cu prefix: *nevârșnici*; cuvânt derivat cu sufix: *frunzare*.

2. exemplu de răspuns: *Eu nu știam ceea ce toată lumea aflase deja.*

3. exemple orientative: *a ofta*; *a se văita*; *a trosni*; *a fâșâi* etc.

4. adjectiv: *polare*; substantiv: *nămeților*.

5. sens propriu: *Vântul troienește zăpada, îngreunând circulația rutieră*; sens figurat: *Melancolia îmi troienește aduceri-aminte...*

6. valoare predicativă: *Elevul este în clasă*; valoare copulativă: *Elevul este atent la oră.*

7. *coama*.

8. *nevârșnici*: atribut adjectival; *brazi*: subiect; *din lumea*: complement circumstanțial de loc; *lor*: atribut pronominal genitival.

9. exemplu orientativ: *În acea dimineață, coborâi din pat mai devreme.*

10. *-ntruna*: adverb; *le*: pronume personal.

NOTĂ! Se acordă **10 puncte** din oficiu.

[CUPRINS]

Cuvânt înainte	5
Partea întâi. UNITĂȚI DE PREGĂTIRE	7
Unitatea 1	7
(Universul cărții. Conținutul cărții. Importanța acesteia în viața omului • Noțiuni de sintaxă. Tipuri de propoziții • Fișa de bibliotecă. Fișa de lectură)	
Unitatea 2	11
(Literatura cultă. Literatura populară. Caracteristici. Asemănări. Deosebiri • Raporturile de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază • Situația de comunicare dialogată și monologată. Organizarea formală a mesajului. Înlănțuirea elementelor verbale și nonverbale în textul oral)	
Unitatea 3	19
(Scrierile S.F. Raportul realitate – ficțiune. Tematica S.F. Lexicul literaturii S.F. • Vocabularul. Mijloacele de îmbogățire a vocabularului • Memoriul de activitate)	
Unitatea 4	24
(Narațiunea. Conceptul de narațiune. Componentele unei narațiuni. Acțiune. Personaje. Plasarea acțiunii în timp și în spațiu. Ipotezele naratorului în text. Acțiunea și redarea ei prin grupul verbal • Categoriile semantice. Sinonime. Antonime. Paronime. Pleonasmul • Organizarea dialogului formal și a dialogului informal)	
Unitatea 5	31
(Autor. Narator. Personaj. Relațiile autor – narator, narator – cititor, narator – personaj. Ipotezele naratorului în text • Sensurile cuvintelor în context. Cuvintele polisemantice. Polisemia în raport cu omonimia • Organizarea monologului expozitiv. Organizarea monologului demonstrativ)	
Unitatea 6	39
(Mijloace de caracterizare a personajului literar. Identificarea mijloacelor de caracterizare în text. Clasificarea mijloacelor de caracterizare • Unități frazeologice • Povestirea. Rezumatul)	
Unitatea 7	48
(Elemente de versificație. Rimă. Ritm. Măsură. Efectul stilistic al elementelor de versificație • Sensul propriu și sensul figurat al cuvintelor • Modalități de exprimare a gusturilor și a opiniilor. Interviu. Graffiti)	
Unitatea 8	55
(Versul liber. Transmiterea mesajului poetic în absența elementelor de prozodie • Noțiuni de fonetică • Procesul-verbal)	

Unitatea 9	59
<i>(Procedee stilistice. Hiperbola. Aliterația. Asonanța. Identificarea simbolurilor, în contexte date. Explicarea simbolurilor • Părți de vorbire flexibile. Verbul. Verbele copulative • Textul. Tipuri de texte)</i>	
Unitatea 10	65
<i>(Antiteza. Metafora. Identificarea lor în contexte date. Explicarea simbolurilor. Rolul lor în transmiterea mesajului poetic • Diatezele verbului • Texte nonliterare utilitare. Cartea de telefon. Mersul trenurilor. Mandatul poștal. Programul de spectacol)</i>	
Unitatea 11	74
<i>(Opera epică. Trăsături. Elemente definitorii. Narator. Acțiunea. Personaj • Verbe personale. Verbe impersonale. Verbe unipersonale. Expresii verbale impersonale. Locuțiunea verbală • Dialogul)</i>	
Unitatea 12	81
<i>(Balada cultă. Caracteristici. Temă. Acțiune. Personaje • Substantivul. Locuțiunea substantivală • Scrisori. Tipuri de scrisori)</i>	
Unitatea 13	91
<i>(Balada populară. Caracteristici. Personaje. Conflict • Pronumele. Pronumele personal. Pronumele personal de politețe. Pronumele reflexiv. Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ. Pronumele și adjectivul pronominal posesiv • Structura grafică specifică a unor texte)</i>	
Unitatea 14	97
<i>(Poemul eroic. Caracteristici. Temă. Conflict. Personaje • Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât. Pronumele negativ. Pronumele de întărire • Relatarea obiectivă. Relatarea subiectivă)</i>	
Unitatea 15	106
<i>(Nuvela. Caracteristici. Acțiune. Conflict. Personaj • Pronumele interogativ – relativ. Adjectivul pronominal interogativ – relativ • Cronica. Cronica muzicală. Cronica dramatică. Cronica sportivă)</i>	
Unitatea 16	115
<i>(Fragmente de roman. Acțiune. Personaje. Ipостazele naratorului • Numeralul cardinal. Numeralul colectiv. Numeralul fracționar. Numeralul ordinal • Compunerea cu caracter descriptiv. Portretul)</i>	
Unitatea 17	121
<i>(Parabola. Caracteristici. Sensuri religioase • Numeralul. Numeralul multiplicativ. Numeralul distributiv. Numeralul adverbial • Personajul literar. Caracterizarea directă)</i>	
Unitatea 18	128
<i>(Descrierea literară. Descrierea științifică. Asemănări. Deosebiri. Mijloace artistice de realizare • Adjectivul. Locuțiunea adjectivală • Semnificația titlului)</i>	
Unitatea 19	134
<i>(Descrierea în proză. Descrierea în versuri. Trăsături definitorii. Realizare artistică • Părțile de vorbire neflexibile. Adverbul. Adverbul predicativ. Locuțiunea adverbială • Textul documentar)</i>	

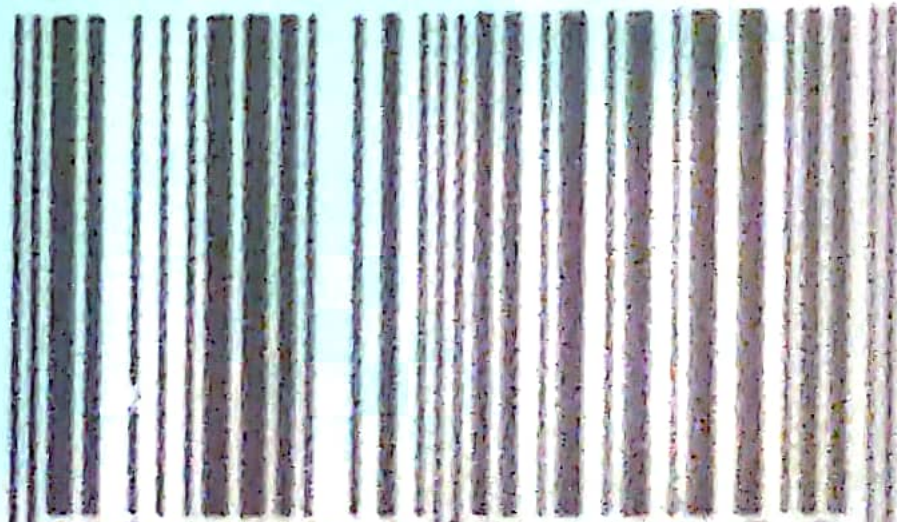
Unitatea 20	142
<i>(Opera lirică. Trăsături. Eul liric. Realizare artistică • Prepoziția. Locuțiunea prepozițională • Elemente ale descrierii literare și științifice)</i>	
Unitatea 21	148
<i>(Oda. Caracteristici. Mijloace și procedee artistice de transmitere a mesajului poetic • Conjunția. Locuțiunea conjuncțională • Rezumatul unui text științific)</i>	
Unitatea 22	153
<i>(Imnul. Imnul național. Tematică. Stil. Procedee artistice • Interjecția • Personajul literar. Caracterizare indirectă)</i>	
Unitatea 23	158
<i>(Psalmul. Trăsături. Elemente definitorii. Temă. Moduri de realizare. Procedee de exprimare artistică • Sintaxa propoziției. Predicatul verbal și nominal • Valoarea expresivă a semnelor de punctuație și de ortografie)</i>	
Unitatea 24	164
<i>(Doina populară. Caracteristicile literaturii populare. Mijloace de expresivitate artistică • Subiectul • Biletul. Biletul de voie)</i>	
Unitatea 25	171
<i>(Proverbe. Zicători. Strigături. Caracteristici. Diferențieri. Asemănări • Atributul. Atributul substantival. Atributul pronominal • Exprimarea în scris a unui punct de vedere personal)</i>	
Unitatea 26	179
<i>(Modurile de expunere. Identificarea modurilor de expunere, în texte date. Rolul și importanța modurilor de expunere • Atributul adjectival. Atributul verbal. Atributul adverbial. Atributul interjecțional • Structurarea variată a unui text narativ propriu)</i>	
Unitatea 27	185
<i>(Momentele subiectului. Particularități de realizare artistică. Moduri de expunere • Complementul circumstanțial de loc. Complementul circumstanțial de mod. Complementul circumstanțial de timp. Complementul direct. Complementul indirect • Delegația. Compunerea pe o temă dată)</i>	
Unitatea 28	192
<i>(Genuri și specii literare. Caracteristici. Mijloace specifice de realizare artistică • Complementul circumstanțial de cauză. Complementul circumstanțial de scop. Complementul de agent • Compunerea cu titlu dat)</i>	
Unitatea 29. Evaluare	199
<i>(Genul epic. Vocabular)</i>	
Unitatea 30. Evaluare	201
<i>(Genul liric. Sinonime. Antonime. Omonime. Cuvinte polisemantice)</i>	
Unitatea 31. Evaluare	203
<i>(Literatura populară. Fonetică. Părți de vorbire flexibile)</i>	
Unitatea 32. Evaluare	205
<i>(Genul epic. Morfologie și sintaxă)</i>	

Unitatea 33. <i>Evaluare</i> (<i>Genul liric. Sintaxa propoziției</i>)	207
Unitatea 34. <i>Evaluare</i> (<i>Modurile de expunere. Momentele subiectului. Sintaxa propoziției</i>)	209
Unitatea 35. <i>Evaluare finală</i>	211
Unitatea 36. <i>Evaluare finală</i>	213
 Partea a doua. SUBIECTE PENTRU PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ ȘI OLIMPIADE	 215
 Partea a treia. INFORMAȚII. SUGESTII. REZOLVĂRI	 233

ISBN 978-973-124-440-2

9 789731 244402

